8 NİSAN 1990 YIL:8 SAYI:14 3000 TL.

nokta

GENELKURMAY'IN PKK RAPORU

PKK hakkında devletin elindeki anabelgeyi açıklıyoruz...

- Cebinizdeki saatli bomba: Kredi kartları...
- Hastaneleri bekleyen büyük felaket!..

...sürekli
...nsupları bil-
...arında askeri ve
...aa Vadisi'ndeki Hır-
...aki Helve kampı ve SU-
...urtuluş Ordusu Kamplarıdır

HİZMETE ÖZEL

KİŞİLİK ÇİZGİSİ
ANKARA / TUNALI HİLMİ • ANTALYA • DENİZLİ • İSTANBUL / KADIKÖY • İZMİR / KONAK
mithat

İÇİNDEKİLER

KAPAK

Genelkurmay'ın PKK raporu 18

TÜRKİYE

Terör zirvesi 28
Bir banka dolandırıcılığı 33
Bir denetleme raporu 36
Meclis'e gelen mektuplar 38
Susuz hastaneler 40
Karakolda biten sanat 42

FOTO-RÖPORTAJ

Güzel Sanatlar Akademisi 52

DÜNYA

Yunanistan / Yine erken seçimler 60
John Berger / Doğu Avrupa'yı değerlendiriyor 66

İNSANLAR

Çalışkan, mütevazı, vitrinsiz, Ali Baransel 76
Hanımın Çiftliği'nin "Güllü"sü: İlknur Bozer 78

TOPLUM

Kredi kartı 84
Konya 88
Eğitim / Başarının yolu özgürlük 90

KÜLTÜR—SANAT

Sinema / Festivalden seçmeler 94
Edebiyat / Ölümünün 20'nci yılında Refik Halit Karay 100

SPOR

Maradona'nın şımarıklığı 106

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Panorama / Türkiye 48
Panorama / Dünya 74
Günlerin Getirdiği 82
Mektuplar 110
Bulmaca 112
Test 113
Karikatür 114

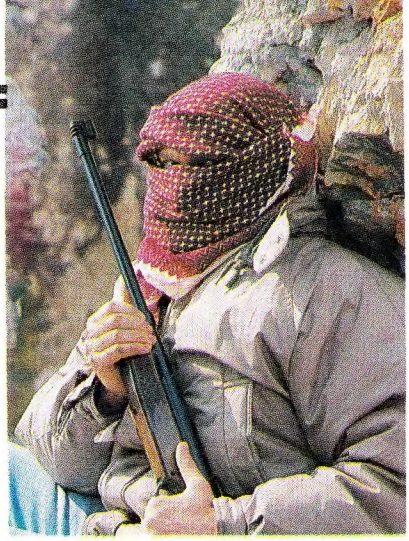

GENELKURMAY'IN PKK RAPORU Son MGK toplantısında da görüşülen ve devletin elindeki PKK'ya ait tüm bilgileri içeren rapordan bölümler yayınlıyoruz.

(Sayfa 18) ▶

BANKALAR NASIL UYUTULUR? Bir taraftan teknoloji, bir taraftan hukuki boşluklar. En kolay yoldan zengin olmak isteyenler de elbette bu boşlukları bulup bulup çıkaracaklar ve birilerinin canı mutlaka yanacak. Av. Oyal Tufan'ın "icraatları..."

◀ *(Sayfa, 33)*

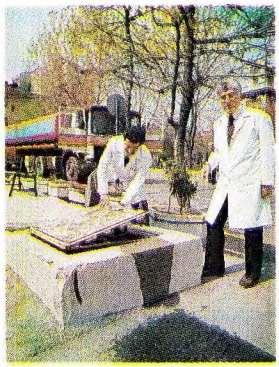

HASTANELERDE SUSUZLUK ÇANLARI İstanbul'u tehdit eden susuzluktan en çok etkilenecek yerlerin başında hastaneler geliyor. Yaz aylarında daha da şiddetleneceği anlaşılan susuzluğa çare bulunmazsa, salgın hastalık tehlikesi kapıda.

◀ *(Sayfa 40)*

SİNEMA GÜNLERİNE DOĞRU 42 ülkeden 175 filmin yer aldığı "film maratonu" başlıyor. Öne çıkan filmler, yönetmenler... İzlemeden önce Nokta'da okuyun...

◀ *(Sayfa 94)*

CEBİNİZDEKİ BOMBA Her türlü kolaylığı ile daha iyi bir yaşam sunan "kredi kartı"nız kaybolursa ne olur? Aman dikkat! Size ait olmayan bir borçtan dolayı yaşam boyu milyonlarca lira borç ödemek hiç de hoş olmayabilir.

(Sayfa 84) ▶

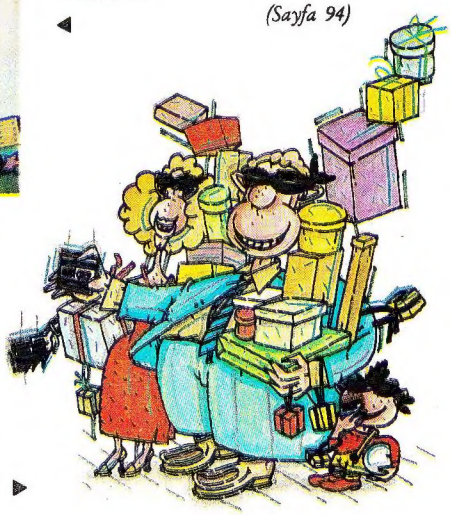

ROMA FİNALİNE...

8 ROMA SEYAHATİ

18 COMPACT DISC PLAYER

- 1.800 FUTBOL TOPU
- 1.800 ÇANTA
- 18.000 T-SHIRT

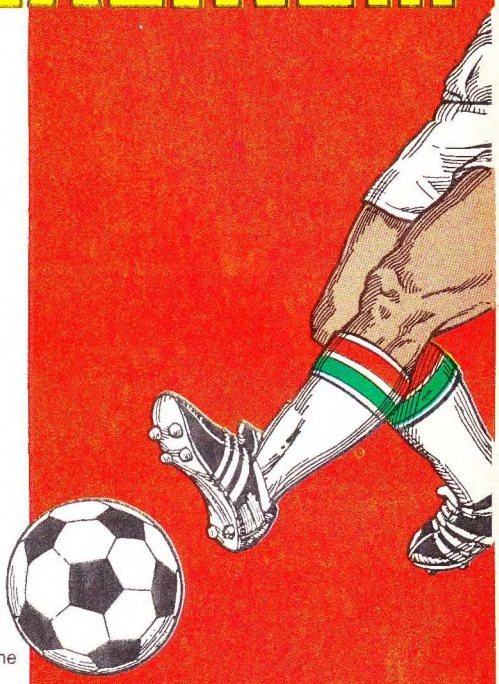

Dünya Kupası final heyecanını yine COCA-COLA ile yaşayacaksınız.
8 kişi Kupa Finalini ROMA'da izleyecek !
COCA-COLA seven binlerce kişi COCA-COLA Dünya Kupası armağanları kazanacak.

Nasıl Katılacaksınız?

Katılma Formunu doldurun. 10 tane altın renkli COCA-COLA standart şişe kapağı ile birlikte en geç 30 Nisan 1990 tarihinde elimize geçecek şekilde PK 99, Teşvikiye, 80212 İstanbul adresine gönderin. Çekilişe katılın. Finali ROMA'da izleyin, COCA-COLA armağanları kazanın.
Her zarfa ayrı bir çekiliş numarası verileceğinden şansınızı artırmak için birden fazla zarf gönderebilirsiniz.

Nasıl Kazanacaksınız?

ROMA SEYAHATİ ve COMPACT DISC PLAYER kazananlar 7 Mayıs 1990 tarihinde, noter önünde yapılacak çekilişle belirlenecek ve 9 Mayıs 1990 tarihinde basında açıklanacaktır. Başvuran ilk 1.800 kişiye FUTBOL TOPU, 1.800 kişiye ÇANTA ve 18.000 kişiye T-SHIRT, çekilişsiz olarak verilecektir.

- Roma Seyahati kazanan 15 yaşın altındaki talihlilerin velisi (bir kişi) yalnızca yol masraflarını kendisi karşılayarak, refakatçi olarak gidebilecektir.

Bu çekiliş Milli Piyango idaresinin 5.3.1990 tarih, BODB-1990/392-2100 sayılı izni ile noter huzurunda yapılacaktır.

Coca-Cola ve Coke The Coca-Cola Company'nin tescilli markalarıdır.

COCA-COLA ile ROMA Finaline ...

COCA-COLA, DÜNYA KUPASI RESMİ İÇECEĞİDİR.

COCA-COLA Dünya Kupası Armağanları çekilişine katılmak istiyorum.

Adı .....

Soyadı .....

Adresi .....

Tel .....

Yaşı ..... İmza .....

Bu kuponu 10 tane altın renkli kapak ile birlikte PK 99 Teşvikiye, 80212 İstanbul adresine postalayın. Çekilişe katılın.

nokta

SAHİBİ

Gelişim Yayınları AŞ ve Süreli Yayınlar AŞ Yönetim Kurulu Başkanı

ASİL NADİR

Yönetim Kurulu Başkan Vekili: *Fahri Görgülü*
Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür: *Adil Özkol*

Yayın Danışmanı: *Ercan Arıklı*

Genel Yayın Yönetmeni: *Arda Uskan*
Ankara Temsilcisi: *Aycan Girtlioğlu*
Haber Müdürü: *Emin Tanrıyar*
Sorumlu Müdür: *Korhan Atay*
Ankara Temsilci Yardımcısı: *Aytekin Yıldız*
Dış Haberler: *Aydın Demirer*
Toplum: *Ali Boratav*
Kültür Sanat: *Haşmet Babaoğlu*
Foto Röportaj: *Levent Tayla*
Haftanın İçinden: *Can Kozanoğlu*
İnsanlar: *Ayda Özlü Çevik*
Redaksiyon: *Haşim Akman*

BÜROLAR İstanbul: *Mustafa Akkerman, Haşim Akman, Figen Akşit, Haluk Akter, Ayşe Arman, Feza Çakır, Mete Çubukçu, Rasime Hazer, Yücel Göktürk, Metin Hakyeri, Aytekin Hatipoğlu, Sinan Hıncal, Siren İdemen, Cem İlhan, Viki İzrail, Sefa Kaplan, Mahmut Övür, İnci Özkan, Hatice Seçkin, Gülçin Tahiroğlu, Yurdanur Toprakoğlu, Hızır Tüzel, Esra Ünlüçerçi, Erdir Zat*
Özel Haber Birimi: *Şaziye Karlıklı, Mehmet Yalçın*
Ankara: *Erdal Kılıçoğlu (İstihbarat Şefi), Can Karakaş, İlter Sağırsoy, Müşerref Seçkin, Tansel Semerci*
Yurt Dışı: *İNGİLTERE: Övül Tezişler, FRANSA: Semih Vaner, İSVEÇ: Adbullah Görgün, İTALYA: Dilek Gülmen Pucci, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Mesut Günsev, ALMANYA: Metin Dalman*

Görsel Yönetmen: *Mustafa Eren*
Görsel Yönetmen Yardımcısı: *F. Seyyare Deniz Karanıs*
Görsel Bölüm: *Tahsin Armağan (Teknik Sekreter), Nejat Ceyhan, Gamze Kutluk, Feyyaz Tandoruk (Stüdyo), Tekin Ergun*
Fotoğraf: *Adem Altan, Sedat Aral, Vahit Aras, Ertuğrul Balıkçıoğlu, Erzade Ertem, Batuhan Kıran, Çağrı Kılıççı, Zambak Tukan, Ümit Uzmay*
Grafik: *Erdal Alay, Tanju Güngör, Yaman Tetik, Emre Ulaş*

Katkıda Bulunanlar: *Şahin Erkoçak, Hakkı Deveci, Ufuk Doğrusözsöyleyen, Sotiri Konomi, UBA, Serdar Arıkan*
Reklam ve Halkla İlişkiler: *Ayşe Şaşmaz (Genel Müdür Yardımcısı), Kadriye Ünlü (Reklam Müdürü), Nacı Baltacı (Reklam Yönetmeni), Uluğ Küntay (Ank. Reklam Tems.)*
Promosyon ve Araştırma Müdürü: *Ayşe Sümer*
İdare: *Ümit Umar (Genel Müdür Yrd. Finansman), Turgay Huysal (Müessese Müdürü), Yıldırım Ünverdi (Satış Müdürü), Ayşe Karabece (Dış İlişkiler Müdürü), Cüneyt Altunç (Belge Bilgi Merkezi), Mehmet Karabat (İdare Müdürü-Ankara)*
Teknik *Güman Birincioğlu (Müdür), Fazıl Mecit (Şef-Pikaj-Montaj), Figen Turna (Şef-Düzelti), Serpil Köse Tetik (Şef-Dizgi), Yalçın Salur-Ruhi Dilgimen (Şef-Kamera), Nusret Karıksız (Şef-Renk Ayrımı), Savaş Kayar (Şef-Fotoğraf Laboratuvarı)*
Adres: *Gelişim Yayınları, Levent-İSTANBUL*
Tel: *169 66 80 (20 Hat), Fax 169 66 99*
Ankara Bürosu: *Konur Sokak, No 7/4 Kızılay, Tel: 117 44 50 (5 Hat), Fax Tel: 118 35 27 Telex: 42008*
İzmir Bürosu: *Şehit Nevres Bulvarı Sedir Apt. No: 5/5 Alsancak-İzmir Tel: (51) 22 36 34 Fax: 22 36 33*
Basıldığı Yer: *Ge-Pa Basım Sanayii ve Ticaret AŞ - İstanbul*
Dağıtım *Gameda Ltd. Şti. -İstanbul*

Yayın Kurulu: *Suay Aksoy, Ahmet Turhan Altıner, Duygu Asena, Korhan Atay, Haşmet Babaoğlu, Ali Boratav, Ayda Özlü Çevik, Aydın Demirer, Aycan Girtlioğlu, Gülay Göktürk, Attila İlhan, Can Kozanoğlu, Mustafa Özyürek, Emin Tanrıyar, Levent Tayla, Hıncal Uluç, Arda Uskan*

ÇİĞNENEN KİMİN ONURU?

"Bunu gördün mü?" dedi, sonra elindeki dergiyi masanın üzerine bıraktı Levent Tayla... Dergiye baktım; Stern'in son sayısıydı... "Hayır" dedim... "İlginç bir şey mi var?" Dergiyi tekrar eline alıp karıştırdı ve aradığı sayfaları bulup önüme koydu... "Şuna bir bak da sen karar ver" dedi gülümseyerek... Önce hüzünlü bir kadın yüzü gördüm sayfalarda... Sonra onun yanında **Nokta**'nın logosu ve kapağı... İtiraf etmek gerekirse, Almanların 1,5 milyon tirajlı Stern'inde, **Nokta**'nın kapak fotoğrafını görünce ilk anda bir tuhaf oluyor insan... Bu "tuhaflığı" üzerimden atar atmaz dergideki habere baktım... Üst başlıkta "Adalet Skandalı" yazıyordu... Bu iki Almanca sözcüğü çözebilmenin gururuyla Levent'e döndüm... "Haydi bakalım geri kalanını da sen çevir..."

Birkaç hafta önce **Nokta**'nın sayfalarında yer alan Nazire Tarhan'ın trajik öyküsüydü Stern'in sayfalarında yer alan... Dergi, "Fahişelere indirimli tecavüz yasası"nın başkahramanı olan Tarhan'ın başına gelenleri **Nokta**'dan alıntılar yaparak aktarıyordu...

Günlerce Türkiye'nin gündeminden düşmeyen bu olay, sonunda **Nokta** ve Stern aracılığıyla Alman kamuoyuna da yansıtılmıştı...Ama bütün bunların hiçbirinin Nazire Tarhan'a faydası yoktu.O,hâlâ toplumdan dışlanmış bir şekilde Antalya'daki küçük evinde, yaşamını sürdürüyordu ve Almanların "Adalet Skandalı" olarak nitelendirdikleri yasa da geçerliliğini koruyordu...

.....

Geçen hafta **Nokta**'nın kapak sayfalarında bir başka çarpıcı haber daha vardı. Şeriat için silahlı mücadeleyi savunan bir grubu anlatan bu haberimizin akıbeti biraz farklı oldu... **Nokta,** bu haberiyle Stern'in sayfalarında yer alamadı ama, 163. madde nedeniyle toplatıldı ve yargıçların karşısında buluverdi kendini. Soruşturma halen sürdüğü için bu konuda bir yorum yapmıyoruz...

.....

Stern dergisi,"adalet skandalı" diye nitelediği haberi,"Nazire Tarhan'ın çiğnenen onuru" başlığı ile vermişti...

İnsan düşünmeden edemiyor...

Çiğnenen sadece onun onuru mu?

Yoksa koca bir ülkenin mi?

Arda Uskan

EN ÇOK SATAN KİTAPLAR

1. **Kuşatılmış Gençlik**
   Erdal Atabek
   Altın Kitaplar (1)
2. **Kara Kitap**
   Orhan Pamuk
   Can Yayınları (-)
3. **Netekim**
   Mustafa Kamil Zorti
   Papirüs Yayınları (2)
4. **Akbulut Fıkraları**
   Hasan Uysal
   Boyut Yayınları (-)
5. **Bir Levantenin Beyoğlu Anıları**
   Giovanni Scognamillo
   Metis Yayınları (9)
6. **Paşalar Politikası**
   Muammer Yaşar
   Tekin Yayınevi (7)
7. **Hocaefendinin Sandukası**
   Emre Kongar
   Remzi Kitabevi (3)
8. **Peynir Gemisi**
   Gani Müjde
   Güneş Yayınları (4)
9. **Anılarım**
   İhsan Sabri Çağlayangil
   Güneş Yayınları (-)
10. **Beyaz Tehlike**
    Tom Clancy
    Altın Kitaplar (-)
11. **Arı Kovanı**
    Camilo Jose Cela
    Can Yayınları (6)
12. **Bir Dönemin Yazıları**
    Emin Çölaşan
    Tekin Yayınları (13)
13. **Politikabesk**
    Can Ozan
    Bilgi Yayınları (11)
14. **Bu Maçı Alıcaz**
    Can Kozanoğlu
    Kıyı Yayıncılık (10)
15. **Mustafa Kemal Sizin Gibi Kıro Değildi**
    Engin Ardıç
    Cep Kitaplar (-)

Bu listenin düzenlenmesinde başvuruları kitabevleri: İstanbul ***Ablalar*** *(Yeşilköy),* ***Akademi*** *(Nişantaşı),* ***Net*** *(Galleria),* ***Nezih*** *(Kadıköy/Şaşkınbakkal),* ***Gençlik*** *(Kadıköy),* ***Beyaz Adam*** *(Bakırköy/Kadıköy),* ***Yeni Karamürsel*** *(Şişli),* ***Dünya Gençlik Merkezi*** *(Nişantaşı),* ***Remzi*** *(Cağaloğlu),* ***İstanbul Reklam*** *(Cağaloğlu),* ***Uğur*** *(Levent),* ***Alp*** *(Göztepe/Moda),* ***Haşet*** *(Tünel),* ***Şendemir*** *(Yeşilyurt),* ***Babaoğlu*** *(Levent),* ***Altınköprü*** *(Sahaflar),* ***Hitit*** *(Beşiktaş),* ***Vakkorama*** *(Suadiye/Taksim),* ***Say*** *(Cağaloğlu); Ankara'da* ***Bilgi, Dost, Dönüşüm, Galeri Arkadaş, İlhan İlhan, İmge ve Sümer;*** *İzmir'de* ***Dost ve İleri.*** *(Parantez içindeki sayılar, kitabın listede bir hafta önceki yerini belirtmektedir. İstanbul kitabevlerinin listeleri A&B Dağıtım'dan alınmaktadır.)*

KİTAP

• **HALEPÇE'DEN KAMPLARA KÜRTLER** Ortak Yayın. 90 sayfa.
Herkes suçlu!... Bundan tam iki yıl önce Irak'ta bir vahşet, bir soykırım yaşandı. Kadınıyla, erkeğiyle, çocuğuyla beş bin kişi kimyasal silahlarla öldürüldü. Kurtulanlar, yüz bini aşkın Iraklı Kürt, sınırı aşıp Türkiye'ye sığındı. Burada kamplara yerleştirildiler. Bu kitapta İsmail Beşikçi, Faik Bulut, Musa Anter gibi adların konuyla ilgili yazıları, İHD'nin ve uluslararası kuruluşların raporları yer alıyor. 13 yayınevinin ortak yayını olarak çıkan bu küçük kitap, kayıtsızlığı kırmak için bir fırsat.

• **HAYVAN MEZARLIĞI** Stephen King. Çeviren: Mehmet Harmancı, Altın Kitaplar, 365 sayfa.
Stephen King bu romanında ansızın çıkagelen, soğukkanlı ya da duygusuz anılarımızda "ben hiç korkmam" dediğimiz, "günlük" ölümün aslında ne müthiş bir dehşet olduğunu anlatıyor. Çağın ruhuna uygun bir biçimde kaçınılmaz olanın soğuk yüzünden kaçan, ölüm konusunun sözü bile edilmesin isteyen bir orta sınıf Amerikan ailesi, en küçük çocuklarını bir trafik kazasında kaybeder. Ama çevrede sihirli, ölülerin dirilmesini sağlayan bir Kızılderili mezarlığı vardır. "Dönenler" bir daha hiç eskisi gibi olamazlar. Bunu bile bile riski göze almaya değer mi?.. King'in bu romanı da, okuyucunun yazarda alıştığı gerilim ve dehşet düzeyini tutturuyor. Okuma bittiğinde sarsılmış oluyorsunuz. Romanın, aynı adla gösterime giren filminden çok daha başarılı ve doyurucu olduğunu belirtmek gerekir.

"Nasıl düşünüyorsam öyle varım"

HAYIR! AFORİZMALAR Stanislaw J. Lec. Çeviri, Mehmet Aşçı, Sait Eroğlu. Ayrıntı Yayınları, 136 sayfa.
"Hiçbir şey kendiliğinden olmaz: Hatta aptallık bile..." Evet, 80'lerde modern yaşamın "hızına" ayak uydurma çabamız düşünme ve düşünceyi tüketme biçimimizi de etkiledi. Birdenbire, ciltler dolusu kitaplarla çözümlenmeye çalışılan "mesele"leri iki sözcükle halledıveren duvar yazıları, en çok satan kitaplar oldu. Çizgi mizah dergilerinde bile, karikatürler değil de, zekice kotarılmış deyişler büyük ilgi topladı. Ama Sokrates'ten bu yana felsefenin temel taşlarından olagelmiş aforizma geleneğini bunlardan ayrı tutmak gerekiyor. Şimdi, 20. yüzyılın ilk ve belki de en güçlü aforizmacısı Lec'den bir derleme Türkçe'de. Lec 1909'da Polonya'da dünyaya gelmiş ilginç bir adam. Politika, şiir, felsefe, diplomatlık gibi alanlarda "at koşturmuş" yaşamı boyunca. 7 Mayıs 1966'daki ölümüne az bir zaman kala da, yanındakilere şöyle demiş: "Daha önemli işlerim var benim. Ölümle meşgulüm..." Bu melankolik düşünürün düşüncelerine/aforizmalarına kayıtsız kalmanız imkânsız. İşte birkaç örnek:

"Ahlakı yükseltmek için talepleri düşürmek gerekir.

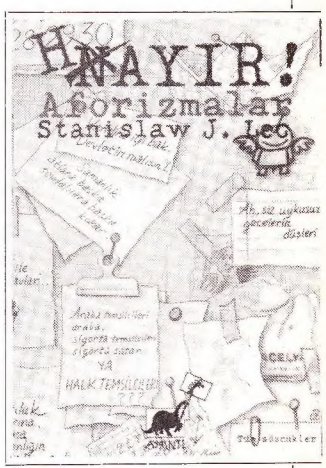

Bana kiminle yattığını söyle, sana kimi düşlediğini söyleyeyim.
Kafadan kafaya değil, elden ele değişir iktidar.
İki çeşit şeytan vardır: Rütbesi alınmış melek, atanarak terfi etmiş insan.
Tarih, nasıl çarpıtıldığını öğretir."

• **SAYIN İZLEYİCİLER** Feyyaz Tokar. Milliyet Yayınları, 196 sayfa.
"Zamanın ibriğinden geçerek... bugünün göstergeleri olarak yarınlara..." Prof. Dr. Tarık Zafer Tunaya, Feyyaz Tokar'ın televizyonun ikinci kanalında bir dönem sürdürdüğü televizyon sohbetlerinin yazıya dökülmüş şeklini, yukarıdaki sözcüklerle değerlendiriyor. Tokar bu sohbetleri "Çağın İnsanı ve Öyküleri", "Bizi Biz Yapan Duygular", "İnsanlar ve Kusurlar", "Küçük Büyük Şeyler" adıyla dört başlık altında toplamış. Geniş ve genel bir kültür, akıcı, ahenkli bir dil, ayrıntı da renkli ve zengin bir anlatım. İşte Feyyaz Tokar'ın sohbetlerini belirleyen özellikler. Türden hoşlananların okumaktan zevk alacağı bir kitap. Herkes için mi? O kararı okurlar arka kapaktaki övgü sözlerinin imzalarına bakarak verebilirler: Rahmi Koç'tan Vasfi Rıza Zobu'ya, Nadir Nadi'den Hasan Pulur'a bir dizi imza.

• **BOŞ ALAN** Peter Brook. Çeviren: Ülker İnce, Afa Yayınları, 185 sayfa.
"Herhangi boş bir alanı alıp, bu işte bir sahnedir diyebilirim. Bir adam bu boş alanın ortasından yürür geçer, başkası da onu gözleriyle izler, işte bir tiyatro ediminin oluşması için gereken şey bu kadardır." Peki, ya ötesi?.. Dünyanın en önemli tiyatro yönetmenlerinden biri olan Peter Brook, bu kitabında işin "ötesini" anlatıyor; tiyatro bilgisi ve deneyimini okurla paylaşıyor. Bir yandan da tiyatro ile ilgili kuramlarını ve görüşlerini toparlıyor. "Ama genel olarak tiyatro, insanların düzeyini yükseltmek ya da onlara bir şeyler öğretmek şöyle dursun, eğlendirmeyi bile başaramıyor." Bunlar da Peter Brook'un sözleri. Türk tiyatrocularından alışık olduğumuz "tiyatro dünyanın en güzel şeyidir" nevi görüşlerden ne kadar farklı bir bakış değil mi? Dahil olduğu bir alanda böylesine "kritik" bir göze sahip olabilenlerin kitapları da ona göre oluyor. Brook'un kitabı canlı, zekice bir çalışma. Tiyatro meraklılarının dışında da, herkesin okuması gerekir. (S.H.)

TİYATRO

• **ÇILGINLAR KULÜBÜ** Jean Poiret. Yönetmen: Ali Poyrazoğlu. Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu.
Hâlâ izlemediğinizi duymamış olalım. Eş-dost arasında ayıplanmak istemiyorsanız hemen gidip görün. Son üç hafta!
3-7 Nisan, Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu, Taksim, 144 46 75

• **BURUK EZGİ** Vaclav Havel. Yönetmen: Genco Erkal. Dostlar Tiyatrosu.
Bir zamanlar "cani yazar"dı, şimdi Çekoslovakya Devlet Başkanı. Havel'in oyunu güncel sorularınızı besleyebilir.
6,7 Nisan, Karaca Tiyatrosu, Beyoğlu, 152 59 35

• **SARI SABIR ÇİÇEKLERİNDEN BİR DERS** Athol Fugard. Çeviren-yöneten: Cevat Çapan. Kent Oyuncuları.
"Bir Çift Kanat"tan hatırladığımız Güney Afrikalı beyaz yazar Fugard'ın oyunu. Ciddi bir ırkçılık eleştirisi.
6,7 Nisan, Kenter Tiyatrosu, Harbiye, 146 35 89

• **İSTANBUL'U SATIYORUM** Yazan-yöneten: Ferhan Şensoy. Ortaoyuncular.
Canlı yayın: İstanbul'u satıyorlar. Elinizi çabuk tutun.
3 Nisan Salı, 21.00, Küçük Sahne, Beyoğlu, 143 64 17

• **AŞKIN GÖZÜNE GÖZLÜK** Ferhan Şensoy. Yönetmen: Rasim Öztekin. Ortaoyuncular.
Nöbetçi Tiyatro acil durumlar için gözlük dağıtıyor. Aklınızda bulunsun.
2, 5 Nisan, Küçük Sahne, Beyoğlu, 143 64 17

• **ALTI KİŞİ YAZARINI ARIYOR** Luigi Pirandello. Yönetmen: Can Gürzap. İstanbul Devlet Tiyatrosu.
Yönetmenini, oyuncusunu yöneten oyunlardan. Bakalım sizinkisi hangi labirent.
3-7 Nisan, Taksim Sahnesi, 149 69 44

• **ODİSSİNBAD** Ksenya Kalegerapulu. Yönetmen: Faik Ertener. İstanbul Devlet Tiyatrosu.
Sinbad artı Odysseus. Doğu ile Batı'nın "denkleştirilmesi". Bir gençlik oyunu.
7 Nisan Cumartesi, 15.00, Taksim Sahnesi, 149 69 44

OPERA

• **YUSUF İLE ZÜLEYHA** Okan Demiriş. Sahneye koyan: Cüneyt Gökçer. Şef: Okan Demiriş.
Kutsal kitaplarda yer alan ünlü bir hikâye. Güzelliğin simgesi Yusuf ile aşkın simgesi Züleyha'nın büyük tutkusu. Affınıza sığınarak...
7 Nisan Cumartesi, 15.30, AKM Büyük Salon, 151 56 00

• **IL TROVATORE** Giuseppe Verdi. Sahneye koyan: Aydın Gün. Şef: Renato Palumbo.
Verdi'nin ünlü dört perdelik operası. Aryalar, konunun sıkıcılığını örtebilir.
5 Nisan Perşembe, 20.00, AKM Büyük Salon, 151 56 00

• **ÇARDAŞ FÜRSTİN** Emmerich Kalman. Sahneye koyan: Altan Günbay. Şef: Manfred Luther.
Çardaş Prensesi... 1920'lerin popüler bestecisi Kalman'ın "çardaş" dansına vefa borcu.
4 Nisan Çarşamba, 20.00, AKM Büyük Salon, 151 56 00

SERGİ

• **İYEM** Türk resim tarihinin "bir kanadının" ustalarından biri. Nuri İyem son yapıtlarını sergiliyor.
Garanti Sanat Galerisi, Harbiye, 132 47 17

• **EKHOLM** Bir yıldır İstanbul'da yaşayan, İsveçli ressam Helen Ekholm'ün yapıtları.
Yapı Kredi Kazım Taşkent Sanat Galerisi, Beyoğlu 145 80 80

• **MOROVA** Murat Morova'nın son çalışmaları. "Ressamlar" için ciddi tehlike arz eden bir ressam.
Urart Sanat Galerisi, Nişantaşı, 141 21 83

• **OCAKLI** Cuma Ocaklı'nın resimleri. Bir kenara not düşün. 3 Nisan'da açılıyor.
Galeri Lebriz, Nişantaşı, 140 22 82

• **HINTEROBERMAIER** Avusturyalı fotoğraf sanatçısı Chris Hinterobermaier'in ürünleri. Sergi "Yansılsama ve Gerçeklik" adını ▶

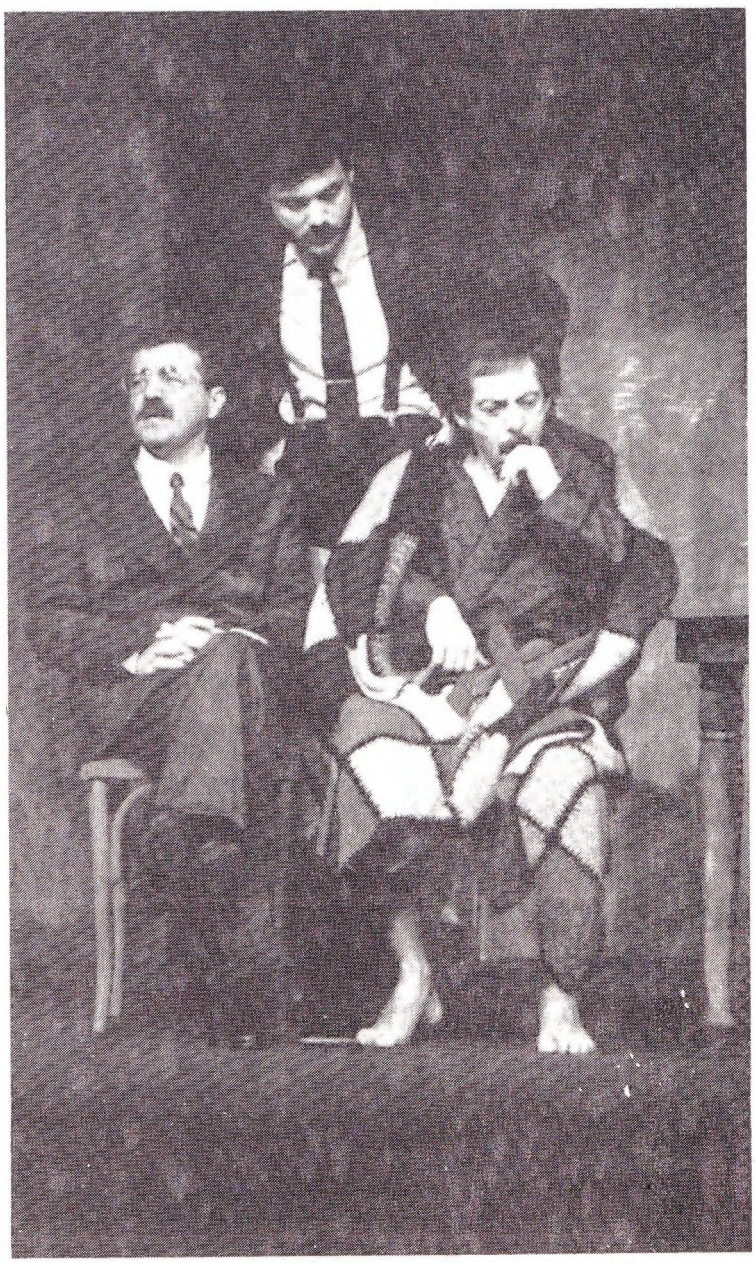

Dostlar, Vaclav Havel'in "Buruk Ezgi" oyununu sahneliyor

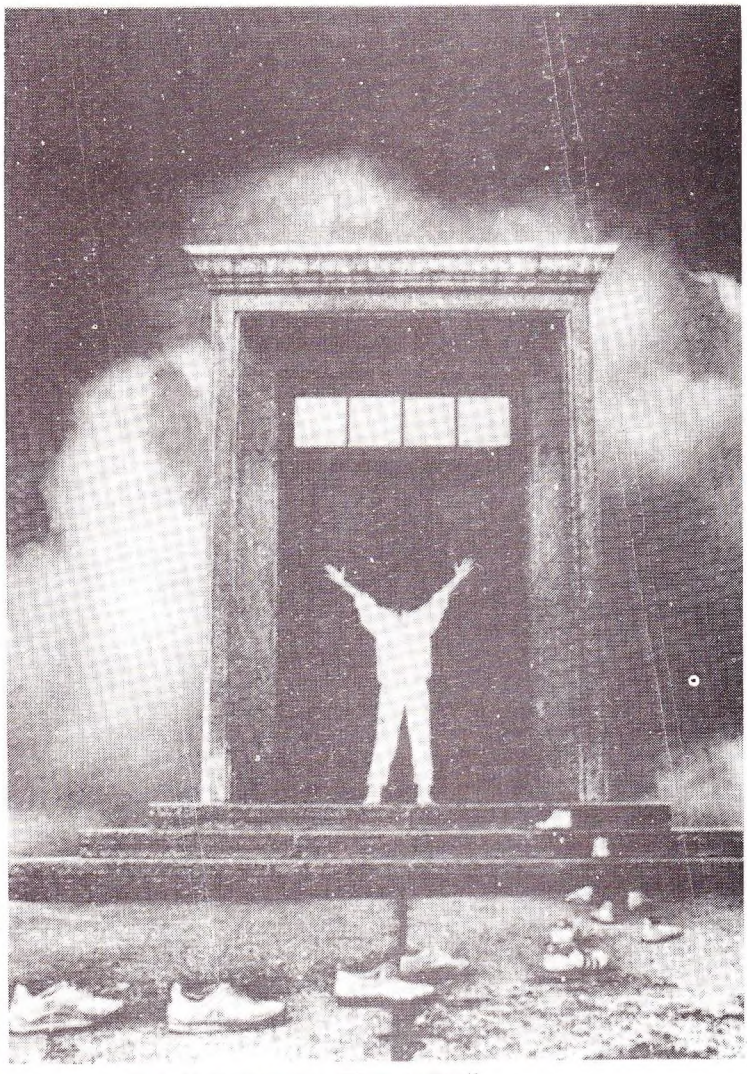

Chris Hinterobermaier, "Heavens Gate"

taşıyor.
Yıldız Üniversitesi Sabancı Kitaplığı, Yıldız

• **ERGÜN** Ressam Cemil Ergün: "Düşlerimizi çaldığımız ateşin dili ile söylemeyi henüz öğrenemedik..."
Yonca Modern Sanat Galerisi, Nişantaşı, 133 01 20

• **KISAKÜREK** Feyha Kısakürek'in resimleri. Tuval üzerine yağlıboya, kâğıt üzerine akrilik ve pastel boya.
Hobi Sanat Galerisi, Nişantaşı

• **SÖZEN** Gürol Sözen'in bu yıl içindeki ikinci resim sergisi. Figüratif. Masalsı.
Galeri Vinci, Teşvikiye, 133 06 19

• **KARMA** Bir özgün baskı sergisi. Mine Arasan beraberliğinde Basın Müzesi Gravür Atölyesi öğrencileri.
Basın Müzesi, Çemberlitaş, 513 84 58

• **İSKİT** Ressam Şirin İskit "Plastik nesnelerinden" sonra yağlıboya ürünlerini sergiliyor. Rengârenk.
AKM Sergi Salonu, Taksim, 151 56 00

• **BOZDOĞAN** Seyyit Bozdoğan'ın resimleri. Endüstri toplumunun değerleri içinde insan.
TEM Sanat Galerisi, Nişantaşı, 147 08 99

• **ÖNAL** Ses sanatkârı Füsun Önal'ın fotoğrafları: "Konuşan fotoğraflarımda değişik bir Füsun tanıyacaksınız..."
Pamukbank Sanat Galerisi, Suadiye

• **AYŞE** Kendini seven kadınlar arasında gizli bir ünü olan takı tasarımcısı Ayşe '90 koleksiyonunu sergiliyor. Son haftanız.
Ayşe Takı Galerisi, Ortaköy, 159 19 11

• **TAKTAK/ATA** İki ressam. Mustafa Ata ve Yusuf Taktak'ın ortak sergisi. Bir yerlere not alın.
Mine Sanat Galerisi, Kadıköy, 345 64 40

FUAR

• **RİSK KONTROLÜ** İlk kez düzenlenen bir fuar. Sigortacılık, ticari ve özel güvenlik, iş güvenliği, endüstriyel güvenlik, mesleki sağlık, yol güvenliği ve tabii çevre koruma. Panel boyunca "alarm sistemleri", "yangın güvenlik önlemleri", "sigorta riskleri" gibi konularda uzman ve bilim adamlarının katıldığı paneller yapılacak.
4-8 Nisan, 11.00-20.00, TÜYAP, Tepebaşı

• **KOZMETİK** TÜYAP'ın fuarlarından. 8. Parfümeri ve Kozmetik Fuarı. Özellikle bayanların dikkatine.
4-8 Nisan, 11.00-20.00, Etap Marmara Oteli, Taksim

PANEL

• **SABAHATTİN ALİ** Türkiye Yazarlar Sendikası'nın "Ustalara Saygı" dizisinin beşincisi: Öldürülüşünün kırk ikinci yıldönümünde Sabahattin Ali. Sunucu yine Candan Sabuncu. Ali Kocatepe, Nükhet Duru, Aysun Kocatepe, Özkan Turgay, Sabahattin Ali şiirlerinden yapılan besteleri sunacak. İsa Çelik bir dia gösterisi yapacak. Geleneksel paneli Atilla Birkiye yönetiyor. Katılanlar: Asım Bezirci, Atilla Özkırımlı, Oktay Akbal.
2 Nisan Pazartesi, 18.30, Karaca Tiyatro, Beyoğlu, 152 59 35

• **İKİBİN'E DOĞRU SENARYOLAR** Nereye gidiyoruz? Asaf Savaş Akat, Cengiz Çandar, Baskın Oran ve Tolga Yarman, 2000'e doğru giderken ortaya çıkan senaryoları tartışıyor.
7 Nisan Cumartesi, 14.30 BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

• **ÇEVRE SORUNLARI** İstanbul Eğitim ve Kültür Vakfı etkinliklerinden. Prof. Kriton Curi, Prof. Ahmet Samsunlu, Prof. Barış Mater, "Çevre Sorunları"nı tartışıyor.
4 Nisan Çarşamba, 13.30 Acıbadem Lisesi Salonu, Acıbadem

• **SİNEMA GÜNLERİ** Günlük yaşam üzerine gevezelikler sürüyor. Bu sefer konu "Sinema Günleri". Ferhan Şensoy, Erol Günaydın ve İsmet Ay konuşacak.
2 Nisan Pazartesi, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

• **AH NEREDE VAH NEREDE** Cağaloğlu Lioness Kulübü'nün etkinliği. "Toplum ilişkilerinde sevgi ve saygı nerede?" Yanıtlar, Prof. Dr. Aysel Ekşi, Birsen Yılmazer, Doğan Hızlan ve Doç. Dr. Esim Güntay'dan.
5 Nisan Perşembe, 15.00, Şişli Terakki Lisesi, Teşvikiye

KONFERANS

• **FRANKFURT OKULU** Konferans dizisi sürüyor. Ünsal Oskay: "Frankfurt Okulu ve Walter Benjamin."
3 Nisan Salı, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

• **ELEŞTİRİ** Edebiyat eleştirmeni Füsun Akatlı, "Eleştiri" üzerine konuşuyor.
4 Nisan Çarşamba, 19.00 BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

• **KARŞIŞIK** Karşı Tiyatro'nun kurucularından, "Her şeye Karşıyız" oyununun yönetmeni Ahmet Uğurlu, "Karşı Karşıya Tiyatro Söyleşisi" yapıyor.
5 Nisan Perşembe, 17.00 Vakkorama, Taksim

• **KUMAŞÇILIĞIMIZ** İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi konferanslarından. Dr. Hülya Tezcan: "Kumaşçılığımız ve Tarihi Konulu Çalışmalar ve Yazmalar."
7 Nisan Cumartesi, 10.30, Yıldız Sarayı Çit Kasrı, 160 59 88

• **BALIKÇILIĞIMIZ** Murat Reis anlatıyor: "Türk Balıkçılığının Dünü ve Bugünü."
5 Nisan Perşembe, 19.00, BİLSAK, Cihangir, 143 28 79

MÜZİK

KONSER

• **DİKKAT** Yılın önemli konserlerinden. Solist, Suna Kan. Şef, Françoise Legrand; İDSO'yu ilk kez yönetecek. Beethoven: Romanslar, Op. 40 "Sol majör" ve Op. 50 "Fa majör". Camille Saint-Saens: Introdiction ve Rondo Capriccioso. Çaykovski: 5. Senfoni. Haydi İDSO, göster kendini...
6,7 Nisan, AKM Büyük Salon, 151 56 00

• **FERENC LİSZT** Macar Ferenc Liszt Oda Orkestrası, üç konser için İstanbul'da. 8 Nisan'da iki konser: Sabah Konseri ve Gala Konseri. 11.00'de başlayacak ilk konserde Handel, Haydn, Rossini, Mendelssohn-Bartholdy, 20.00'de başlayacak Gala Konseri'nde ise Teleman, Handel, Haydn, Rossini ve Dvorak'ın yapıtlarını seslendirecek. Bu iki konsere kemancı Suna Kan solist olarak katılacak. Orkestra son konserini 9 Nisan gecesi, 20.00'de verecek. Bu kez C.P.E. Bach, Corelli, Mozart, Mendelssohn ve Bartok çalacaklar.
8,9 Nisan, Cemal Reşit Rey Salonu, Harbiye, 148 53 92

TELEVİZYON

• **DÜNYA LİSTELERİNDEN** TV'nin belki de en "dakik" programı. Yine dopdolu. Technotronic , Shana, Brian Spence, Pandora's Box, Tin Machine, Alison Moyet, Deborah Harry, New Kids On The Blocks, Young Mc, Sydney Youngblood, Sybil, Lisa Stansfield.
TV2, 1 Nisan Pazar, 19.00

• **DÖNENCE** Eğer bir terslik olmazsa... Iron Maiden, Queen, Nazaret, Rush, Poison.
TV2, 5 Nisan Perşembe, 22.05

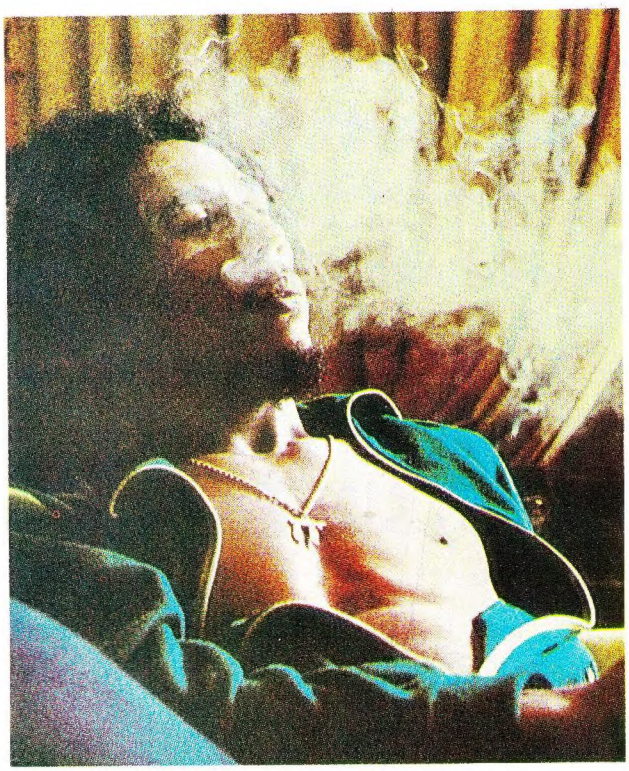

Bob Marley'in albümleri ölümünden yıllar sonra Türkiye'de

RADYO

• **MÜZİK MAGAZİN** Kaliteli yayın saatinde, kaliteli bir program. En üsttekiler... Phil Collins, Janet Jackson, Linda Ronstadt, Michael Bulton, Rod Stewart, Paula Abdul, Roxette, Milli Vanilli.
R3, 6 Nisan Cuma, 14.00

• **HER HAFTA SİZLERLE** Hoş bir akşam için... Tom Petty, Belinda Carlisle, Valentine, Donny Osmond.
R3, 4 Nisan Çarşamba, 20.00

KASET

• **SURVIVAL/LEGENT** Bob Marley, Islands/MMY.
Geç oldu, ama temiz oldu. MMY, Bob Marley albümlerini art arda yayınlıyor. Şimdilik iki kaset elimizde. İlki "Legend", Bob Marley and The Wailers'ın en güzel şarkılarından yapılmış bir derleme. Yok yok, "No Woman No Cry"dan "I Shot The Sheriff"e kadar... Diğer albüm ise "Survival" adını taşıyan 1979 albümü. Reggae'nin babası Bob Marley: Özgürlük savaşçısı, iflah olmaz "edepsiz". Belki de geç bile kaldık...

• **PUMP UP THE JAM** Technotronic. Toco/Yonca.
Şu sıralarda diskoların gözdesi. Nedense çok seviliyor. Niye bu kadar seviliyor, diye merak ediyorsanız bir tane edinin. Ama bize sorarsanız: Lagara lugara. Kuru gürültü!

• **STORM FRONT** Billy Joel. CBS/Uzelli.
Uzun bir aradan sonra Billy Joel fırtınası. Kendisini her zaman So-

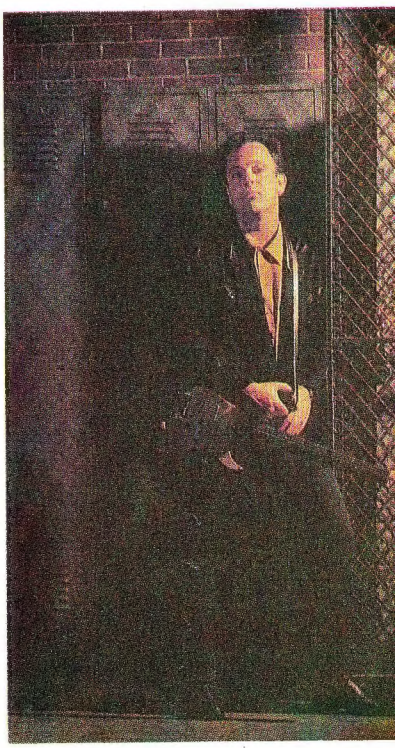

Billy Joel "Storm Front"la yeniden parladı

ğuk Savaş Endişesi'nden yara almış çocuklar kuşağından biri olarak değerlendiren Joel'in politik sözler derlemesi "We Didn't Start The Fire" 1990'ın ilk hitlerinden. Bu parçanın yer aldığı "Storm Front" (Joel'in 14. albümü) ise yıl boyunca listelerden inmeyecek gibi görünüyor. İnsanlığın ilerlemesine katkıda bulunan ünlüleri ödüllendiren Millennium Society, Lech Walesa'yla birlikte Billy Joel'i yılın adamı seçti. Eh, gelin de bu kaseti almayın. Ama bir noktayı vurgulayalım: Joel'in müziği her zaman yalnız onu sevenler içindir.

Suna Kan toplam dört konserle İstanbullu müzikseverlerin karşısına çıkacak

SİNEMA

• **ŞOFÖR EHLİYETİ** (License To Drive) Yönetmen: Greg Beeman. Oyuncular: Corey Haim, Corey Feldman, Carol Kane, Richard Masur, Heather Graham. 1988 ABD yapımı, 88 dakika.
Amerika'da da, bizdeki gibi yeniyetmeler, yetişkinliğe geçişlerini ehliyet alarak belgelemekten hoşlanıyor. Les (Corey Haim) ve Dean de (Corey Feldman) ayaklarını yerden kesmekle, en güzel kızı "kesme"yi birleştirmiştir kafalarında. Ama güzel Mercedes'i (ada dikkat) tavlamak kolay olur da, ehliyet almak... Büyükbabanın Cadillac'ı da filmin baş kahramanlarından. Tam gençlik filmi.

• **SIRDAŞ RADYO** (Talk Radio) Yönetmen: Oliver Stone. Oyuncular: Eric Bogosian, Ellen Green, Leslie Hope. 1988 ABD yapımı.
Bir adam, sesi, bir mikrofon ve bir stüdyo. Ve karşınızda günümüz Amerika'sından sarsıcı bir panorama... Beş yıl boyunca geceleri, herkesin ağzına geleni söylediği, istediği masalı anlattığı bir radyo programında, onlara laf yetiştiren sunucu Barry Champlain'in öyküsü. "Platon" dan, geçen hafta En İyi Yönetmen Oscar'ını aldığı "Born on the 4th of July"a, her zaman tartışma yaratan filmler yapmış Stone'dan, dar kadrolu, küçük bütçeli bir harika... Bize kalırsa, aradaki "pabuç büyüklüğündeki laflara" (Stone bunu çok seviyor zaten) karşın çok ilginç, bu sinema sezonunun en iyilerinden olmaya aday bir film "Sırdaş Radyo". İnsanda, asıl kalıcı yaraları sözlerin bıraktığına, ya da aksi istikametten ünlü psikanalist Lacan'ın "Dil yalan için vardır" sözüne dair düşünce kıpırtıları uyandırıyor. Fena mı? Bir de bizimki gibi, yalnız başarısızların "kurban" sayıldığı ülkelerde yaşayanlar için, başarının kurbanlarını seyretmenin ayrı bir "tadı" var... (H.B.)

• **LAMBADA FİLMLERİ** Artık nereden çıktığı bile, tatlı bir başdönmesiyle belirsizleşen (Brezilya mı, Karaipler mi? Yoksa Paris'teki bir plak stüdyosu mu?..) Lambada fırtınası, şimdi de sinemalarda esiyor. Geçtiğimiz ay içinde, dünya prömiyerlerini yapan üç film Türkiye'de. Tuhaf şey, hepsi de "gerçek Lambada" olduğunu iddia ediyor. "Lambada -Yasak Dans/Lambada, The Forbidden Dance" bu "gerçekliği" biraz açarak, ünlü Kaoma'nın "orijinal Lambada müziği"nin yalnız bu filmde olduğunu savlıyor. "Lambada, The Movie" adlı film ise daha önce "Step by Step" adıyla çekilmiş bir gençlik filmi. Lambada salgınından sonra yeni sahneler montajlanarak, film gösterime sunulmuş. Anlaşılıyor ki, sinema salonlarını nisan ayında sinemaseverler kadar dansı, güneşi, sıcağı, kıvrak müziği ve dans ederken bacaklarla kasıkların "muhabbet"ini sevenler de dolduracak... Bu arada Lambada" filmlerine bir de yerli yapım katılıyor. "İşte Bizim Lambada" filminin oyuncuları Yaşar Alptekin, Yasemin Evcim ve Merih Akalın. Lastik kızla, çelik erkeğin Latin havaları, anlayacağınız...

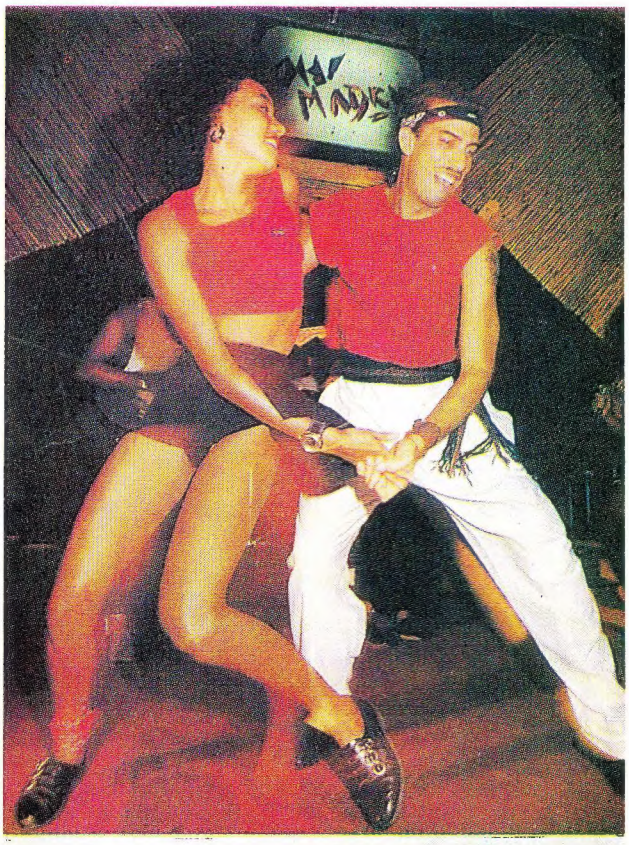

Lambada canlı ve erotik bir dans olarak günlük yaşantımıza giriyor

"Şoför Ehliyeti" araba sevdası ve kız tavlama üzerine bir gençlik filmi

• **WARLOCK-ŞEYTAN** Yönetmen: Steve Miner. Oyuncular: Richard E. Grant, Julian Sands, Lori Singer, Kevin O'Brien, Marry Woronov, Richard Kuss, Juli Burckhart. 1988 ABD yapımı, 102 dakika.
17. yüzyıl Massachusetts'inden, günümüz Los Angeles'ına gösterişli bir dehşet öyküsü. Modern bir cadı avı... Kötü adamı sinirli yüz çizgileri, karanlık cazibesiyle Julian Sands canlandırıyor. "Zavallı garson kız"ı ise, TV'deki "Şöhret" dizisiyle ünlenen Lori Singer oynuyor. Doğaüstü güçlere ağırlık verip, dehşet dozunu "tadında" tutmaya çalışan film.

türü sevenler için çekici. Bir de uçuş effect'leri ve diyaloglar özenli olsaymış...

• **BİRİNCİ TAKIM** (Major League) Yönetmen: David Ward. Oyuncular: Tom Berenger, Charlie Sheen, Corbin Bernsen. 1989 ABD yapımı.
Sinemada beyzbol modasının komik ve hafif bir örneği. Cheveland Indians takımı, 35 yıldır tek bir kupa kazanamamıştır ve şimdi de yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Filmin özelliği, son yıllarda popüler olan üç aktörün başrolü paylaşması.

• **SOSYETE POLİSİ-2** (Beverly Hills Cop II) Yönetmen: Tony Scott. Oyuncular: Eddie Murphy, Judge Reinhold, Jurgen Prochnow, Ronny Cox, John Ashton, Brigitte Nielsen, Dean Stockwell. 1987 ABD yapımı, 103 dakika. Detroitli polis Axel'in bir görevle geldiği Beverly Hills'teki "sosyetik serüveni", çok tutuldu. Ve işte devamı... Axel, artık zengin bir gardıroba sahip ve altında Ferrari'si olan bir polistir. Dostu yüzbaşı Bogomil, bir gün kurşunlanarak ağır yaralanır. Bogomil'in yürüttüğü soruşturmayı Axel üstlenir. Karşısına bir dizi tuhaf soygun olayı, bir silah taciri ve güzel ama tehlikeli bir kadın çıkar. Eddie Murphy'nin sevimliliği yeter, diyenler için hoş bir seçim bu film. Ama ilkinde insana "taze" gelen nice espri, bu kez bayat.

VİDEO

• **ZELİG** Yönetmen: Woody Allen. Oyuncular: Woody Allen, Mia Farrow, Garrett Brown, Stephanie Farrow, Sol Lomita. 1983 ABD yapımı, 79 dakika, siyah-beyaz, renkli. (Warner Bros.) Sizin hiç başınıza geldi mi? Herkesin okuduğu, su gibi bildiği bir kitabı, okumadığınızı itiraf edemediğiniz oldu mu? Leonard Zelig, küçüklüğünde bu sıkıcı durumla karşılaşmış. İşte, o sırada olan olmuş. Moby Dick'i okuduğunu söyleyivermiş, karşısındakiler gibi birisi olup çıkmış... Ondan sonra da güvenlik, kabul edilme, sevilme arzusu, Zelig'i bir bukalemuna çevirmiş. Yalnız ruhen değil, fizik olarak da karşısına çıkan güçlü kişiliklere benzeyivermiş, onların arasına katılmış. Film, Hitler'in yanında SS subayı, papanın yanında kardinal, Chicago'da gangster olan bu garip adamın öyküsü. Allen anlatımını ikiye bölmüş: Zelig'i, o dönemin haber filmlerinin görüntüsü içinde, siyah-beyaz anlatıyor. Renkli bölümlerde ise, günümüzde yapılmış bir belgesel havası veren görüşmeler var. Allen yine "numarasını yapmış"; Zelig gibi bir karakteri, gerçekte de yorumlaması doğru, hoş ve çekici gelecek ünlüleri almış görüşmeler bölümüne: Susan Sontag, Irwing Home, Saul Bellow, Bruno Bettelheim. Onlar mı kendileriyle hafiften dalga geçiyor, yoksa Allen mi onlarla, orasını karıştırmamak en iyisi!
Zarif, ölçülü, sevimli, hatta hüzünlü bir komedi. Zaman, zaman Chaplin'in içe işleyen dokunaklılığını yakalayan bir film. Allen'dan (bu satırların yazarı gibi) pek hoşlanmayan, bu New York'lu Yahudi aydının, gereğinden çok önemsendiğine inanan sinemaseverler de, "Zelig"in hoşluğuna yenilecektir. Çünkü filmde Woody Allen'ın göz çıkartan nevrotizmi değil, filmin kahramanının patolojisi öne çıkıyor... (H.B.)

9. İSTANBUL ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ (1-7 Nisan programı)

Sabun Köpüğü Hırsızları

Aşçı, Hırsız, Karısı ve Aşığı

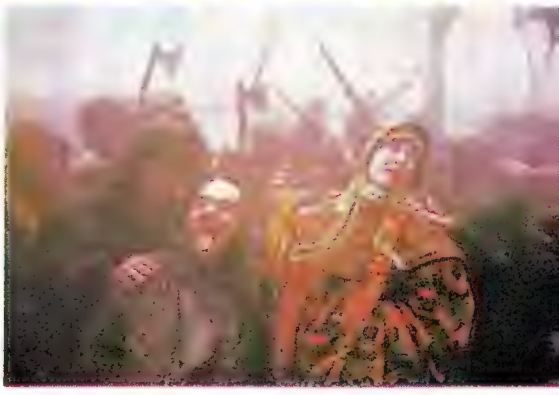

Boris Godunov

	(Beyoğlu)	(Beyoğlu)	(Beyoğlu)	(Osmanbey)	(Kadıköy)	(Kadıköy)	(Kadıköy)
1 Nisan Pazar	12.00 Baron un Serüvenleri	12.00 Havana da Bir Gece D.Gillespie	12.00 Rastgele Balthazar	12.00 Çingeneler Zaman	12.00 Aşka Susayan Kadın	12.00 Kızıl Tahı	12.00 Kanlar Koğuşu
	15.00 Asılan Hayattır	15.00 Ölüp, Rengim Soldığında	15.00 Seviyorum, Seviyorsun	15.00 Kupkuru Bembeyaz Bir Yaz	15.00 Canavarlar Mevsimi	15.00 Yatak	15.00 Fazilet
	19.00 Baron un Serüvenleri	19.00 Havana da Bir Gece D.Gillespie	19.00 Rastgele Balthazar	19.00 Çingeneler Zaman	19.00 Piaff	19.00 Kızı Çöl	19.30 Antonioni Belgeler ve Tanıklıklar
	21.30 Asılan Hayattır	21.30 Ölüp, Rengim Soldığında	21.30 Seviyorum, Seviyorsun	21.30 Kupkuru, Bembeyaz Bir Yaz	21.30 Yenikler	21.30 Katinka	21.30 Benim Sinemalarım
2 Nisan Pazartesi	12.00 Konsolos	12.00 Buluşma Noktası	12.00 Gündüz Yıldızları	12.00 Güneş Geri Gelmezse	19.00 Macar Rapsodisi	19.00 Mapantsula	12.00 Kilometre Taşları-1
	15.00 Roseiyne ve Aslanlar	15.00 Yatak	15.00 Erkek-Dişi	15.00 Hiroşima Sevgilim			15.00 Kantodan Tangoya
	19.00 Dekalog Bir - İki	19.00 Buluşma Noktası	19.00 Urpertler	19.00 Güneş Geri Gelmezse	21.30 Uyuyan Güze	21.30 Allegro Barbaro	19.30 Hiçbir Gece
	21.30 Roseiyne ve Aslanlar	21.30 Sevilecek Biri	21.30 Erkek Dişi	21.30 Hiroşima Sevgilim			21.30 Ölü Bir Deniz
3 Nisan Salı	12.00 Yasaba	12.00 Çiçeklerden Bir Taç	12.00 Sıfır Kent	12.00 Son Darbe	19.00 Kadınlar Arasında	19.00 Evveda Caz	12.00 Kilometre Taşları-2
	15.00 Aşçı, Hırsız Karısı ve Aşığı	15.00 Süddeshwari	15.00 Üç orta uzunlukta Daiman filmi	15.00 Bir Aşkın Güncesi			15.00 İkili Oyunlar
	19.00 Dekalog Üç - Dört	19.00 Çiçeklerden Bir Taç	19.00 Sıfır Kenti	19.00 Son Darbe	21.30 Bana Birşeyler Ca	21.30 Sev yorum, Seviyorsun	19.30 Bisiklet Hırsızları
	21.30 Aşçı, Hırsız Karısı ve Aşığı	21.30 Boris Godunov	21.30 Üç orta uzunlukta Daiman filmi	21.30 Bir Aşkın Güncesi			21.30 Abuk Sabuk 1 Firm
4 Nisan Çarşamba	12.00 Tipkı Amerika	12.00 Belissimo	12.00 Ölü Mevsim	12.00 Süddeshwar	19.00 Leyla ile Mecnun	19.00 Melankoli	12.00 Sis
	15.00 Beatrice Tutkusu	15.00 Jacob	15.00 Cezayir Savaş	15.00 Yenikler			15.00 Büyük Yalnızlık
	19.00 Dekalog Yedi - Sekiz	19.00 Belissimo	19.00 Ölü Mevsim	19.00 Sevilecek Biri	21.30 Çöplük	21.30 Yolsuzlar	19.30 Bisiklet Hırsızları
	21.30 Beatrice Tutkusu	21.30 Jacob	21.30 Cezayir Savaş	21.30 Yenikler			21.30 A Ay
5 Nisan Perşembe	12.00 Sıfır Kenti	12.00 Konsolos	12.00 Aşkına Muhtaç m	12.00 Uyuyan Güzel	19.00 Müdahale	19.00 Hayal Destanları	12.00 Sessiz Fırtına
	15.00 Geceyarısına Doğru	15.00 Ses ve Öfke	15.00 Acılar Kenti	15.00 Kamelyalı Kadın			15.00 Ponente Feneri
	19.00 Dekalog Dokuz - On	19.00 Konsolos	19.00 Aşkına Muhtaç m	19.00 Uyuyan Güzel	21.30 Ölü Ozanlar Derneği	21.30 Bağışçı	19.30 Bisiklet Hırsızları
	21.30 Geceyarısına Doğru	21.30 Ses ve Öfke	21.30 Acılar Kenti	21.30 Kamelyalı Kadın			21.30 Bütün Kapılar Kapalıydı
6 Nisan Cuma	12.00 Okuyan Kız	12.00 Umutsuzlar	12.00 Mortu Nega	12.00 Bana Birşeyler Çal	19.00 Batan Güneş	19.00 Doğruyu Seç	12.00 Malou
	15.00 Arabistanlı Lawrence	15.00 Urpertler	15.00 Badis	15.00 Kadınlar Arasında			15.00 Aşk Fırtınasının Unutulmaz Yön
	19.00 Okuyan Kız	19.00 Umutsuzlar	19.00 Mortu Nega	19.00 Bana Birşeyler Çal	21.30 Mahabharata	21.30 Tipkı Amerika	19.30 James Baldwin Biletin Bedeli
	21.30 Arabistanlı Lawrence	21.30 Urpertler	21.30 Yasaba	21.30 Kadınlar Arasında			21.30 Amar Dile Gelince
7 Nisan Cumartesi	12.00 Ölü Ozanlar Derneği	12.00 Kızıl Tahı	12.00 Bay Hire	12.00 Melankoli	12.00 Baron un Serüvenleri	12.00 Kamelyasız Kadın	12.00 Sağdan da Sağ
	15.00 Aramızdaki Katiller	15.00 Evveda Caz	15.00 Ateşi Sır	15.00 Çöplük	15.00 Kupkuru Bembeyaz Bir Yaz	15.00 Buluşma Noktası	15.00 Antonioni Belgeler ve Tanıklıklar
	19.00 Ölü Ozanlar Derneği	19.00 Kızıl Tahı	19.00 Bay Hire	19.00 Melankoli	19.00 T. Monk Straight, No Chaser	19.00 Kuduz	19.30 Eva Peron'un Gizemi
	21.30 Aramızdaki Katiller	21.30 Evveda Caz	21.30 Ateşli Sır	21.30 Çöplük	21.30 Gandhi	21.30 Yol 1, ABD	21.30 James Baldwin Biletin Bedeli

TELEVİZYON

• **KAFASIZ AT** (The Horse Without a Head) Yönetmen: Don Chaffey. Oyuncular: Leo McKern, Jean-Pierre Aumont, Herbert Lom, Pamela Franklin, Vincent Winter. 1963 İngiliz yapımı, orijinali 89 dakika.
Bir grup profesyonel soyguncu, Paris'e nakledilecek on milyon doları ele geçirme peşindedirler. Ama biricik oyuncukları kafasız bir tahta at olan çocuklar, işi karıştıracaktır...
Başrolde bir zamanların önde gelen jön-prömiye'lerinden jean Pierre Aumont'u, 52 yaşındaki haliyle izleyeceğiz.
İngiizlerin elinden çıkma birinci sınıf bir çocuk serüven filmi. Özellikle oyuncular başarılı.
TV1, 1 Nisan Pazar, 10.30

• **ESKİ BİR SÜVARİ** (She Wore a Yellow Ribbon) Yönetmen: John Ford. Oyuncular: John Wayne, Joanne Dru, John Agar, Ben Johnson, Harry Carey Jr., Victor McLaglen, Mildred Natwick, George O'Brien, Arthur Shields. 1949 ABD yapımı, orijinali 103 dakika.
General Custer'in ölümünden sonra bozgunun eşiğine gelen Yedinci Süvari Alayı, berbat durumdadır. Ordudan ayrılıp savaş alanlarından elini eteğini çekmeye kararlı Yüzbaşı Nathan'a, posta arabalarını kaleye geri getirme görevi verilir. Konvoyda iki kadın vardır! Kızıderili kabileleri birleşmiştir, savaşın eli kulağındadır... "Baba" John Ford'un beylik kadrosu tam formunda. John Wayne, nefis bir süvari çiziyor. Görüntü yönetmeni Winton C. Hoch, hepsinden başarılı ve şanslı. Bir Oscar kazanmış bu filmle.
Haftanın iyi filmlerinden, hele de western sevenler için...
TV3, 1 Nisan Pazar, 20.55

• **CENNETTEKİ BEKÂR** (Bachelor in Paradise) Yönetmen: Jack Arnold. Oyuncular: Bob Hope, Lana Turner, Janis Paige, Jim Hutton, Paula Prentiss, Don Porter, Agnes Morehead, Virginia Grey, Reta Shaw, John McGiver. 1961 ABD yapımı, orijinali 109 dakika.
Ünlü bir yazardır Jack Adams. Yüklüce bir vergi borcu vardır. Bunun altından kalkabilmesi için acilen yeni bir kitap yazması gerekmektedir. Bayan Rosemary'nin evini kiralar. Öte yandan, herkesin evli olduğu bir topluluk içindeki tek bekardır!..
Amerikan sahne ve perdesinin önde gelen komedyenlerinden Bob Hope'la birlikte, aslında bir opera şarkıcısı olan, uzun yıllar Warner Bros'un başrol kadrosunda yer almış Janis Paige oynuyor. Hope'un en parlak filmlerin-

"Eski süvari" John Wayne'i asıl düşündüren, konvoydaki iki güzel kadın

Bertolucci'nin 9 Oscar'lık filminde John Lone imparatoru, Joan Chen imparatoriçeyi oynuyor

1 NİSAN 1990 Pazar

TV1

03.36 Sahur Programı
08.00 Açıköğretim
10.00 Haberler
10.20 İşitme Engellilere Haberler
10.30 Pazar Sineması "Kafasız At"•
12.15 7'den 77'ye
13.00 Pazar Konseri
14.00 Haberler
14.10 Tele Tatil
15.40 Bir Kelime Bir İşlem
16.10 Yeni Dünyanın Maceracıları -5
17.00 Pop -100
17.30 Tele Spor
18.10 Selçuk Üniversitesi'nin Kuruluş Yıldönümü Özel Programı
18.35 İftara Doğru
19.20 Sanayileşme Yolunda-11
20.00 Haberler
20.50 Beybaba-2
21.50 Spor Stüdyosu
23.10 Gündem
00.00 Günün Sonu

TV2

13.15 Bana Şans Dile-13
14.00 TV'de Türk Sineması "Yangın"
(Yön.: Orhan Elmas. Oyn.: Abu Tuğba, Can Gürzap. Yaşar Usta'nın kızı Lale bir kuaför

salonunda çalışmaktadır. Hukuk Fakültesi'nde okuyan Sedat'la nişanlanan Lale çok mutludur.)
15.30 Pazar 90
17.20 Gençlerden Gençliğe
17.40 Perry Mason
18.35 Besteciler ve Yorumcular
19.00 Akşam Bülteni
19.15 Kavak Ailesi
19.30 Dünya Listelerinden
20.10 Arayış-1
(Nardia, Ben ve Salvin adlı üç genç Meggie ve Austin adlı hiç tanımadıkları bir çiftten yemek daveti alırlar. 16 bölüm.)
21.00 Hazım Körmükçü'nün Ölüm Yıldönümü "Özel Program"
21.35 Damla Damla Anılar
22.30 Gece Bülteni
23.05 Onur Kılıcı-Son

TV3

20.00 Seyir Günlüğü-3
20.30 Valeri-Son
20.55 TV'de Sinema "Eski Bir Süvari" •
22.35 Bir Solist "Nevin Örnek"
22.50 Catherine-26

2 Pazartesi

TV1

03.34 Sahur Özel Programı
05.05 Müzik
05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-131
10.10 Sevme Hakkı-153
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Akşama Doğru
18.37 İftara Doğru
19.22 Akşama Doğru
20.00 Haberler ve Hava Durumu
20.50 Ramazan Özel Eğlence Programı
22.00 Stüdyo A "32. GÜN"•
22.05 Bana Şans Dile-14
23.55 Günün Sonu

TV2

11.00 Açıköğretim
18.00 Gönüllerde Gezinti "İnsanlık Sevgisi"
18.12 Yalan Rüzgârı-65
19.05 Akşam Bülteni
19.20 Kavak Ailesi

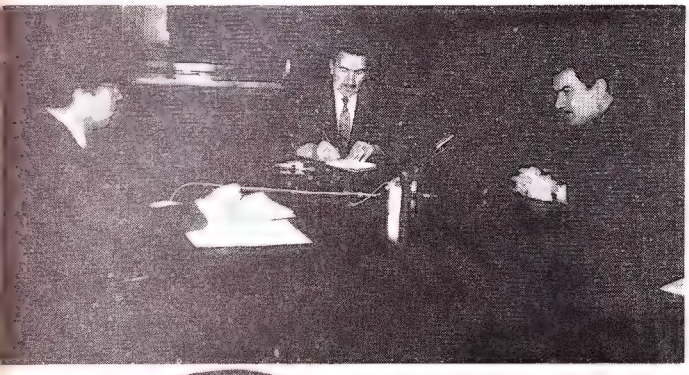

32. GÜN ekibinden Metin Çorabatır (solda) Necibullah'la (sağda) görüştü

Hollywood'un seksi kraliçelerinden Lana Turner, "Cennetteki Bekâr"da

den değil,ama yine de eğlenceli. Filmin Oscar'a aday gösterilen müziği ise Henry Mancini'ye ait...
TV3, 2 Nisan Pazartesi, 20.30

• **32. GÜN** Mandela hayranları ekran başına! 27 Yıllık tutsaklığı, bitmez tükenmez mücadelesiyle tarihe geçen ve serbest kaldığı an "savaşa devam" diyerek bir kez daha dünyayı yerinden oynatan Güney Afrikalı lider Mandela, bu ayki 32. GÜN'ün baş konuğu. Mücadelesini, hapisteki günlerini ve gelecekten beklentilerini anlatıyor. Bu arada, Güney Afrika'daki son gelişmelere değiniliyor. Mandela'nın evinden ayrılan 32.GÜN, Afganistan'ın yolunu tutuyor. Son darbe girişiminden kurtulmayı başaran Devlet Başkanı Necibullah ile Mücahitlerin önemli liderlerinden Hikmetyar'la yapılan görüşmelerde Afganistan'daki son durum ele alınıyor. Çanakkale Savaşı, kısa bir aradan sonra 32.GÜN'le yeniden ekrana geliyor. Bu kez "karşı taraftakiler"in açısından. Geçen ayın en çok konuşulan konularından, Doğu Almanya'daki seçimler; 32. GÜN'ün son konusu. Halk arasında yapılan röportajlarda edinilen ilginç izlenimlerle; Yeni Forum lideri Reich, Başbakan Kohl, SPD lideri Vogel ve Devlet Bakanı Stavenhagen'le yapılan söyleşiler sunuluyor. 32.GÜN, bu ay da, TV'nin bir numaralı haber-magazin programı...
TV1, 2 Nisan Pazartesi, 22.00

•**SON İMPARATOR** (The Last Emperor) Yönetmen: Bernardo Bertolucci. Oyuncular: John Lone, Joan Chen, Peter O'Toole,Ying Ruocheng, Victor Wong, Dennis Dun, Ryuichui Sakamoto, Maggie Han, Ric Young. 1987, İtalyan, İngiliz, Çin ortak yapımı, orijinali 163 dakika.
Evet, o büyük film, ekranda üç yaşındaki Pu Yi'ye törenle taç giydirilir. O, artık büyük Çin İmparatorluğu'nun imparatorudur, son imparatoru. Bundan sonra yaşayacağı manastır hayatında kendisine "imparator olmak" öğretilecektir. "Yasak Kent"in içinde, dış dünyanın halinden habersiz genç bir adam olacak; sonra günün birinde, kendi başının çaresine bak denilip, sürgüne gönderilecek... Derken Dünya karışacak ve gün gelecek imparator kendini sıradan bir Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşı olarak bulacak... Son Çin imparatorunun yaşamöyküsünü, mürebbisi Reginald Johnson yazdı. Bir arkadaşı, bu kitabı Bertolucci'ye verdi. Önce, Çin ve imparatorluk, pek alakasız göründü gözüne. Sonra oturup bu benzersiz öyküden 9 Oscar'lı bir film yaptı... Her bakımdan üstün nitelikte, seyrine doyum olmaz sinematografik bir fresk. Sinemalarda izlememiş ▶

19.35 2000 Yılından Sonra-14
20.20 Free Spirit-1
(Oyn.: Corinne Bohrer, Franc Uz, Edan Gross, Alyson Hannigan, Paul Scherrer. Karısından ayrılan Haggarty üç çocuğuyla Connecticut'a yerleşir. 13 bölüm.)
20.45 Portreler "Amedeus Mozart"-2
21.45 Şarkılar Neyi Söyler -Son
22.30 Gece Bülteni
23.05 Doğru mu Yanlış mı

TV3

20.00 Madicken-4
20.30 TV'de Sinema "Cennetteki Bekâr"•
23.10 Yollar Ayrılınca-3
23.40 Equineox-1

3 Salı

TV1

03.32 Sahur Özel Programı
06.00 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-132
10.10 Sevme Hakkı-154
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Akşama Doğru
18.38 İftara Doğru
19.25 Akşama Doğru
20.00 Haberler
20.50 Yarışma "Hedef-12"
21.45 Televizyon'da Sinema "Son İmparator"•
00.20 Günün Sonu

TV2

11.00Açıköğretim
18.00 Gönüllerde Gezinti
18.12 Yalan Rüzgârı-66
19.05 Akşam Bülteni
19.20 Kavak Ailesi
19.35 Miras-1
20.20 Edebiyat Uyarlamaları "Kean"-1
(Yön.: Robert Hossein. Oyn.: Jean-Paul Belmondo, Beatrice Agenin, Michel Bayne. Raymond Fitzsimons'tan uyarlama. Danimarka Büyükelçisi'nin karısı Elena'ya arkadaşı Amy bazı dedikodulardan söz der. Herkes Elena'nın aktör Kean'la ilişkisi olduğunu sanmakta ve ona acımaktadır. 3 bölüm.)
21.30 CNN Dünya Raporu
22.00 Müziğimiz ve Sohbetimiz
22.30 Gece Bülteni
23.05 Müfettiş Lavarden'in Dosyaları-6

TV3

20.00 Eski Mısır Medeniyetleri-4
20.50 Kan Bağları -Son
21.40 Bir Solist
22.30 TV'de Sinema "Çocuk"•

4 Çarşamba

TV1

03.30 Sahur Özel Programı
05.00 Müzik
05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-133
10.10 Sevme Hakkı-155
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Akşama Doğru
18.39 İftara Doğru
19.24 Akşama Doğru
20.00 Haberler
20.50 Ramazan Özel Eğlence Programı "Zaman Zaman İçinde"
22.00 Avrupa Kupaları Yarı Finali
23.55 Günün Sonu

TV2

11.00 Açıköğretim
18.00 Gönüllerde Gezinti
18.12 Yalan Rüzgârı-67
19.05 Akşam Bülteni
19.20 Kavak Ailesi
19.35 Haftanın İçinden
20.20 Çevre

olanlar, kaçırmamalı.
Umalım bu kez, TRT, işin adabına uygun davransın.
TV1, 3 Nisan Salı, 21.45

•ÇOCUK (YUMURCAK) (The Kid) Yönetmen: Charles Chaplin. Oyuncular: Charlie Chaplin, Jackie Coogan, Edna Purviance, Chuck Reisner. Lita Grey, 1921 ABD yapımı, siyah-beyaz, sessiz, 60 dakika.
Bir anne, çocuğunu zengin birilerinin arabasına bırakıp kaçar. Araba çalınır. Çalanlar çocuğu fukara mahallesine bırakırlar. Çocuk "serseri"nin başına kalır...
Chaplin'in duygusal, komik ve mizahi unsurları ustaca birlestirdiği harika işlerinden...
TV3, 3 Nisan Salı, 22.30

•YEDİ KARDEŞE YEDİ GELİN (Seven Brides for Seven Brothers) Yönetmen: Stanley Donen. Oyuncular: Howard Keel, Jane Powell, Jeff Richards, Russ Tamblyn, Tommy Rall, Virginia Gibson, Julie Newmeyer (Newmar), Ruta Kilmonis (Lee), Watt Mattox, Howard Petrie, Jacques d'Amboise. 1954 ABD yapımı, 103 dakika.
Vahşi Batı'da, ağır işlerin altından kalkarak hayatlarını sürdüren yedi erkek kardeş, içlerinden birinin uyandırmasıyla, birer kadın bulup evlenmeye karar verirler. Yapılacak iş, civardaki genç, güzel kadınları tespit etmektir. Kadınlar tespit edilirler ve...
Müzik, dans ve sürükleyici öykü. Delicesine şen şakrak, cümbüşlü bir müzikal. Türünün klasikleri arasında sayılıyor. Şarkılar Johnny Mercier ve Gene de Paul'ün. Oscar'ı ise müzik direktörleri Adolph Deutsch ve Saul Chaplin kazanıyorlar. Müzikaller kuşağında; kendine özgü, esaslı bir film. Gerçi TRT bu filmi yıllardır göstere göstere eskitti, ama meraklıları yine ekran karşısına geçecektir.
TV3, 4 Nisan Çarşamba, 21.55

•STRATEJİK HAVA KOMUTANLIĞI (Strategic Air Command) Yönetmen: Anthony Mann. Oyuncular: June Allyson, James Stewart, Frank Lovejoy, Barry Sullivan, Bruce Bennett,Rosemary DeCamp. 1955 ABD yapımı, orijinali 114 dakika.
Hava kuvvetlerindeki görevi bittikten sonra beyzbola dönen yarbay, bir süre sonra tekrar göreve çağırılır. Yeni bir ev kuracaktır.
Yirmi bir ay için çağırıldığı görevi bittiğinde artık hep orduda kalmayı istemektedir...
Şovenist tarafı iyice göze batan bu filmde Amerikan sinemasının özellikle "iyi insan" tiplerini oynayan büyük yıldızlarından James Stewart'ı izleyeceğiz. "Tatlı karısı"nıysa June Allyson oynuyor...
TV3, 5 Nisan Perşembe, 22.05

•FENER GEMİSİ (The Lightship)
Yönetmen: Jerzy Skolimowski. Oyuncular: Robert Duvall, Klaus Maria Brandauer, Tom Bower, Robert Costanzo, Badja Djola, William Forsythe, Arliss Howard, Michael Lyndon. 1985 ABD yapımı, orijinali 89 dakika.
50'li yıllar, Norfolk kıyıları. Artık iyice kocamış bir fener gemisi, karaya oturan bir teknedeki kanun kaçaklarını kurtarır. Ancak geminin kavga sevmeyen, kendi halindeki kaptanıyla kaçakların lideri arasında çatışma çıkar...
Polonya asıllı İngiliz yönetmen Skolimowski, Siegfried Lenz'in alegorik öyküsünden yararlanmış. Kaptanı oynayan Brandauer'i sinemaseverler "Mefisto", "Albay Redl", "Out of Africa" ve bugünlerde festivalde gösterilen "Hanussen"den tanıyorlar. Robert Duvall, olağanüstü yeteneğiyle yapışkan bir eşcinsel tipi çiziyor, kaçakların liderinde. Umarız dublaj yoluyla "düzeltilmez". Kaptanın oğlunu oynayan Lyndon'sa gerçekte Skolimowski'nin oğlu...
Zor, fakat iyi-kötü çatışması üzerine kafa yoranlar için çok verimli bir film...

TV1, 6 Nisan Cuma, 00.10

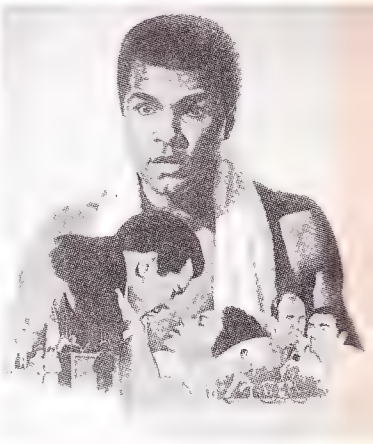

"En Büyük Benim", ağırsıklet şampiyonu Muhammed Ali'nin filmi

•EN BÜYÜK BENİM (The Greatest) Yönetmen: Tom Griest. Oyuncular: Muhammed Ali, Ernest Borgnine, John Marley, Robert Duvall, James Earl Jones, Roger E. Mosley, Ben Johnson, Paul Winfield, Lloyd Haynes, Dina Merill. 1977 ABD yapımı, orijinali 101 dakika.
Roma Olimpiyatları'nda ağırsıklette altın madalya alan boksör Cassius Clay yaşadığı kente döndüğünde coşkuyla karşılanmıştır. Amacı dünya şampiyonluğu olan Clay, basına Müslümanlığı kabul ettiğini ve adını da Muhammed Ali olarak değiştirdiğini açıklar. Vietnam Savaşı sırasında askere

20.50 NATO'nun Kuruluşu
21.15 Stüdyo C "32. GÜN"
22.30 Gece Bülteni
23.05 Gece Konseri

TV3

20.00 Spor Belgeseli "Tenis"-3
20.25 Çardaş Fürstin-Son
20.55 Babalar ve Oğulları-Son
21.55 TV'de Sinema-Müzikaller-"Yedi Kardeşe Yedi Gelin"•

5 Perşembe

TV1

03.29 Sahur Özel Programı
06.00 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-134
10.15 Sevme Hakkı-156
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Akşama Doğru
18.40 İftara Doğru
19.25 Akşama Doğru
20.00 Haberler
20.50 Hanımın Çiftliği-6
21.50 Müzik Konukları
22.45 Spor Akşamı
23.15 Günün Sonu

TV2

11.00 Açıköğretim
18.00 Gönüllerde Gezinti
18.12 Yalan Rüzgârı-68
19.05 Akşam Bülteni
19.20 Kavak Ailesi
19.35 Start
20.05 Trafik
20.15 Gençlerle
20.55 Market
21.35 Denizlerin Sesi-3
22.05 Dönence
22.30 Gece Bülteni
23.05 Suç Dosyası-14

TV3

20.00 Muppet Show-13
20.25 Nuh'un Gemisi-14
20.50 The Saint-1
("Dönüşü'nü yıllar önce izlediğimiz Modern Robin Hood, 'Saint'in

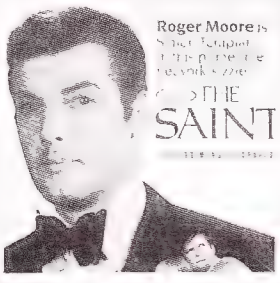

Roger Moore'lu ilk versiyonu. 13 bölüm.)
21.40 Bale
22.05 TV'de Sinema-Unutulmayanlar "Stratejik Hava Komutanlığı"•

6 Cuma

TV1

03.27 Sahur Özel Programı
04.57 Müzik
05.30 Açıköğretim
07.00 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.10 Hanımlar İçin
09.40 Susam Sokağı-135
10.10 Sevme Hakkı-157
10.40 Okul Televizyonu
15.00 Haberler
15.15 Öğleden Sonra
16.30 Çocuklar İçin
18.00 Haberler
18.15 Akşama Doğru
18.41 İftara Doğru
19.26 Akşama Doğru
20.00 Haberler
20.50 Ramazan Özel Eğlence Programı "Zaman Zaman İçinde"
22.00 Stüdyo B "Hodri Meydan"
22.55 Haftanın Solisti "Bilge Pakalınlar"
23.25 Dünyada Türk Vakıf Medeniyeti-2
23.55 Günün Sonu
00.10 Televizyon'da Sinema "Fener Gemisi" •

TV2

11.00 Açıköğretim
17.58 Açılış
18.00 Gönüllerde Gezinti
18.12 Yalan Rüzgârı-69

James Stewart'ın başrolünü oynadığı "Stratejik Hava Komutanlığı" tam bir soğuk savaş filmi

"7 Kardeşe 7 Gelin" dansıyla, öyküsü ve müziğiyle tam bir şenlik

çağırılan Ali, bunu kabul etmeyince unvanı geri alınır ve çekmediği kalmaz. Ama azimle çalışan şampiyon yıllar sonra unvanını dosta düşmana kabul ettirir...
Önce parlak spor yaşamının ardından Parkinson'a tutsak olan ringlerin ağırsıklet kelebeği Muhammed Ali'nin yaşamına dair ironik incelikleri olan bir film... Muhammed Ali demek, dünyayı çalkalayan bir dönem demek. Sinema açısından olmasa da bu açıdan önemli "En Büyük Benim".
TV1, 7 Nisan Cumartesi, 15.35

•JULIUS CAESAR Yönetmen: Joseph L.Mankiewicz. Oyuncular: Marlon Brando, James Mason, John Gielgud, Louis Calhern, Edmond O'Brien, Greer Garson, Deborah Kerr, George Macready, Michael Pate. 1953 ABD yapımı, siyah-beyaz, orijinali 120 dakika.
Roma, kahraman Caesar'ı karşılamaya hazırlanmaktadır. Törenlerde Caesar'la bir de kâhin görüşür... Öte yandan asil Casius, asil Brutus'un kulağını çeker: ona, Caesar'ın ölümünden sonra yerini alacak tek kişinin kendisi olduğunu hatırlatır... William Shakespeare'in eski Roma'da politik güç, şeref ve insani değerlerin hengâmesini işleyen oyununun uyarlaması. Ve sinema tarihindeki iki Julius Caesar'dan esaslı olanı. Dev bir oyuncu kadrosu, başarılı bir yönetim, Oscar kazanmış bir çevre düzeni, Miklos Rozsa'nın müziği... TV'de daha önce gösterilmişti. Sinema açısından ekranın talihli olduğu bu haftaya yakışan bir Brando filmi.
TV2, 7 Nisan Cumartesi, 23.05

•ŞEHRİN SICAĞINDA (City Heat) Yönetmen: Richard Benjamin. Oyuncular: Clint Eastwood, Burt Reynolds, Jane Alexander, Madeline Kahn, Rip Torn, Irene Cara, Richard Roundtree, Tony Lo Bianco, William Sanderson. 1984 ABD yapımı, 97 dakika.
Teğmen Sprit ve Mike Murphy iki eski arkadaştır. Mike, ortağı Swist'la dedektiflik yapmaktadır... Gang Leo Cole'un muhasebecisi, Leo'nun kirli çamaşırlarını başka bir gang'a Pete'e satar. Swist paranın ucunu görünce bu işe yataklık etmiştir, ama başta Mike olmak üzere bir sürü adamın da başını derde sokmuştur... 1930'ların gang dünyasından muzır ve şirin karikatürler çıkartan bir serüven filmi. Eğlenceli...
TV2, 7 Nisan Cumartesi, 14.00

19.05 Akşam Bülteni
19.20 Kavak Ailesi
19.35 Guldenburgların Mirası-14
20.20 Saz Eserleri
20.35 İslam ve Toplum
21.05 Müzik Dünyasından
21.35 Gün ve Ekonomi
22.05 Katts ve Köpeği-14
22.30 Gece Bülteni
23.05 Dünya Eğleniyor

TV3

20.00 Çizgifilm "Korsikalı Kardeşler"
20.50 Sandokan-1
(Malezyalı korsan Sandokan, ülkedeki adaların hemen tümünde egemenlik sağlayan İngilizlere karşı mücadele vermektedir.)
21.50 Show "Carol Burnett ve Arkadaşları"-Son
22.10 TV'de Türk Sineması "Hayallerim Aşkım ve Sen"
(Yön.: A.Yılmaz. Oyn.: T.Şoray, O. Tunç. Bir yetimhanede büyüyen Coşkun, çocukluk yıllarından beri ünlü sinema yıldızı Derya Altınay'a tutkundur.)

7 Cumartesi

TV 1

03.25 Sahur Özel Programı
08.00 Açıköğretim
10.00 Haberler
10.10 Cumartesiden Cumartesiye
12.00 Akıllı Köpek -5
12.25 Gençlik Dünyası
13.15 Beyaz Gölge-41
14.00 Haberler
14.10 Hafta Sonu
15.35 Tatil Sineması "En Büyük Benim"•
17.05 Sınırdaki Kasaba-1
(Oyn.: Johne H. Brennan, Richard Comar, Sophie Berjac. Şerif Craddock'la onbaşı Bennett, hiç geçinememektedirler. Soygun yapılacağını öğrenince, birlikte çalışmak zorunda kalırlar.)
17.30 Tarihte Bu Hafta
17.45 Bizimkiler-47
18.25 Silahlı Kuvvetler
18.40 İftara Doğru
19.25 Şiir Dünyası
20.00 Haberler
20.50 TV'de Türk Sineması "Kalbimdeki Düşman"•
22.30 Biraz Düş Biraz Gülüş
23.25 7. Sanat
00.05 Günün Sonu

TV2

13.15 Ziyaretçiler-14
14.00 TV'de Sinema "Şehrin Sıcağında"•
15.35 Deniz İnsanları-1
16.25 Çalışanlar İçin
16.50 Bellamy-Son
17.40 Son 7 Gün Türkiye
18.10 Yeni Bir Dünya-1
(Yön.: Beth Hillshafer. Oyn.: Lindsay Wagner, Tom Wopart, David Renan. Los Angeles Hayvanat Bahçesi'nin yöneticiliğini üzerine alan Rebecca Cafferty, burasını çok daha modern ve yaşanabilir bir yer yapmak amacındadır. İlk olarak da yeni bir teşhir planlamıştır. 13 bölüm.)
19.00 Akşam Bülteni
19.15 Kavak Ailesi
19.30 Devlet Koroları
19.55 Şöhret-26
20.45 Cumartesi Spor
21.15 Show "David Copperfield'in Sihiri"-14
21.40 Bizim Sokağın Ramazan Gazetesi
22.10 Türk Sanat Müziği Bir Solist "Tuncay Eraslan"
22.30 Gece Bülteni
23.05 Toplu Gösteriler "Julius Caesar" •

TV3

20.00 Çizgi Film "Hayalet Avcıları"
20.25 TV Filmleri "Ayrı Masalar"
(Yön.: Jogne Schlesınger. Oyn.: July Christe, Alan Bates. Bir otelde kalan müşteriler, tek kişilik masalarda yemek yemektedir.)
22.20 Sicilian Mission
(1940'larda bir mafya hikâyesi. TRT'nin dizileriyle topluma kazandırdığı "mayfaman"lar için.)
23.10 Benny Hill Show
23.20 Zengin ve Yoksul

GERİYE BAKTIĞINIZDA
MERCEDES ALDIĞINIZ İÇİN
MEMNUN OLACAKSINIZ.

MERCEDES-BENZ
OTOMARSAN
MERCEDES-BENZ AG Mamulleri Türkiye Üreticisi
ve Genel Mümessili

GÜNEYDOĞU/ORDU NASIL BAKIYOR?

Genelkurmay'ın

PKK raporu...

Çarşamba günü yapılan Milli Güvenlik Kurulu toplantısı doğrusu oldukça hareketli tartışmalara neden olmuştu. PKK ile mücadele ve Güneydoğu olaylarının tartışıldığı bölümde ise "asker" tarafının kararlı tutumu ortaya çıkacak ve kanlı terör eylemlerinin ülkenin toprak bütünlüğüne yöneldiği hususu oybirliğiyle saptanarak, ilave tedbirler alınması gereği hükümete iletilecekti.

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Burhanettin Bigalı, üstüne basa basa, "artık Misak-ı Milli sınırlarının bile tehlikeye düştüğünü" söyleyecekti.

Peki, MGK, hangi bilgilerle alınacak tedbirlerde oybirliği kararına varmıştı? ***Nokta****'nın öğrendiğine göre elde üç rapor vardı. Birincisi son olaylarla ilgili olarak Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nin hazırladığı ve İçişleri Bakanlığı'na gönderdiği rapor. İkincisi Dışişleri Bakanı Ali Bozer'in "Güvenlik Raporu." Üçüncüsü de Genelkurmay Başkanlığı Özel Harekât İcra Komutanlığı'nın hazırladığı anarapor. Aşağıda bölümlerini okuyacağınız bu anarapor, devletin elindeki tüm bilgileri üst üste koyan, her yıl eklerle zenginleştirilen esas bilgi kaynağı idi. İçişleri Bakanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı'nın yanı sıra çok üst düzeydeki subaylara "Hizmete Özel" kaydıyla gönderilen "PKK HAKKINDA BİLGİLER" raporunda,PKK'nın amacından parti tüzüğüne, silahlı birliklerinin kuruluş ve mücadele anlayışından dış ilişki ve organizasyonlarına kadar birçok bilgi, kapsamlı şekilde yer alıyordu.* ***Nokta****, 172 sayfa ve 19 ekten oluşan raporun çeşitli bölümlerini okuyucularına sunuyor.*

GÜNAYDIN

PKK'NIN AMACI

8 bölümden oluşan raporun birinci bölümünde PKK'nın amacı, ortaya çıkışı ve halk savaşı için benimsediği temel esaslar-gerekçeler anlatılırken, ayrıca 12 Eylül sonrasında PKK'nın faaliyetlerini durdurmadığı, planlı ve hesaplı bir şekilde devam ettirdiği şöyle belirtiliyordu:

12 Eylül 1980 sonrası: 1- 12 Eylül sonrası uğradıkları güç kaybı, devlet otoritesinin tesisi nedeni ile tabanda silah zoru ile yarattıkları etkinliklerini kaybetmelerine rağmen, 12 Eylül'ü takip eden tarihlerde özellikle yurt dışına kaçan unsurları ile yeniden örgütlenme teşebbüsüne geçmişler ve fırsat buldukça eylemlerde bulunmuşlardır.

2- Bölücü örgütlerin 12 Eylül'den sonra gerçekleştirdikleri eylemler içerisinde, PKK'nın 1261 eylem ile birinci sırada olması, örgütün tabanla olan ilişkilerinin tamamen kopmadı- ▶

ğını ve süratle yeni bir örgütlenmeye geçtiğini göstermektedir.

3- 1978-81 döneminde yakalanamayan ve yurt dışına kaçan örgüt mensupları, örgüte kazandırdıkları yeni şahıslarla birlikte Lübnan, Suriye ve Kuzey Irak'taki kamplarda siyasi ve askeri eğitimlerini geliştirmişlerdir.

Raporun bu bölümünde ayrıca PKK'nın Lübnan'da yaptığı 1. ve Suriye'deki 2. konferansında aldığı kararlar da yer alıyordu. Rapora göre kararların başlıcaları: "Türkiye'deki örgütlenmenin kırsal alanda başlatılması, bunun hemen ardından silahlı mücadeleye geçilmesi ve nihayetinde ulusal kurtuluş savaşının halk savaşı saflarından geçmesi" şeklindeydi: Bütün "bu faaliyetler için başlangıç noktası olarak Güney Anadolu bölgesi" seçilmişti. Raporun yine birinci bölümünde, "kararların hemen ardından 3-5 kişilik istihbarat birimlerinin altyapıyı sağlamak için Türkiye'ye geçtikleri" de belirtiliyordu. Bir başka husus ise, "PKK'nın verilecek halk savaşı için benimsediği temel esaslar ve gerekçeler" başlığı taşıyan kısımdı. Örgütün vereceği gerilla savaşı şu şekilde tespit edilmişti:

"1- Gerillalarımız, doğudan görünüp batıdan vuracaktır.

2- Aniden çıkıp darbeyi indirdikten sonra hemen düşman gözünden kaybolacaktır.

3- Gerilla için sabit bir cephe yoktur. O, istediği yere girip çıkacak, istediği an düşmana darbe vurabilecektir."

"Kırları ele geçiren bir ordu, şu an söz konusu değildir. Bu yüzden askeri çizgi, ayaklanma stratejisi olamaz"

ASKERİ ÇİZGİ

Raporun ikinci bölümünde ise, PKK'nın parti tüzüğü genişçe anlatılmış, örgütlenmesi ve üye kazanması gibi hususlar belirtilmişti. İkinci bölümün bir alt başlığındaysa "PKK'nın ulusal kurtuluş siyaseti genelde Marksist-Leninist bir düşüncenin adaptasyonundan başka bir şey olmayıp, kendisi tarafından şu şekilde ifade edilmektedir" denilip şöyle aktarılıyordu:

"1- Proleteryanın ve tüm bölge halkının yöneleceği tek doğru siyaset, ulusal kurtuluş siyasetidir.

2- İdeolojik eğilim olarak 1973'lerde ortaya çıkan PKK hareketinin yaptığı budur ve mücadele edeceği konular şunlardır:

-Türkiye'ye ait güçler kovulmadan bölgede hiçbir bağımsız gelişme sağlanamaz.

-Hain toprak ağalarının toprağı köylülere verilmelidir.

-Kürt dili ve kültürü geliştirilip eğitim Kürtçe ile yapılmalıdır.

-Proleteryanın tek başına kurtuluşa gitmesi mümkün değildir. Onun gücü tek başına düşmanı yenmek için yetmeyecektir. Onun için hem içeride hem uluslararası alanda ulusal kurtuluş siyasetine uygun olarak çeşitli ittifaklara girmesi gerekir.

-Bir avuç hain dışındaki tüm kesimler, sömürgecilikten zarar görmekte ve bir an evvel ulusal kurtuluş mücadelesine gitmek istemektedirler.

-Yapılması gereken, öncü güçleri harekete geçirmektir. Başka bir deyimle parti örgütlenmesini geliştirmek, bununla beraber köylüleri, esnafı, memuru, gençliği ve kadınları örgütlemektir.

"Önce kendi evinin içini temizlesin"

Emekli Korgeneral İsmail Selen'in, Genelkurmay raporu konusundaki görüşleri şöyle:

Nokta: Genelkurmay Başkanlığı Özel Harekât İcra Komutanlığı'nca hazırlanan rapor çok detaylı. Nereden gelip, nasıl geçiyorlar, hangi kamplarda eğitim görüyorlar hepsi var. Bu kamplara yönelik operasyon yapılsın diyenler de var. Siz ne diyorsunuz?

Selen: Dışarıdaki kamplara gerek yok, Türkiye'nin içindekileri halletsinler, ondan sonra dışarı gitsinler. Bakın gazetelerde yazıyor. Bekaa Vadisi'ne falan gideceğiz diyorlar, oraya gitmeye lüzum yok. Elazığ'da dokuz kişi öldüren adam nasıl hemen ayını ge-

PKK'lı teröristlerin, Mardin'in Pınarcık köyünde büyük, çocuk ayırmaksızın giriştikleri katliam "eylem"inin dehşet verici sonucu

ce yurt dışına çıktı? Sınır ötesine gitmeye falan gerek yok. Önce kendi evinin içini temizlesin, ondan sonra dışarıya gitsin. Evinde pislik olmazsa sinek girmez ki.

Nokta: Peki bu "ev" neden temizlenmiyor sizce?

Selen: Temizlenseydi 84 yılından bugünlere böyle gelinmezdi, temizlenmiyor mutlaka ki bugünlere geldik. Bugünler daha en hafifi, daha kötü durumlarla karşılaşacak Türkiye. Ama tabii baskına uğrayacak yine de.

Nokta: Daha kötü olaylar da olacak sözünüzün dayanağı nedir?

Selen: Bakın, gazetelerde siz de okumuşsunuzdur, sekiz yaşındaki çocuk bir beyan vermiş, İstanbullu bir gazeteciye. Sen nerelisin abo Türkiyeli misin? Gazeteci şaşırmış ve küçük kıza sormuş, peki sen nerelisin? "Ben Kürdistanlıyım" diyor. Bak sekiz yaşındaki çocuk bunu söylüyor. Peki çocuğa kim söyletiyor bunu? Hâlâ diyorlar ki Cizre ve Nusaybin'deki olaylarda dışarıdan tahrik var. Dışarıdan gelme melme var mı? Sekiz yaşındaki çocuğun evinde konuşulmasa, evi bu düşüncede olmasa, sekiz yaşındaki çocuğa bu fikri nasıl aşılayabilirsin yani? Onun için bu çok önemli? Bakın bir çocuk, sekiz yaşındaki bir çocuk, kendisini Kürdistanlı, beni Türkiyeli görüyorsa, iş zıvanadan çıktı demektir. Bunun önüne geçemezsiniz, bunun önüne geçmek çok zor, geçen ülke de yok zaten.

Nokta: Yani bölünecek miyiz?

Selen: Bakın, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde bir hafta kadar önce sanırım 1 milyon nüfuslu bir ülke istiklaline kavuştu, Nabibya. 36 seneden beri mücadele ediyorlarmış, bir milyon insan şimdi bağımsızlıklarına kavuştular. Bunlar ise 15 milyonu geçtik diyorlar, o zaman nüfusumuzun yaklaşık dörtte biri bunlar oluyor, bu "düşüncede" olanlar oluyor yani.

İsmail Selen:

Emekli Korgeneral İsmail Selen, sekiz kez Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görev yaptı. Son olarak 11 Nisan 1989 - 3 Temmuz 1989 tarihleri arasında, Jandarma Asayiş Komutanlığı görevini yerine getirdi. Görevden alınması üzerine istifa eden İsmail Selen, Jandarma Genel Komutanlığı'ndan ayrılıp emekli olarak sivil hayata geçti

Genelkurmay Başkanlığı Özel Harekât İcra Komutanlığı'nca hazırlanan raporun ikinci bölümündeki bir diğer başlık da "Ulusal Kurtuluş Siyaseti'nin Uygulama Şekli" ile "PKK'nin Siyasi İlke ve Hedefleri" başlığını taşıyordu ve şu bilgiler veriliyordu.

"Kürdistan İşçi Partisi şu anda içinde bulunduğu şartların değerlendirmesini yaparak ulusal kurtuluş siyasetinin uygulanmasında aşağıdaki hususları kendine esas almış ve kendi ifadesi ile ele geçirilen yayınlarında şu şekilde belirtilmiştir.

- Kırları ele geçiren bir ordu şu an söz konusu değildir. Bu yüzden askeri çizgi ayaklanma stratejisi olamaz. Şehirler hem devletin yoğun bir denetimi altında bulunmakta, hem de nüfusun az bir bölümünü oluşturmaktadır. Ayrıca merkezi Türk Devleti'nin güçlü ve klasik ayaklanmaları bastırmada tecrübeli olması, ayaklanma stratejisi için olumsuz noktalardır'."

Olumsuzluklar bu şekilde tespit edildikten sonra raporda aktarıldığı şekliyle neler yapılması gerektiği de şu başlıklarla belirlenmişti.

"-Uzun süreli bir silahlı mücadele yürütmek,

-Her şeye basitten başlamak,

-Tüm halkı seferber etmek,

-Düşmanı adım adım gerileterek, yıpratarak kovmak."

Bu aşamaları geçtikten sonra daha tehlikeli ve uzun vadeli bir halk savaşının varlığından söz edilen bu bölümde, uzun süreli halk savaşının aşamaları da şöyle sıralanmıştı:

"-Kırsal kesimi temel alarak siyasi ve askeri çalışmaları hızlandırıp üsler yaratacak.

"Ayaklanma ve saldırılarla, devlet güçleri dağlardan ovalara kovulur. Ovada da devlet güçlerine büyük darbeler indirilir. Bazı küçük kasabalar işgal edilir, devlet güçleri imha edilir"

-Buradan, şehirlerde de siyasi çalışma yaparak, kırı uzun süreli yıpratma savaşı ile devlet denetiminden çıkarıp şehirleri ele geçirecektir.

-Halk savaşı kırı temel alarak gelişecek ve giderek tüm ülke sathında yayılacaktır."

"Halk savaşının henüz şehirlerde yayılamayacağı" belirtilirken, bunun "kırsal kesimlerde daha hızlı başlatılacağı" da kaydedilmişti.

Stratejik denge. -Artık stratejik savunma aşamasındaki yaygın gerilla faaliyetleri ile kitleler siyasal mücadeleye çekildiğinden, mücadelenin daha üst boyutlarda gelişebilmesi için olanaklar yaratılmıştır.

-Gerilla birliklerinin yanında tabur, alay, tugay gibi hareketli birlikler de yaratılarak, gerilla ve hareketli savaş biçimleri beraber yürütülür.

-Uzayıp giden savaş ve acımasız davranan düşmana karşı halkın kin ve nefreti dayanılmaz seviyeye ulaşır. Halk bir an önce düşmanın elinden kurtulmak ister. Bunun sonucu, bazı bölgesel ayaklanmalara gidebilir.

-Düşman saldırıları artarsa ve bizim gücümüz varsa bölgesel ayaklanmalar süreklileştirilebilir. Kurtarılmış topraklar genişletilebilir.

Stratejik saldırı: 1- Bu aşamada devlet güçleri ile belli bir denge konumuna ulaşıldıktan sonra, tüm savaş olanaklarının ve savaşçı yeteneklerinin en üst seviyeye çıkarılması, giderek kırların ele geçirilmesi ve kır ve şehirden yapılan genel saldırıyla, düşman güçlerinin tümden imha edilmesi dönemidir. ▶

2- Bunun aksine karşı tarafın kazanma umudu zayıflamıştır.

3- Ayaklanma ve saldırılarla devlet güçleri dağlardan ovalara kovulur. Ovada da devlet güçlerine büyük darbeler indirilir. Bazı küçük kasabalar işgal edilir, devlet güçleri imha edilir.

4- Şehir merkezinde de ayaklanmanın tüm planları yapılır. Ve kısa bir süreyle kırlardan şehirlere saldırılır. Aynı zamanda şehirde ayaklanmalar hızlandırılır. Böylece düşman hem içte, hem dışta kuşatma altına alınarak imha edilmeye çalışılır.

5- Böylece siyasal iktidarın ulusal kurtuluş güçlerinin eline geçmesi sağlanacaktır.

YURT DIŞI UNSURLARI

Genelkurmay raporunda, oldukça geniş bir şekilde dökümü yapılan PKK'nın "yurt içi" ve "yurt dışı" unsurları bölümünde, "Yurt dışı Unsurları" şu başlıklarla incelenmişti:

"Avrupa Bürosu Dış İlişkiler ve İttifaklar Bürosu, Merkez Yazı Kurulu, Libya Temsilciliği Kamplar Bürosu." Bu başlıkların dışında, "Ayrıca PPK'nın Bulgaristan, Yunanistan ve Kıbrıs Rum Kesimi ile irtibat ve faaliyetlerini yöneten geçici ve daimi unsurları bulunmaktadır", tespiti yapılıyordu. Edinilen istihbaratlara göre "Yurt Dışı Unsurları"nın görevlerini şöyle belirlemişti Genelkurmay:

"Avrupa Bürosu:
PKK'nın Avrupa kesimindeki;
-Teşkilata eleman temin etme,
-Kaçakları barındırma,
-İttifak içindeki kuruluşlarla irtibat sağlama,
-Basın-yayın faaliyetlerini organize etme görevlerini yürütür.
Dış İlişkiler ve İttifaklar Bürosu:
-PKK'nın dış devlet ve kuruluşlarla olan ilişkilerini sağlar.
Merkez Yazı Kurulu:
-Partinin birimleri kanalı ile toplanan haberleri, raporları inceler,
-Yayın organları basım ve dağıtım faaliyetlerini yürütür.
Libya Temsilciliği:

-Libya ile ilişkileri düzenler ve buradaki işçilerden örgüte eleman kazandırılması faaliyetlerini icra eder.
Kamplar Bürosu:
-Örgüt mensuplarının siyasi ve askeri konularda eğitilmesi için, Suriye ve Irak'taki kampların idaresi, personelin yetişmesi ve kampların diğer örgüt ve kuruluşlarla olan irtibat ve faaliyetini idare eder".

Raporun dördüncü bölümüne göre, PKK'nın bağlantılı olduğu yurt dışı odakları, özellikle Ortadoğu ve Suriye ile ilişkileri de dikkat çekiciydi.

"PKK Suriye içindeki faaliyetlerini, bu devletin resmi istihbarat ve güvenlik kuvvetlerinin bilgisi dahilinde yürütmektedir"

SURİYE İLE İLİŞKİLER

-PKK en büyük yardım ve desteği Suriye'den görmektedir.

-Suriye içindeki faaliyetlerini bu devletin resmi istihbarat ve güvenlik kuvvetlerinin bilgisi dahilinde yürüt-

"Dış organizasyonu çökertmek lazım"

Emekli Korgeneral Nevzat Bölügiray'ın Genelkurmay raporundaki tespitler ve önlem önerileri hakkındaki görüşleri şöyle:

Bölügiray: Genel olarak bu raporların askeri yönü Genelkurmay Başkanlığı'nca görev olarak ele alınır ve yapılırken kendi görev alanı dışında olanlar da hükümete iletilir. Sözü geçen rapora da bu işlemin yapıldığını varsayabiliriz. Burada önemli olan nokta, hükümete iletilen bu ve bunun gibi birçok raporlara ne işlem yapıldığıdır. Gelelim rapora, PKK'nın bağımsız Kürdistan'a gidecek bir halk savaşının aşamalarını adım adım gerçekleştirdiğini büyük bir kaygı ile izliyoruz. Bugüne kadar kırsal kesimlerde vurkaç taktiği ile yürüttüğü eylemlere az da olsa bazı yerlerde halk hareketleri içine sokabilmiştir. Hiç tanık olmadığımız sloganlar, Türklüğe, Atatürk'e ve bayrağımıza saldırılar olabilmiştir. Bölgedeki lise ve yüksekokullarda bu olaylara destek veren eylemler olabildiği gibi,bu eylemler batı okullarında da görülebilmiştir. Halka yayılma girişimi gösteren bu olayların yanı sıra, PKK asker ve vergi toplayabilmekte, bölgeye yoğun bir propaganda yayın ve yayımı yapabilmekte, bölgedeki insanlardan tonlarca erzak ve diğer lojistik gereksinimlerini sağlayabilmektedir. Biz ise her zamanki gibi yine olayların gerisinde kaldık, geçmişte. 1978'de kurulup 12 Eylül öncesi Ceylanpınar Devlet Çiftliği, Siverek, Silvan ve Hilvan gibi yerlerde egemenliğini kuran PKK'ya karşı etkin önlemler alınamamıştı. 1984'te Suriye ve Irak sınırlarındaki kamplarda silahlı saldırı hazırlıklarını yaparken de hareketsiz kaldık. Saldırılar yoğunlaşınca askeri önlemler artırılırken özel harekât timleri kuruldu. Tabii bu arada PKK bir hayli mesafe kaydetmiş oldu. PKK terörünün kaynağı içeridedir, PKK terörünün organizasyonu ise dışarıdadır. PKK'nın etkisiz hale getirilmesi için içeride güvenlik kuvvetleriyle savaşım verilirken,dıştaki organizasyonun da etkisiz kılın-

Nevzat Bölügiray:

Bölügiray 1944'te Kara Harp Okulu'nu, 1957'de Kara Harp Akademisi'ni bitirerek 40 yıla yakın bir süre çeşitli kademelerde görev yaptı. 1983'te emekliye ayrılan Bölügiray, 1979-80 yılları arasında 14 ay süreyle 6' ncı Kolordu Komutanlığı ile Adana, Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Hatay ve Mersin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı da yaptı. Daha sonra Genelkurmay Başkanlığı'nda çeşitli görevler yapan Bölügiray, emekliliğinden sonra sıkıyönetim komutanlığı yaptığı dönemdeki olayları anlatan "Sokaktaki Asker" adlı bir de kitap yazdı.

mektedir.

-PKK'nın ileri gelenleri, devlet mensuplarına tanınan imtiyazlardan istifade ettiği gibi, devletin en yetkili yöneticileri ile de temas etmektedirler.

-Suriye'de yönetimin bilgisi altında yürütülen bu faaliyetler anılan ülkedeki;

-Kamışlı-Derik-Şam-Halep şehirlerindeki irtibat büroları,

-Şam civarında Zabedan'da açtıkları kamp vasıtası ile yürütülmektedir. Suriye'deki kamplar genellikle örgüt mensuplarını teşkilatlamak, temel eğitim vermek ve personeli teçhiz etmek maksadı ile faaliyet göstermektedir.

-Suriye'deki kamp çalışmaları, görünürde Filistinlilerin çalışmaları olarak ortaya konmaktadır.

-Örgütün silah, mühimmat, malzeme ve diğer ihtiyaçları Suriye tarafından sağlanmaktadır.

Lübnan ile ilişkiler: -PKK, örgüte kazandırdığı elemanları, 1979 yılından itibaren Lübnan'ın Filistin eğitim kamplarında eğitmiştir.

-İsrail'in fiili olarak Lübnan'ı işgal etmesi ve kampların Suriye'ye taşınması üzerine Lübnan'la olan ilişkiler zayıflamıştır.

Kuzey Irak'taki kamplar: -Kuzey Irak'ta genel olarak KDP'nin (Kürdistan Demokratik Partisi) kontrolünde bulunan 32 kamp bölgesi bulunmaktadır.

-Bu kamp bölgelerinin, faaliyet sahası Zap suyu ile ayrılmıştır. Zap Suyu'nun batısındaki kamplar karargâhı, Ziveh civarında bulunan LAK-1 olarak adlandırılan merkeze, Zap Suyu'nun doğusundaki kamplar ise karargâhı HAYAT civarında Şhustin yakınlarında bulunan ve LAK-2 olarak adlandırılan merkeze bağlıdır.

-Zap Suyu'nun batısında LAK-1 karargâhının sorumluluk sahasında Kishan ve kuzeyinde Haftanın,PKK açısından en önemli kamp bölgeleridir.

-Kuzey Irak'ta Mekteb-i Siyasi ise Irak-İran sınırına yakın Lolan bölgesinde bulunmaktadır.

Kuzey Irak'ta KDP'nin genel kontrolünde bulunan bu kamplar ve çevresinde PKK ve diğer örgütler tarafından kullanılanlar da vardır. Kamplarda KDP'nin yanı sıra PKK, KUK, SUİ (Irak Komünist Partisi) Hizb-i İslam örgüt mensupları bulunmaktadır. Çoğunlukla kampların bir ▶

Gündelik haber bültenlerinden sıradan bir görüntü: "Teröristler silahlarıyla birlikte ölü olarak ele geçirildiler..."

---

ması gerekir. Adamlar küçük ve etkili bir gerilla ordusu kurmuşlardır. Stratejileri ve hedefleri bellidir. İçeride ölenlerin yerine kendi deyimleriyle cepheye yeni birlikler sürmektedirler. Dıştaki organizasyon yok edilmedikçe, bu savaş sürüp gidecektir. Yok edildiği takdirde ise en alt düzeye inecektir. Çünkü bölgesel sorunlar çözülmedikçe, terör tümüyle yok edilemez. Raporda bilgilerden bahsediliyor, isimleri, kampları yerleri vs. Oldukça detaylı da. O zaman beş yıldır niye bir işlem yapılmamıştır sorusu akla geliyor?

Nokta: Sizce niye?

Bölügiray: Bunun üzerine bir işlem yapılması ancak bir hükümet kararını gerektirir. Hatta sonunda bir savaş olasılığı varsa, TBMM'nin de kararı gerekebilir. Buna ait bir açıklama yapıldığını görmediğimize göre, nedenlerinin de "ilgililerden" sorulması gerekir. Askeri sözle PKK kamplarına birkaç yolla saldırı düzenlenebileceği düşünülebilir. Raporda geçtiği için buna değiniyorum. İsrail tipi bir müfrezeyle örgüt içine sızdırılmış kişilerle veya sınırdan, karadan yapılacak saldırılar olabilir. Ancak bu ilk iki yolun siyasi ve uluslararası sorunlar yaratacağı ve ayrıca başarısının da garantili olamayacağı kanısındayım. ABD gibi bu işlerde çok uzman bir ülkenin bile İran'daki fiyaskolu girişimi unutulmamalıdır. Örgüt içine sızma işinin de pek kolay olamayacağını sanıyorum. Sınırlardaki kamplara da vurkaç taktiğiyle saldırı çok iyi organizasyon ve resmi sıfatı olmayan bir grupla yapılabilir. Sonuç olarak bir siyasi karar çıkamadığına göre terörle savaşın bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sürüp gideceği düşünülebilir. Bu arada işi büyütmeyelim öğüdü de büyütmek kadar tehlikelidir diye düşünüyorum. İşi büyük görmek için PKK'nin ille de tanklarla saldırmasını ve bölgedeki halkın toptan ayaklanmasını beklemek mi gerekir? Temel önlemler ise güvenlik kuvvetleriyle teröre karşı, onu çökertecek bir savaşım sürdürürken bölgenin ekonomik ve sosyal ve bunun gibi sorunlarının bir devlet plan ve programıyla kısa, orta ve uzun vadeli dönemlerde çözüme kavuşturulması bölge halkının gönlünün ve kafasının kazanılması, bölgede çağdaş ve demokratik bir düzenin kurulmasıdır. Çünkü terör, çağdaşlık ve uygarlıkla ters orantılıdır.

Ve Güneydoğu'dan olağan bir yaşam sayfası: Jandarma dağlar boyunca PKK izi sürüyor

bölümünde KDP mensupları aile ve çocuklarıyla yaşamaktadır.

İran'daki kamplar: -İran'da özellikle KDP olmak üzere ayrılıkçı unsurlar tarafından kullanılan kamplar vardır.

-Zaman zaman PKK mensupları çeşitli maksatlarla İran'daki bazı kamplara uğramakla birlikte, tarafından sürekli kullanılan önemli bir kamp bölgesi bulunmamaktadır.

-İran kesimindeki Mekteb-i Siyasi, Ziveh'te bulunmaktadır.''

''Silahlarını gizlediklerinde, dil, kılık ve kıyafet olarak o yörenin normal bir vatandaşı hüviyetine bürünmektedirler...''

KUVVETLİ VE ZAYIF YANLAR

İkmal ve destek faaliyetleri: Raporun altıncı bölümünde ise, PKK militanlarının daha çok yaşamsal ihtiyaçları, barınma yöntemleri, lojistik destek yolları vb. açıklanırken, ''Kuzey Irak'ta kamplarda bulunanların iaşe ve iskânları KDP tarafından, Suriye'deki kamplarda bulunanların iaşe ve iskânları ise kamp sorumluları kanalı ile dolaylı olarak Suriye tarafından sağlanır'' tespiti yapılıyordu.

Kıyafet, silah güçleri, eğitim faaliyetleri ve eğitim dökümanlarının genişçe aktarıldığı yedinci bölümde, özellikle sahip olunan silahlar konusunda detaylı bilgiler yer alıyordu. PKK'nın kuvvetli ve zayıf taraflarının belirtildiği sekizinci ve son bölümde ise yer alan açıklamalar şöyleydi:

''Kuvvetli tarafları: Bölgelerini ve araziyi çok iyi tanımakta, bölge halkı ile dil ve kültürel açıdan rahatlıkla diyalog kurabilmekte, silahlarını gizledikleri anda dil, kılık ve kıyafet olarak o yörenin normal bir vatandaşı hüviyetine bürünmektedirler. Küçük gruplar halinde barınmaları ve faaliyet göstermeleri yakalanmalarını zorlaştırmaktadır. Zor şartlara tahammül etmeye alışıktırlar, az da olsa bölgedeki bazı vatandaşlardan çeşitli nedenlerle yardım ve destek görmektedirler. Bölgedeki bazı sosyal hizmetlerdeki eksiklikleri istismar etme imkânına sahiptirler.

Zayıf tarafları: Teşkilatlanma tam olarak gerçekleştirilememiştir. Dış desteğe,özellikle silah ve mühimmata ihtiyaçları vardır. Bölge halkının sempati ve desteği tam olarak sağlanamamış, bölge halkına yapılan karşı eylemler ile bazı bölgelerde nefret kazanmışlardır. Örgüt mensuplarının birbirleriyle haberleşmeleri uzun zaman almaktadır. Güvenlik kuvvetlerinin bölgeyi kontrol altına alması nedeniyle hareket serbestisi kalmamıştır. Ele geçen bazı örgüt mensupları, örgütün teşkilatı hakkında önemli bilgiler vermişlerdir. Örgütün unsurları arasında kopukluk vardır. Bölge imkânlarının mahdut oluşu, yiyecek dahil ihtiyaçların karşılanmasını kısıtlamaktadır.''

MASKELEME

Beşinci bölümün en ilginç kısmı ise, ''Hüviyeti Maskeleme Tedbirleri, Kod İsimleri ve Bunların Değiştirilmesi'' alt başlığındaki satırlarda yer alıyordu. Genelkurmay istihbaratına göre:

''Üst düzey militanlarına dışarıda rahat etsin diye Suriye İstihbarat Teşkilatı'nın temin ettiği hüviyetler verilirdi.''

Bu bilgilerin yanı sıra, propaganda faaliyetlerinin, silahlı baskın yöntemlerinin, saldırı sırasındaki harekât tarzının kroki ve resimlerle anlatıldığı bu bölümde, baskına giderken uygulanacak yürüyüş tarzından sınır geçiş güzergâhlarına kadar PKK hakkında her türlü bilgiye sahip olunduğu ortaya koyuluyordu.

İlter SAĞIRSOY

SILK
CUT
THE MILD CIGARETTE
SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR
Avrupalı sigaranın yeni yüzü.
Silk Cut.

H a n d a n : 6 yaşında. Fransız çizgi romanlarına bayılıyor.

İdealindeki erkek tipi Tenten. Elmalı kek en sevdiği tatlı.

Sadece doğal ürünler kullanıyor; giysilerinde de.

Romantik bir yapısı var, günlük tutuyor.

Her sabah güneşin doğuşunu seyrediyor.

Ceylan " B a y r a m - B a y r a m " koleksiyonundan...

ULTRA

TERÖR / LİDERLERİN ÖNERİLERİ

Üç büyüklerin terör çantası

*Teröre karşı mücadele için ANAP, SHP ve DYP neler öneriyor? **Nokta,** teröre karşı erken seçimi savunan muhalefet liderlerine ve iktidara, "seçim olsa da olmasa da" neler yapılabileceğini sordu*

"Türkiye Cumhuriyeti'nin vatanı ve milleti ile bölünmezliğini ilgilendiren bu önemli meselenin, beraberce değerlendirilmesi amacıyla, milli birliğimizin bir tezahürü olarak TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerin başkanları, 2 Nisan 1990 günü, Çankaya Köşkü'nde toplantıya davet edilmiştir."

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın televizyonda yaptığı konuşmanın ardından, çağrıyı resmileştiren Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kaya Toperi'nin sözleriyle birlikte, bütün gözler ilgili parti liderlerine dikilmişti.

Şartlı da olsa, tavır muhtelif. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü'nün tavrı oldukça netti. Bu çağrıya icabet etmemek olmazdı. "Elbette" gidecekti İnönü. Oysa aynı net tavrı DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel'de de görmek pek kolay değildi. Daha çok "hem ağla-▶

"Çağa uymak gerekir"

SHP *Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hasan Fehmi Güneş, son günlerde tırmanışa geçen terör ve alınacak tedbirler hakkındaki görüşlerini **Nokta**'ya anlattı.*

İç politika: Şu anda Türkiye'de bir otorite boşluğu vardır. Çünkü hükümet kendi içinde bölünüp, parçalanmıştır. Böyle bir ortamda halkın tam desteğine sahip bir hükümet, gerçekten otorite yükseltici olacaktır. Bunun için erken seçim diyoruz.

Dış politika: Bu konuda da terör tehdidi ön plana çıkartılmalıdır. Karşımızdakilerle konuşurken bu tehdide kaynaklık eden, destek veren bir ülke temsilcisiyle görüşüyorsak farklı davranmalıyız. İşbirliği dayanışma kurmamız gereken bir ülkeye ise, tam tersi davranmalıyız.

İstihbarat örgütleri: En büyük tedbir etkili istihbarattır. Bunun yeterli yapıldığı kanısında değiliz. Şimdi Türkiye'de bu işi kimin yapacağı tartışmalıdır. Bu MİT'in mi, yoksa başka birinin mi görevidir? Şu anda bilinen şey, bunu kim yapıyorsa yetersizdir. Biz yeterli istihbaratı yeni bir modelle sağlayacağız. Tamamen sivilleştirilmesini reddetmiyorum ama, bu tek çare değildir. Ayrıca bu örgütleri teknolojik açıdan da çağa uydurmak gerekir.

Polis teşkilatı: Bence şu anda eskimiş bir teşkilattır. Bizim polisimiz tek parti döneminin polisidir. Eğitime ihtiyacı vardır. Terör açısından da mutlaka özel eğitilmiş, yetiştirilmiş birimler oluşturulmalıdır. Adı anti-terör olur ya da olmaz, çok özel düzenli birlikler kuracağız.

Özel tim: Şu anda bölge halkı memnun değildir. Bunlar teröre karşı nasıl eğitilip yetiştirilmişlerdir? Biz buna ağırlık vereceğiz. Örneğin Almanların GSG 9'u, başka ülkelerin özel timleri vardır. Bunlar terörü çok iyi bilen, örgütleri iyi tanıyan, onu engellemek için ne yapması gerektiğini bilen, çatışmaya girdiğinde üstünlük sağlayan birimlerdir. Bizim ölçümüz bu olacaktır.

Çetin Emeç'in cenazesinde Demirel ve İnönü. Ötede beride hükümet üyeleri. Terör filminin her oynayışında cenazede buluşuyorlar

"Bu iktidarla olmaz"

*Terörün "dış kaynaklı" olduğuna, dolayısıyla "dış politikanın gözden geçirilmesi" gerektiğine dikkat çeken DYP Genel Başkan Yardımcısı Nevşehir Milletvekili Esat Kıratlıoğlu, önlemler konusundaki görüşlerini **Nokta**'ya anlattı.*

İç politika: Bazı gazetelerin terör iktidar ilişkisine dair yaptırdığı kamuoyu yoklamaları, bir gerçeği ortaya çıkartıyor. Arkasında halk olmayan bir iktidar, bu mücadelede başarılı olamaz. Bunun tespit ve tayini ise, erken genel seçimdir.

Dış politika: Hangi parti iktidara gelirse gelsin, terör örgütleri bu mücadelelerinden vazgeçmeyeceklerdir. Çünkü bize göre terörün yüzde 95'i dış kökenli. Yani Suriye, Irak ve İran'dandır. Gazeteler her gün yurt dışındaki örgütlerin yerini, bölgesini tespit ederek buralarda eğitildiklerini bildirmekte. Benim kesin kanaatim

de aynı doğrultuda, MİT'in de zannediyorum kanaati böyle. Öyleyse bizim Suriye, Irak ve İran ile devlet olarak görüşüp, bunların tedbirini almamız gerekir. Halbuki bugün Türk hükümeti, bu devletlerle bunları yok sayarak hâlâ iyi dostluk münasebetlerini geliştirmek ve ticaretini artırmakla meşgul. Bu politika devam ettiği müddetçe, terörün önüne geçilmesi imkânsızdır.

İstihbarat örgütleri: MİT, mutlaka sivilleştirilmeli. Yeniden organize edilmelidir. Türkiye'nin güvenliği açısından bu mutlaka yapılmalıdır. Ayrıca istihbarattaki çok seslilik de önlenmelidir.

Polis teşkilatı: Türk polisi aşırı akımlardan temizlenmeli ve Türk devletinin polisi haline getirilmelidir.

Özel tim: Terörle mücadelede yeni, güçlü bir enformasyona sahip güçlü bir vurucu güç oluşturulmalı. Polis kuvvetlerine ek olarak yeni birimler kurulup, terörün önüne geçilmelidir.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kaya Toperi'nin 2 Nisan tarihli daveti açıklamasıyla birlikte muhalefet cephesinde "n'olacak şimdi" paniği başladı

rım hem giderim", türünden yorumlara yol açacak bir "yeşil ışık" yakıyordu Demirel. Sonuç onun için de "gitmemek olmaz" biçimindeydi ki, o da İnönü gibi parti kurmaylarını uyarıp, bir hazırlık dosyası istiyordu. Her iki parti lideri de Köşk'e çıksa da, çıkmasa da terörün önlenmesi konusunda aynı görüşe sahipti: "Erken seçim". Kabul edilir ya da edilmez, "gönüllerde yatan aslan" buydu.

Bu durumda ilk akla gelen "Erken seçim olursa, gerçekten terör sona erecek mi?" sorusuydu. Başka deyişle SHP iktidara gelse, Güneydoğu'da "barış çubuğu"mu tüttürecekti? Ya da sağ terör örgütleri "Kurtar bizi baba" sloganıyla, Demirel'in peşine takılıp, silahlarını rafa mı kaldıracaktı?

SHP Grup Başkanvekili Hasan Fehmi Güneş "Tabii ki böyle gelişmeler olacak demiyoruz" sözleriyle başlayan konuşmasını, şöyle sürdürecekti: "Ama gücünü halktan almayan bir iktidarın, terörle mücadele etmesi ve daha etkin önlemler alabilmesi mümkün değildir. Biz halka dayalı bir iktidarın terörün üstesinden gelebileceğine inanıyoruz."

Hasan Fehmi Güneş'in tespitine, DYP Genel Başkan Yardımcısı Esat Kıratlıoğlu da katılıyor ve 2 Nisan'daki zirvenin, hangi eksende yapılacağı, bu sözlerle belki de kesinleşmiş oluyordu.

Nereden çıktı bu erken seçim? Özal başkanlığında yapılması düşünülen zirvede, erken seçimin gündeme getirilmesi, şaşırtıcı olmayacaktı. Teröre karşı alınması gereken tedbirler hemen her yerde söylenmişti çünkü. Çare belliydi. Muhalefet partileri de üzerlerine düşeni yapmaya hazırdı üstelik. Dolayısıyla sorun bu tedbirleri uygulayacak hükümette düğümleniyordu.

Gündem açılır açılmaz her iki muhalefet liderinin ağzından şu teklifin çıkması kaçınılmazdı: "Erken seçim". Bunun dışında **Nokta**'nın yaptığı araştırmaya göre, erken seçimin kabul edilmemesi halinde de teröre karşı alınacak tedbirler yok değildi. SHP Grup Başkanvekili Hasan Fehmi Güneş "MİT'in sivilleştirilmesi, istihbarata önem verilmesi ve dış politikanın teröre destek veren ülkeler dikkate alınarak gözden geçirilmesi", gibi maddeleri, somut olarak art arda sıralarken, DYP Genel Başkan Yardımcısı Esat Kıratlıoğlu da, hemen hemen aynı görüşleri savunuyordu. Her iki partinin bu öneri demeti "arkasında halk desteği olan bir hükümet"i gerektiriyordu kuşkusuz. Onlar da zaten "kendi iktidarımızda biz böyle yapacağız" diyor, bu ihtimal yakın zamanda gerçekleşmezse, kendi yapacaklarını hükümete tavsiyeden de kaçınmıyorlardı.

Terörle mücadelede ilk planda sorumlu İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu ise, bu bakış açısını hiç de sempatik bulmuyordu. Bu yüzden öfkeyle "ne alakası var efendim" deyip, terörle seçim sözlerinin birlikte anılmasına karşı çıkıyordu. **Nokta**'nın sorusunu yanıtlayan Aksu, sorunun "iç politikaya malzeme yapılmasını" şiddetle eleştiriyordu: "Terörle mücadele konusunda, muhalefet partileriyle görüşbirliği içindeyiz. İktidar ve muhalefet partilerinin aynı teşhisi koyup güçbirliğine girmeleri, güvenlik güçlerimize de moral vermiştir." Ciddi bir özel tim eleştirisi getiren DYP ve SHP'nin eleştirilerini hiç kabul etmeyen Aksu, belki (en çok) kendisine moral veriyordu. Çünkü zirvede öneri madde 1: Erken seçimdi, ama eleştiri madde 1 de İçişleri Bakanlığı'nın yetersizliği olacaktı.

Erdal KILIÇOĞLU

"Konu, milli seviyede ele alınmalı"

*İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu, terör konusunda bundan böyle izlenecek politikayı, **Nokta**'ya anlattı.*

İç politika: Terörle mücadele konusunda şu anda erken seçim bir yol değildir. Üstelik bunun iç politika malzemesi yapılmasına da karşıyım. Terör konusu, milli seviyede ele alınmalıdır. Çünkü terör, demokrasiyi tehdit etmektedir. Buna karşı tüm partilerimizin uyum içinde olması, güvenlik kuvvetlerimiz üzerinde de olumlu etkiler yaratmıştır. İstanbul, Hatay Pervari ve Savur operasyonları buna bir örnektir.

İstihbarat: Mevcut istihbarat örgütleri arasında iyi bir uyum ve koordinasyon olduğunu biliyorum. İstanbul operasyonu, birlikte gerçekleştirilmiş bir operasyondur. İyi bir istihbarat için elemana ihtiyaç vardır. Yetiştirmekse kolay değildir. Zaman, para ve kabiliyetli eleman ister. 1985'te emniyet genel müdürlüğünde bu amaçla oluşturduğumuz birimde, bunu yapıyoruz.

Özel tim: Özel tim adından da belli olduğu gibi, terörle mücadele için özel yetiştirilmiş bir birimdir. Sayıları da öne sürüldüğü gibi çok değildir. Yalnızca operasyonlarda devreye girerler. Çok ender olarak, şehir merkezlerinde birtakım görevler verilmektedir. Bölgeye gittiğimde bana da söylediler. Birtakım münferit olaylar olmuş. Kusurlu davranışları olabilir. Bunlar bize intikal eder etmez, süratle üzerine gidiyoruz. Ama bilhassa terör örgütleri bunlardan çekindikleri için türlü hikâyeler uydurmaktadırlar. Amaçları özel timimizi pasifize etmektir.

IBM AS/400
Türkçe Konuşmaya Başladı.

Bankacılıktan sigortacılığa, turizmden tekstile kadar pek çok alanda kullanılan IBM AS/400'ler, artık kullanıcılarıyla Türkçe konuşmaya başladı.

Şimdi işyerlerinde, Genel Müdür'den Bölüm Sekreteri'ne, Ürün Sorumlusu'ndan Arşiv Görevlisi'ne kadar herkes, önündeki ekran aracılığıyla değişik işlemleri kolayca yapabiliyor, çok daha kolayca haberleşebiliyor. Birbirlerine mesaj gönderip alabiliyor, kolayca zaman planlaması yapabiliyor, arşiv oluşturabiliyor, dosyalama yapabiliyor, istedikleri an, istedikleri bilgileri ekranda görebiliyor. Çünkü Ofis Otomasyonu sayesinde, çalışanlar, IBM AS/400'lerini Türkçe menülerden seçimlerini yaparak... Türkçe açıklamaları ve yönlendirici mesajları okuyarak... sistemlerine Türkçe komutlar vererek... gerektiğinde Türkçe başvuru kitaplarından yararlanarak... kolayca kullanabiliyorlar.

Böylece hem bütün işlemler çok basitleşiyor, hem de çalışanların verimi artıyor.

IBM AS/400 sizinle de Türkçe konuşmaya hazır.

IBM

IBM Koordinatörlerinin denetimi altında sürdürülen çalışmalarla, toplam 880 sayfalık IBM AS/400 - Ofis Otomasyonu Kullanım Kitapları, Türkçe olarak hazırlandı.

Ay-Bi-Em

IBM AS/400
"Küçükle küçük, büyükle büyük."

Bilgi almak için başvurabileceğiniz telefonlar:
İstanbul: (1) 151 59 75
Ankara: (4) 127 81 45
İzmir: (51) 21 16 01

STYLE

YAŞAYAN *Living Legend* EFSANE

"Yasal" bir öykü bu...

Yedi yıllık avukat Oyal Tufan, İcra ve İflas Yasası'nın 89. maddesiyle, birçok bankanın, birçok şubesindeki "olmayan hesaplardan" milyonlarca lirayı nasıl tahsil etti?...

Kısa bir süre önce, bir bankanın en üst katındaki uzun masalı, bol koltuklu toplantı odasında değişik birkaç banka yetkilisi ve hukuk müşavirleri bir araya gelmişti. Önlerinde kocaman kalın dosyalar, heyecanlı bir tartışma... Ortak sorunlarına, ortak bir çözüm bulmaya çalışıyorlardı ancak, bu kez işleri hiç de kolay değildi...

Tartıştıkları konu ne milyarlarca liralık batık kredilere nasıl engel olunabileceği, ne de faiz puanını birkaç adım geri çekmek için ne yapabilecekleriydi. Bu kez konu, hepsinin dosyalarındaki ortak isme, avukat Oyal Tufan'a karşı ne yapabilecekleriydi? Oyal Tufan, tüm bankalarda "89'cu avukat" olarak haklı bir ün yapmıştı. Tufan'a bu şöhreti kazandıran "89", İcra ve İflas Yasası'na ait bir maddeydi. Hikmetiyse, olmayan hesaplara ait olmayan paraların bankalardan kaşla göz arasında tahsil edilebilmesiydi. Tabii ufak bir atlama sonucu... Türkiye'nin en büyük bankaları arasında yer alan Akbank, Pamukbank, Garanti Bankası, Yapı Kredi Bankası, Halk Bankası, İmar Bankası gibi pek çok banka, Oyal Tufan'ın ünlü "89"una kurban gitmiş, ya da ikinci aşamada uyanarak son anda paçayı kurtarmışlardı. Hatta Ziraat Bankası, Emlak Bankası ve Türk Ticaret Bankası'nın da Oyal Tufan'ın kurbanı olduğu söyleniyordu. İş Bankası'ysa, Tufan'a değil ama başkalarına, bünyelerinde hesabı olmayan kişilere ait paraları ödemişti geçmiş tarihlerde.

Her şey yasal... "...adlı şahsın, müvekkilime 15 milyon lira borcu vardır. Adı geçen şahsın şubenizde hesabı olup olmadığının yedi gün içinde İcra ve İflas Kanunu'nun 89/1 maddesine göre bildirilmesi..."

İşin başında, bankalara böyle bir matbu kâğıt geliyordu. Ancak çoğu banka çalışanı "89"un vehametini kavrayamıyor, ya da günlük koşuşturmasının içinde bu matbu kâğıdı, çekmecesinin bir köşesinde unutuveriyordu. Sürenin bittiği gün ise ikinci matbu kâğıt geliyordu: "Cevabınız 7 gün içerisinde dosyamıza girmediğinden borç, zimmetinizde kesinleşmiştir..." İşte bu aşamada banka olayı fark ederse, yedi gün içerisinde menfi tespit davası açabiliyor, eğer bunu da atlarsa, "facia" başına geliyordu. O yedi uzun günün sonunda, avukat ve icra memuru bankaya geliyor, olmayan hesaptaki parayı alıp, ellerini kollarını sallayarak gidiyorlar- ▶

ZAMBAK TUKAN/NOKTA

Avukat Oyal Tufan: "Vicdanım sızlamıyor. Sızlayacak olsa bu ülkede o kadar çok şey oluyor ki..."

dı. Her şey yasalara uygundu!..

Söz bankalarda... Akbank Hukuk Müşaviri Ercan Aysal, "Maalesef bizim de başımızdan Oyal Tufan'la ilgili dört hadise geçti" deyip sözlerini şöyle sürdürüyordu: "Biz tüm şubelerimizi her yıl bu 89'uncu madde hakkında uyarırız. Ama gene de o yoğunluk arasında atlamalar olabiliyor. İstanbul'da bir şubede 10 milyonluk, Adana'da 2 kez 5-6 milyonluk atlamalarımız oldu Oyal Tufan'la ilgili. Bu avukatın İstanbul 1. İcra'da oldukça kalabalık dosyası var. Şimdi kaptırdığımız paraları geri almaya uğraşıyoruz."

Garanti Bankası Hukuk Müşaviri Metin Duyguner'in anlattıkları da en az Akbank'ınkiler kadar ilginçti:

"Bu adam yasanın boşluklarından istifade ediyor ve bu çok kötü neticeler veriyor. Memurların maaşından kesiliyor ya da işinden oluyor böyle bir atlama yaptığı için. Oyal Tufan, bankanın değil, zavallı çalışanın sırtından gelir temin ediyor. Gerçekte bu alacaklılar var mı, belli değil. Tahmin ederim piyasadan tahsil edilememiş senetleri topluyor, borçlusu belli olmayan veya adresini terk etmiş gitmiş, bunları bu şekilde tahsil ediyor. Namuslu bir avukat bu yola gitmez. Düşünebiliyor musunuz, İzmit'te bir köy ilkokulunda öğretmenlik yapan bir borçlusu var. Dosyasına baktım, Gaziantep Türk Ticaret Bankası, Erzurum Garanti Bankası gibi ücra köşelerdeki birçok bankaya 89/1 göndermiş. Bu adam korkunç paralar alıyor. Hep de İstanbul 1. İcra'yla çalışıyor. Bütün bankalara yapıyor bunu. Yapı Kredi, Pamukbank, Emlak Bankası, Akbank, İmar Bankası ve diğerlerine. Erzurum'a, Hakkâriye, Van'a gönderiyor ihbarnameleri. Hiç oradan yedi günde İstanbul'a cevap yetişir mi?"

Akbank Hukuk Müşaviri Ercan Aysal "Birçok banka gibi biz de 89. maddeye kurban olduk"

Pamukbank Hukuk Müşaviri Ersin Lokmanhekim de diğerleri gibi "ünlü" avukatı hemen tanıyor, "Neyse ki biz 89/2'de uyanıp henüz tuzağına düşmedik. Dava açtık, canımızı kurtardık" diyordu. Lokmanhekim, bazılarının bunu meslek haline getirdiğini, Oyal Tufan'ın da özellikle ücra köşelerde, kenarda köşede kalmış, personeli az, yaz aylarında personeli izne çıkmış şubelere 89 gönderdiğini söylüyordu. Hatta geçenlerde birkaç banka yetkilisi ve hukuk müşavirleriyle toplantı yapmışlar baroya mı, sav-

"Ben, acıma durumunda değilim!.."

14 yıllık hâkimlikten sonra malulen emekliye ayrılan, 7 yıllık avukat, Fethiyeli "89"cu Oyal Tufan, **Nokta'***nın sorularını yanıtladı:*

Nokta: İcra ve İflas Kanunu'nun 89. maddesine göre bankalardan hiç tahsilat yaptınız mı?

Tufan: Yani... Biz, evet bazı bankalardan bu maddeye göre para aldık.

Nokta: Yaklaşık ne aldınız?

Tufan: Valla hesabını yapmak gerekir. Herhalde 100-110 milyon civarında.

Nokta: Hangi bankalardan?

Tufan: Hatırladığım kadarıyla Akbank ve Emlak Bankası var. Bir de Halk Bankası.

Nokta: Bu olaylarda borçlu ve alacaklılar kimlerdi?

Tufan:... Onu avukatlık kanununa dayanarak açıklamam. Bu konuda bazı bankalar meseleyi basına aktaracaklarını söylediler, güldüm!.. Güldüm, çünkü bunu açıklamaları Bankalar Kanunu'na göre onları çok müşkül durumda bırakır, prestijlerini sarsar. Seni şikâyet ederiz dediler. Ben de bu konuyu bakanlığa bizzat ben götüreceğim dedim...

Nokta: Bankalar sizden neden şikâyetçi?

Tufan: Banka diyor ki bana, efendim bizden bu kişinin hiçbir alacağı yok. Ben bunu bilemem, vaktinde cevap verseydiniz diyorum... Haa, hiç vicdanın sızlamıyor mu diyorlar. Söyleyeyim, sızlamıyor!.. Şimdiye kadar bankalar herkesin cebine bir çek karnesi verdi. Ne doğru bir araştırma ne bir bok... Bu çeklerle piyasanın dolandırılmasına vasıta oldular. Ama böyle olunca bağırıyorlar. Basit! Bunlar benim meselem değil.

Nokta: 89. madde bu şekliyle yürürlükte kalması gereken bir madde mi sizce?

Tufan: Bu kanun yorumuna girer, yapamam. Bunu engelleyecek hiçbir yasal durum yok. Fakat bankaların yaptığı bazı çirkin durumlarla karşı karşıya kaldık. Atlanarak ödenen paraları sorumlu memurdan kesiyor, bana da gelip memurum yandı, öldü, bitti diyorlar. Kardeşim yani ben acıma durumunda değilim. Bu ülkede acınmaya kalkılsa o kadar çok acınacak şey var ki...

Nokta: 89. maddeden yazı yolladığınız bankaları nasıl tespit ediyorsunuz?

Tufan: Borçlunun çalıştığı, oturduğu mahale göre. Yani Hakkâri'yle ilgisi yoksa oraya gönderemezsiniz. Bir mantığı, bir mizanseni yoktur. Şimdi diyelim o çevredeki 20-30-50 bankaya sorduk. 18'i cevap verdi. Diğerleri atladı. Bu sefer 89/2 yolluyorum. Bunda bankaların dava açma hakkı var. Açarlarsa kabul ediyorum müvekkilime masraf yüklemesin diye. Ha, cevap vermiyor 89/2'ye de, hacze gidiyorum... O zaman kavga kopuyor. Bazı bankalar ki, adlarını söylemeyeceğim, beni tehdit yoluna gittiler. İşin enteresan yanı, aynı şey B-C bankasıyla da oldu diyorum, hemen o dosyayı bize temlik edin diyorlar.

cılığa mı şikâyet edelim diye tartışmışlar ama yapacak bir şey bulamamışlardı. Sonuçta her şey yasaldı.

Sıra Yapı Kredi Bankası Hukuk Müşaviri İsmet Bardakçı'ya gelince, kendilerinde de birkaç "atlama" yapıldığını söyleyip, aynı taktikten söz ediyordu.

Tufan'a göre bunca "tahsilat"ın toplamı 100-110 milyon lira kadardı, ancak söz ağzı yanık bankacılara gelince,onlarTufan'ıntahsilatlarının söylediğinin kat be kat üstünde olduğunu öne sürüyorlardı.

Bankalar bu olayı yalnızca Avukat Oyal Tufan'la yaşamıyordu kuşkusuz. Değişik şubelerde, değişik isimlerle yıllardır bu kâbusu yaşıyorlardı. Ancak değişmez kural, "kol kırılsa da yen içinde kalır"dı. Kendi ödedikleri rakamları, olayları mümkün mertebe saklamaya, biraz da olsa az göstermeye çalışıyor, bazıları yasayı eleştirmeye de pek yanaşmıyordu. Bilinen, Akbank'ın, Bankalar Birliği'ne başvurarak yasanın değiştirilmesi için geniş kapsamlı bir öneri paketi sunduğuydu.

Figen AKŞİT

Peki o zaman onun personeli yanmıyor mu? Yani bu teklifi gördüğümde daha da midem bulanıyor.

Nokta: Şimdiye kadar kaç banka size bünyelerinde öyle bir hesap olmamasına rağmen atladığı için ödeme yaptı?

Tufan: Bilemem... Onu bilemem... Bilemem... 10-15 vardır. Sürpriz bir olay değildir bu iş. Bankalar bir muvazalı alacakla bu işin yapıldığını tespit etselerdi beni sanıyorum... şeyetmezlerdi... yani ellerinden geleni arkalarına bırakmazlardı.

Nokta: Başarılı bir avukatsınız anlaşılan...

Tufan: Yoo, öyle bir iddiam yok. Karınca kararınca çalışıyoruz.

Nokta: Peki bugüne kadar kaç bankaya icra yolladınız?

Tufan: Bilemem, hiç bilemem... 40-50 tane gitmiştir...

Nokta: Tüm avukatlar bu maddeye sık sık başvurur mu?

Tufan: Valla vuruyorlardır, ne bileyim...

Nokta: Tüm bankalarda "89'cu avukat" olarak ün yapmışsınız.

Tufan: Allah Allah, hiç öyle bir şey yok. Sizden duyuyorum...

Şemiler döneminden trilyonluk enkaz

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu, Emlak Bankası'nın Bülent Şemiler döneminde yolsuz ve usulsüz işlemler, pahalı arsa alımları ve batık kredilerle, yaklaşık 1 trilyonluk zarara uğratıldığını saptadı

Metrekaresi 40 bin liradan, kendisine teklif edilen bir araziyi almak istemeyen bir kuruluş, aynı araziyi 9 ay sonra, üstelik metrekaresi 193 bin liradan niçin alır? Ya arazide çok değerli bir maden bulunmuştur, ya da yeni imar planlarıyla değeri çok yükselmiştir arsanın. Peki bunların hiçbirisi olmadan, aynı arazi 9 ay içinde bu kadar artan bir fiyata satın alınabilir mi? Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun, Emlak Bankası'na ilişkin incelemelerinde saptadığına göre, pekâlâ alınabilir. Üstelik yönetim kurulu kararı bile verilmeden, sadece genel müdür ve genel müdür yardımcısının imzalarıyla...

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun TBMM KİT Komisyonu'na gönderdiği, Türkiye Emlak Bankası 1988 bilançosuna ilişkin inceleme ve soruşturmaları, bu ve buna benzer pek çok yolsuzluk ve usulsüzlüğün olduğunu saptıyordu. Özal'ın büyük umutlarla ABD'den getirttiği gözde "prens"lerden Bülent Şemiler'in dönemini kapsayan soruşturma raporunda, neler yoktu ki...

Bankanın malı deniz... Denetçiler, bankanın kredi hesaplarını incelerken, gördükleri usulsüzlükler karşısında hayrete düşmüşlerdi. Bankadan kredi alan 35 tane firma, bankayı toplam 431 milyar lira zarara uğratmışlardı Sadece teminat verilen bir firma nedeniyle, bankanın beklediği risk 13 milyar liraydı. Anlaşılan iyi bir istihbarat yapılmadan ve yeterli teminatlar alınmadan krediler dağıtılmış, sıra kredileri geri almaya gelince ise, banka yetkilileri bardaklar dolusu "soğuk su" içmişlerdi... Geriye kalan ise, devletin bankasının uğradığı yarım triyonluk bir zarardı... Denetçiler, bütün ısrarlara rağmen raporlarında sadece özel bir kodlama sistemiyle belirttikleri firmaların isimlerini açıklamıyorlardı.

Usulsüzlükler arasında batık kredilerin yanı sarı, belgelerin kaybolması da yer alıyordu. Bunlardan bir tanesi oldukça ilginçti. Raporda 22 kod numarasıyla belirtilen firmanın, Fransa'daki Alva-Laval şirketinden satın aldığı makine ve diğer üniteler için Anadolu Bankası'nın garantör olduğu, bu garantörlüğün, bankaların birleşmesi üzerine Emlak Bankası'na geçtiği belirtiliyordu. Borçlu firma borcunu ödemeyince, Fransız firması Emlak Bankası'na başvurmuş ve "Siz garantör olarak alacağımı ödeyin" demişti. Firmanın istediği 16 milyon 650 bin Fransız Frangı için düzenlenen "garanti kâğıtları" ise, tüm aramalara rağmen bulunamamıştı.

Yarım milyar da Süzer'den. Raporda "bankanın mali durumuna bakılmaksızın yapılan arsa alımlarından" da söz ediliyor ve bu durumun bir daha tekrarlanmaması için uyarıda bulunuluyordu. Denetçilerin saptadığı alımlardan biri vardı ki, rakamları akıllara durgunluk veriyordu: Bankaya borçlu olan ünlü işadamı, Dış Ticaret Derneği eski Başkanı Mustafa Süzer'in hesabında yapılan bir incelemede, arsa alımı nedeniyle bankanın 500 milyon lira zarara uğratıldığı anlaşılmıştı.

Arsa alımında bir başka yolsuzluk da, Onde firmasına ilişkindi. Bu firmayla banka arasında herhangi bir sözleşme yoktu. Üstelik Onde'nin sattığı arsa için düzenlenen iki ayrı ekspertiz raporunda, değer açısından önemli farklılıklar

Dış Ticaret Derneği eski Başkanı Mustafa Süzer'in hesabında yapılan incelemede bankanın 500 milyon zarara uğratıldığı anlaşıldı.

Bülent Şemiler ABD'den getirildiğinde fırtına gibiydi. Ama raporlara bakıldığında fırtınadan geriye trilyona yaklaşan bir zarar kaldığı görünüyordu

göze çarpıyordu.

Akıl satanlara 4.5 milyar. Denetçileri şaşırtan bir başka konu da yerli ve yabancı danışmanlık firmalarına ödenen astronomik ücretlerdi. Asimnar, Mc Kinsey, Türk İnvest, Yüksek Bayraktar gibi firmalara, toplam 4 milyar 514 milyon lira ödenmişti. Denetçiler, bu durum karşısında "Birçok kişiye kalifiye eleman oldukları için yüksek ücret ödenirken, dışarıdan her türlü danışmanlık hizmeti alınmakta, hatta basit tercüme işlemleri bile, üçüncü firmalara verilmektedir" diyorlardı.

Denetçilerin saptadıkları başka şeyler de vardı. Ağırlama ve temsil giderleri adı altında 1 milyar lira harcanması, ABC şirketinin Visa kartıyla her ay 200 milyar lirayı bankadan faizsiz kullanması da bunlardandı. ABC şirketinin durumu, banka teftiş kurulunun incelemesiyle ortaya çıkmış, denetçiler de bunun üzerine firmanın bu yolla kâr ettiği 116.5 milyon liranın tahsil edilmesi gerektiğini belirtmişlerdi.

ABD'den getirtilişi de büyük patırtılarla olan Bülent Şemiler, Emlak Bankası'nda bir fırtına gibi esmiş, raporlara bakılırsa bu fırtınadan geriye darmadağın bir banka kalmıştı. Zararın toplamı trilyona yaklaşıyordu. Asıl gürültü ise banka hesaplarının TBMM'de görüşülmesi sırasında kopacak, belki de raporların da ötesinde şeyler ortaya çıkacaktı.

Müşerref SEÇKİN

"Ayıp oluyo ama..."

TBMM Başkanlığı'na TRT'nin naklen yayınlarından sonra artık yurdun dört bir yanından mektuplar yağıyor. Mektuplardaki ortak yakınma, milletvekillerinin "uygunsuz" davranışları. Meclis Başkanvekili Halim Aras'a göre "uygunsuzluğun" nedenleri, darbeler ve genç milletvekilleri

TBMM'den zaman zaman yapılan canlı yayınlarda, çoğu kez de haberlerde verilen Meclis görüntülerinde milletvekilleri "uygunsuz vaziyette" yakalanıyordu. Belki de politik gidişatın stresini atmak amacıyla ellerde siyah oltu taşı tespihler ritmik hareketlerle sallanıyor, oturma eylemi dışında amaçlarla düşünülmüş masalarda bağdaşlar kuruluyordu. Ekrandaki görüntülere, ceplerdeki ya da açıktaki ellerin, vücudun herhangi bir bölgesiyle ilişki sahneleri yansıyordu. Kürsüde hür parlamenter rejim gereği düşüncelerini aktarma savaşımı veren söylevcinin dinlenmemesi, hatta kim bilir hangi konulara ait muhabbetin ürünü şen davudi kahkahaların efekt halinde görülmesi artık vakayı Meclisiyedendi.

"Ayıp oluyo ama" mektupları. Kuşkusuz o tür alışılmadık görüntülere tepkiler de geliyordu. Üstelik o tepkiler, Meclis tutanaklarına geçen sin-kaflı sözlerin geleneksel sahibi milletin vekilinden değil, milletin kendisindendi. TBMM Başkanlığı'na yurdun kimi yerlerinden söz konusu görüntüleri yeren, "Ayıp oluyo ama..." mektupları yağıyordu. Mektuplarda Meclis'in herhangi bir mahalle kahvesinden farksız hali yeriliyor, kürsüden fikir beyan eden konuşmacıların bile dinlenilmemesi, milletin iradesiyle oluşturulan o makama yakışmaz bir üzücü durum olarak nitelendiriliyordu. TBMM'nin kıdemli Başkanvekillerinden Halim Aras da mektupların dile getirdiği muhalif ruhtan etkileniyor ve zaman zaman "yaramazlık" yapan milletvekillerini o ruhla şöyle azarlıyordu: "Böyle bağırmaya, etrafa dalaşmaya devam ederseniz yapacağımı bilmiş olun. Vatandaşlardan gelen mektupları buradan size okursam, hicap duyarsınız." Aras'ın uyarıları kısmi bir normalleşme sağlıyorsa da bir süre sonra asayişin yine berkemalliği kalmıyordu. İşte Aras'ın, "Hazmediyoruz ve kayd-ı sepete havale ediyoruz" dediği yani çöpe atılan milletin kendisinin mektupları bu yaraya neşter vuruyordu. Sözgelimi, Meclis'in bu ahvaline içerleyen bir vatandaş protesto biçimini de açıklıyor, "Milletvekillerimizin davranışlarını ilkokul sıralarından bile beter görmek bizi kahretti. Bunlar hiç aile terbiyesi de mi görmemişler?" diyerek bundan böyle oy vermemeyi bile düşündüğünü yazıyordu. Bir başka mektup ise aynı frekanstan dalgalar yayıyor, Meclis Başkanlığı'na "Çok gayri ciddi görünümleri var. Ben evimde bile o kadar lakayt davranmıyorum" cümleleriyle dert yanıyordu.

Suçlu, darbeler. Halim Aras vatandaşların dile getirdiği soruna iki teşhis koyuyordu. Birincisi, 10 yıllık dilimler halinde ara verilen demokrasi faslı, ikincisi ise, "kemale erme" dönemine henüz erememiş "genç milletvekillerinin" çokluğu. Aras'ın," milletvekillerinin 10 yıllık süre içinde milletvekili gibi dav-

Meclis'ten bir anı

Geçtiğimiz yıllarda yapılan bir görüşme sırasında, muhalefet milletvekilleri, Başkanvekili Halim Aras'ı protesto etmek için sıra kapaklarına vuruyorlardı. Sıra kapaklarına vurma 15 dakika sonra ritmik bir hal aldı. Aras, darbuka gibi tempolu ses çıkaran milletvekillerine öfkeyle bağırdı. "Davulcu musunuz siz?" O sırada Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın başbakanlığı, Zeynep ve Asım ikilisinin de evlilikleri sürmekteydi. Turgut Özal bir kaşını kaldırıp Başkanvekili Aras'a "Ne demek istiyorsun?" türünden bakışlar attı. Milletvekilleri de duruma kısa sürede adapte olmuşlar, sıra kapaklarından çıkardıkları melodiye son vererek şen kahkahalar atmışlardı.

ranacak kadar profesyonelleşememesi" tespiti, tabii biraz da "adayları" gösteren partilerle ilgiliydi. Ama Meclis'te yine vatandaşların mektuplarında dile getirdiği başka milletvekili "vukuatları" da vardı. Onlardan biri de "laf atmaktan, sohbet etmekten, uygunsuz gülmekten" fırsat bulan milletvekillerinin, bir bakan gelince kendi sırasından kalkarak Bakanlar Kurulu bölümüne gitmeleriydi. Çok önemli bir konu görüşüldüğü sırada bile Bakanlar Kurulu'nun önü iş takibi yapan milletvekili nizami barajıyla örülüyordu. Hani Prekazi gelse nafileydi.

"Geçiyordum uğradım"... Vatandaşın yakınma mektuplarından damlayan bir başka sorun da Meclis'in boş sıralarıydı: "Haftada 12 saatlik Meclis çalışmasına bile gereken özen gösterilmiyordu." Meclis yöneticileri, genel kurul çalışmalarını sürdürebilmek için çoğu kez "İnşallah 104 milletvekili gelmiştir" duasını okuyordu. En azından bu devamsızlığı bertaraf etmek amacıyla, belki de YÖK ürünü üniversitelerdeki devam zorunluluğu ilkesinden esinlenerek bir önlem alınmıştı. Genel kurulda ad okunmak suretiyle yoklama yapılıyor, üst üste beş kez gelmeyen milletvekiline, vekilliğinin düşürülebileceği hatırlatılıyordu. Demokrasilerde çarelerin tükenmez olduğu sloganını iyi ezberlemiş milletvekilleri ise, "geçiyordum uğradım" yöntemiyle genel kurulda bir görünüyor, kısa bir süre sonra "ara ki bulasın" oluyordu.

Vatandaşların TBMM'ye saygı konusunda "duyarlı davranarak" Meclis'i mektup yağmuruna tutması bir sonuca işaret ediyordu. Milletvekillerinin politika karnelerindeki durumları pek iç açıcı değildi, üstelik hal ve gidiş notları da pek yükseğe benzemiyordu. Hani evden kaçsalar yeriydi..

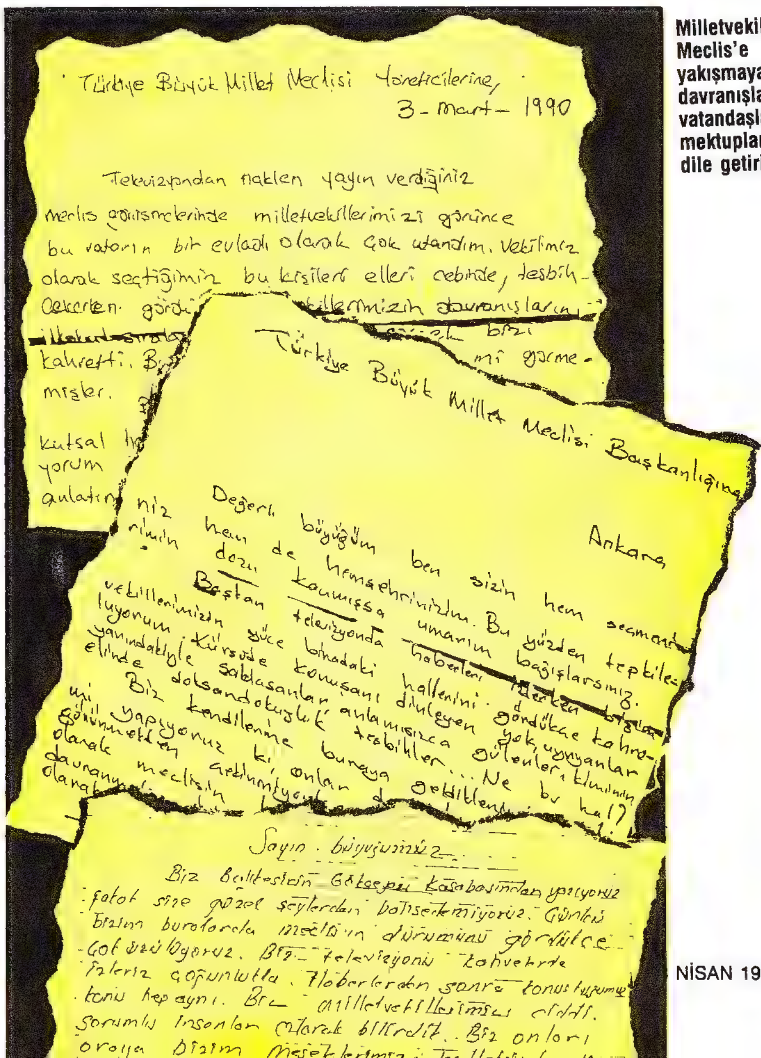
Türkiye Büyük Millet Meclisi Yöneticilerine,
3 - Mart - 1990
Televizyondan naklen yayın verdiğiniz meclis görüşmelerinde milletvekillerimizi görünce bu vatanın bir evladı olarak çok utandım. Vekilimiz olarak seçtiğimiz bu kişileri elleri cebinde, tesbih çekerken gördü[...]killerimizin davranışları [...] kahretti. B[...] mişler. [...] kutsal [...] yorum [...] anlatın[...]

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Ankara
Değerli büyüğüm ben sizin hem [...]

Sayın büyüğümüz
Biz Balıkesir'in Gökçepınar kasabasından yazıyoruz fakat size güzel şeylerden bahsedemiyoruz. Çünkü bizim buralarda meclisin durumunu gördükçe çok üzülüyoruz. Biz televizyonu kahvelerde izleriz çoğunlukla. Haberlerden sonra konuşulanlar konu hep aynı. Biz milletvekillerimizi ciddi, sorumlu insanlar olarak bilirdik. Biz onları oraya bizim [...]

Milletvekillerinin Meclis'e yakışmayan davranışlarını, vatandaşlar mektuplarla dile getiriyor...

Hastaneler kapanacak mı?

*İstanbul "susuz yaz"a hazırlanırken suya en çok ihtiyacı olan hastaneler ne durumda? **Nokta** İstanbul'un belli başlı hastanelerini araştırdı. Ortaya çıkan tablo vahim. Çoğunda yeterli su deposu bile bulunmayan hastaneler, kapanma tehlikesiyle karşı karşıya*

"Şişli'de bir apartıman
Yoksa eğer halin yaman"

Bir zamanlar zenginlik ve ihtişam konusundaki öncülüğüyle türkü ve şarkılara konu olmuş İstanbul'un Şişli semti, şimdilerde başka bir konunun öncülüğünü üstlenmiş durumda: Susuzluk...

Hastanelerde çalan çanlar. Bugünlerde bırakalım o "lüküs" apatmanları her gün yüzlerce hastaya sağlık hizmeti veren Şişli Etfal Hastanesi'nin musluklarından bile su yerine insanı çileden çıkartan "tısss" sesinden başka bir ses gelmiyordu.

Asıl işi hastalarıyla ilgilenmek olan Etfal Hastanesi Başhekimi Rasim Torun'a, her sabah hastalarından da önce ilgilenmek zorunda olduğu yeni bir işi daha çıkmıştı bu yüzden: Hastane, tankerlerin taşıdığı su miktarını ölçmek, yeterli su gelmediyse oraya buraya koşuşturup "hiç olmazsa biraz daha su" bulabilmek...

"600 tonluk su depomuz var. Günlük sarfiyatımız 500 ton.Oysa şu anda bana gelen su miktarı 250 ton." Başhekim Rasim Torun, elini kolunu bağlayan susuzluğu bu sözlerle özetlerken, içinde bulunduğu çaresizlik, tankerler daha kolay girip çıksın diye yıktırılan hastane kapısından belli oluyordu.

Gerçekten de su olmayınca hiçbir şey yapılamıyordu hastanede. Ameliyat cihaz ve çamaşırlarının, laboratuvarların temizliği sağlanamıyor, bu yüzden de en acil ameliyatlar bile yapılamıyordu. Başka deyişle, bu durumun, hastanenin kapısına kilit vurmaktan başka bir anlamı yoktu. Peki bu vahim tablo yalnızca Şişli'deki Etfal Hastanesi için mi geçerliydi? **Nokta** muhabirinin yaptığı kısa bir araştırma, durumun hiç de böyle olmadığını gösteriyordu.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Vecdet Tezcan "Benim korkum hastanelerin kapatılması değil" diyor ve şöyle sürdürüyordu konuşmasını: "Asıl büyük tehlike, salgın hastalıkların baş göstermesidir. İstanbul'da birtakım kolerifol ishaller yaşanmıştır. Temizlik eksikliğinden kaynaklanan hastalıklar, sarılık ve bağırsak enfeksiyonları artar ve çok kötü şöyler olabilir."

"Böyle devam ederse..." Prof. Vecdet Tezcan bu kadar kaygılanmakta haksız sayılmazdı doğrusu. Muhtemel bir susuzluk için daha 2 yıl önceden tedbir alıp Terkos dışında Ömerli hattından da su temin eden Cerrahpaşa Hastanesi yetkilileri, böyle konuşursa, diğerlerinde durum daha da içler acısı olmalıydı. Öyleydi de nitekim. Taksim İlkyardım Hastanesi, hastaların dışarıdan şişeyle getirdiği suyla birtakım ihtiyaçlarını karşılarken, Marmara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi, susuzluk karşısında devre dışı kalma tehlikesiyle karşı karşıyaydı.

Bütün hastaneler "şu anda" ve "şimdilik" idare ediyordu. Çünkü İstanbul, şu anda kıştan henüz çıkmanın susuzluğunu yaşıyordu. Asıl yaz susuzluğu ise ürkütücü bir şekilde kapıdaydı. Bunun ne kadar doğru olduğunu ise hastanelerde su depolarını genişletmek için girişilen inşaat faaliyetlerinde ya da hastanelere her gün su yetiştirmeye çalışan İSKİ tankerlerinin telaşında görmek mümkündü.

Bu tür tedbirlerin yetersizliğin-

	Günlük ihtiyaç (ton)	Karşılanan su miktarı (ton)
SSK Okmeydanı Hastanesi	600	300
Taksim İlkyardım Hastanesi	105	50-60
M.Ü. Dişhekimliği Fak.	40	20
Şişli Etfal Hastanesi	500	200
İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fak.	2000	2000

Her gün hastalarıyla su tankerleri arasında mekik dokuyor Dr. Rasim Torun

den olmalı ki başka çareler arayan hastaneler de vardı. Örneğin 1200 yatak kapasiteli Okmeydanı SSK Hastanesi'nde ameliyat ve doğum hizmetlerinin aksamaması için özel su hatları çekilmişti. Şu anda yalnızca bazı birimlere sürekli su verilebiliyordu. Bunun dışında hastane alanı içinde artezyen kuyusu açmak için çalışmalar da bütün hızıyla sürüyordu. Ama "Kuyudan su çıkmaz ve bu susuzluk böyle devam ederse ne yapacağımızı biz de bilemiyoruz" diyordu Başhekim Prof. Dr. Ergun Göney.

"Bu susuzluk böyle devam ederse" gerçekten de ne yapılacaktı? Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı Vecdet Tezcan, **Nokta** muhabirinin sorusunu şöyle yanıtlıyordu: "Böyle bir olayın olabilirliği şimdiden yüksek olduğuna göre, il sağlık müdürü derhal bir organizasyona girmelidir. Hatta hastaların evlerde bakımı nasıl sağlanır bunu planlamalıdır. Bir de acil ameliyat edilecek hastalar için belli ünitelerde su takviyesiyle işi götürmeye çalışmalıdır. Yoksa öbür türlü çok geç kalınmış olabilir."

Bütün hastanelerde durum üç aşağı beş yukarı birbirine benzer durumdaydı. Peki İSKİ Genel Müdürü Ergun Göknel bu durum karşısında neler düşünüyordu? **Nokta** muhabirinin sorusunu yanıtlayan Göknel'e göre "ortada telaşlanacak bir durum yok"tu. Hatta "Ekim ayına kadar yağmur yağmasa bile büyük bir sorun yok. Bazı sokaklarda 20 gün su akmadığı doğrudur. Ama orada şebeke borularında tıkanıklık var. Onları da hemen değiştiriyoruz. İnanmazsanız gidin görün" diyordu Göknel. "Görünen köy kılavuz istemez"di elbette. Nitekim İSKİ Genel Müdürü de hastanelerdeki durumla ilgili olarak önümüzdeki günlerde "il sağlık müdürü ve hastane başhekimleriyle" yapacağı toplantıda durumu değerlendirecekti.

Ankara'daki terör zirvesinden sonra İstanbul'da da işte böylesine önemli bir "su zirvesi" toplanacaktı. Özellikle hastanelerin en belirgin şekilde etkilendiği bu vahim susuzluk afetine karşı çeşitli önlemler alınacak, birlik ve beraberlik ruhu içinde savaşıma başlanacaktı. Belki de artık hasta ziyaretlerinde "Allah şifa versin" dualarının yerini, "Allah su versin" alacaktı.

Rasime HAZER

Başhekimler ne diyor?

*Şimdilik yalnızca İSKİ'nin tankerlerle taşıdığı suyla depolarını doldurabilen hastaneler sıcak yaz günlerinde susuzluğa karşı ne yapacak? İstanbul'un büyük hastanelerinin başhekimleri, konuyla ilgili görüşlerini **Nokta**'ya anlattı.*

Vecdet Tezcan

Prof. Dr. Vecdet Tezcan (Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı): İleride bir su sıkıntısı olursa hastanemiz etkilenmesin diye biz 2 sene önce Ömerli'den bir hat çektirdik. Birçok hastaneden daha şanslıyız. Ama bu, Cerrahpaşa'da su sıkıntısı olmayacak anlamına gelmez. Geçen sene bile tankerlerle su getirttik çünkü. Ben il sağlık müdürü olsam, suların akacağı bir hastaneyi, ameliyatlar orada yapılsın diye rezerv olarak saklarım.

Prof. Dr. İlhan Çuhadaroğlu (MÜ Dişhekimliği Fakültesi Dekanı): Şu anda su durumumuz tabii ki yeterli değil. Bizim aletlerimizin hepsi suyla çalışıyor. Su olmadığı takdirde, hem eğitim hem de halka verdiğimiz sağlık hizmeti büyük ölçüde aksayacak. İlgililerin şunu yapacağız bunu yapacağız diye projelerini geliştirmekten vazgeçip, tüm projeleri durdurup, öncelikle maddi kaynakları su sorununa aktarmaları gerekiyor. Çünkü burada sekiz milyon insanın sağlığı söz konusu. Bu kadar insanın sağlıksız olması, tüm Türkiye'yi etkileyecektir.

Dr. Muhittin Okumuş (Taksim İlkyardım Hastanesi): Su sürekli verilmediği için, hizmette aksamalar oluyor. Şu an verilen su, kesinlikle yetersiz. Yazın susuzluk çok büyük boyutlara ulaşırsa, ne olur bilinmez. Hastanemiz de mutlaka etkilenir. Şimdilik idare ediyoruz. Hastalar şişelerle su getiriyorlar mesela. Hem içmek için, hem de sular kesik olunca el yüz yıkamak için kullanıyorlar.

"Suyu kullanmaktan aciz"

*İSKİ Genel Müdürü Ergun Göknel, hastaneleri tehdit eden susuzluk sorununu, **Nokta**'ya değerlendirdi:*

"Aksamalar olsa da belli bir program içinde biz su veriyoruz. Bu sorun, bizim elimizde olmadan çıktı. Hastaneler suyu kullanmayı bilirse, su sıkıntısı çekilmez. Şu anda yalnızca Şişli Etfal'le ilgili bir sorun var. Ama elimdeki raporlara göre orada da yeterli su bulunuyor. O hastaneye verdiğimiz su, dünya ortalamasının üstündedir. Şişli Etfal Hastanesi suyu kullanmaktan aciz bir hastane. Bu konuyla ilgili olarak son günlerde popüler oldu. 6 Nisan'da başhekimlerle bir toplantı yapacağız."

"SANAT"IN POLİSİYE BİR YORUMU

Karakolda biten sanat

Ankara Güzel Sanatlar Akademisi öğrencisi Salim'in "tuhaf" sanat eylemi, 30 saat gözaltından sonra karakolda bitti. Mahkemenin kararı beraat ama gel de bundan sonra sokakta sanat yap

Salim Özgilik, ağız tadıyla sanatını icra edemedi. "Performans" adını verdiği sanat gösterisini en hararetle izleyenler polisler oldu

-Komserim gençlerden biri saksafon çalıyor, diğeri de heykelin parmaklarını sarıyor.

-İzleyin bakalım.

-Bezlerin üzerine renkli bantlar çekiyor.

-İzlemeye devam edin.

-Şimdi de kendini sarıyor.

-Gözünüzü dört açın. Hiçbir şeyi kaçırmayın.

-Komserim galiba kendini heykele bağlayacak. İzleyenler gittikçe kalabalıklaşıyor.

-Öğrenebildiniz mi neden yapıyormuş?

-Sanat yapıyormuş. Kalabalık gittikçe artıyor.

-O nasıl sanatmış öyle? Hepsini toplayıp getirin.

24 Mart 1990 Cumartesi günü Ankara Abdi İpekçi Parkı'ndaki polis telsizlerinden, aşağı yukarı buna benzer heyecanlı konuşmalar geçiyordu. Çünkü parkta Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü 4. sınıf öğrencisi Salim Özgilik, "performans" adını verdiği gösterisini yapıyordu.

Örtmek ve Açmak. Özgilik, güzel sanatlara girdikten sonra, üç boyutlu düzenlemeler, aksiyon, performans ve happeningler gerçekleştirmişti. "Kaos", "Kültür Ağacı", "Atık Direnç", "Bir Beytepe Düşü" ve "Sakarya Destanı" gibi adlar taşıyordu bunlar. Son çalışması ise Abdi İpekçi Parkı'ndaki "El" heykelini kullanarak "Örtmek ve Açmak" üzerine bir perfonmans olacaktı. Özgilik, bu çalışma için Çankaya Belediyesi'ne başvur- ▶

Hangisi aslı?

Kredi kartlarının da bir tane aslı vardır, o da "kredili"dir!

Yapı Kredi kredi kartları "kredili"dir. Siz kredi kartınızı kullanar alışverişinizi yapar, para ödemezsiniz. Ödemeyi sizin yerinize Yapı Kredi yapar. Siz de -ortalama- 30 gün sonra Yapı Kredi'ye ödeme yaparsınız. İsterseniz bu ödemeyi aylara bölerek, dilediğiniz süreye uzatır, böylece Yapı Kredi'den kredi kullanmış olursunuz.

Yapı Kredi kredi kartlarıyla, Türkiye'nin dört bir yanındaki TELE 24'lü Yapı Kredi'lerden 24 saat para çekebilirsiniz.

Yapı Kredi kredi kartları mağazalarda, süpermarketlerde, lokantalarda, otellerde... kısaca binlerce işyerinde kabul görür.

Düzenli geliri olan herkes -hesabı olsun olmasın- Yapı Kredi'den kredi kartı alabilir.

Siz de hemen Yapı Kredi'ye gelin, kredi kartı alın.

Kredi kartı, Yapı Kredi'den alınır.

YAPI KREDİ

"hizmette sınır yoktur"

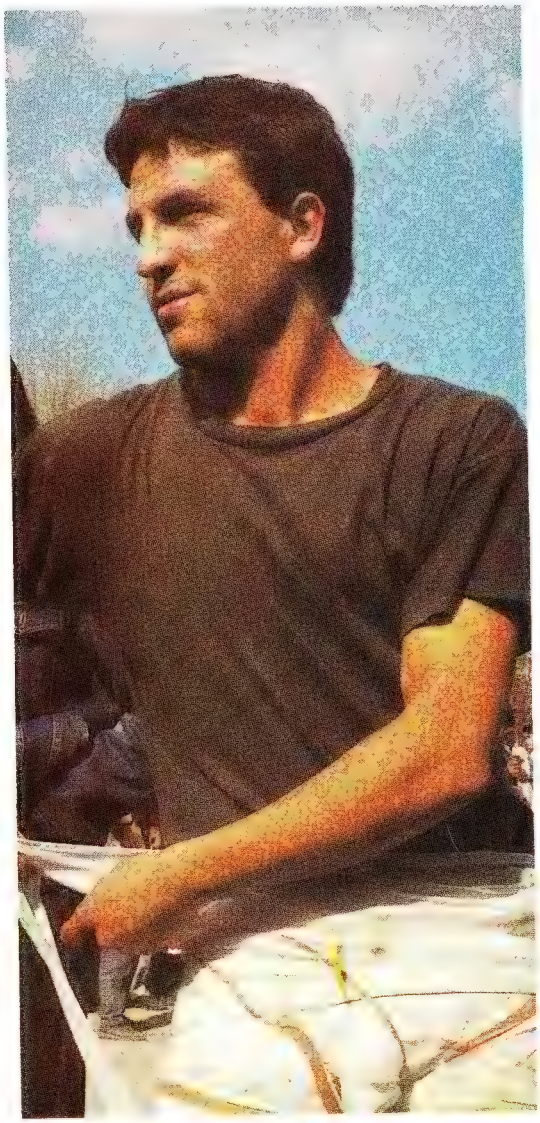

Salim Özgilik, arkadaşlarıyla önce gözaltına alındı. Sonrası, "Bir daha olmasın yollu" beraat...

muş; oradan, "Heykeli yapan sanatçı izin verirse bizce mahzuru yok" yanıtını almıştı. Heykeltıraş Metin Yurdanur'dan da, "Hiç mahzuru yok" yanıtını alınca geriye sadece performansı gerçekleştirmek kalıyordu. Özgilik, namıdiğer Moni, emniyetten izin almayı aklına bile getirmemişti. Her şeyden önce bir sanat gösterisi için izin almak gerekmiyordu. İkincisi, ne olur ne olmaz diye 8 Aralık 1989 günü Celal Bayar Alt Geçidi'nde gerçekleştirdiği happening için emniyetten izin almaya kalkmıştı ama, yaşadığı olaylar aynı şeyi ikinci defa tekrarlamayacak düzeydeydi. Çünkü böyle bir gösteri için emniyette izin vermeye yetkili ne bir başkanlık ne de bir daire bulabilmişti Salim Özgilik. Üç gün boyunca emniyette "Bizimle ilgili değil, falan odaya git" laflarıyla bir odadan diğerine, daireden daireye taşınıp durmuştu. Girdiği son odada kendisine söylenenlerse iyice şaşırtıcıydı: "Bu sanat... Sanayiye benziyor. Olsa olsa Sanayi Bakanlığı'nı ilgilendirir. En iyisi sen oraya git."

Salim Özgilik, bütün bunları yaşadıktan sonra ne Sanayi Bakanlığı'na, ne de başka bir yere gitmekten vazgeçip "happening"ini izinsiz gerçekleştirmiş, hiçbir engelle de karşılaşmamıştı.

Bu adam ne yapıyor? Oysa bu, artık hiçbir şey olmayacak anlamına da gelmezdi. Aralıktaki Türkiye ile marttaki Türkiye aynı Türkiye değildi de ondan. Bir defa Mart 1990 Türkiyesi'nde Güneydoğu'da bir şeyler oluyor, art arda cinayetler işlenip sürekli operasyonlar yapılıyordu. Fabrikalar ve hele üniversiteler, tekin yerler değildi. Üstelik bir tatil günü öğleden sonrasında, güzel bir havada bu kadar insanın bir araya gelmesi hiç de hayra alamet olamazdı. Ancak bütün bunlar Moni'nin pek umurunda değildi. Onun tek düşüncesi vardı: Gerçekleştireceği "performans".

24 Mart Cumartesi günü Abdi İpekçi Parkı'nın her zamanki görüntüsünün değişmesine bir saksofon sesi neden oluyordu. Sesin kaynağına doğru yaklaşan Ankaralılar, "El" heykelinin parmaklarını saran genç bir adamla karşılaşıyordu. İlerleyen dakikalarda heykelin parmaklarını tek tek saran adam hemen ardından bu kez de kendini sarıyor, bu arada da arkadaşı sürekli saksofon çalıyordu. Giderek artan meraklı kalabalıkta herkes birbirine aynı soruyu soruyordu: "Bu adam ne yapıyor?" Rivayet muhtelifti elbette. Kimisi "Sanat yapıyormuş" derken, kimi de "Valla anlayamadık ama galiba yaralarını sarıyormuş" şeklinde bir açıklama getiriyordu olup bitenlere.

Meraklıların "en" meraklıları ise hiç kuşkusuz parkın simitçi, boyacı, seyyar satıcı kılığındaki sivil polisleriydi. Onlar da iş icabı sorup soruşturmuş, genç adamın yaptıklarına bir türlü anlam verememişti. Eh bu durumda doğruyu öğrenmenin tek yolu kalıyordu geriye; alınan emri yerine getirmek. "Topladık getiriyoruz komserim. Tamam."

Kod adı: Moni. Polisler "işin aslını biliyorlardı" ama bir de onların ağzından duymak istiyorlardı. Bu yüzden doğruca Çankaya Karakolu'na götürülen Salim Özgilik, saksofoncu Tuna Atabinici ve Özgilik'in sınıf arkadaşları Canan Adasal ile Bünyamin Bozkuş, hemen sorguya alınıyordu. "Elebaş" Salim Özgilik'ti ve şöyle bir konuşma geçmişti komiserle aralarında.

-Ne yapmaya çalışıyordunuz?

-Bu bir sanat.

-Soytarılığı bırak, gerçeği söyle.

-Gerçeği bu.

-Moni ne demek?

-Benim sülalemin adı.

-Bırak sülaleyi, Moni senin örgütdeki kod adın değil mi?

İlk sorgudan sonra işin şekli değişmeye başlıyordu. Her şeyde olduğu gibi emniyet bunun altında da örgüt arıyordu. Kim bilir belki de amaçları halkı galeyana getirmekti. Elleri sarmak da ne oluyordu? "Kanayan yaralar var, biz bunları sarıyoruz" mu demek istiyorlardı yoksa? Buna benzer sorular hep yanıtsız kalıyordu. Bu arada dört kişinin tüm geçmişi araştırılıyor, gerekli işlemler yapılıyor ama altından hiç de beklenildiği gibi örgüt çıkmıyordu. 30 saatin sonunda suçüstü mahkemesine çıkartıldıklarında ise hâkim şunları söylüyordu genç sanatçılara: "Bakın çocuklar bizim ülkemizde, tıpkı Hyde Park'taki gibi, bu tür gösterilerin yapılabilmesi, sanatçıların sokaklara çıkıp ben sanat yapıyorum diyebilmesi için daha yüzlerce fırın ekmek yenmesi gerekir."

Olayın bu kısmı beraatle sonuçlanıyordu elbette ama olan Özgilik'in gösterisine olmuştu. Gerçi Özgilik, gösterisinin yarım kaldığına da inanmıyordu. Çünkü gösterinin birinci kısmı kendilerine, ikinci kısmı ise karakolda oynandığı şekliyle polislere aitti. Özgilik, "Bu gösteriyi de polis bitirmiş oldu. Yaşadığımız gerçek bu" diyordu.

Vahit ARAS

Bir Çizgi: Dünden, Bir Kalem: Yarından

Cross bir çizgidir, geçmişten bugüne ulaşan... Ve geleceğin kalemidir Cross, dünü yarına bağlayan çizgisiyle tanınır. Cross simgedir, başarıyla anlam kazanan... Kişiliğin sözü ya da bir kimlik, yaşamı tanımlayan... Ve Cross özeldir: değerler simgesi bir kalem, hep tek olan... Zamanın ötesindedir Cross, ve zaman Cross'la değer kazanır.

CROSS®
SINCE 1846

Ömür Boyu Garantili Cross kalemlerinin Türkiye distribütörü Scrikss A.Ş.'dir.

PHILIPS
A
B

PHILIPS

100 WATT

7 HOPARLÖR

5 EKOLAYZER

PHILIPS FREE SOUND
GÜÇ, ESTETİK, ÖZGÜRLÜK

▶ Surround Sound ile daha geniş, doygun ses ▶ Turbo Bass Generator ile daha fazla bas ses ▶ Kompakt Disk Çalar Girişi ▶ 3 Amplifikatör - 7 Hoparlörlü sistem ▶ Normal ve hızlı kaset kopyalama ▶ FM Stereo, MW, LW, SW radyo ▶ Otomatik devamlı çalma ▶ 5 Bant Ekolayzer ▶ 100 Watt P.M.P.O. ses çıkış gücü ▶ Led ışıklı göstergeler.

PHILIPS
FreeSound

Yetkili Philips bayilerinde

ÖZAL ZİRVESİ

Çankaya'da ayak sesleri

Özal'ın zirve taktiği,İnönü ve Demirel'i zor durumda bıraktı

Kısa süre öncesine kadar Cumhurbaşkanı Özal'ı tanımamakta kararlı davranan; değil el sıkmak, selamı bile gereksiz bulan muhalefette ani bir değişiklik yaşandı. Dün bir belediye başkanının Özal'a ayağa kalkmaması, ufak çaplı bir demokrasi krizine dönüştürülürken, bugün İnönü ve Demirel.Çankaya'ya çıkmak için ayakkabılarını parlatıyor. Güneydoğu'yu gezen parlamenterlerin Demirel ve İnönü'den icazet alıp bilgi vermek üzere köşke çıkmalarıyla başlayan yumuşama, Özal'ın liderlere yönelik zirve çağrısıyla daha da hızlandı. İnönü'nün, "Bir kişiye tepkiyle, ülkenin ulusal sorunlarını aynı yerde görmeyiz" sözleriyle yaktığı yeşil ışığa, "Türkiye parçalanıyor. Protokol bir yana, öncelikli sorun bu. Oturduğu yerde başka bir kişi yok ki!" diyerek bir ampul de Demirel ekledi. Gerçi bu açıklamadan bir gün sonra Demirel, Demirel'liğini gösterecek ve "Çankaya'ya gitmeyebilirim de!" diyecekti, ama dünle bugünün bir de yarını vardı ve günler her zaman yeni yeni şeyler fısıldardı Demirel'in kulaklarına. Zaten, Churchill ve Roosevelt de kısa süre önce Hitler'in elini sıkan Stalin'le Tahran ve Yalta'da buluşup diz dize, göz göze oturmamışlar mıydı geçmişte? Oluyor böyle şeyler...

BİR PORTRE

Ekrem Pakdemirli

Haylidir bekleniyordu Pakdemirli'nin patlaması. Önce ANAP grubunda zehir zemberek bir konuşma yaptı. İki saate yakın sürdüğü rivayet olunan ve alkışlarla karşılanan konuşmasında; enflasyon ve vergi reformundan çalışma barışına, iç politikadan dış politikaya, hemen her konuda esip köpüren bakan Pakdemirli sözü, "Ya çalışan bir Meclis ve muktedir bir hükümet, ya da erken seçim"e getirip bağladı. Pek çok bakanı ve Başbakan'ı hedef alan bu konuşma, aslında bir istifa provası olarak da algılanabilirdi. Algılandı da... İlk tepki Hasan Celal Güzel'dendi: "Aramıza hoş geldin Ekrem Bey..." Bu patlamaya ilişkin yorumlar ise, Pakdemirli'nin Mesut Yılmaz'ın yolundan gidip başbakanlığa aday olacağı üzerineydi doğal ki. Ertesi günkü daha ufak çaplı patlamanın mekânı ise Bakanlar Kurulu'ydu ve konuşma bu kez, "İstifamın kabulünü rica ediyorum" cümlesiyle sona erecekti.

Şimdilerde, "Özal'a rağmen" ortaya çıkan; biri resmi, ikisi gayri resmi üç Başbakan adayı ve "alışılamayan" bir Başbakan'la yepyeni bir kriz var ANAP'ta. Başbakanlık konutuna uygun bulunmayan türbanlı eşi ve Güneş Taner rekabetiyle zaten "kırgın" olan Pakdemirli'nin ayrılmasıyla; ANAP'ın "A takımı"ndan bir oyuncusunu daha kaybeden hükümet, artık üçüncü ligde bile tutunamayacak bir tablo çiziyor. İstikbal mahalli ligde mi ne?

HAFTANIN İNCİSİ

"Her lafın arkasında erken seçim. Yani çokomilk hikâyesi."

Galip Demirel

ANAP Genel Başkan Yardımcısı

BASINDAN YORUMLAR

"Harp yahut maç"

Nasıl bir olay cereyan etmeli ki, ülkede kardeşlik havası esmeli? Birlik beraberlik sağlanmalı?

Sağlanmasa ne olur?

Şart mı?

Değil.

Nitekim çoğu zaman sağlanmadı. Dünyanın sonu da gelmedi. Deniz, asla bitmedi.

Ama, ara sıra, yâni, çok ihtiyaç duyulduğunda, nasıl bir olay cereyan etmeli sahi? Etmeli ki, gerginlik bitmeli. Müşterek bir heyecan yüreklerde yaşanmalı. Bilekler kenetlenmeli...

Nasıl bir olay?

Nasıl, nasıl?

Bulgar mezalimi yetmedi.

Ermeni tehdidi keza... Kılımız kı-

ÇİMENTODA GREV

Yüzde altının başkaldırısı

On yedi bin çimento işçisi birden şalter indirdi. Toplu iş sözleşmesi görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanan Çimse-İş'e bağlı çimento işçileri, otuz dört fabrikada birden grev kararı aldı. Hemen ardından, Olağanüstü Hal Valiliği'nin bölgedeki beş fabrikada grevin bir ay süreyle ertelendiği "emri" yetişti. Van, Elazığ, Ergani, Kurtalan ve Adıyaman'daki fabrikalardaki "grev erteleme"sine ilişkin Çimse-İş Genel Başkanı'nın yorumu ise, "Hükümetin grev kırıcılığı" yaptığı şeklindeydi. İşverenlerin tepkisi de beklendiği gibiydi: Lokavt... Bu kadarla yetinmeyen kimi işverenler, çimento ithal ederek, piyasayı "güç durumda bırakmayacakları"nı da açıklamaktan geri kalmıyordu. Bunca gürültü kopmasına yol açan işçi ücretlerinin, bir torba çimentodaki payı neydi acaba? Yalnızca yüzde altı...

17 bin çimento işçisiyle birlikte grevdekilerin sayısı 32 bine ulaştı

BİR FOTOĞRAF

GÜNAYDIN

Başbakan Akbulut, Pakdemirli'nin istifasıyla sonuçlanan Bakanlar Kurulu toplantısının ardından gazetecilere hükümetin geleceğine ilişkin düşüncelerini açıkladı: "Doğrudur", "Uygun buldum", "Henüz belli değil", "Hayır, hayır..."

KISA... KISA...

• İstanbul Emniyet Müdürü Hamdi Ardalı, "umre" için Suudi Arabistan'a giderken resmini çeken gazetecilere kızdı ve "Bu benim şahsi hüviyetim" dedi...

• "İslami İntikam Örgütü" olduklarını öne süren kişiler, Muammer Aksoy cinayetinden sonra, Çetin Emeç cinayetini de üstlendiler.

• Sınıf geçirmek vaadiyle bir milyon lira rüşvet aldığı öne sürülen Uludağ Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. İsmail İlhan, "Parayı maden kazasında ölen işçilerin ailelerine gönderecektim" dedi.

pırdamadı. Kıpırdamıyor.

Güneydoğu cinayetleri bile bizi müşterek duygulara sürükleyebilmiş değil. Çünkü o cinayetlere memnun olanlar bile var.

Ne tuhaf... Muazzam GAP Projesi karşısında fazla heyecan da duymuyoruz. İkinci Boğaziçi Köprüsü'ne karşı soğuk ve ilgisiz. TV'nin 5. Kanal'ına sevinemiyoruz.

Acaba ne yapmalı?

İlle harp mi etmeli? Maç mı oynamalı?

İşte... Bir def'asında Kıbrıs Harekâtı... Bir def'asında da Avrupa kupalarındaki G.Saray vak'ası... Buyrun... Sağcısını solcusunu, muhalifini muvafıkını, Beşiktaşlı'sını, Fenerli'sini tek bilekten yürek yapabilmiş yegâne olaylar bu ikisi.

Kıbrıs ve G.Saray.

Harp yahut maç.

Rauf Tamer, 29 Mart, Tercüman

"Sivil" muhtıra

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın, kendisinin Milli Güvenlik Kurulu Başkanı olduğunu ısrarla vurgulayarak liderlere, basına ve millete yaptığı muhtıra üslubundaki bir araya gelme çağrısından önce manzara-i umumiye ne idi?

Muhalefetin, demokrasi lafını yıllarca ağızından düşürmeyen DYP kanadı, ağırlık kazanan terör sorunlarında Milli Güvenlik Kurulu'nun öne çıkmasını ve böylece hükümetin etkisizliğinin iyice anlaşılmasını tercih ediyordu.

Ana muhalefet ise, "milli mutabakat" ihtiyacı ile ülkeyi erken seçime zorlayarak tırmandırma politikaları arasında gidip geliyordu.

(...)

Eski muhtıraların üslubunu hatırlatan bir çağrı metninin televizyonda Cumhurbaşkan'ı tarafından okunması olayına böylece geldik...

Dileriz ki bu çağrı, sivillerin insiyatifini azaltacak sonuçlar getirmez. Dileriz ki politikaya sınırlar koyacak, demokrasiyi sıkıntıya sokacak dert rüzgârları esmez.

(...)

Biz "Önemli, hassas ve milli konulara politika karıştırılmaması gerekir" şeklindeki çağrıların isabetine inanmıyoruz. Tersine önemli konularda tutarlı ve uzun vadeli politikalar üretilmesi ve gereğinde uzlaşma alışkanlığına bir türlü ulaşılamadığı için ikide bir yönetim tıkanıklığına sürükleniyoruz.

Yeni bir tıkanıklığın ardından patlayan bu son "çağrı" inşallah yeni bir "takrir-i sükûn" dönemi getirmez.

Teoman Erel, 29 Mart, Güneş

YORUM

RENAULT 5 Five

Türkiye'ye "yaşanacak otomobiller" sunan Renault'dan"sınırsızca" yaşanacak bir otomobil ...
Renault 5 Five!

Renault 5 Five, modern Renault teknolojisiyle zarif duyarlılıklar taşıyan bir anlayışın beraberliğinden doğdu.

Five canlı... **Five** diri...
Five hareketli bir yaşamın otomobili... **Five** otomobil kullanma arzusuna sınırsız keyif katıyor..
genç yaşıyor..sınır tanımıyor.

Yaşanacak Otomobiller...

Five, olağanın dışında .. sürprizlerle dolu..alabildiğine yaşayanların otomobili...
Renault 5 Five başka hiçbir ithal otomobilin sahip olmadığı yaygın servis güvencesiyle.. bol ve orijinal yedek parça garantisiyle Türkiye'de.
İstediğiniz genç.. canlı.. hareketli bir yaşamsa, gelin bir Renault yetkili satıcısına.. **Renault 5 Five**'ı deneyin. Siz de **"sınırsızca"**..alabildiğine yaşayın.

RENAULT

FOTOĞRAFLAR: ÜMİT UZMAY / NOKTA

YOLUM

SANATA DÜŞER...

Şöyle, irice bir parça mermer, bir topak çamur, birkaç renk boya, bir beyaz yüzey; hepsini alıp güzelce karıştırsak, aldığınca tuz ilave edip, orta hararette ateşin üstünde bir saat kadar kaynamaya bıraksak... Dört başı mamur bir sanat yapıtı çıkar mı karşımıza? Kim bilir? Rastlantıların gücü nelere yetmez ki? Peki, tuzu ve ateşi bir yana bırakıp, onların yerine birkaç profesör, birkaç atölye ve hevesli gençler koysak, dört yıl boyunca bir YÖK üniversitesinde kendi kaderlerine terk etsek... Dört başı mamur bir sanat yapıtı çıkar mı karşımıza? Kim bilir? Rastlantıların gücü nelere yetmez ki?

Heykeltıraş Hakkı Karayiğitoğlu, aynı zamanda sanatçı da olan az sayıdaki akademisyenlerden

Bir yanda tornadaki çamura şekil veren eller, bir yanda bedenleriyle öğrencilere yol gösteren modeller. Kimisi karanlıktan, yersizlikten yakınıyor, kimisi stüdyonun soğuğundan, ücretinin azlığından.

İnsan nasıl sanatçı olur? Bir gün yukarılardan gelen bir vahiyle mi, yıllar süren disiplinli, inatçı hatta biraz acılı bir eğitim sonucunda mı, yoksa bütün bunlar bir yana, yalnızca ve yalnızca pür yetenek sayesinde mi? Karlvizitlerinde ya da kapı zillerinde "sanatçı" yazan kimileri, bu özelliklerini pek de kimselerle paylaşmamak istediğinden olsa gerek, kısaca "sanatçı olunmaz sanatçı doğulur" deyip çıkarlar işin içinden. Bazıları biraz daha abartıp, ilk "ıngaa"larının nasıl melodik olduğunu, altlarına bağlanan bezin üstünde ne mükemmellikle dışavurumcu lekeler yarattıklarını anlatmalara kadar vardırırlar öykülerini. Ancak sonuçta yetenekle tekniğin bu büyülü bileşimine giden yalın tarifi, bir türlü kesin olarak verilemez.

Eğer biraz daha kesinlik isteniyorsa, baştaki soruyu şöyle bir ters yüz edip, yeniden formüle etmek gerekir: "İnsan nasıl sanatçı olmaz?" Bunun için atılması gereken ilk adım, en yakındaki ilkokullardan birine gidip kaydolmaktır. Bayramlarda, resmi geçit, sonbaharlarda, yere dökülen yaprakları süpüren çöpçü resimleri yapmak, uzmanlarca da denenmiş iyi bir başlangıçtır bu yolda. Tabii resim ve el işi derslerinin, matematik ve hayat bilgisi gibi, gelecekteki kültürünüzü zenginleştirecek konulara adanması da unutulmaması gereken bir taktiktir. Ardından bu ilk beş yılı aratmayacak ortaokul ve lise yılları gelecektir. Artık konular çeşitlenmiştir. Sözgelimi, 6 Mayıslarda elinde üç hilalli bayrağı, sırtına saplanmış sonsuz oklarla Ulubatlı Hasan bile resmedilebilecektir. Sıra en önemli aşamaya gelmiştir artık. Geleceğinizle ilgili bir karar vermeniz gerekmektedir. Ziraat mühendisi mi olsam, doktor mu yoksa ekonomist mi? ÖSS bu kararı vermenize yardımcı olacak, gelen puanların ilk düş kırıklığı atlatılınca, iki aylık hızlandırılmış bir "sanat" kursuna gidip, ülkemizdeki birkaç güzel sanatlar akademisinden birine kapağı atabilirsiniz. Bundan sonrası kolay zaten. Biraz düzenli bir öğrencilik, ödevlerin zamanında yetiştirilmesi sayesinde dört, bilemediniz beş yıl içinde "diplomalı" heykeltıraş, grafikçi, seramikçi ya da ressam oldunuz demektir. Biraz daha dişinizi sıkarsanız yardımcı doçent, doçent, profesör bile olabilirsiniz.

Hatta, kim bilir sizi buralara kadar getiren rastlantılar biraz daha omuz verirse, sanatçı bile olabilirsiniz. Hayat bu...

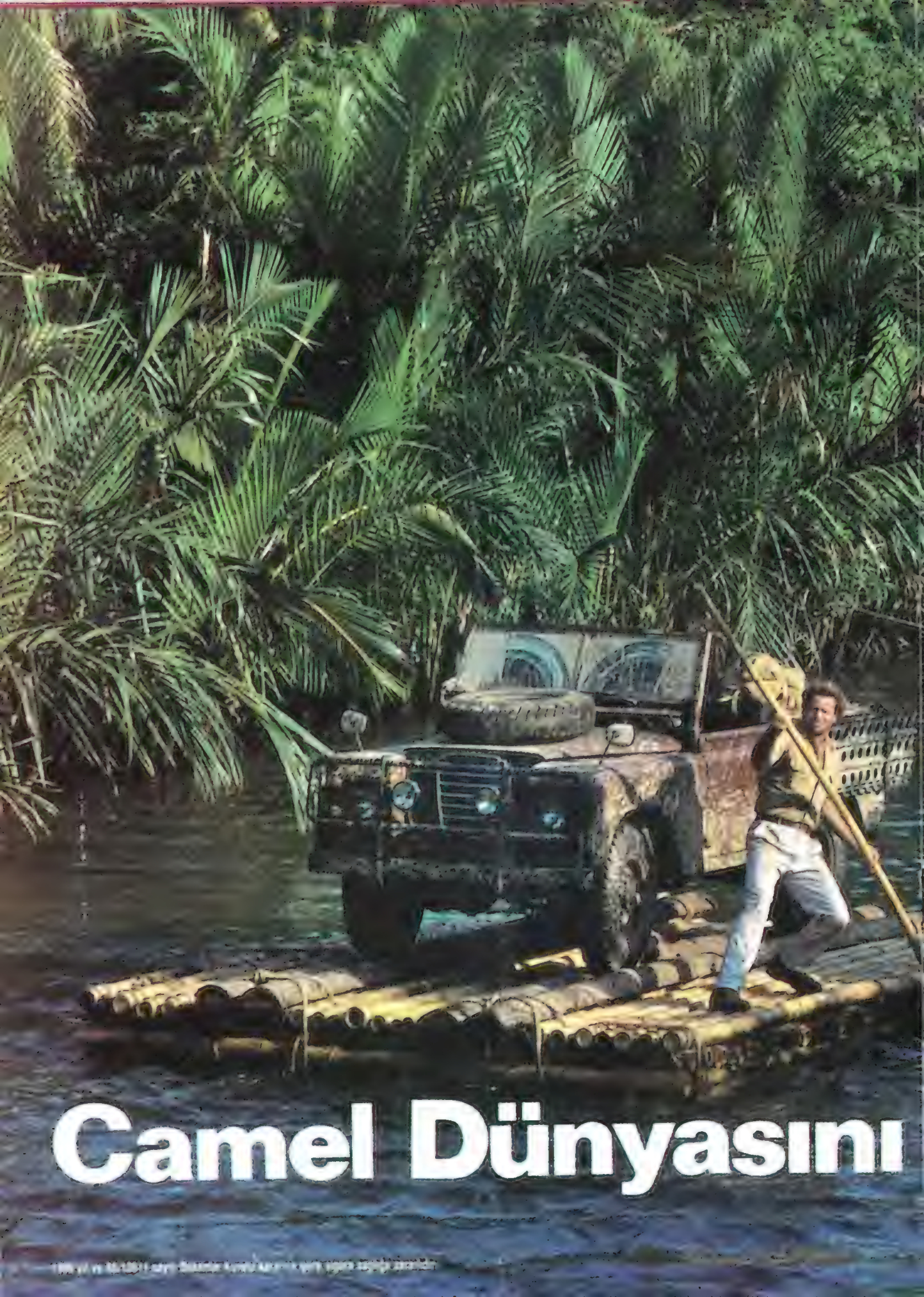
Camel Dünyasını

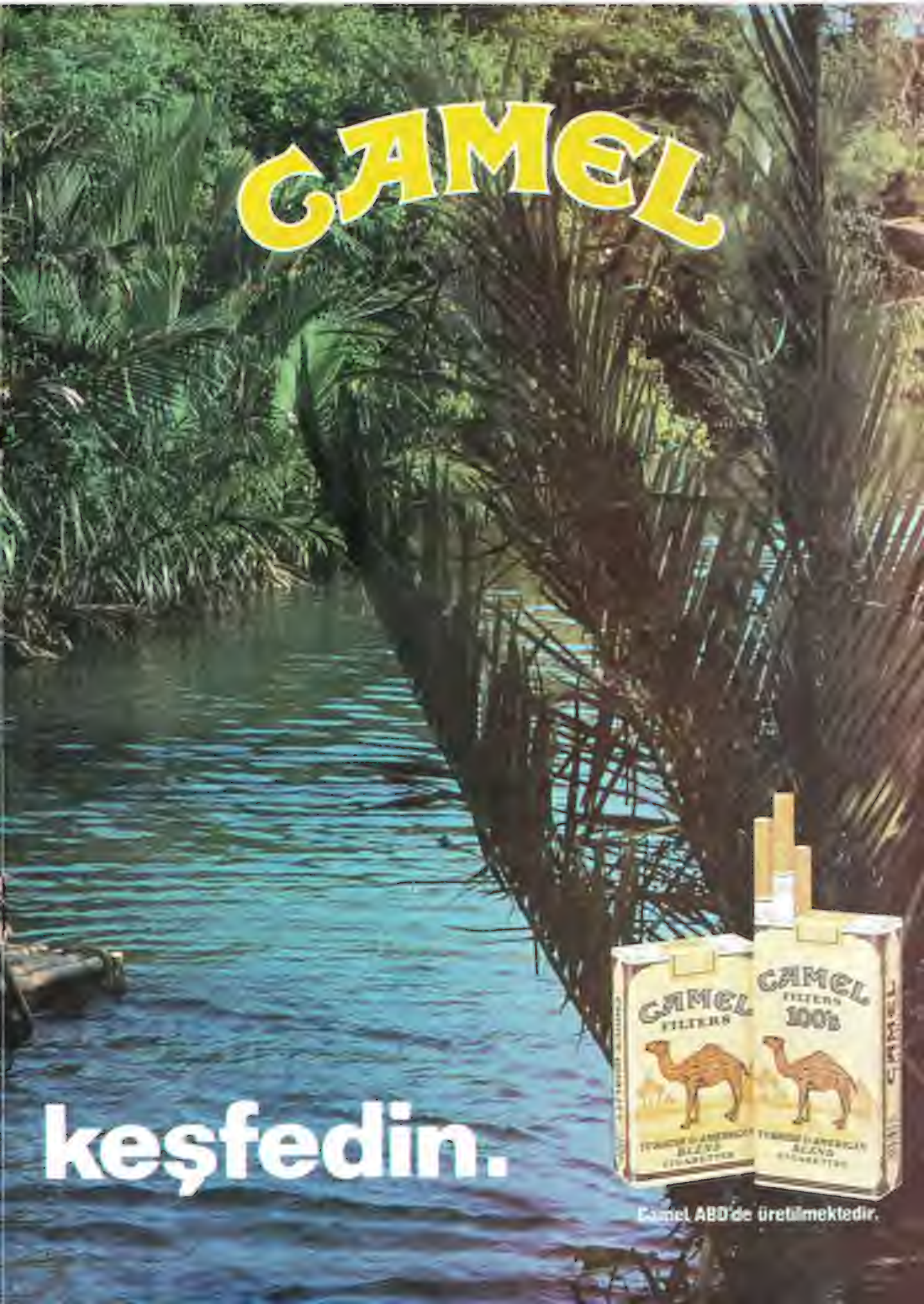
CAMEL
keşfedin.
CAMEL
FILTERS
CAMEL
FILTERS
100's
Camel ABD'de üretilmektedir.

Mitçotakis, tek başına iktidar olma hedefine her zamankinden daha yakın. Delors'un mektubu ve futbol skandalı da işini iyice kolaylaştırdı

YUNANİSTAN / GENEL SEÇİMLERE DOĞRU

Son kozlar

Bir türlü istikrarlı bir hükümete kavuşamayan Yunanistan'da 8 Nisan'da yine erken seçimler yapılacak. Tek başına iktidar olmaya her zamankinden daha fazla yaklaşan Mitçotakis'in seçim malzemeleri de hep aynı: Ekonomik zorluklar ve yeni skandallar....

Uzun zamandır, peş peşe gelen skandallar, hükümet krizleri ve erken genel seçimlerle istikrarsızlığa saplanan Yunan siyaset sahnesi, şimdi yeni bir erken seçim için dekore ediliyor. Dekor unsurlarının bir kısmı eski, bir kısmı ise yeni malzemelerden oluşuyor.

Parti liderleri, bulabildikleri en etkin kozları bir bir ortaya döküp kullanmaya başladılar. Tek başına iktidar olma hedefine her zamankinden daha fazla yaklaşan Yeni Demokrasi Partisi lideri Mitçotakis de son anda eline iki önemli koz geçirdi. Bunlardan birincisi, Avrupa Komisyonu Başkanı Jacques Delors'un, Yunan ekonomisinin tehlikeli gidişatını açıklayan mektubu. Diğeri ise, birdenbire patlayan ve giderek siyasi boyutlar kazanan futbol skandalı. Bunların yanı sıra, PASOK iktidarı sırasında sipariş edilen Mirage uçakları, Türkiye ile ilişkiler ve uyuşturucu sorunu da sık sık siyaset sahnesindeki yerini alıyor.

Delors'un mektubu. Ülkenin ekonomik açıdan çok zor bir dönem yaşadığını artık hiç kimse inkâr etmiyor. Art arda gelen seçim-

Peş peşe patlayan skandallarla siyasi kariyeri sarsılan Papandreu, artık rakibinin saldırıları karşısında kendini savunamıyor

ler de ekonomiye son kurşunu sıkmış durumda. Geçici hükümetin başkanı Zolotas, cari ödemeleri yapabilmek için, herkese avuç açıp pek de iç açıcı olmayan şartlarla, iç ve dış borçlanmalara gitti. Esasen bankacı olan Zolotas, öteden beri para basımına muhalif biri olarak tanınıyor ve kendi başbakanlığı döneminde de böyle bir yönteme başvurmamak için elinden geldiğince direniyor. Ancak, bundan şimdiye kadar kaçınmayı başarabilmiş geçici başbakanın, devlet memurlarının nisan ayı maaşlarıyla, Paskalya ikramiyelerini nasıl ödeyeceği, ülkede önemli bir tartışma konusu.

Zolotas hükümeti, ekonomik sorunların üstesinden gelecek gücü gösteremeyince, Mitçotakis adamlarını geri çekerek, milli koalisyona son vermişti. O zaman da bu tutumundan dolayı oldukça sert eleştirilere maruz kalmıştı. Ancak gelişmeler, zamanla onu haklı çıkarmaya başladı. Profesör Angelopulos başkanlığında teknokratlardan oluşturulan bir heyet, mali bir rapor düzenledi. Başbakan Zolotas, bu raporun kamuoyuna açıklanmasını, sonuçları etkilememek kaygısıyla, seçim sonrasına bıraktı. Fakat Mitçotakis, basına sızan haberlere göre, kemerleri çok sıkacak tedbirler öneren bu raporun derhal açıklanmasını istiyor.

Mitçotakis'in imdadına bir başka belge daha yetişti. Avrupa Komisyonu Başkanı Jacques Delors ve İkinci Başkan H. Christophersen, geçtiğimiz 16 Mart'ta Yunan Başbakanı'na bir mektup sundular. Mektupta, herhangi bir tedbir tavsiye edilmemekle birlikte, kısa zamanda etkin ekonomik önlemler alınmaması halinde, Yunanistan'ın kredibilitesinin giderek düşeceği, bundan da önemlisi, birleşik Avrupa pazarına da gidişi aksatacağı vurgulanıyor. AT'nin 1985 yılında alınan önlemlere destek verdiği, ancak semeresinin alınmadığı da açıkça belirtiliyor.

Mektup, Mitçotakis'in iddiasını doğrulayarak, ekonominin 1986-89 yıllarında bozulduğuna tanıklık ediyor. Oysa, Papandreu, PASOK'un 1989 Haziranı'na kadar ekonomiyi iyi yönde ilerlettiğini, bozukluğun, YDP ile komünistlerin koalisyonundan oluşan "yaz hükümeti" döneminde ortaya çıktığını ▶

Kamuoyu araştırması sonuçları

Siyasi partiler	21 Mart 1990	Kasım '89 sonuçları
YDP	44.40	46.19
PASOK	38.18	40.67
Sol koalisyon	10.02	10.97
Yeşiller	2.15	0.58
Demokratik Yenilenme Partisi	0.53	Katılmadı
Diğer sol partiler	0.59	Katılmadı
Diğer	2.48	1.51
Kararsızlar	1.65	—

Hayat, güzel olduğunu düşündüğünüz zaman, güzeldir...

VAKKORAMA
GENÇ YAŞAYIN
TAKSİM • SUADİYE • ANKARA • İZMİR • KUŞADASI • BURSA
VA

Yunan halkı birkaç ayda bir tekrarlanan genel seçimlerden artık bezmiş durumda. Geçen yılki seçimlerde yaşanan coşku artık görülmüyor

öne sürüyordu.

Yunan ekonomisini etkileyen en önemli sorunlardan biri de işsizlik. Mitçotakis, iktidara geldiği takdirde, özel sektör eliyle yapılacak yatırımlarla, en az yüz bin kişilik istihdam olanağı sağlayacağını iddia ediyor. Ayrıca, genellikle PASOK'a oy veren emeklilere de kapıyı aralayarak, emekli maaşlarının vergiden muaf tutulacağını vaat ediyor, savunması oldukça cılız kalan Papandreu'nun, rakibinin bütün bu saldırılarına karşı tek silahı ise taraftarlarının fanatizmi.

Mirage mı, bumerang mı? PASOK iktidarı, 1985'te asrın uçak siparişini verirken, hem F 14, hem de Mirage 2000 ısmarlamış, fakat böylece hangi akla hizmet ettiğini bir türlü izah edememişti. Ancak daha o günden, söylentilerin ardı arkası kesilmedi. PASOK'un, 1985 seçim kampanyasını, Mirage siparişinden aldığı komisyonlarla yürüttüğü ileri sürüldü. Ciddiyetiyle tanınan Anti dergisi, bu noktada büyük bir skandalın saklı bulunduğunu, Koskotas skandalının bunun yanında solda sıfır kalacağını yazmıştı. Dergi, birkaç hafta önce de, bomba tesiri yapan bir yayınla, alınan Mirage'ların "kör" olduğunu öne sürdü. İddiaya göre, Mirage'lar sipariş edilirken, bazı hayati ekler satın alınmamıştı ve bu yüzden de uçaklar uçamıyordu. Yazı, aksini iddia edecek olanı ortaya çıkmaya davet eden bir meydan okumayla bitiyordu.

Hiç kimseden ses çıkmadı ve tabii Mitçotakis, bayrağı kaparak, bu skandalı da seçim propagandalarının en önemli unsurlarından biri haline getirdi. Mirage'lar bir kez daha, bumerang olup siparişi verenleri vurmuştu...

Son gol. Ülkenin başına bela olan bunca skandal yetmiyormuş gibi, son günlerde patlayan futbol skandalı da siyaset sahnesini bir anda karıştırdı. Geçtiğimiz günlerde, Elefterotipiya gazetesi, bir futbol hakeminin FIFA'ya yazdığı mektupla, birinci lig maçlarında şike yapıldığını şikâyet ettiğini yazdı. Mektubun fotokopisini yayınlamayı da ihmal etmedi. FIFA kokartlı hakem Dimitriyadis'in mektubunda, üç hakemin ve bir gazetecinin adı geçiyor ve 1-1 sonuçlanan AEK-Olimpiyakos maçında şike yapıldığı ileri sürülüyordu.

Olay bir anda siyasi bunalıma dönüştü. Çünkü, gerek mektupta adı geçen kişiler, gerekse şikâyette bulunan hakem, Yeni Demokrasi Partisi'ne yakınlıklarıyla tanınıyorlardı. Hakem Dimitriyadis ısrarla mektubun kendisine ait olmadığını söylüyordu, ama bu, YDP'nin üzerine çöken bulutların dağılmasına yetmiyordu. PASOK kontrolündeki futbol federasyonu ile, YDP kontrolündeki Beden Eğitimi Genel Sekreterliği, seçime girecek olanlar sanki kendileriymiş gibi, kapışmaya başladılar. Basın, olayı günlerce manşet yaptı, televizyonda sabahlara kadar süren açıkoturumlar yapıldı. Herkes sorumluluğu YDP'ye yüklüyordu.

Futbol federasyonu ileri gelenlerinden Kostas Kiappe'nin, YDP aleyhine hazırladığı komplo geri tepti

Ancak, soruşturma derinleşince, işin rengi de değişti, olayın arkasından, futbol federasyonunun ileri gelenlerinden Kostas Kiappe'nin adı çıkıverdi. Mektubu gazeteye veren oydu. Fransızca olarak kaleme alınmış mektubu nişanlısına yazdırmış, imzayı da 80 yaşındaki annesine attırmıştı.

Kiappe, ifade verdikten sonra İsviçre'ye kaçtı. Ama olay bununla da kapanmadı. YDP'ye yakınlığıyla tanınan iki avukat Kiappe'nin savunmasını üstlendi ve Kiappe, ülkeye geri dönerek, kendisine bu işi yaptırtanın, futbol federasyonu ikinci başkanı, PASOK'lu Zuboyorgas olduğunu itiraf etti. Böylece, PASOK'luların futbol darbesi yine bumerang gibi tersine dönüp sahiplerini vurmuştu. Beden Eğitimi grubu temize çıkarken, PASOK yanlısı federasyon, töhmet altında kalıyordu. Olayın, adalet yoluyla açıklığa kavuşması, daha bir hayli vakit alacak. Ama çoktan bir seçim kozu haline geldi ve Mitçotakis tarafından doyasıya kullanıldı. Hepsinden arta kalan ise, Yunanlılar'ın birbirlerine anlatmaya bayıldıkları şu fıkra:

—Güçlü savunması olan takım mı şampiyon olur, güçlü hücumu mu?

—Hiçbiri. En iyi avukata sahip olmak yeter...

Sonuç olarak, 8 Nisan'da iki büyük parti, son iki seçimde olduğu gibi, üç-beş sandalye için mücadele verecek. Ancak, Atina bu kez de istikrarlı bir hükümet verebilecek bir parlamentoya kavuşmazsa, giderek büyüyen problemler karşısında zor durumda kalacak ve belki de sonuç olarak AT ve IMF'in kucağına düşecek.

Mihail VASİLİYADİS-ATİNA

Uluslararası Rekabet Yoğunlaşıyor. Bilgi Sistemleri, Artık Rekabetçi Bir Silaha Dönüşmek Zorunda.

Ekonomi uzmanları, 90'lı yılların uluslararası piyasalarda benzersiz bir rekabete gebe olduğunda birleşiyorlar.

İşletmenizin bu koşullarda ayakta kalabilmesinin yolu, bilgi sistemlerinizi rekabetçi bir silaha dönüştürecek yeni bir bilgiişlem stratejisinden geçmektedir. Bu strateji, geçmiştekilerden çok daha esnek ve değişimlere uyum sağlama özelliğine sahiptir: Open, Cooperative Computing.

OCC, NCR'ındır. Açık olması, size, yazılım ve donanımda en geniş seçenekleri sunar. Ana bilgi/hizmet mimarisi bilgiişlem kaynaklarınızı daha etkin biçimde dağıtmanızı; kolay kullanımlı grafik arabirimi, işletmenizin tüm bilgilerine kolayca ulaşmanızı sağlar. Böylece müşterilerinizin ve pazarın ihtiyaçlarına daha hızlı ve etkin biçimde cevap verebilirsiniz. OCC, mevcut sistem, uygulama ve bilgi yatırımlarınızı koruyarak, bugünkü bilgi sistemlerine bir köprü kurar.

Açık sistem tasarımına dayalı çözümlerin önder kuruluşu NCR, en geniş endüstri standardı ürünler yelpazesine sahiptir. NCR'ın, değişik üreticilerin sistemlerini SNA, OSI ve diğer iletişim yöntemleriyle bir arada çalıştırma konusundaki deneyimi rakipsizdir.

OCC, geleceğin bilgi sestemlerini biçimlendirecek bir stratejidir. Geleceği kurmanın zamanı, bugündür. NCR'ı arayın, bilgi sistemlerinizi rekabetçi bir silaha nasıl dönüştüreceğinizi ayrıntılarıyla öğrenin.

NCR

Open, Cooperative Computing.
Değişimi Yönlendirme Stratejiniz.

DOĞU AVRUPA / JOHN BERGER'IN BİLDİRİSİ

Randevu...

Sona eren sosyalizm mi, yoksa 200 yıllık bir dönem mi? Materyalizm bir alışveriş listesi, demokrasi sadece siyasi bir talep mi?

Ünlü İngiliz yazar John Berger'ın The Guardian gazetesinde yayınlanan ve Doğu Avrupa'daki devrimi farklı bir açıdan değerlendiren makalesini özetleyerek sunuyoruz.

Fotoğraflara bakıyorum. Varşova, Leipzig, Budapeşte, Bratislava, Riga, Sofya. Her ulusun kendine has bir omuz omuza durma tarzı var. Ama, bu fotoğraflarda benim asıl ilgimi çeken görünmeyen bir şey.

Büyük mutluluk anlarının çoğunda olduğu gibi, Doğu Avrupa'daki son olaylar öngörülememişti. Ama, bu kış milyonlarca insanın paylaştığı duyguyu tanımlayan en doğru sözcük mutluluk mu? Mutluluktan daha derin bir duygu söz konusu değil mi?

Bugünkü olayların öngörülemediği gibi, gelecek de öngörülemiyor. Rahatlama, zihin bulanıklığı ve kaygıdan söz etmek daha uygun olmaz mı? "Mutluluk"ta ısrar neden? Fotoğraflardaki yüzler gergin, düşünceli. Ne var ki, tebessüm mutluluğun şartı değil. Mutluluk, insanların tüm varlıklarını yaşadıkları ana vermesi, varlıkla var oluşun bütünleşmesidir.

Bu satırları yazarken, 20 yıl öncesini, trenle Prag'dan ayrılışımı düşünüyorum. Her binanın her taşının siyah olduğu bir kentten ayrılmak gibiydi Prag'dan ayrılmak. Son mitingde konuşan öğrencinin sözleri hâlâ kulağımda: "Bizim kuşağımızın 1969 yılı için planları ne? Stalinizmin tüm biçimlerine karşı çıkmak ama hayallere kapılmamak. Yeni solun ütopyasını reddetmek. Çünkü bu tür hayaller bizi toprağa gömer. Sendikalarla bağlarımızı koruma ve alternatif bir sosyalizm modeli geliştirmek için çalışmalıyız."

O öğrenci bugün orta yaşlı bir adam. Dubçek ise meclis başkanı.

Benzeri olmayan devrim

Olup bitenlere "devrim" gözüyle

bakılıyor. Tabandan gelen hareketle, siyasi baskıyla iktidar el değiştirdi. Ve bu ülkelerde iktisadi, siyasi, hukuki dönüşümler yaşanıyor.

Bir devrimden başka ne istenebilir? Hiçbir şey. Yine de modern çağda benzeri olmayan bir devrim bu.

Öncelikle, yönetici elitler (Romanya dışında) karşı koymadılar, devrimciler silahsız olduğu halde iktidarı bıraktılar. İkincisi, ütopik illüzyonlar yoktu. Adım adım hedefe ulaşıldı. Hızın gerekli olduğu bilinci hep vardı. Ama, hiçbir zaman o korkunç buyruk, "ileri" komutu verilmedi.

İleri komutu yoktu ama "geri" umudu vardı. Geriye, geçmişe, tüm devrimlerin öncesindeki bir zamana dönüş mü? İmkânsız. Yalnızca küçük azınlıklar imkânsızı ister. Gösteriler kendiliğinden oluşan dev kitle gösterileriydi. Her yaştan insan, buz gibi havada toplandı. Yüzler ciddi ve mutluydu. Çünkü randevuları vardı. Ama kimle?

Bu soruyu yanıtlamadan önce, sona erenin ne olduğunu sormamız gerekiyor. Berlin Duvarı, tek parti sistemi, birçok ülkede komünist parti, Kızıl Ordu işgali, soğuk savaş? Bunlardan daha eski, tanımlaması daha zor bir şey de sona erdi. Neyin sona erdiği haykırılıyor: Tarih! İdeoloji! Sosyalizm! Pek ikna edici değil, çünkü bunları söyleyenler isteklerini bildiriyor. Yine de sona eren bir şey var, devasa bir şey.

"Vamp"tan "kahraman"a

Zaman zaman, tarih tuhaf bir matematiksel görünüm sergiliyor. Geçtiğimiz yıl Fransız Devrimi'nin 200. yıldönümüydü. Fransız Devrimi ilk devrim olmamasına rağmen, modern devrimlerin modeli oldu. 1789-1989. Tarihleri yazmak yeterli. Sona eren bu iki tarih arasındaki dönem mi? Öyleyse, bu dönem nasıl bir dönemdi? Ayırt edici özellikleri nelerdi?

1789-1989 tarihleri arasındaki iki yüzyılda, dünya "açıldı", "birleşti", modernleşti, yaratıldı, tahrip edildi ve dönüştürüldü. Bütün bunlar o güne dek görülmemiş bir ölçekte gerçekleştirildi. Bu dönüşümü gerçekleştiren enerji kapitalizmdi. Bireysel çıkarın sıradan bir "vamp" olmaktan çıkarılıp kahraman haline getirildiği bir dönemdi bu.

Kapitalizm maddi değerlerin ve kaygıların egemen olduğu bir dünya yarattı. Böylece manevi olan, ruhsal olan kıyıya, köşeye atıldı, marjinalleştirildi. Manevi kanunların yerini tabiat kanunları haline getirilen iktisat kanunları aldı.

Resmi din bir gölge tiyatrosuna dönüştü; güçlüleri takdis etti, zayıflara sırtını döndü. Burjuva politikasının hitabet sanatı, kapitalizmin "yaratıcı tahripkârlığını" ve sistemin acımasız mantığını gizlemeye çalıştı. Bu ikiyüzlülüğün ve hitabet sanatının kandıramadığı sosyalist muhalefet, insan faaliyeti üzerinde ısrar etti. Bu ısrar Marx'ın dehasından kaynaklanıyordu. Marx, insan faaliyetinin bütün kabuklarını soya soya ilerledi ve ortaya çıkardığı çıplaklık, tarihsel materyalizme ▶

peygamber otoritesi verdi. İşte tarihin ve tüm acıların sırrı! Evrendeki her şey maddi temellerle ve akılla açıklanabilir (ve çözümlenebilir!).

Ne var ki, insanoğlunun hayal gücü materyalist felsefenin sınırları içinde yaşayamıyor. Ve bu iki yüzyıl içinde, ruhsal olan, manevi olan varlığını korudu. Ama, marjinalleşmiş yeni biçimler içinde yaşayabildi.

Bu dönemin en özgün maneviyat biçimi, aşkın ama laik bir inançtı. Zenginlerin açgözlülüğüne karşı toplumsal adalet için savaşanların inancı. Ve savaş, Fransız Devrimi'nde Danton, Desmoulins, Marat'ın öncülüğünde kurulan Cordeillers Kulübü'nün, Bolşevik Devrimi'nin neferlerinden olmalarına rağmen Troçki'nin emriyle ortadan kaldırılan anarşist grup Kronstadt Bahriyeleri'nin ve Prag'daki öğrenci liderinin savaşıydı.

Gayri meşru çocuk

Komünizmin bir din olduğunu söylemek hiçbir şey anlamamaktır. Milyonlarca insanı komünizme çeken "evrensel kurtuluş" vaadiydi. Nietzsche,Tanrı'nın öldüğünü ilan etmişti ama, o milyonlar Tanrı'nın tarih içinde gizlendiğine inanıyordu. Ve maddi dünya hep birlikte omuzlandığında, ruhlar yeniden kanatlarına kavuşacaktı.

Ne var ki, sosyo-politik analizlerinde böyle bir inanca yer yoktu. Dolayısıyla, inançlarına gayri meşru çocuk muamelesi yaptılar. Sevilen ama bir türlü isim konmayan bir gayri meşru çocuk gibi davrandılar ona. İnançları isimsiz olduğuna göre kolayca gasp edilebilirdi. Kararlılık ve dayanışma adına partinin işlediği ilk cürümler mübah ve meşru sayıldı. Derken başka cürümler, bu cürümleri kapatmak için yeni cürümler... ortada inanç kalmayana dek sürdü gitti.

Materyalizm alışveriş listesi mi?

Duvarın yıkıldığı gün iki görüntü geldi dünya ekranlarına. Artık olmayan duvarın üstünde çello çalan Rostropovitch ve Batı Alman bankaları tarafından verilen harçlıklarıyla Batı Berlin'deki dükkânları istila eden Doğu Almanlar. İşte o anda bütün dünya materyalizmin tarihi gücünü yitirdiğini ve bir alışveriş listesi haline geldiğini gördü.

Alışveriş listesi akla hemen tüketiciyi getiriyor. Bu nedenle kapitalizm zaferi ve dünyayı kazandığını düşünüyor.

John Berger'a göre, demokrasi yalnızca siyasi bir talep değil, aynı zamanda ahlaki bir talep. "Çünkü" diyor Berger, "demokrasinin anası vicdandır."

Eğer materyalist felsefe çöktüyse, tüketiciliğin ve dolayısıyla kapitalizmin sırtını dayadığı materyalist fanteziyi nasıl bir gelecek bekliyor?

Tüketim ve pazarlama, hayatımızı, bir manastırdaki ibadet döngüsü gibi sistematik biçimde işaretliyor, düzenliyor. Her ürün bir havayla, bir parıltıyla paketleniyor ve acılara karşı geçici bir bağışıklık vaat ediyor. Ve her ürün bir düş kurma biçimi haline geliyor. Ama, daha da önemlisi, hayal gücünün kendisi mal düşkünü oluyor ve İvan Broedski'nin Harvard Üniversitesi öğrencilerine ders verirken söylediği şu sözleri, kabullenmesini sağlıyor: Açgözlülük sağlıklı bir şey. Hem açgözlü olup, hem de kendinizden hoşnut olabilirsiniz."

İktisat tarihçisi Wallerstein'a göre, insanoğlu bugün beş yüzyıl öncesine kıyasla daha yoksul. Ama günümüzün yoksulluğu geçmişteki yoksulluktan farklı. Yoksulluğun nedeni, geçmişte olduğu gibi doğal kıtlıktan kaynaklanmıyor. Günümüzün yoksulluğunun nedeni zenginlerin, insanlığın geri kalan kısmına empoze ettikleri öncelikler listesi. Dolayısıyla modern yoksula

"Duvar yıkılınca Doğu Almanlar ,Batı Berlin mağazalarını istila etti. İşte o an bütün dünya materyalizmin tarihi gücünü yitirdiğini ve bir alışveriş listesi haline geldiğini gördü."

acınmıyor; işe yaramaz, değersiz gözüyle bakılıyor. 20. yüzyıl,dilencilerin hiçbir şey çağrıştırmadığı ilk tüketim kültürünü yarattı.

Din ve milliyetçilik

Doğu Avrupa'daki gelişmeleri yorumlayanlar, dine ve milliyetçiliğe dönüşten söz ediyor. Bu, dünya genelindeki eğilimin bir parçası. Ama, dönüş sözcüğü yanıltıcı olabilir. Çünkü söz konusu dini örgütlenmeler, geçmiştekilerden farklı. Çünkü "dönüş"ü gerçekleştirenler 18. yüzyılda değil, 20. yüzyılda yaşıyor.

Örneğin Latin Amerika'da Katolik kilisesinin bir kolu toplumsal adalet için verilen mücadelenin önderliğini yapıyor. Orta Doğu'da İslam'ın giderek artan cazibesi, bu dinin Batı'nın askeri ve iktisadi aygıtları tarafından ezilen yoksullara, topraksızlara, sürgünlere sunduğu toplumsal vicdandan ayrı düşünülemez.

Milliyetçilik de benzer bir eğilimi yansıtıyor. Tüm bağımsızlık hareketleri iktisadi ve bölgesel taleplerde bulunuyor. Ama, ilk talepleri ruha, maneviyata dair. Uzun ve acı tecrübelerle ruhsuzluğu sabit olan uzak ve yabancı merkezlerden bağımsızlıklarını kazanmak, özgürlüklerine kavuşmak istiyorlar.

Tüm milliyetçi akımlar için isimler kutsaldır. İnsanoğlunun en özgün icadıdır isim. İsimler sürgün nedir bilmeyenlere bir ayrıntı gibi gelir. Ama sürgünleri yaşayanlar kimliklerini, ölmüşleri ve doğmamışlarıyla, bağlarını korumakta ısrarlı olur.

Dine dönüş materyalist sistemlerin ruhsuzluğuna bir başkaldırıysa, milliyetçiliğin dirilişi de kimliksizliğe, anonimliğe, sistemin her şeyi ve herkesi istatistiğe indirgemesine duyulan tepkinin bir parçası.

Demokrasi, siyasi bir talep. Ancak, yalnızca siyasi bir talep değil, ahlaki bir talep aynı zamanda. Çünkü demokrasi insanın neyin doğru, neyin yanlış olduğuna karar verme hakkıdır. Demokrasinin anası vicdandır. Serbest pazarın bizi inandırdığı gibi, seçim ilkesi değil.

Randevu

Zaman kavuşma zamanı. Ayrılık sona eriyor.Sınırların ve yüzyılların ayırdıkları birbirlerine kavuşuyor. Sona eren 200 yıllık dönem boyunca, parlak bir gelecek vaadi gündelik hayatın acısını meşrulaştırmıştı. Komünistlerin, uğruna yaşayan insanları feda ettiği "yeni insan" vaadi, bilimin cehalet ve önyargı sınırlarını daraltacağı vaadi ve kredi kartlarının mutluluğu kolay ve çabuk satın alma vaadi.

Parlak gelecek vaadi, bugünle geçmişi birbirinden ayırmıştı. Bizden önce yaşayanlar çok uzağımızdaydı, mazideki yerleri bizim için, gerçekte olduğundan çok daha uzak bir maziydi. Bugün ölülerle diriler buluşuyor. Bugünün dirileri ölülerle, geçmişin derinliklerindeki ölülerle, onların acıları ve umutlarıyla buluşuyor. Fotoğraflardaki yüzlerin gerisindeki mutluluğun bir parçası da bu.

Peki bu mutluluk anı ne kadar sürebilir? Tarihin bütün tehlikeleri kapıda bekliyor. Bağnazlık, fanatizm, ırkçılık. Devasa ekonomik sorunların serbest piyasa tarafından çözümleneceği söyleniyor. Böyle bir pazar ve onun orman yasası, doymaz bir iştah, para hırsı yaratma risklerini taşıyor.

Ama, hiçbir şey belli değil henüz. Ruh ve beden buluştular. Yeniden insanlık durumundayız. Bütün yanıtsız sorulara rağmen, fotoğraflardaki mutlulukta ısrar ediyorum. Hayatımda görebileceğimi hiç düşünmediğim bu mutluluk, kendi özgün tecrübesiyle birlikte, çağımızın umudunu taşıyor ●

Mesa'nın İstanbul'a yeni armağanı:
AvrupaKonaklar'ı görün!

Ataköy'de, Emlak Bankası'nın konutlarını, Atrium Çarşısı'nı, Feneryolu'nda İş Bankası Konutları'nı, Halkalı'da binlerce konutu İstanbul'a kazandıran MESA, bu güzel kentimize şimdi de AvrupaKonaklar'ı armağan ediyor.
Bine yakın çam ve meyve ağacının korunduğu 150 yıllık tarihi koru içinde...
Her biri 8 lüks daireden oluşan tam 17 Avrupalı Konak!

Geleneksel mimarimizin seçkin özellikleri, bir Avrupa evinin konforuyla iç içe, ilk 6 Konak'taki 48 lüks daire Ağustos 1990'da teslim.

Günden güne gelişen, büyüyen, değer kazanan Altunizade'deki AvrupaKonaklar'a gelin, örnek konağımızı **mutlaka görün,** yerinizi bir an önce seçin.

Malzemesinden üretim teknolojisine, çevre düzeninden sunduğu hayat standartlarına kadar Avrupalı!

Adres: Tophanelioğlu Cad. Altunizade
İstanbul Telefon: 310 09 80 - 310 09 91 - 310 08 00 - 333 89 01
Faks: 343 70 55
Ankara Telefon: 138 11 60 - 64

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ'NDEN MUTFAKLARINIZA YENİ BİR TAD

ALTIN SARISI

Mercimek Sosu

Makarnanıza, Pilavınıza, Salatanıza ve diğer yemeklerinize Mercimek Sosu ile Protein ve Demir katın. Yemeklerinizi zenginleştirin, daha da lezzetlendirin.

Yapılışı:

1— 1/2 su bardağı ayıklanmış yeşil iç mercimek ile ince doğranmış küçük bir kuru soğan 1 bardak su ile birlikte tencereye konup 35 dakika pişirilir. Blender veya süzgeçten geçirilir.

2— 1 yemek kaşığı buğday unu, 1/4 su bardağı ayçiçek veya zeytinyağı ile birlikte başka bir tencerede 1-2 dakika karıştırılır. 5 yemek kaşığı domates salçası ve 1/4 bardak su ilave edilir. Blender veya süzgeçten geçirilen mercimek eklenerek 5 dakika pişirilir.

3— İyice ezilmiş 1 diş sarımsak, 1 tatlı kaşığı toz şeker, 1 tatlı kaşığı tuz, 1/2 tatlı kaşığı karabiber ile birlikte karışıma ilave edilip 1-2 dakika pişirilir.

Sosunuz servise hazırdır.

Şimdi yemekleriniz Altın Sarısı Mercimek Sosu ile daha besleyici ve lezzetli

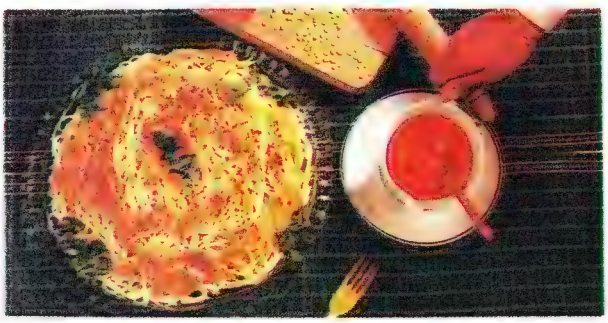

BA

SPRING / SUMMER'90

LLY

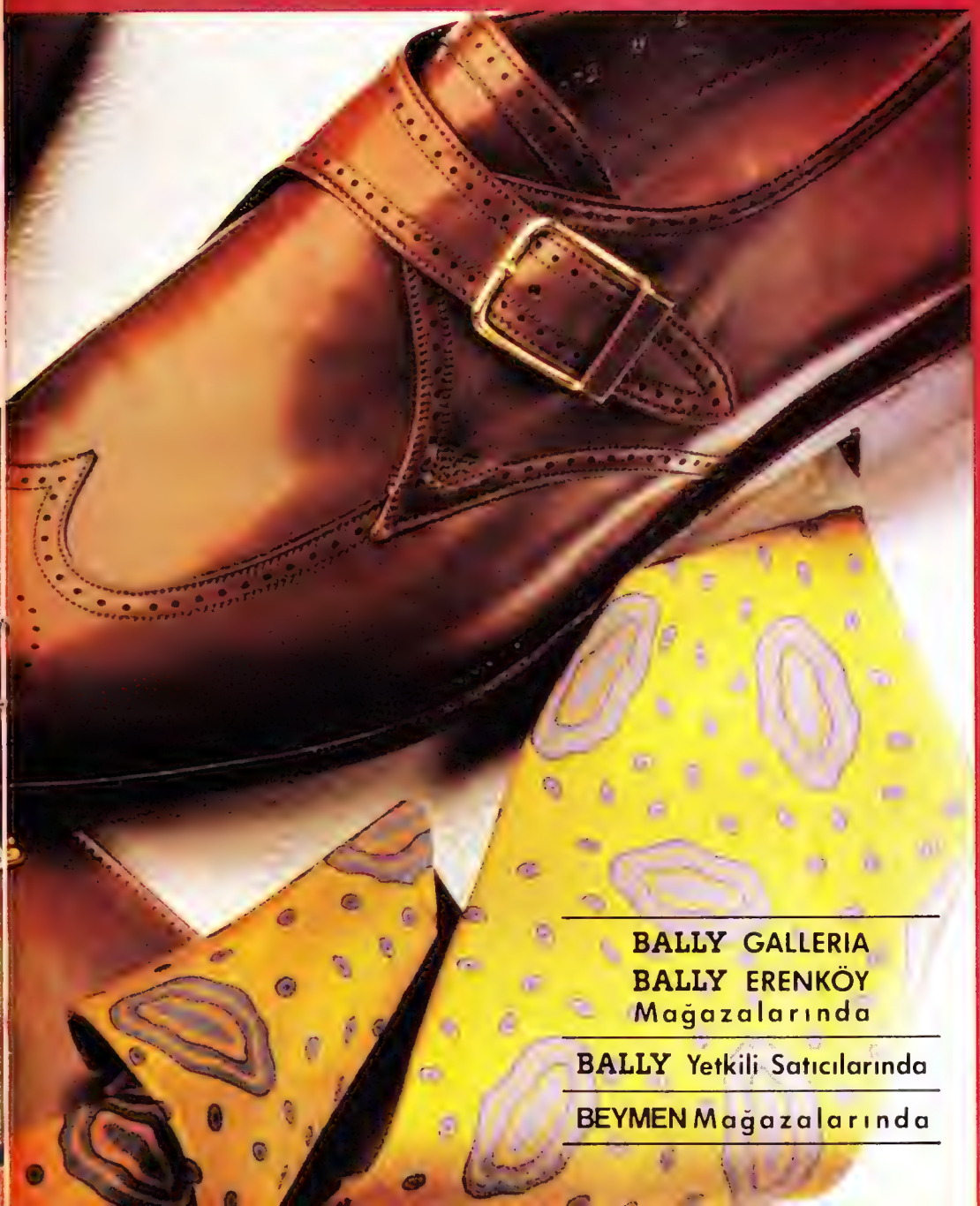

BALLY GALLERIA
BALLY ERENKÖY
Mağazalarında

BALLY Yetkili Satıcılarında

BEYMEN Mağazalarında

Belediye Başkanı Morales'in kararından sonra Senegalli zenciler açlık grevi başlatmışlardı

İTALYA/YABANCI DÜŞMANLIĞI

Irkçılığın Rönesansı

İtalya, tarihinde ilk kez, yabancı düşmanı ırkçıların örgütlü eylemlerine sahne oldu

İtalya'da, özellikle de Rönesans'ın başkenti Floransa'da karnaval bir başka güzeldir. Noel'den kısa bir süre sonra başlar ve bir ay süreyle coşkuyla kutlanır. Karnaval bir salı günü sona erer. Bu gün insanlar, rengârenk giysilere bürünür, gizemli masklar takar ve kitleler halinde sokağa dökülür. Sabahlara kadar karnaval yaşanır. Burada, her türlü şaka geçerlidir.

Ama bu yıl, salı günü olup bitenler, şakanın çok ötesine gitti. Karnaval kalabalığının arasına kolaylıkla karışan maskeli sokak çeteleri, demir çubuklar ve beysbol sopalarıyla Kuzey Afrikalı göçmenlere saldırdılar, fena halde dövüp hastanelik ettiler. Göçmenler yoğun bakıma alınırken, haber tüm ülkede bomba gibi patladı. İtalya'da, ilk kez yabancı düşmanlığı, örgütlü bir biçimde ortaya çıkıyordu.

İtalya, belki de bu tür olayları en son yaşaması gereken ülkeydi. Son yüzyıl içinde, yaklaşık 5 milyon İtalyan, ülkelerinden ekmek parası uğruna çıkıp gitmiş, Amerika'da, İsviçre'de, Almanya'da en kötü işlerde ve koşullarda yaşama savaşı vermişlerdi. 1960'lı yıllarda bile, İtalya, hâlâ yurt dışına işçi gönderen ülkeydi. Başka bir ülkede yabancı olmanın ne demek olduğunu en iyi İtalyanların bilmesi gerekirdi.

Salıdan sonra düzenlenen bir gösteri yürüyüşünden sonra olaylar çıkınca, Floransa Belediyesi bazı "önlemler" alma gereğini duydu ve Sosyalist Belediye Başkanı Morales, İçişleri Bakanlığı'ndan polis takviyesi istedi. Hedef, zencileri ve Arapları korumak değil, rengi siyaha çalan herkesi durdurup kimlik sormak, oturma izni olmayanları da sınır dışı etmekti. Morales, aynı gün yaptığı açıklamada, "Floransa, bu sayıda göçmeni kaldıramaz" diyordu.

Floransalılar, kararın ertesi sabahı sokağa çıktıklarında gözlerine inanamadılar. Ülkede sanki darbe olmuş, her yanı polisler kuşatmıştı. Polisler, gelen geçen kara deriliyi durdurup kimlik soruyorlar, kimliği ve oturma izni olmayanları merkeze götürüyorlardı.

Hemen akabinde belediyenin ırkçı ve haksız kararını protesto etmek amacıyla 108 Senegalli, açlık grevi başlattı. Bu insanlara, bir süre sonra, Kuzey Afrikalılar ve İtalyanlar da katıldı. Irkçılığa bir gün içinde binlerce imza toplandı. Üzerlerinde "Floransalı olduğum için utanıyorum", "Irkçılığa hayır" yazılı pankartlar meydanı doldurdu. Halk, açlık grevini sürdürenlere, su, şeker, battaniye yardımı yaptı beş gün boyunca. Turistler için her dilden açıklamalarda bulunuldu, oteller boşalmaya, rezervasyonlar iptal edilmeye başlandı. Floransa'nın adı lekelenmiş, belki de en kötüsü iç yüzü ortaya çıkmıştı: Sanat, kültür ve estetik dolu geçmişiyle yaşayan, bugüne ayak uydurmaktan uzak, içine kapalı, bir vitrinmüze kent olmaktan ileri gidemeyen, hoşgörüsüz bir taşra şehri.

Şimdi açlık grevi sona ermiş durumda. Başkan Morales, komünistlerin baskısıyla önce 180 derecelik bir dönüş yaparak polisleri evine gönderdi, sonra da istifa etti. Protestocu göçmenler açlık grevine son verirken, aralarından 15 kişi hastaneye kaldırıldı. Diğerlerini de, belediye, kentin otellerinde misafir ediyor.

Ortalık şimdi durulmuş gibi. Bu arada, İtalyan hükümetinin ülkede ırkçılığı önlemek için bulduğu çözüm, diğer Batı Avrupa ülkelerinkilerden farklı değil. Vize koymak ve göçmenlerin girişini önlemek. Senato, geçtiğimiz aralık ayında bugüne kadar kaçak olarak giren göçmenlerin affedilmesi yönünde bir karar almıştı. Şimdi ise vize zorunluluğu konusunda yeni bir yasa üzerinde çalışılıyor.

Dilek Gülmen PUCCI/FLORANSA

FRANSA

Makam-ralli

Mitterrand'ın makam şoförü Pierre Tourlier, geçtiğimiz hafta, birçok devlet başkanına parmak ısırtacak bir başarı kazandı. Uluslararası bir öneriyle, dünyanın diğer ülkelerinde görev yapan meslektaşlarına başvurdu ve hepsinden de olumlu cevap aldı.

Öneri, AT ülkeleri, Çin, Japonya ve Sovyetler Birliği Devlet Başkanlarının makam şoförleri arasında bir Paris - Tokyo rallisi düzenlenmesiydi. Paris'ten yola çıkılacak, ve ralli Tokyo'da sona erecekti. Başta Gorbaçov'un şoförü olmak üzere bütün makam şoförleri öneriye yeşil ışık yaktılar; Bir Fransız otomobil firmasıda, rallinin sponsorluğunu üstlendi. Paris dedikodu çevrelerine göre bugünlerde, Mitterrand, sağda solda dolaşıp birazcık kıskançlıkla, şoförüyle ne kadar gurur duyduğunu anlatıyormuş.

Mitterrand'ın şoförü, Fransız Cumhurbaşkanı'nın hayal bile edemeyeceği çapta bir uluslararası organizasyon gerçekleştirdi

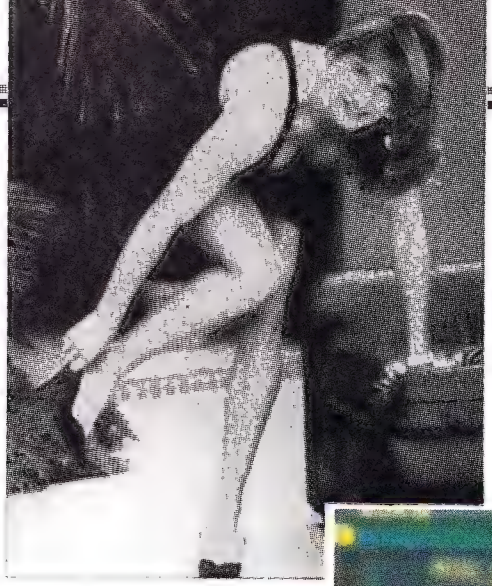

Steffi Graf, daha dişi bir imaja sahip olmaya çalışıyor

F.ALMANYA

Steffi'yi yeniden yaratmak

Ünlü tenisçi Steffi Graf, şimdiye kadar hep "robot kadın" olarak tanımlandı, "kadınlık"ından söz eden ise hiç olmadı. Fakat şimdi, babası Herr Graf, kızının imajını değiştirmeye ve onun "dişi" yanlarını ortaya dökmeye karar verdi. Ama bunu yaparken de temkinli davrandı. Playboy'un 750 bin dolarlık teklifini reddetti. Bu fazla ileri bir adım olacaktı. Ama Vogue dergisinin daha mütevazı teklifine dayanamadı ve Steffi'nin ilk "kadınsı" resimleri, derginin son sayısında yayınlandı. Herr Graf bu tutumunu, "Kızımı herkes sadece tenis makinesi zannediyor. Halbuki kadınlığı daha önemli, bunu göstermek istedim" diye açıklıyor.

Kaba, resmi, sevimsiz ve kapalı olanı mı yoksa açık, sevimli, umutlu, açık olan mı? Tercih size ait. Macaristan'da geçtiğimiz hafta yapılan genel seçimlerin ilk turundan, bir siyasi parti afişi. Ortasındaki slogan: "Tercih sizin."

KISA...KISA...

Watergate'in bedeli

ABD eski başkanlarından Richard Nixon, gelecek ay yayınlanacak olan kitabında, Watergate hatalarının parasal ve psikolojik bedellerini ödediğini söylüyor.

"Önce başkanlıktan çekilmek zorunda kaldım, sonra, kendimi savunmak için 1.8 milyon dolar harcadım ve skandalın getirdiği depresyonu hep yaşadım" diyor Nixon özet olarak.

Bayan Nasır öldü

Mısır'ın ünlü lideri Cemal Abdül Nasır'ın dul eşi Taheya Kazem, Kahire'de öldü. Nasır ailesi, liderin ölümünden sonra çeşitli siyasi suçlamalarla karşı karşıya kalmış, ama Bayan Nasır, siyasete bulaşmamaya büyük özen göstermişti. Taheya Kazem, devlet töreniyle toprağa verildi.

En kötüler Oscar'ları

ABD'de Oscar ödüllerinin verildiği sırada, bir grup sinema eleştirmeni, 80'li yılların en kötü oyuncularını seçti. "Altın Böğürtlen" ödülü verilmesi önerilen son 10 yılın en kötü başarısız erkek oyuncusu Slyvester Stallone, en başarısız kadın oyuncusu ise Bo Derek.

ÇALIŞKAN, MÜTEVAZI, VİTRİNSİZ: ALİ BARANSEL

Sessizliğin büyüsünde bir yaşam

*Ali Baransel, 16 yıl Cumhurbaşkanlığı Basın Danışmanlığı görevini yürüttü. Korutürk ve Evren'in danışmanı oldu. Kimileri onu eski bir bürokrat sandılar, kimileri emekli bir albay. Baransel, ilk kez kapılarını ve özel yaşamını **Nokta**'ya açtı*

"Cumhurbaşkanı Kenan Evren adına..." diye başlayan cümlelerin ardında hep adı vardı. Görüntü silik. Bir emekli asker miydi, yaşlı bir bürokrat mı?

Bir gün taksiyle Köşk'e gidiyordu. Adres Köşk olunca, şoför de üst düzey dedikoduya başladı: "Cumhurbaşkanının bir de danışmanı var, Ali Baransel..." dedi bilgiççe. "Tanıyor musunuz onu?" "Tabii abi, emekli bir albay. Şöyle esmer kısa boylu, asık suratlı biri..." Baransel gülümsedi, sessizce indi taksiden.

Oysa ne emekli askerdi, ne diplomat, ne de eski bir bürokrat. Üstelik Cumhurbaşkanlığı Basın Danışmanlığı'nı, sonraları sözcülüğünü de üstlenen ilk gazeteciydi. Kendine özgü bir üslubu vardı. Tam 16 yıl görev yaptı. Fahri Korutürk ve Kenan Evren ile Köşk'te geçen 16 yıl sonunda, görüntü hep fulu. Kendi seçimi. Kokteyllerde, balolarda görünmek istemedi hiç. İlk kez kapılarını **Nokta**'ya açtığında da, tedirgindi:

"Biz birbirimize yeten bir aileyiz. dışa dönük bir tarafımız yok. İyi, kötü bir Ali Baransel adı vardır, ama eşim dostum dışında beni kimse tanımaz."

Ünlüler ailesi. Ali Baransel, ailenin tek ünlü ismi de değildi. Karısı Elvan gazeteci, yazar, ressam Fikret Otyam'ın kızıydı. Amcalardan biri müzisyen Nedim Otyam, diğeri şair Nusret Otyam'dı. Ali Baransel'in enişte lerinden biri ya-

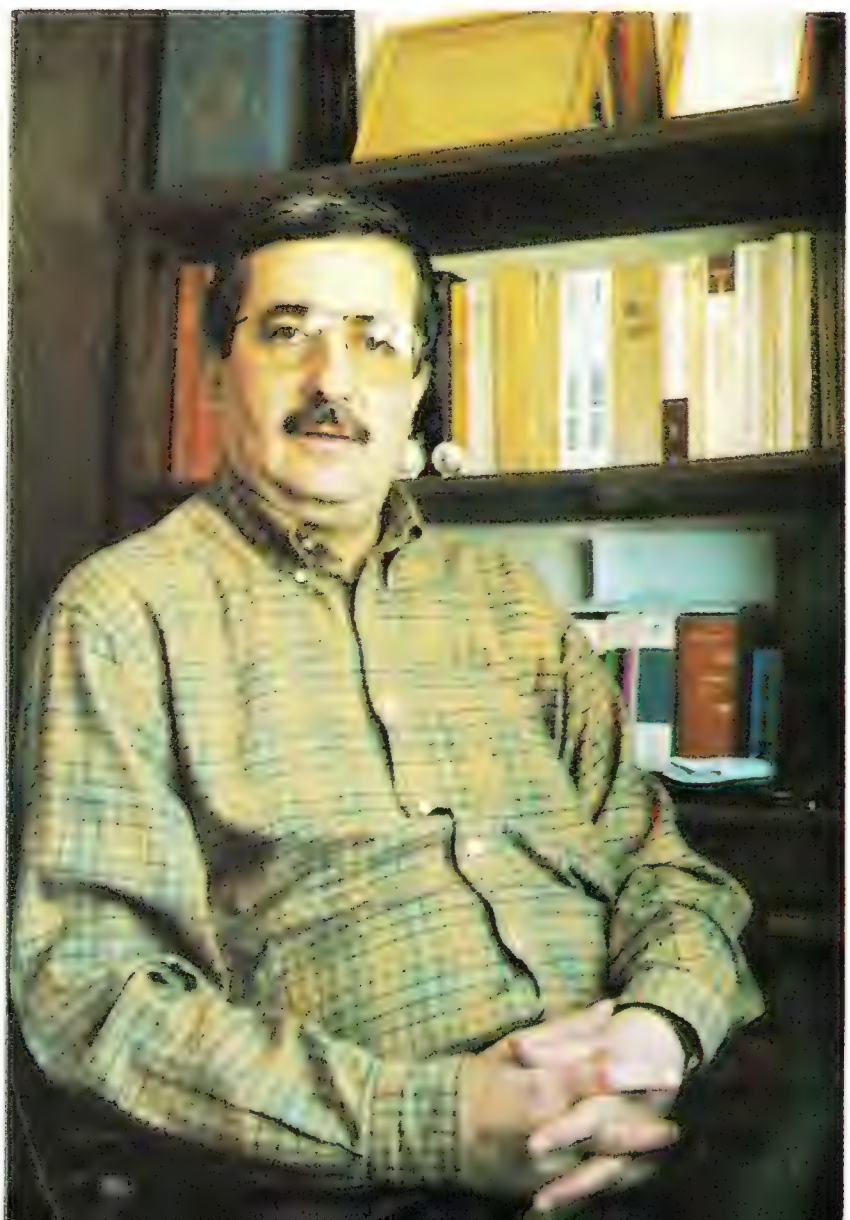

FOTOĞRAFLAR: VAHİT ARAS/NOKTA

Ali Baransel eşi Elvan ile, aile dostu Doğan Kasaroğlu'nun eşi Gülçin Hanım aracılığı ile tanışmış, gazeteci Cüneyt Arcayürek'in evinde. Kısa bir nişan dönemi, ardından gelen 15 yıllık bir mutluluk tablosu

zar Erhan Bener, bir diğeri şair Erdoğan Alkan'dı.

Böylesi bir tabloda Baransel'ler zoru başarabilmişler, Ankara'nın politik ve sanat kulislerinin tam ortalarında olmalarına rağmen, evlerine çekilmişlerdi. İki oğulları ve akrabaların etkisiyle eve saçılan sanat kırıntıları içinde, mütevazı bir yaşamı yeğlediler. Belki de gazeteci çift için yıllar boyu bir sığınak, hareketli mesleklerinden kaçış yeri oldu evleri.

Evin reisi kim? Büyük çocuk Ali Habib, Fahri Korutürk'ün cumhurbaşkanlığı döneminde doğmuştu. Baransel, "Rahmetlinin karakter yapısından bazı izler taşıyor oğlumuz" diyordu. Duyguları ölçülü, ilke ve prensiplerinden ödün vermeyen, zarif bir çocukmuş. 9 yaşındaki Murat Fikret ise "zeki ve afacan" sıfatlarıyla tanımlanıyor babasınca.

Elvan ve Ali Baransel çifti, yıllarca evin işlerini, çocukların bakımını paylaşarak mutluluğu yakalamışlar. Ama Ali Baransel, iş "reis"liğe gelince yiğitliği elden bırakmıyor: "Evin reisi yasalarda öngörüldüğü gibi erkektir." Reis beyin en önemli etkinliği de iki oğlunu kendisi gibi sıkı Beşiktaşlı yetiştirmesi olmuş.

Baransel, Cumhurbaşkanlığı Basın Danışmanlığı'ndan, Özal cumhurbaşkanı olunca kendi isteği ile emekliye ayrıldı. Geçtiğimiz günlerde de bir yandan TRT Yüksek Kurulu'nun Başkan Yardımcılığı görevini, bir yandan da Koç Topluluğu'nun Ankara temsilciliğini üstlendi. Henüz anılarını yazmaya başlamamış, ancak ileride yazmayı düşünüyor. "Oldukça zengin anılara sahibim, çok önemli olaylara ve konuşmalara tanık oldum. Bunları elbette zamanı geldiğinde kitap haline dönüştürmeye kararlıyım" diyor. Kendi köşesinde yaşam ve sessizliğin büyüsünü sürdürüyor. Peki bu büyü bozulur mu? Kimbilir, yaşamına politika sürpriz bir giriş yaparsa...●

BAZEN ÖZGÜR, BAZEN TUTUCU, HEP RAHAT: İLKNUR BOZKURT

"Sıkıntıya gelemem"

"Hanımın Çiftliği"nin dik başlı Güllü'sü. Renk ve para olsun diye manken. Oyunculuğu da ciddiye almıyor. "Rahat, tatlı bir yaşam olsun, sıkıntıya gelemem" diyor. On sekiz yaşın tazeliği ile, hayatla dalga geçiyor

Ekranın "izlenebilir" dizisi "Hanımın Çiftliği"nin dik başlı Güllü'sü. Asıl işi mankenlik. Apar topar podyumdan indirilip, kamera karşısına geçirilen zoraki oyunculardan. Hızlı yaşamayı seven, sıkıntıya gelemeyen, on sekizinde bir genç kız İlknur Bozkurt...

Çocukluğunda çok mu "baskı" yapılmış, çok mu "rahat" yaşamış bilinmez ama, İlknur, aşırı derece "özgür" görünümlü ve bu sözcüğü ağzından eksik etmeyen biri... Tüm yaşam felsefesi de bu: "Ben bu hayata bir kere gelmişim, bir daha gelir miyim, gelmez miyim belli değil. Her şeyi, yaşamalıyım, bilmeliyim, görmeliyim..." diyor. Ve zaten de öyle yapıyor. Galiba bu felsefenin desteği ile, her gün aşk dedikoduları ile magazin basınını

Genç manken, ailesiyle yaşıyor. Hızlı yaşamı bir süre ailesiyle sürtüşmelere yol açmış ama şimdilerde problem yok. İlknur "Tempoma alışık insanlar değiller tabii. Ama şimdi bana güveniyorlar, sorun çıkmıyor... Zaten ileride kendime güvendiğim zaman tek başıma yaşamayı düşünüyorum" diyor...

renklendiriyor.

Dolce Vita. İlknur, mankenliği de renk ve para olsun diye seçmiş. Dolce Vita'nın ekonomik durumlarla olan paralelliğini, küçük yaşlarda fark etmiş. Ve kendi deyişiyle "Ekonomik özgürlüğüne düşkün bir insan" olmuş. Liseyi bitirince hostes olup, çok para kazanıp dünyayı gezmek istiyormuş. Sonra vazgeçmiş, "Yok İngilizcemi ilerletmek, bilmem ne gerekiyordu, sonra düşündüm beni bunlar sıkar dedim ve manken olmaya karar verdim..." Orta halli bir aileden geldiğinden olacak, hiç para derdi çekmek istememiş. Ve de tanıdıkları sayesinde kısa sürede manken oluvermiş. Sonra "Kirli Sarı" adlı TV filmi, arkasından da "Hanımın Çiftliği"...

İlknur, belki de on sekiz yaşındaki pek çok genç kızın rüyalarını süsleyen bir yaşam sürüyor. Oldukça rahat bir görünümü var. Hayatla dalga geçer gibi, önemsediği hiçbir şey yok sanki. Hızlı yaşamı seviyor, bunun için de hızlı araba sürüyor ▶

ve sık kaza yapıyor. Sonra hep geziyor. "Sinemaya, tiyatroya, baleye, operaya, diskoya, tatile giderim yani hep gezme halindeyim..." diyor. Tabii hep erkek arkadaşlarıyla. Bunun nedenini şöyle açıklıyor: "Kızdan çok erkek arkadaşım var. Rahat bir insanım. Erkekmiş kızmış pek fark etmez ama, erkeklerle kafam daha iyi uyuşuyor. Belki biraz cesurum, kızlar biraz korkak oluyor..."

Özgür ama tutucu da. İlknur'un konuşmalarındaki ve yüzündeki "özgürlük" havaları, bazı konularda yerini "soğuk ve sinirli" bir havaya bırakıyor. Örneğin, "soyunmaya" şiddetle karşı çıkıyor. "İç çamaşırından çok rahatsız oluyorum, benim için özel bir şey. Bunun için giymiyorum" diyor, tabii defilelerde... Sonra "bakirelik" konusunda da ilginç görüşler öne sürüyor... "Yani bakirelik önemli bir şey değil. Sekizle on bir yaş arasında kadının iç organlarını korumak üzere yapılmış bir şey. Bakirelik insanın beynindedir, bir zarla ilgisi yok." İlknur, amaçları, çalışmaları ve gezip tozmaları arasında kısıtlanma korkusu yüzünden olacak, şimdiye dek bir erkekle tam anlamıyla bir beraberlik yaşamamış. Bundan dolayıdır ki, şimdilik bakireliğini, hem beyninde, hem bedeninde sabit tutmakta...

İlknur Bozkurt'un oyunculukla ilgili bir problemi yok. "Dizilerde oynamamın nedeni,mankenlikte ismim yükselsin, daha çok iş yapıp, çok para kazanmak. Bu konuda büyük ideallerim yok, belli amacım yok. Ancak, bu işin eğitimini yaparsam, iyi bir yere gelebilirim" diyor... Ama eğitim için, öyle konservatuvarlara filan gitmeyi düşünmüyor, "Sıkılırım" diyor. O daha çok üniversiteye girip sinema, TV, sosyoloji, psikoloji ya da kamu yönetimi bölümlerinde okumak istiyor... İstemesine istiyor ama sıkıya gelemediğinden, pek de bu işleri yapacak gibi görünmüyor... Şimdilerde "Gençlik Günleri"nde gösterime girecek bir oyun için hazırlanıyor. Bu konuda da oldukça havai. "Tiyatroyu çok sevdiğim ve kendimi tatmin etmek için oynayacağım. Yoksa bir şey olmak için değil yani." Hayat İlknur'la dalga geçmeden, o on sekiz yaşın tazeliğiyle, sonuna dek hayatla dalga geçiyor...

Hızır TÜZEL

İlknur'un anket defteri

Sevdiği spor: Yüzme, bisiklet.
Favori kokusu: Chanell.
Burcu: Tam bir Boğa
Tuttuğu takım: Beşiktaş.
Sevdiği yemek: Hepsi.
Arabası: Renault 9.
Sevdiği araba: Mazda.
Hayatta en büyük başarı: Mutluluk.
Hayatta en büyük başarısızlık: Mutsuzluk.
Erkekte beğendiği özellik: Sağlam karakter.
Erkekte beğenmediği özellik: Erkeğim diye geçinme.
Beğendiği özelliği: Hoşgörülü olması.
Tercih ettiği giyim tarzı: Belli olmuyor.
Beğendiği sanatçılar: Zuhal Olcay, Müjde Ar, Meryl Streep.
Sevdiği müzik tarzı: Her türlü.

İlknur'un en çok ciddiye aldığı konu vücut ölçüleri. Boyunun kısalığından hayıflandığı oluyormuş. Biraz da kilolu oluşundan endişe duyuyor

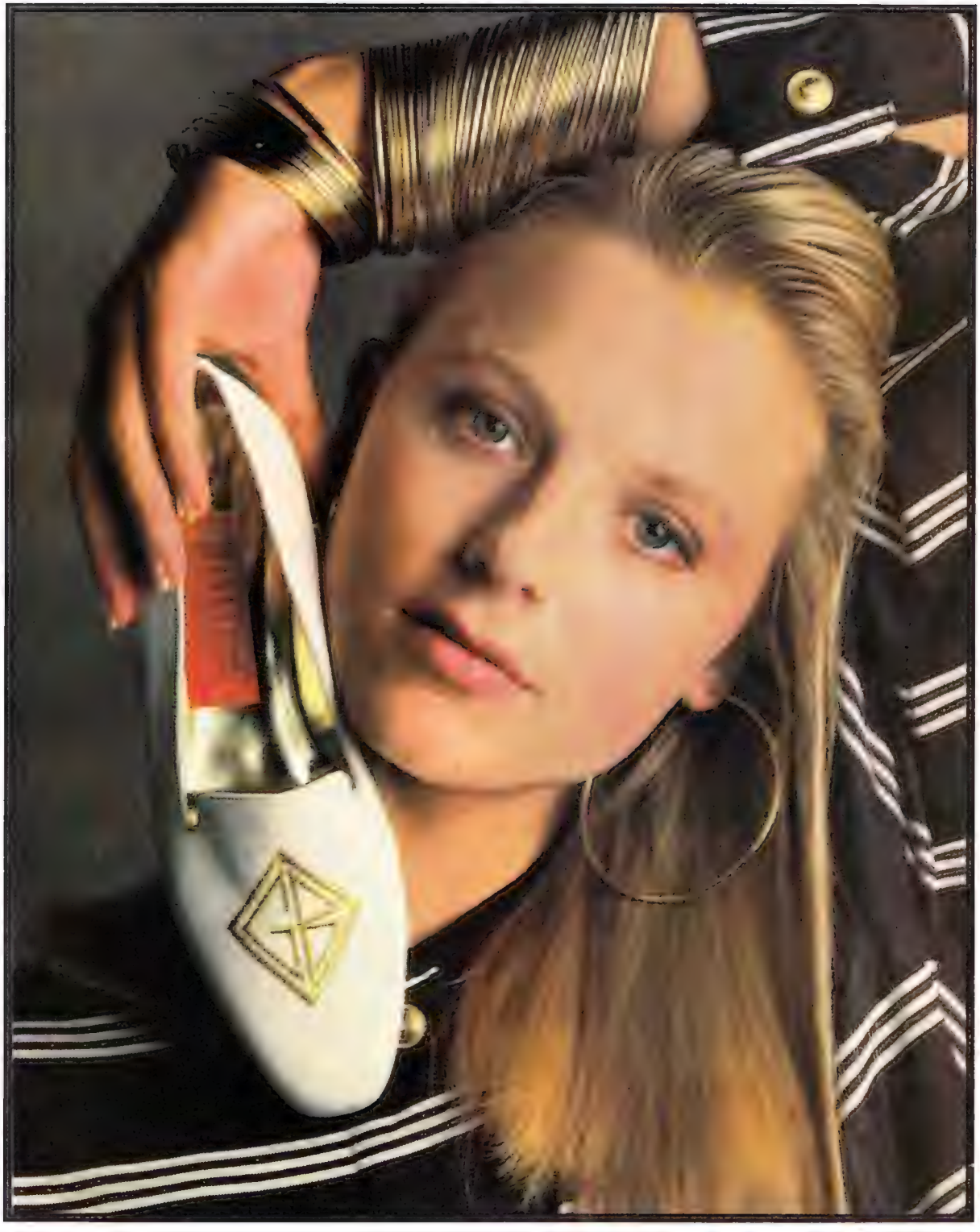

GIULIANA
BENETTON

STYLED IN ITALY BY

DIVARESE

Divarese Osmanbey ● Divarese Ataköy ● Divarese Erenköy ● Divarese Bahariye ● Divarese Alsancak
● Beymen Mağazaları ● Divarese Özel Köşeleri

Oltan Sungurlu, bazı dernekleri mikrop yuvasına benzetti

Demirel mikrop yuvasında

Son günlerde Adalet Bakanı Oltan Sungurlu nedense bir "Demirel sendromu"yaşıyor. Gazetecilerle her sohbetinde lafı döndürüyor, dolaştırıyor Demirel'e getiriyor. Son olarak bakan, sözü Demirel'in dernek ziyaretlerine getirdi:

"Yahu öyle tuhaf dernekleri ziyaret ediyor ki, ne kadar mikrop yuvası dernekler varsa Demirel hepsini ziyaret ediyor, bir kısmını da kabul ediyor..."

Bakanın basın müşaviri Rüçhan Akıncıoğlu, gazetecilerin kulağına eğilip bu sözlerin yazılmamasını rica etti. Ama biz cezaevleri genelgesinden fahişelik yasasına dek attığı her adımda ses çıkaran Oltan Sungurlu'nun "mikrop yuvası" diye nitelendirdiği derneklerin hangileri olabileceğini de yayınlayalım dedik:

TAYAD (Tutuklu Yakınları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği), IHD (Insan Hakları Derneği), Yeşiller Partisi, Eğit-Der (Eğitimciler Derneği)... ve Demirel'in kabul ettiği diğerleri...

Günyol'un savunması

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın düzenlediği "Ustalara Saygı" etkinliğinin dördüncüsü geçtiğimiz günlerde yapıldı. Denemeci, çevirmen, öğretmen, yayıncı, hukuk doktoru Vedat Günyol kalabalık bir topluluk önünde yaşamı, yapıtları ve düşünceleriyle bir kez daha tanıtıldı.

Toplantıda Vedat Günyol da konuştu. Öğretmen maaşıyla çıkardığı dergilerden, yazıları ve çevireleri yüzünden başına gelen belalardan söz etti. Ünlü yazar bir soru üzerine hukukçuluğunu da anlattı. Hem de bir Yılmaz Güney anısıyla. Günyol dedi ki:

"Yılmaz Güney 'Üç bilinmeyenli eşitsizlik denklemleri' adıyla bir öykü yazmıştı. Öyküde komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle hakkında dava açılmıştı. Yılmaz benden bir savunma yazmamı istedi. Ben de o kadar güzel bir savunma hazırladım ki, Yılmaz o savunmayla bir buçuk yıl hapis yattı."

Vedat Günyol, Yılmaz Güney'i öyle iyi savunmuştu ki, 1,5 yıl hapsine sebep oldu!

YAHİT ARASINDIK/A

Mesela!

"Bakabildiğin kadar değil, yapabildiğin kadar çocuk yap."

Halil İbrahim Çelik
ŞANLIURFA RP'Lİ BELEDİYE BAŞKANI

"Sinemaya deliler gibi tutkunum. Sinema da beni seviyor. Ama ödülü dışında aldığım bir şey yok."

Zuhal Olcay
SİNEMA OYUNCUSU

"Adresini verin, gidip Apo'yu öldüreyim!"

Mehmet Perçin
ANAP ADANA MİLLETVEKİLİ

"Özel tim devletin milli kuruluşu. Önce devlet, sonra demokrasi. Devletin milli güçleri aleyhine konuşmayın, lütfen."

İsmail Köse
DYP ERZURUM MİLLETVEKİLİ

"Bu havalar da dengesizleşti zaten... Kıyametin kopacağını söylüyorlar. Yakınmış bu afet!"

Hülya Avşar
SİNEMA VE SES SANATÇISI

Noyan Özkan (küçük resim) TRT'ye dava açtı. Oysa Denetleme Kurulu Başkanı'nın tavsiyelerini bilseydi...

Denetçi tavsiyesi

TRT'nin makasladığı filmler, yöneticilere zor günler yaşatıyor. Henüz "Yasak Oyunlar" filminin davası kapanmadan, "Herşeye Rağmen"e açılan dava ile uğraşıyorlar.

Avukat Noyan Özkan, sade bir televizyon seyircisi iken, yurt dışında birçok ödül kazanmış "Herşeye Rağmen"i izlemiş ve ondan sonra da TRT'nin bir filmi kuşa çevirip yayınlayarak televizyon seyircilerine yaşattığı anlamsız dakikaların hesabını, hukuksal yollarla sormaya kalkışmıştı.

Özkan, Bölge İdare Mahkemesi'ne açtığı davada manevi tazminat olarak TRT'nin halktan özür dilemesini istiyordu. TRT'ciler "Filmin özünü zedelemedik" derken, filmin yönetmeni Orhan Oğuz sinir krizleri geçiriyordu.

Oysa televizyon denetçilerinin de söylecek sözleri, seyircilere küçük tavsiyeleri vardı. İşte bunlardan birini TRT Yayın Denetleme Kurulu Başkanı Gülben Dinçmen, **Nokta**'ya yapıyordu:

"Aslında sinema filmi seyircisi olan seçkin kişilere sinemayı televizyonda değil, sinema salonunda seyretmelerini tavsiye ederim..."

Kim bilir Özkan, bu tavsiyeyi önceden bilseydi, sinemanın yolunu tutar, sinirlenmesine de fırsat kalmazdı. Tabii seçkin bir kişi(!) ise...

Feminist nikâh memuru

"Biz geciktik, siz gecikmeyin." Rüya Ersavcı ve Cahit Ceylan nikâh davetiyelerine böyle bir not düşmüşlerdi. Uzun yıllar süren nişanlılık döneminden sonra Stüdyo 54'te evlenen çiftin, nikâhlarını Şişli Belediyesi'nden Turan Diş kıydı... Daha önce Levent Kırca, Bora Ayanoğlu, Selçuk Özer, Ümit Besen, Galatasaraylı Hasan gibi ünlüleri de evlendiren Diş, imzaları attırdıktan sonra, küçük bir söylevle eşlere bazı nasihatlerde bulundu. "Gördüm ki, birbirinizin ayağına basmadınız. Tebrik ederim, inşallah ileride de birbirinizin damarına basmazsınız... Evlilikte dikkat edeceğiniz bazı hususlar vardır. Özellikle, evlilikte eşitlik var, üstünlük yoktur. Hayat müşterektir. Yasa böyle hükmetmiştir. Kadın haklarına saygı göstermek gerekir. Bunun için evlilik cüzdanını geline, çocuk bakımı, mutfak işleri ve temizlik kurallarını içeren aile rehberini de damada veriyorum..."

"Biz geciktik, siz gecikmeyin" dediler, uzun bir süre nikâh memurunu dinlediler

Kopyacı Başkan

İstanbul Belediyesi Spor Etkinlikleri Kurumu'nun düzenlediği Ergun Hiçyılmaz'ın "Türk Sporunda Yüzyıl" sergisi Basın Müzesi'nde açıldı... Sporumuzun yüz yıllık geçmişinin çeşitli fotoğraf, doküman, belge, kitap ve broşürlerle sunulduğu serginin açılışını İstanbul Belediye Başkanı Nurettin Sözen yaptı...

Sözen sergiyi gezerken bir yandan da spor bilgisiyle herkesi şaşırttı. Başkan, sararmış fotoğraflardaki sporcuları lakaplarıyla tanıyor, çevresindekilere onlarla ilgili anekdotlar anlatıyor, kimi zaman da maiyetindekileri bilgi yarışmasına tabi tutuyordu. Bu arada yanına gelen Spor Yazarları Derneği Genel Başkanı Togay Bayatlı'ya da kimsenin yanıtlayamadığı bir soruyu yöneltti. "Söyle bakalım Togay, spor tarihimizde erkeklerle güreş tutan ve onları 'tuşa' getiren tek kadın pehlivanımız kimdir?" Bayatlı, soruyu yanıtlayamazken, Sözen gülerek "Emine Pehlivan" diyor ve bu bilgisiyle de Bayatlı'yı da şaşırtıyordu... Ama birkaç dakika sonra bir itirafta bulunuyor, Emine Pehlivan'ı ilk kez sergiyi gezerken Ergun Hiçyılmaz'dan duyduğunu açıklıyordu...

Nurettin Sözen, Hiçyılmaz'dan aldığı tiyoyla Bayatlı'yı şaşırttı

KREDİ KARTINIZ KAYBOLURSA

Cebinizdeki bomba

Yeni heves, siz de bir "kredi kartı" aldıysanız, aman dikkat! Bankayla yaptığınız sözleşmeyi bir daha okuyun. Kredi kartını "kaybetmeniz" halinde, milyonlarca lira tutan ve aslında "size ait olmayan" bir borcu, yaşamınızın sonuna kadar bile sürse, ödemek zorunda kalabilirsiniz

Ne kadar da özenmişti: "Acaba, cebimdeki para çıkışır mı?" azapları çekmeden, keyfince bir lokantada yemek yemeye... Ya da önünden tesadüfen geçtiği vitrinlerin "çekimine" kapıldığı zaman, "yanımdaki para acaba yeter mi?" diye aklına taktırmadan alışveriş etmeye...

Üstelik nasıl da cakalı oluyordu: Sadece, küçük, parlak ve tatlı renklerle bezenmiş "janjanlı" bir plastik kart çıkartıp cebinizden veriyordunuz. Hesap "tamam" oluyordu. Ne "rahatlık!"

Sonunda gidip bankasına müracaat etti. Kabul ettiler müracaatını. Aman ne güzel! O sevinçle, doldurduğu müracaat formunun gerisinde yer alan "sözleşme" metnini incelemek, aklından bile geçmedi.

ERDAL ALAY/NOKTA

"Kayboldu"ya hangi banka ne diyor?

Kredi kartının "kaybolması" durumunda, kart sahibinin taşıyacağı sorumluluğun "çerçevesi", bankadan bankaya değişiyor.

Belli başlı bankaların müşterilerine verdiği kredi kartlarının "kaybolması" ya da "çalınması" ile ilgili olarak uyguladıkları sözleşme hükümleri şöyle:

• **İş Bankası'**nın kredi kartları ile ilgili "üyelik sözleşmesi", 19. maddesinde şu kuralı getirmişti:

"Üye ve/veya ek kart hamilinin, kartın kaybedilmesi veya çalınması halinde, durumu en yakın banka şubesine, Kredi Kartı Merkezi'ne veya Visa International üyesi kuruluşların herhangi birine bildirmesi ve aynı zamanda Kredi Kartı Merkezi'ne yazılı bildirimde bulunması zorunludur. Ancak yazılı bildirimin Kredi Kartı Merkezi'ne ulaşmasından sonra, yurt içinde geçerli kartlar için 15 (on beş) gün, yurt dışında geçerli kartlar için 30 (otuz) gün zarfında söz konusu kartla yapılacak tüm harcamalardan üye sorumludur."

• **Garanti Bankası** da "yazılı bildirimi" şart koşuyordu. Yazılı bildirim sonrasına ise, oldukça katı bir "kural" koymuştu: "Durumun yazılı olarak teyit edilmesinden sonra, yapılacak tüm harcamalardan üye münhasıran sorumludur."

• **Ziraat Bankası** ise, kaybolduğunu bildirdikten sonra yazılı olarak "teyit"i zorunlu tutmuş, ancak ondan sonrası için kart sahibini sigortalamıştı: "Sigorta, ihbarın yapıldığı andan sonrasını kapsar." Ancak, bu sigortanın da bir "limiti" vardı. O da "2 milyon lira"ydı. Yani, kaybolan kartınızla, biri sahtecilik yapmış ve alışveriş etmişse, o alışverişin 2 milyonu aşan kısmından yine kart sahibi olarak siz, sorumlu oluyordunuz.

• **Akbank** sözleşme metninde "Üyenin yazılı ihbarının Kredi Kartları Merkezi'ne ulaşmasından itibaren 5 (beş) güne kadar yapılabilecek harcamalar üyenin sorumluluğundadır" şartını koşmuştu.

• **Pamukbank**'ın verdiği Prestij Kart'ın sözleşmesinde de "yazılı bildirim" şartı konduktan sonra "Kartın kayıp ve çalınması halinde

O kısma şöyle bir göz ucuyla baktı. Sözleşme metninin maddelerini "tek-tek" incelemeye sabrı yetmemişti. İnsanın içine sıkıntı basıyordu. Üstelik o bölüm, "çok minik" harflerle basılmıştı (her nedense). İşi daha fazla uzatmaya ne gerek vardı ki? O, çok "istediği" şey olmamış mıydı?

"Kredi kartı kullanma keyfini karım da paylaşsın" diye düşündü... Ve eşi için de bir "ek kart" çıkarttı. Aynı hesaptan iki farklı kartla alışveriş edeceklerdi karı koca.

Özlenen an gelmişti nihayet. Kredi kartlı "pembe günler" başlıyordu. Bugün Türkiye'de kredi kartı kullanan yüz binin üzerindeki "şanslı" insanın arasına girmişti Nezih Ünen.

Cennet, cehenneme dönüşüyor. 1989 Eylülü'nün son günleriydi. Birden karısı, kartının "kaybolduğunu" fark edecekti. Daha da korkuncu, kart, fark ettikleri sırada değil, "çok daha önce", kaybolmuştu. Hesap, kitap. Fark ettiklerinden yaklaşık 10 gün önce, kredi kartının kaybolduğunu anladılar. ▶

doğacak her türlü zarar, kart sahibi tarafından karşılanacaktır" denilmişti.

• **Yapı ve Kredi Bankası**'na gelince... Bankanın Genel Müdür Yardımcısı İsmail Yalçınkaya "Kredi kartlarını, çalınma ya da kaybolmaya karşı 'sigortalama' uygulamasına yılbaşından itibaren başladıklarını" söylüyordu. Buna karşın, bir Yapı Kredi Bankası'ndan aldığımız üyelik başvuru formunun ardında yer alan "sözleşme"de kaybolma ile ilgili olarak şöyle deniyordu: "Yalnız Türkiye'de geçerli kartlarda, durumun yazılı olarak bankaya tebliğinden sonraki 4 işgünü içinde yapılacak harcamalardan üye ve/veya ek kart hamili sorumludur." (Bu başvuru formunun bir kenarına, Aralık 89'da basıldığı da not edilmişti.)

• **Vakıf Bank** da "kaybolma" riskine karşı kart sahibini "sigortalayan" bankalardan biriydi. Ancak kaybolmanın bildirilmesinden sonra oluşacak kayıpların yurt içi kartlarda "500 bin lirasına kadar olan kısmı", yurt dışı kartlarda ise "500 dolar kadar olan bölümü" kart sahibi tarafından ödenecekti. Bunun üstündeki kayıplar ise, sigorta şirketince karşılanıyordu.

• Eğer, bir **American Express** kartınız varsa ve onu kaybetmişseniz... O zaman, durum epeyce değişik. Yeter ki, kartı kaybettiğinizi "anında" fark edin ve "hemen" gerekli yerlere haber verin. Sonrasını, American Express'in İstanbul Bürosu'ndan Meral Erdoğan şöyle açıklıyordu: "Kaybolduğunu haber verdiğiniz andan itibaren, kaybettiğiniz kartı bulan birinin yapacağı 'sahtecilikten' siz sorumlu olmazsınız... Ve yirmi dört saat sonra da yeni kartınızı alırsınız."

ZAMBAK TUKAN/NOKTA

Nezih Ünen kredi kartını kaybetti ve 4 günlük mükellefiyetiyle yüz yüze kaldı

Hemen gerekli yerlere, kartını kaybettiklerini ve büyük bir olasılıkla kartın 10 gün önce kaybolmuş olduğunu haber verdiler.

Ne olacaktı şimdi?

Nezih Ünen, kredi kartını alırken gözucuyla baktığı "sözleşme" metni ile baş başaydı artık.

Bankasındaki yetkili, sözleşme metnini hatırlatarak şunu söylüyordu:

"Kartın kaybolduğunu haber verdiğinizden itibaren,4 gün içinde kartınızı bulan kişinin yapacağı alışverişlerden siz sorumlu olursunuz."

Eyvah ki, eyvah!

Müthiş bir "çaresizlikle" beklemeye başlamışlardı. Yapabilecekleri bir "tek" bir şey kalmıştı. O da "dua" etmek: "Kartı bulan, bari biraz insaflı çıksa" diye...

Duanın yanı sıra, tabii "hesap" da yapıyorlardı.

Mağazalar, genellikle "300 bin liranın üstünde" (bu sınır mağazaya ve bankalara göre değişebiliyor) alışveriş söz konusu olduğunda; kredi kartı sahibinin hesap durumu "uygun mu,değil mi" diye, ilgili bankaya "provizyon" soruyordu. İşte, o noktada, kendine ait olmayan kredi kartı ile alışveriş yapmaya kalkışan "sahteci"yi yakalamak mümkündü. (Yeter ki, kartın kaybolduğu bankaya haber verilmiş olsun.)

Ancak... "Bulunmuş" bir kredi kartı ile her biri 300 bin liranın altında kalan "minik-minik" alışverişlerle yakalanmadan "milyonlarca liralık" harcama yapabilmek, pekâlâ mümkün olabilirdi.

Hele, kartı bulan "sahteciliği" gözüne kestirmiş biriyse... Ve Galleria gibi büyük bir alışveriş merkezinin içine dalmışsa... Mağazadan mağazaya dolaşarak, birkaç saat içinde inanılmaz bir "vurgun" vurması işten değildi.

Ve korkuyla beklenen an geldi çattı sonunda. Posta kutusundan bankanın hesap pusulası, kendi kredi kartıyla yapılmış harcamalarla dolu olarak çıktı. Sonrası noter yazışmaları, mahkemeler, vs. vs... Sözleşmenin altına attığı imzayla Nezih Ünen, 4 gün boyunca gıyabında yapılmış bile olsa, tüm mükellefiyeti üstlenmemiş miydi? İşte şimdi o mükellefiyet bir zorunlu ödemeye dönüşmekteydi...

Nezih Ünen, yüz binin üzerindeki Türk kredi kartı kullanıcısından biri. Tüm diğer kredi kartı kullanıcılarıyla birlikte, eşit koşullarda başladığı yarışmada birkaç milyon kaybetti. Yüz milyonlar da kaybedebilirdi. Kartını kaybetmeyecekti!

Korkulu günler. Bankalar "kayboldu" mesajını alır almaz, ilgili alışveriş merkezlerine, hangi kredi kartının kaybolduğunu "listeler" halinde bildiriyordu. Bunlara da "stop list" deniyordu.

Gelin görün ki, o "stop-list"lerin yerine ulaşması, Türkiye'de epeyce "zaman alan" bir işti. Onun için de kartın kaybolduğu tarihten itibaren, "belli bir süre" sorumluluk, kart sahibinin "sırtında" kalıyordu.

Peki, Batı ülkelerinde bu iş nasıldı?

Görüştüğümüz uzmanlar, Batı'da, bankalarla büyük satış merkezleri arasında "on-line" bağlantı olduğunu hatırlatarak, şunu söyleyeceklerdi:

"Öyle sistemler kurulmuştur ki, kartın kaybolduğu bankaya bildirildiği 'an', derhal satış merkezlerine 'on-line' olarak durum duyurulur... Ve 'çalıntı' kartla alışveriş etmeye kalkan kişi, 'anında' yakalanır, polise teslim edilir."

Küçük satış merkezleri ile bankalar arasında "on-line" iletişim kurmak ise, Batı'da da hâlâ üstesinden tam gelinememiş bir sorun. Ona karşın, kart sahibi belli ölçülerde "çalıntı" olasılığına karşılık sigorta ediliyor.

Bir ömürlük borç. Neresinden bakılırsa bakılsın, Türkiye'de kredi kartı sahibi olmak isteyen biri için, kartının "çalınma" olasılığı, sahici bir "tehlike" demekti.

Kredi kartlarını, bazı bankalar, "sigorta" etmeye başlamışlardı gerçi. Ama bu bankalar bile "çalınma" halinde doğacak zararları, "belli bir oranda" karşılayabiliyorlardı. Geri kalan risk, yine kart sahibinin sırtında duruyordu.

Bankalarla mağazalar arasında "on-line" sistemler kurulup, bunlar yaygınlaşmadıkça, kart sahiplerini geniş kapsamlı sigortalarla korumak kolay olmasa gerekti. Zira, bu kez de kartını kaybetmediği halde "kaybettim" deyip, kendi kartı ile bedava alışveriş etmeye kalkanların "sayıca artması" tehlikesi doğuyordu.

Kredi kartı sahibi olmak, dünyanın her yerinde kuşkusuz ciddi bir "sorumluluk" almak demekti. Ama, Türkiye'de bu sorumluluğu almaya razı olanların, şu an için ceplerinde adeta bir "saatli bomba" taşıdıkları da muhakkaktı. Bu öyle bir saatli bombaydı ki, insanı ömür boyu kendisine ait olmayan milyonlarca liralık borcu ödemeye mahkûm edebilirdi.

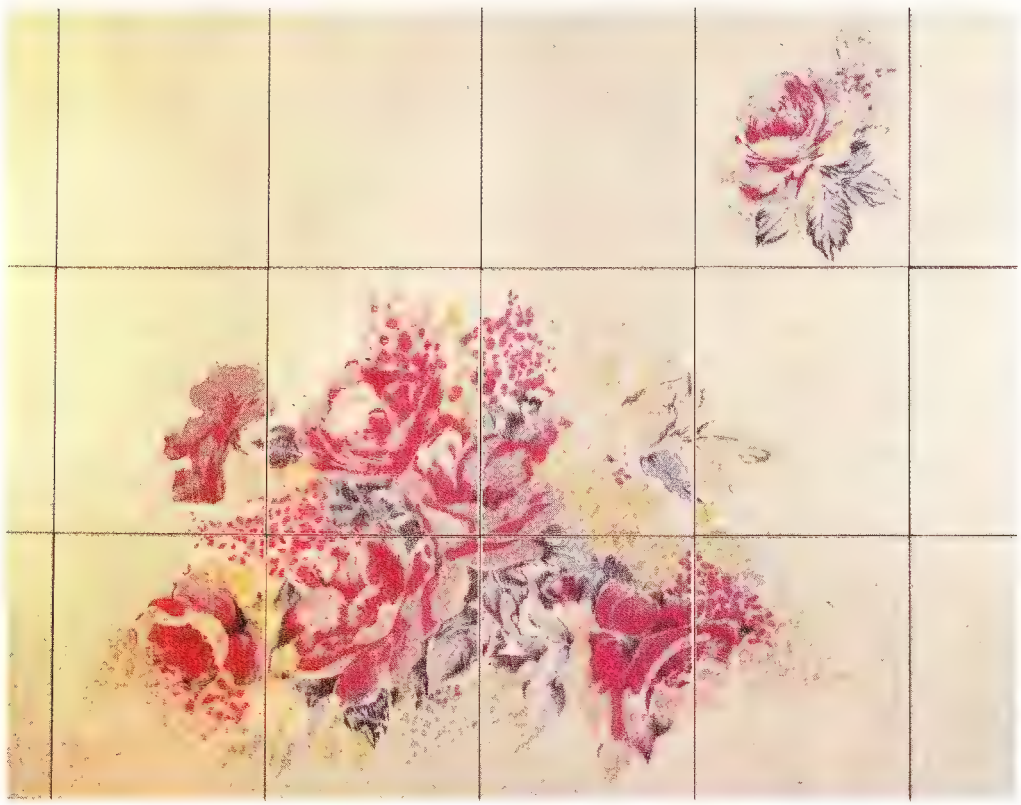

SİMENA '90

SERAMİKTE YILIN MODASI STUDIO LINE *1990 Kreasyonları*

Seramik: kalitesi, dizaynı ve renkleriyle, modanın iç mimaride yansımasıdır. **Toprak Seramik;** bu özenin Türkiye'de tek temsilcisidir.

Toprak Seramik kalitesi; dünyanın renk ve desendeki arayışlarının coşkusuyla, her yıl **Studio Line** serisinde yenilenir.

Bir Toprak Seramik mağazasına gelin, **Studio Line 1990 Kreasyonlarını görün, yenileyin, yenilenin.**

Studio Line

"Eviniz değer kazansın"

...ve Zekeriya ve Medine ve Hakan

Konya'nın Karatay ilçesine bağlı Köseali köyünde bir tür hücreye kapatılmış olan Zekeriya Çetin, yakın akraba evliliğinden dünyaya gelmenin talihsizliğini yaşıyor. Sık sık evden kaçıp hırsızlık yapmasıyla başedemeyen babası İbrahim Çetin, çareyi 19 yaşındaki delikanlıyı bir odaya hapsetmekte bulmuş...

Açılan kapıdan içeriye girdiğimiz zaman kısık gözlerini kırpıştırmaya başlıyor, odaya dolan ışıktan rahatsız olduğu belli. Köşeye serilmiş yer yatağının üzerinde oturuyor, başucunda plastik bir su bidonu. Loşluğa alışınca daha iyi görüyoruz, oraya-buraya tahtalar, kalaslar atılmış. Bir duvardan diğerine uzanan direkte kurutulmaya bırakılmış bir koyun postu sarkıyor, kötü kokunun bir nedeni bu, diğeri ise duvar diplerindeki dışkılar...

Büzüldüğü yatakta kımıldamıyor bile, gözlerini de kırpıştırmasa, neredeyse tepkisiz. Saç tıraşına bakılırsa ya asker ya da mahkûm. (Babası içeriden çıkalı bir-iki ay olduğunu söylüyor daha sonra.) Üzerinde açık renk, büyük ihtimalle kirden renk değiştirmiş bir elbise, yaka-bağır açık. Çorapsız ayaklardaki spor ayakkabı, hüzünlü ortamı tamamlayan en trajik unsur belki de...

Adı Zekeriya Çetin, henüz 19 yaşında. Bozkırın ortasında simsiyah bir leke gibi görünen Köseali köyünde, babası İbrahim Çetin tarafından kapatıldığı, bir başka ifadeyle "gözetim" altına alındığı oda-kiler karışımı bir yerde yaşıyor. Köseali köyü, Karatay'a bağlı, Karatay'sa Konya'ya. Zekeriya ise babasının emir-komuta zincirine bağlı...

Bir akraba evliliği faciası. Şimdilerde RP'nin Köseali fahri sorumluluğu gibi bir görevi kendiliğinden üstlenen İbrahim Çetin'in, 14 yaşında halasının kızıyla evlenmesi/evlendirilmesi ile başlıyor Zekeriya'nın trajik öyküsü. Zekeriya bu evliliğin ilk ürünü ve kolayca tahmin edilebileceği gibi özürlü, ya da nasıl denir, akıl hastası. Doktorun, hastanenin adının bile anılmadığı bu bozkır parçasında bir buğday gibi büyüyor. Yanlış oldu, buğdayın büyümesi için bile en azından özel bir çaba gerekir, Zekeriya "kendi kendine" büyüyor...

Sadece Zekeriya mı? Çetin ailesinin beş çocuğundan 11 yaşındaki Medine ile 7 yaşındaki Hakan da alıyorlar akraba evliliğinden nasiplerini, onlar da ağabeyleri Zekeriya gibi özürlü. Onlar da belki bir süre sonra tıpkı ağabeyleri gibi bir odaya kilitlenecekler...

Baba İbrahim Çetin, en çok Zekeriya'dan şikâyetçi: "Küçük yaştan beri evden kaçıp kaçıp gidiyor. Nereye gittiğini nasıl bilirim? Sorup soruşturup buluyorum, ya hırsızlık yapmış ya da birilerine bir zarar vermiş. Dövdüm olmadı, sövdüm olmadı. Bir-iki defa da hırsızlık yaparken yakalanmış, önce ağzını-burnunu dağıtmışlar. Bakmışlar ki olmuyor hapse attırmışlar. Bizim haberimiz bile olmadı. Sonunda çareyi buraya kapatmakta buldum. Başka ne gelir ki elimden?" Peki ya diğer çocuklar, özellikle Medine ve Hakan, onlar da kapatılacak mı ağabeyleri gibi? "Valla hemşehrim" diyor İbrahim Çetin, "onların böyle bir vukuatı yok. Ama bu Zekeriya kötü örnek oluyor. Hangi baba ister çocuğunu hayvan gibi kapatmayı?.."

Zekeriya'nın konuşmayla ilgilendiği bile yok, spor ayakkabılarının çözük bağlarıyla oynuyor. Zaman zaman da sıfır numara tıraşlı başını kaşıyor ürkek ürkek. Babası konuşurken ne zaman el-kol hareketi yapsa, iri avuçlarıyla başını dizlerinin arasına kıstırmaya çalışıyor. "Çok dövüyor musunuz Zekeriya'yı?" Baba İbrahim Çetin'in yanıtı, bozkırların emzirdiği tüm insanları özetliyor: "Hangi baba çocuğunu dövmez ki? Dövdüm tabii, dövdüm ki utanıp bir daha yapmasın..."

Çocuğunu döven, dizini döver... Başındaki beresi, gözlükleri ve sakalıyla tipik bir RP'li görünümündeki İbrahim Çetin, üç çocuğu özürlü olunca, çareyi dine-diyanete

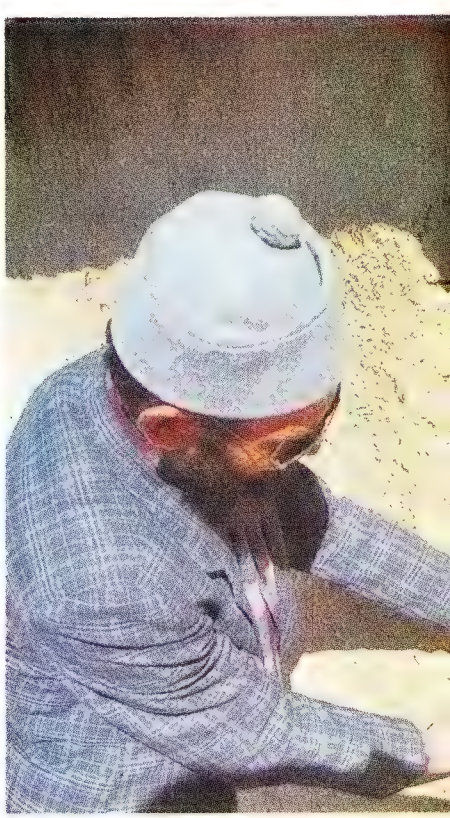

Zekeriya Çetin talihsizliğinin cezasını her dakika üzerine kilitlenen bir odanın içinde çekiyor (üstte) Babası İbrahim Çetin asma kilidi her takışında başka hiçbir çaresi kalmadığını düşünüyor (solda)

sığınmakta bulmuş. Çift kasetli teybinden gün boyu vaaz dinliyor, Arapça öğrenmeye çalışıyor ve bütün bunların Allah'ın takdir-i ilahisi olduğuna inanıyor ve ekliyor: "Hikmet-i İlahi'den sual olunur mu?.."

Olunmaz elbet! Avluda toza toprağa bulanmış bir vaziyette oynaşan Medine ile dereceli gözlükleri yüzüne inanılmaz bir hüzün veren Hakan bunun en somut örnekleri. Ağabeylerinin kapatıldığı oda-kiler karışımı mekânın önünde itişip kakışıyorlar çocukluklarının o sevimli tarafıyla...

Zekeriya ise sürekli suskun ve endişeli... Herhangi bir akıl hastanesinde barındırılsa, kuşkusuz daha iyi koşullarda olacak. Haydi vazgeçtik anasından babasından, kendisini hapse atan koca koca yargıçlar da mı farkına varmadılar acaba bu delikanlının zekâ özürlü olduğunun? Sıradan bir hırsızlık olayı gibi yorumlayıp nasıl gönderdiler hapse? Akılsır erecek gibi değil.

Zekeriya, bir yönüyle, John Steinback'in o ünlü romanı "Fareler ve İnsanlar"ın zekâ özürlü kahramanı Lennie'ye benziyor. Şimdi çalıp çalmadığının farkında olmadığı gibi, belki bir süre sonra sevip okşarken öldürdüğünün de farkında olmayacak. İri ellerini abartılı bir biçimde sallayarak, Konya şivesiyle, "Ben kardeşlerimle oynamak istiyorum len, aha bu izin vermiyor " diyor başıyla babasını işaret ederek...

"Aha bu", yani babası ise avuçlarını ovuşturup sakallarını sıvazlarken lahavle çekiyor, öfkelendiği besbelli. Zekeriya belki zekâ özürlü, ama görme özürlü değil, fark ediyor bu durumu ve susuyor. Bir ara babasının yokluğunu fırsat bilerek kendi kendine konuşuyor: "Len abey, bıktım dayaktan, başıma başıma vuruyor aha o adam, hapiste de vurdular, bak buralarım acır ki nasıl acır..." İri elleri şakaklarında Zekeriya'nın...

Tam da bu sırada, kapının önünden kardeşleri geçiyor, bir anı fırlayıp ayağa kalkacak gibi oluyor, babasının geldiğini görünce yine büzülüyor köşesine. Neredeyse ağlayacak, ağlıyor da. Garip el-kol hareketleriyle delidolu ağlıyor Zekeriya, kardeşleri açık kapıdan başlarını uzatıp hemen geri çekiyorlar. İbrahim Çetin, "Sussana oğlum" diyor, "ne var şimdi ağlayacak len..."

Konya'nın Karatay ilçesinin Köseali köyünde bir garip yerde mahkûm hayatı yaşayan akraba evliliği ürünü Zekeriya'nın gözyaşları dinmiyor. Belki yine kaçacak evden, belki yine hırsızlık edecek, belki yine hapislere girecek, ama gözyaşları dinmeyecek. Ta ki...

Haşmet ÖYKEN

EĞİTİM / ÇOCUKLARIN BAŞARISINDA ANNE—BABALARIN PAYI

Başarının yolu özgürlük

Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden Doç. Dr. Ali Baykal ve Öğretim Görevlisi Dilek Ardaç tarafından 1600 ilkokul öğrencisi ve aileleri üzerinde yapılan araştırma, baskı ve kısıtlamanın çocukların başarısını olumsuz yönde etkilediğini ortaya çıkarttı

Kitaplar, sınavlar, testler... Gerekli gereksiz bir yığın bilgiyi, hiç sorgulamadan minicik beyinlerine depolayan binlerce çocuk... dur durak bilmeden bir kurstan diğerine, bir öğretmenden öbürüne koşuşturan bir o kadar da veli... ve stresin boyutlarını doruk noktasına çıkartan "Bırak oyunu da çalış!" nasihatleri...

Peki bunca emek, yaşanan stres, gece yarılarına kadar çalışılan dersler, ezberlenen formüller başarı için yeterli mi? Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden Doç. Dr. Ali Baykal'ın önderliğinde, Öğretim Görevlisi Dilek Ardaç'ın yaptığı bir araştırma, başarı için salt çalışmanın yeterli olmadığını ortaya çıkarttı.

Annem, annem. Dilek Ardaç, "Çocuğun Akademik Başarısı Üzerinde Ailenin Etkisi" konulu araştırmanın amacını, "Yetenekten bağımsız olarak, çocukların ne şekilde başarılı olabildiklerini, ne tür kişilik özelliklerinin başarıya daha yatkın olduğunu ve ailenin bu kişilik özelliklerini geliştirmekteki etkisini belirlemek" şeklinde açıklıyor.

Yaklaşık 1600 ilkokul öğrencisi ile ailelerinin katıldığı, ayrıca aileye ait 19 değişkenin kullanıldığı bu araştırma, Öğretim Görevlisi Dilek Ardaç'ın açıkladığına göre çocuklara yöneltilen 30 soru ve ailelere sorulan 120 soruyu içeriyor.

Dilek Ardaç, söz çocuklardan açıldığında "Ne çok gevşek ne çok baskıcı" diyor...

Ardaç, statik aile değişkeni olarak kabuledilen, kardeş sayısı, kardeşlerin sırası, anne-babaların eğitim düzeyi ve ailenin ekonomik seviyesi gibi faktörlerin değişme göstermediğini, ama çocuğun başarısını etkilediğini açıklıyor. Dilek Ardaç, "Diğer değişkenlerden hiçbiri, çocuğun başarısı üzerinde annenin eğitim düzeyi kadar etkili değildir. En önemlisi bu..." diyor. Çünkü araştırmanın sonucunda eğitimli annelerin, büyük ölçüde ailenin yapısını belirlediği görülüyor.

Ahh özgürlük! Gerçekten de eğitim düzeyi yüksek olan anne hem çocuğa daha demokratik davranıyor, hem de yasakçı tutumlardan mümkün olduğunca kaçıyor. Daha doğrusu testteki sorulara verilen yanıtlar böyle olduğunu gösteriyor.

Başka bir deyişle özgür çocuk, bağımsız bir kişilik yapısı geliştirebiliyor, yalnız başına hareket etmeyi biliyor, hakkını aramayı öğreniyor ve okulda da daha başarılı oluyor. Ardaç, "Test sonucunda koruyucu puanı ve disiplin puanı yüksek ailelerde, çocuğun başarı puanı düşük" şeklinde açıklıyor bunu.

Peki, Türkiye şartlarında çocuğu ev dışında tamamen serbest bırakmak mümkün mü? Koruyuculukla disiplin aynı şey mi? Özellikle İstanbul, Ankara gibi metropollerde yaşayan çocuklar, nasıl bağımsızca sokaklara bırakılabilir? Bu, aynı zamanda büyük bir riski göze almak değil midir?

Dilek Ardaç, testte sorulan sorularda yapılanın değil, anne-babalar tarafından ideal olanın işaretlendiğine dikkat çekerek, "Evet" diyor, "...aslında eğitimli ailelerde, teste yansıtmamış olsalar da koruyuculuk tutumu daha çok. Çünkü sokaklardaki tehlikelerin daha çok farkındalar. Eğitim düzeyi ve gelir seviyesi düşük ailelerde ise, tehlikenin yeterince farkına varılmadığı için risk, daha çok göze alınabiliyor."

Öyleyse ne yapmalı? Hem bağımsız hem koruyucu olmak, bu hassas dengeyi kurmak çözüm olabilir mi? Ardaç'ın bu konudaki önerisi, ev içindeki demokrasi sınırlarını ve çocuğa tanınan özgürlüğün sınırlarını olabildiğince genişlet-

FEYYAZ TANDORUK / NOKTA

mek. Çünkü Dilek Ardaç'a göre, büyük kentlerin sokaklarında göze alınan en ufak bir risk bile sanıldığından acı sonuçlara yol açabilir.

Bırakın oynasın. Araştırmada ele alınan dinamik değişkenlerden, yani değiştirilebilir faktörlerden en önemlisi ise, "eğitime verilen değer" ve "ailenin çocuğun eğitimine yönelik beklentileri". Dilek Ardaç, bu iki değişkene verilen önem arttıkça çocuğun akademik başarısının da arttığını belirtiyor.

"Ancak," diye ekliyor Ardaç, "...bu önem, 'çalış, oku, adam ol' şeklinde verilen nasihatlerle pekiştirilemez. Çocuğa sözel olarak belirtmek yeterli değil. Çocuğun bunları ebeveynlerinde gözlemesi gerekir. Yani, yıllarca anne ve babasının kitap, gazete okuduğunu, konserlere gittiğini ya da benzeri eğitici faaliyetlerle meşgul olduğunu gören çocuk, giderek onlar gibi davranacaktır."

Çocuğun çalışmasına karışmadan, onu başına buyruk bırakmak mı doğru olan? Buna da Dilek Ardaç tek kelimeyle "Hayır!" diyor. "Çünkü, çocuğa durmadan çalış demek kadar, onu başıboş bırakmak da başarısızlığına neden olacaktır. Doğru olan dengeyi sağlayabilmektir. Yaptığımız araştırmada, annenin haftada 6-10 saat çocukla meşgul olmasının ideal olduğu ortaya çıktı. Daha fazla meşgul olunan durumlarda çocukların başarısı o denli yüksek değil. Belirli saatlerde çocuğunuzla ilgilenin. Bunun dışında sevdikleri başka şeylerle meşgul olsunlar. Çocuklarınızın ev içi ve ev dışı faaliyetlerini kısıtlamanın başarıya olumlu etkisi olmaz."

Bütün bunlardan sonra, bazı davranışlarının yanlış olduğunu gören anne-babalar, sınav dönemine 2 ay kala ne yapabilirler? Ardaç'a göre, artık yapacak bir şey yok? "Velilerde önümüzdeki 2 ay içinde çok genel bir tavır değişikliği olamaz. Genel bir tutum, geçmişe yönelik yerleşmiş davranışlar söz konusu. Önümüzdeki aylar ancak bu genel tutumun devamı olabilir" diyen Dilek Ardaç, değiştirilebilecek yegâne davranışın kısıtlamalardaki katılıkla, esneklik oranı olduğunu belirtiyor.

Bir başka deyişle, ne çok gevşek, ne de baskıcı olmak sorunu çözmüyor. Bırakın belirli saatlerde oynasınlar.

Hatice SEÇKİN

Diyanet holdingleşiyor

Beş şirketi olan Diyanet Vakfı, şimdi de Kocatepe Camii'nin altında, 20 milyar lira sermayeli bir hipermarket açıyor. 14 bin metrekarelik alana kurulacak hipermarkette 9 bin çeşit yerli ve yabancı mal satılacak.
Vakıf, yurt çapında bakkal ve marketleri örgütleyecek yeni bir organizasyona gidiyor.
Diyanet Vakfı, filmciliğe de el attı.

BORSA DUYARLI HALE GELDİ

- Siyasi ve sosyal olaylar artık Türk borsasını da etkilemeye başladı.
- Yatırımcıların izlemesi gereken olaylar...
- Borsacılara göre, bu hafta hangi hisse senetleri alınmalı!.. Ereğli Demir Çelik'in durumu.
- Hisse hisse tahmin ve beklentiler.
- Tahtalardaki haftalık durum. Hangi hisse senedini kim alıyor, kim satıyor...
- Aracı kuruluş yöneticisi Tuncay Artun'un borsa konusundaki yorumu...
- Her hafta 11 sayfalık borsa bölümü...

SANAYİCİLERİN MORALİ BOZUK

Hükümetteki çalkantılar, biriken ekonomik sorunlar ve yaygınlaşan grevler konusunda, sanayiciler ne düşünüyor?

- 1500 ihracatçı işten çıkartıldı.
- Adalet Bakanı Sungurlu: "Çek yasası iflas etti."

BAŞBAKAN'IN "DYP'Lİ ABİSİ" PANORAMA'YA İÇİNİ DÖKTÜ

- Samuray, kovboyu evinde vurdu. Japon otomobil firmaları, ABD pazarının büyük bölümünü ele geçirdiler...
- Paralardaki ulusal kahramanlar tehlikede.
- Beymen'in gözü Rus sosyetesinde.

EKONOMİK PANORAMA

EKONOMİK YAŞAMINIZ DEĞİŞEBİLİR

BUGÜN BAYİNİZDE

P_eki

Güneş'in Pazar Eki

Farklı

P_eki

Cüretli

P_eki

Yepyeni

P_eki

Bu Pazar

Ve her Pazar Güneş'le birlikte

SİNEMA / FESTİVALDEN SEÇMELER

Şölen günleri

Bu yıl festivalin sinemaseverler için ayrı bir yeri var. Sinemanın neredeyse nostaljik bir kavram haline geldiği, salonlardaki cılız celuloid kıvılcımlarının sinema ateşini söndürmeye yetmediği yıllar boyunca festival demek, "sinemanın ta kendisi" demekti. Festivaldeki her türden filmi yutarcasına "tüketiyorduk"... Şimdiyse yaz- kış demeden birbirinden ilginç ve yeni filmi izlediğimiz bir dönemi yaşıyoruz. Bir "yeniden diriliş" dönemi. Ama doğrusu, seyirlik niteliklerinin yüksekliğine karşın bu filmlerin çoğu ya büyüklere masallar ya da standart Amerikan serüvenleri. Yani çekici "fast food"lar... 9.Uluslararası İstanbul Sinema Festivali artık gerçekten sofistike bir "ziyafet sofrası" olarak anlamlı. Sayısız filmle böyle bir şöleni müjdeleyen festival programından bazı yapıtları sayfalarımıza aldık. Seyretmeden önce ya da seyrettikten sonra okunup, alınan tadı artırsın diye...

LAWRENCE OF ARABIA

Gerçek bir efsaneyse...

İlk rol dağılımından, ilk gösterimine, 27 yıl sonra yeniden dirilişine kadar neredeyse kahramanın hayatına eşdeğerde büyük bir maceradır"Lawrence of Arabia". Sadece çekimi iki yıla yakın sürer: 8 ay Ürdün çölleri, ardından İspanya, sonra yeniden, bu kez Güney Fas'ta Ouarzazate Çölü... Çok daha sonraları, Lawrence rolündeki Peter O'Toole, Abu Ziya rolündeki Ömer Şerif (o dönemde henüz genç ve tanınmamış oyunculardır onlar) bu filmin kişilikleri üzerinde derin; hayatları boyunca silinmeyecek izler bıraktığını söyleyeceklerdir.

"Tüm peygamberler, İsa, Musa, Muhammed çölden geçmişlerse eğer bu bir tesadüf değil. Etrafını saran uçsuz bucaksız boşluk karşısında insan kendini hem alabildiğine küçücük hissediyor, hem de değişmeyen, yüzyıllardır aynı kalan dekor içinde tek canlı olduğunu düşününce alabildiğine büyük... O an dünyada sadece gökyüzü, kum ve siz varsınız..." Bu sözler ise Lawrence of Arabia'nın ama aynı zamanda Doktor Jivago'nun, daha birçok büyük filmin yönetmeni David Lean'e ait: Çöl, yaşam ve onulmaz yalnızlığı içinde insanın kaderi...

Küçük rütbeli genç bir İngiliz istihbarat subayı: Asıl adı Thomas Edward Lawrence. Bizim tarih kitaplarımız için çil çil altınları ile Faysal sülalesinin başını döndüren, onca iyilik yaptığımız hayırsız, ikiyüzlü Bedevi Arapları kandıran kötücül ruhlu bir İngiliz ajanıdır o. Batılılar içinse Lawrence of Arabia'dır, yani Arabistanlı Lawrence... II. Dünya Savaşı yıllarının ünlü İngiliz Başbakanı Winston Churchill onu "Çağımızın en büyük adamlarından biri" diye tanımlar ve ekler, "İsmi Arabistan, İngiltere ve tarih güncelerinden silinmeyecek".

Hangisi gerçek ? İhtimal ne biri, ne de öteki. Başlangıçta sıradan bir Oxford mezunudur T.E. Lawrence. Yeri gelir arkeolog olur, yeri gelir araba tamircisi, diplomat, asker, casus. Bunca kimliği ise kısa bir ömüre sığdırmıştır aslında. Bir motosiklet kazasında 47 yaşında ölür T.E Lawrence.

Ama, böyle söylemek mümkünse, esas hayatı, 28 yaşında küçük rütbe-

"Arabistanlı Lawrence" Türkiye'de gösterimi yasaklanmış filmlerden ilk kez günışığına çıkıyor

"Çingeneler Zamanı" Emir Kusturica'ya Cannes'da "En İyi Yönetmen" ödülünü kazandırmıştı

li bir ingiliz istihbarat subayı olarak gittiği Arabistan'da başlayacaktır. Burada çökmekte olan Osmanlı İmparatorluğu'nun ordularına karşı, Arap birliğinin mimarlarından biri olur; yıl 1922'de I. Dünya Savaşı bitip de İngiltere'ye döndüğünde ise, "Bilgeliğin yedi temeli" adındaki ünlü otobiyografik kitabını yazacaktır...

Cenbiyyenin ucundaki yaşam: Yönetmen David Lean, Lawrence'ı şu sözlerle tanımlıyor: "Işıkta saklanan bir kişiydi o. Zaferin, başarının peşinde koşuyordu ama aynı zamanda onu küçümsüyordu; ondan utanıyordu. Arap kabilelerini birleştirmek için bir efsane kimliği oluşturması gerektiğini biliyordu. Ama sanki bir süre sonra bütün bu meziyetleri kendisine karşı bir silah haline gelmişti..."

Sahne I: Lawrence, Araplar tarafından kabul edilmiştir: EL Aurens'tir artık; mutludur, elbisesinin etekleri ile çöl kumunda gölgeler yapar. Bu haliyle kendini görmek istemektedir. Kılıcını kınından çıkarır, onun keskin parlaklığında kıyafetine ve esas yeni kimliğine bakar...

Sahne II: Yine Lawrence, ama bu defa efsane gerçekle yüz yüze gelmiştir. Kılıcı yine elindedir, gözlerinde intikam vardır, ellerinde kan... Işıkta koşturuyordur ancak kaçınılmaz olan da oradadır: Gölge...

İşte "Lawrence of Arabia" bu anlamda insan olmanın ikircikli macerasından başka bir şey değildir. Her ne kadar yine yönetmen Lean, "Kadın yok, dahası aşk sahnesi yok, öyle büyük hareketli sahneler de yok ama film hâlâ büyük bir ilgi görüyor" diyerek sanki şaşırmış gibi yapıyorsa da... Kendine has üslubu ile, sağlam, destansı kurgusu ile filmin anlattığı böyle bir "macera"...

ÇİNGENELER ZAMANI

Delikanlı bir Çingene

"Aman Allahım, hâlâ bu zamanda böyle şeyler oluyor mu? dedim kendime. Ve oturdum, bu olaydan yola çıkarak bir hikâye yazdım. Milos Forman buradaydı, Dubrovnik'e beni görmeye gelmişti, ona okuttum yazdıklarımı. Çok beğendi. Dahası beğenmekle kalmayıp bu hikâyeyi arkadaşı David Puttnam'a da yolladı. Bu kişi o zamanlar Columbia şirketinin başındaydı. O da projeyi beğendi ve anında ortak yapım kararı aldı. Böylece o istifa etmeden, sadece birkaç hafta önce filmi çekmek için gerekli parayı aldım."

1986 yılında "Babam İş Seyahatinde" adlı filmi Cannes Festivali'nde Altın Palmiye Ödülü'nü kazanan Yugoslav yönetmen Emir Kusturica,bu kez de Cannes'da "En İyi Yönetmen' seçilmesine neden olan son filmi "Çingeneler Zamanı"na böyle başlamış. Her şey yeniden bir gazetede okuduğu Yugoslavya'nın güneyindeki Batı Avrupa'ya çocuk ticareti haberi ile başlıyor: Motor! "Ülkemle Avrupa arasında bir köprü kuran nadir kişilerden biri olduğum için, beni Yugoslavya'nın ulusal kahramanı gibi değerlendirdiler." Ağır bir sorumluluk... Üstelik Kusturica gibi hoyrat, yerine göre sancılı, lafını sakınmayan bir yönetmen olursa. Kusturica ülkesi için "Yugoslavya garip bir ülke" diyor. Dünyaya dahil olduğunu düşünmek herkesin hoşuna gidiyor ama gerçek hiç de öyle değil. Kültür diye ne varsa çağdaş dünya gerçekleri ile en ufak bağlantısı olmayan aydınların elinde ve bunlar ister Batı'dan, ister Doğu'dan olsun, ge-▶

lebilecek her türlü etkiden korkunç bir telaşa kapılıyorlar...''

Filmin kahramanı yaşlı bir büyükanne, sarhoş bir amca ve başına olmadık işler gelen, yarı kötürüm bir kız kardeş arasında kalmış, doğaüstü güçlere sahip genç bir Çingene delikanlısı.

Kusturica, ''Çingeneler Zamanı/ Domza Vesanje'' için ''Şimdiye kadar yaptığım en zor ve en bütünlüklü fim'' diyor: ''Dolly Bell'i Hatırlıyor musun?''dan da, ''Babam İş Seyahatinde''den de daha olgun buluyor. Bu filminde de profesyonel oyuncuların yanında amatörlerden, özellikle de Çingenelerden yararlanmış. ''Bu benim için profesyonellerin çok kez yakalamakta güçlük çektikleri duyguları, ifadeleri elde etmenin bir yolu'' diye açıklıyor Kusturica bu tavrını.

Kusturica şu sıralar bir süre için Amerika'da yaşıyor. Ama bu ülkeye ve onun sinemasına karşı da pek yumuşak sayılmaz. Kıyaslamak gerekirse: Kendi film kişilerinin, başından her şeyi bilen kahramanlar olmadıklarını, onların şüpheleri olduğunu anlatıyor. Amerikan sineması deyince ise ''Ben'' diye ekliyor, ''sisteme karşı filmler yapabileceğimi sanmıyorum ama hiçbir şekilde de pazarın kurbanı olmak istemiyorum. Çingenelerin felsefesi benim de felsefem: Onlar mutlu olmak için yaşıyorlar, var oluşlarının kurbanı olmak için değil...''

YAABA

Masallar gerçek olduğunda

3. Dünya'nın ''en derinlerinde'' bir yerden gelip de, bu kadar ilgi toplayan bir başka film olmamıştı yıllardır. ''Yaaba'' bir Burkino Faso, Fransa, İsviçre ortak yapımı. Yönetmen Idrissa Ouedraogo, filmi

''Yaaba'' Batı Afrika'da bir ülkeden geliyor, Burkino Faso'dan

''Okuyan Kız'' değişik konusu ve başroldeki Miou-Miou ile dikatleri çekiyor

Batı'da gösterime çıktığından bu yana, hiç alışık olmadığı bir çarkın içine düştü. Japonya'dan New York'a yolculuklar, havaalanlarında basın toplantıları, kontratlar, senaryolar, yeni film teklifleri... Oysa 750 bin dolara ('Ülkem için büyük lüks' diyor) mal olan filminin tek kopyasını koltuğunun altına alıp, 1989 Şubatı'nda, Pan African Film Festivali'ne katılmadan önce, Ouedraogo'yu kimse tanımıyordu. Ancak herkesin çok beğenmesine karşın, filmi büyük ödülü kaptırınca, yönetmen kafasını Cannes Film Festivali'ne taktı. Ve sonunda ''Yaaba'' Cannes'da Uluslararası Eleştirmenler Ödülü'nü kazandı. Cannes gösterimi sırasında New Yorker Flims'in Başkanı Daniel Talbot'un 15. dakikada, yanındakilere dönüp coşkuyla ''Olağanüstü'' diye bağırdığı, hâlâ anlatılıyor. Talbot ''Taptaze, parlak bir film, bence bir başyapıt'' demiş daha sonra... Burkino Faso'nun bir köyünde geçiyor film. ''Yaaba'' yerel dilde ''nine'' demek. 12 yaşındaki bir oğlan çocuğu, köyündeki insanlar tarafından dışlanan, terk edilen, büyücü diye yanına bile yaklaşılmayan bir kadınla dost oluyor... 35 yaşındaki Idrissa Ouedraogo, çiftçi bir ailenin çocuğu. Liseyi okumak için gittiği başkentte sinema sevdasına düşmüş, harçlıklarını hafta sonları seyrettiği Hint müzikallerine harcamış. Sinemacı olmaya karar verince de, ver elini Paris. Institut d'Hautes Etudes Cinematographiques'den 1985'te mezun olmuş.

''Dünyanın her yerinde insan duygularının aynı olduğunu göstermek istedim'' diyor yönetmen. ''Biz Afrika'da senaryo yazma geleneğine sahip değiliz'' diye ekliyor Ouedraogo. ''Ama çok güzel senaryoların çıkabileceği, çok zengin bir masallar geleneğimiz var..''

OKUYAN KIZ

Okumanın tadı

Constance, türü yok olmaya yüz tutan, dolayısıyla aslında korunma altına alınması gereken bir insan. Çünkü zevkle, severek kitap okuyor. Öyle, boş zamanlarını değerlendirmesini bilmeyenlerin bunu saklamak için ''müzik dinlemesi, kitap okuması'' gibi değil Constance'ın okuması. James Joyce, Robert Musil, Lewis Carrol, Sartre, Marx'ın yapıtlarını adeta yutuyor genç kadın. Ayrıca Constance köşesine çekilip, sessiz sedasız kitap okumakla da yetinmiyor, en büyük zevki, yüksek sesle başkalarına kitap okumak. Başlangıçta genç kızın bu alışılmadık huyu sadece sevgilisinin keyifli zamanlar geçirmesine yarıyor. Ama Constance'ın bir işe ihtiyacı var ve sesi de pek hoş. Böylece bir gün Raymond Jean'ın, başkalarına kitap okuyarak geçimini sağlayan Marie adlı bir kızı anlatan ''Lalectrice'' adlı romanını okurken, Constance'ın aklına da aynı işi yapmak geliyor... Bu yıl İstanbul Film Festivali'nde gösterilecek en eğlenceli filmlerden biri işte böyle başlıyor. Michel Deville'in adı geçen romanla aynı adlı filmi (La Lectrice-aslında ''Okuyucu Kız'' bizde ''Okuyan Kız'' diye geçecek) gerçekten de yönetmenin bütün yeteneklerini sergilediği bir yapıt. Constance'ın başkalarına ücret karşılığı kitap okumaya karar vermesinden sonra, filmle roman iç içe geçmeye başlıyor. Romandaki ''okuyucu kız'' Marie ile filmdeki ''okuyucu'' Constance arasındaki sınırlar yavaş yavaş siliniyor. Başkalarına ücret karşılığı Maupassant'ın, Marguerite Duras'nın, Sartre'ın, Marx'ın metinlerini okumaya kalkışan iki kişinin başına gelebile- ▶

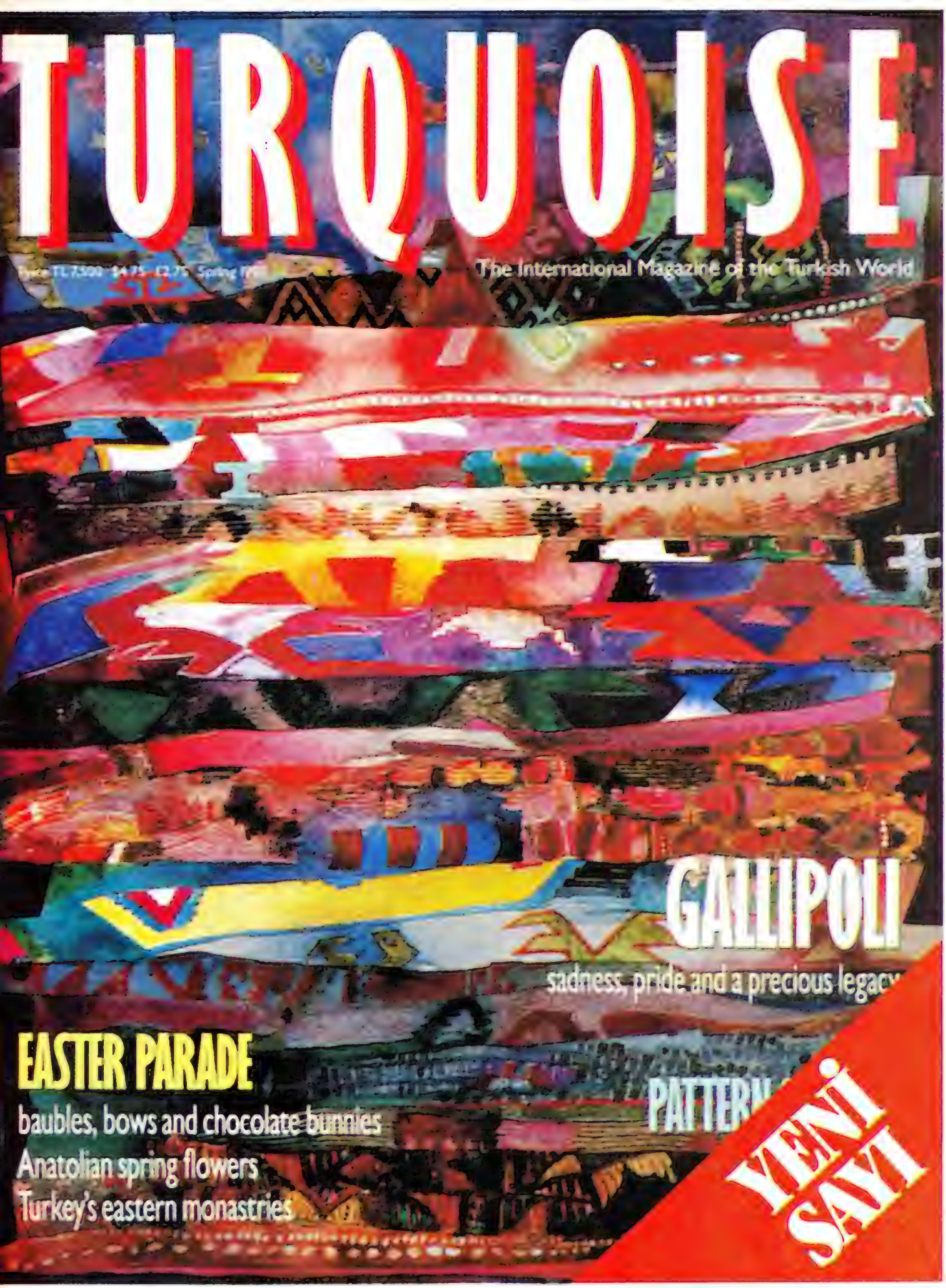
TURQUOISE
The International Magazine of the Turkish World
GALLIPOLI
sadness, pride and a precious legacy
EASTER PARADE
baubles, bows and chocolate bunnies
Anatolian spring flowers
Turkey's eastern monastries
YENİ SAYI

cekler, giderek tek bir Constance-Marie kişiliğinde yaşanıyor.

Filmin, birbirini izleyen bağlantısız öykülerden oluştuğu kanısına kapılmak çok yanlış olur. Çünkü Deville'in bütün ustalığı montaja yansıyor ve Miou-Miou'nun şaşırtıcı derecede içten oyunuyla da, izleyici şu fani dünyada yaşanabilecek en büyük iki zevki bir arada yaşıyor. İyi bir roman okumakla, iyi bir film seyretme zevkini... "Okuyan Kız" hafif entelektüel vurgulu büyük bir "eğlence"; çok farklı bir film.

ROSELYNE VE ASLANLAR

Ölüm, sevdir beni!

"Diva", "Hendek'te Ayışığı" ve "Betty Blue"... Sinemaseverler bu son derece özgün filmleri yönetmeninin adıyla birlikte anmsıyor: Jean-Jacques Beineix. Yönetmen Beineix, festivaldeki son filmiyle bir kez daha gönülleri çalmaya, gözleri okşamaya, kitschle sanat arasındaki ince çizgide takla atmaya çalışacak... Beineix sinemacı, yazar becerisiyle bir sirki konu ederek başlıyor öyküsüne. Tabii, Fellini'nin "La Strada" (1954) ve George Cukor'un "Bir Yıldız Doğuyor"una (1954) atıflar da yapıyor. Thierry ve Roselyne hem birbirlerine, hem de eğittikleri aslanlara âşık bir çift. Ama eğitici olarak çalıştıkları Marsilya'daki hayvanat bahçesinde bir "hayat olmadığının" farkındalar. "Hayat" sirklerde... Ne var ki, Münih'teki sirkin yaşlı müdürü Thierry'i dışlayıp, Roselyne'i öne çıkarmaktan yanadır. Beineix bu noktada, duygusal bakımdan birbirine bağlı iki insanın profesyonel alandaki çatışmalarına doğru sokuluyor. Önceki filmlerine baktığımızda; "Diva"nın sanatını ve iktidarını sorgulamanın Jules'ün aklına bile gelmediği, "Betty Blue"da genç kadının sevgilisi Zorg'un romanını çok önemsediği ortada. Burada ise genç Thierry, sevgilisi Roselyne'in yükseğe tırmanacağı gerçeği karşısında endişeye kapılıyor. Thierry'nin tek çıkışı kendinin ve Roselyne'in hayatını tehlikeye atmak mı?.. Filmin aldatıcı bir mutlu sonu var. Ölümün giysileriyle maskelenmiş bir mutlu son... "Roselyne ve Aslanlar" yönetmenin ünlendiği filmler kadar "psikolojik" değil. Kişilikler yalın. Entrika, patoloji ve gizem neredeyse yok. Beineix hayranlarına duyurulur... Ancak beden ve yüz çizgileriyle Isabelle Pasco'nun varlığı hafife alınmamalı. Anlatımındaki "snob şiirsellik", aslanları ve soluk kesici final sekansıyla görülmeye değer bir film.

"Roselyne ve Aslanlar"ın aşkla başarı arasında kalan güzel kızını Isabelle Pasco canlandırıyor

"Kupkuru Bembeyaz Bir Yaz"da Donald Sutherland başrolde

KUPKURU, BEMBEYAZ BİR YAZ

Gözlerimizi kapayabilir miyiz?

1989'un dışarıda en "gürültülü" filmlerindendi "A Dry White Season." Çünkü Marlon Brando 1980'den bu yana, ilk kez bir filmde oynuyordu. Brando, filmin çekimleri sırasında birden bunalmış ve filmin bir "felaket" olduğunu, oynamaktan pişmanlık duyduğunu söylemişti. Her şey bittikten sonra da, "filmin hiç de fena olmadığını" düşünmeye başlamıştı Brando. "Gürültü"nün bir nedeni de, konusunun Güney Afrika'daki ırk ayrımı olmasıydı. Mandela'nın 27 yıl sonra hapisten çıktığı bir dönemde, sinema tarihi hâlâ Güney Afrika'ya dürüst bir bakışın açlığını duyuyordu...

"Siyahları birer birer dinlemek, kuşak çatışmalarını, kavgalarını izlemek istiyordum" diyor genç yönetmen Euzhan Palcy. "Ama kimse yardım etmedi. Yazılı belgelere yöneldim. Tüm olayların bir beyaz aracılığıyla gözlemlendiği ilginç bir kitap buldum" diye anlatıyor. Sözünü ettiği kitabın yazarı Andre Brink. Güney Afrikalı bir beyazı suçlu iskemlesine oturtacak cesareti göstermiş. "Ancak" diyor Palcy, "aradan yıllar geçti. Biz artık 'Cry Freedom' gibi filmleri görmüş bir kuşağız. O yüzden, öykünün merkezini biraz kaydırdım. Beyazlar ve siyahlar arasında sürekli bir denge olsun istedim. Denge önemli. İki ırkın karşıtlığı değil, sistem vurgulanıyor böylece..."

Başlangıçta birkaç senaristle çalışmış Palcy. Ama sonuçtan hoşnut kalmayınca, senaryoyu kendisi yazmış. Siyah derili bir sinemacı olarak Güney Afrika'ya gidip,kitaptan öğrenemediklerini yerinde öğrenmiş. "Filmin kahramanı barışsever beyaz öğretmen Ben du Toıt'nın "nasıl bu kadar naif olabildiği" sorusu, onu da düşündürmüş. Yerinde yaptığı gözlemler ise, onu karakterin gerçekliğine inandırmış. "Saflığı seyirciyi şoke edebilir ama, gerçek böyle. Donald Sutherland bu açıdan çok başarılı. Ben du Toıt ne bir lider, ne bir kahraman..."

Yönetmen Palcy gerçekçilik duygusunun üzerine öyle titremiş ki, bile bile biraz "ifrata kaçmış": Siyah Amerikalılar yerine Güney Afrikalı siyahları oynatmak için ısrar etmiş. Ve bir grup oyuncu, gizlice, hayatları pahasına ABD'ye gelip, çekimden sonra da Afrika'ya dönmüşler. Zakes Mokae (Stanley) hariç. O ABD'de sürgün olarak yaşıyor●

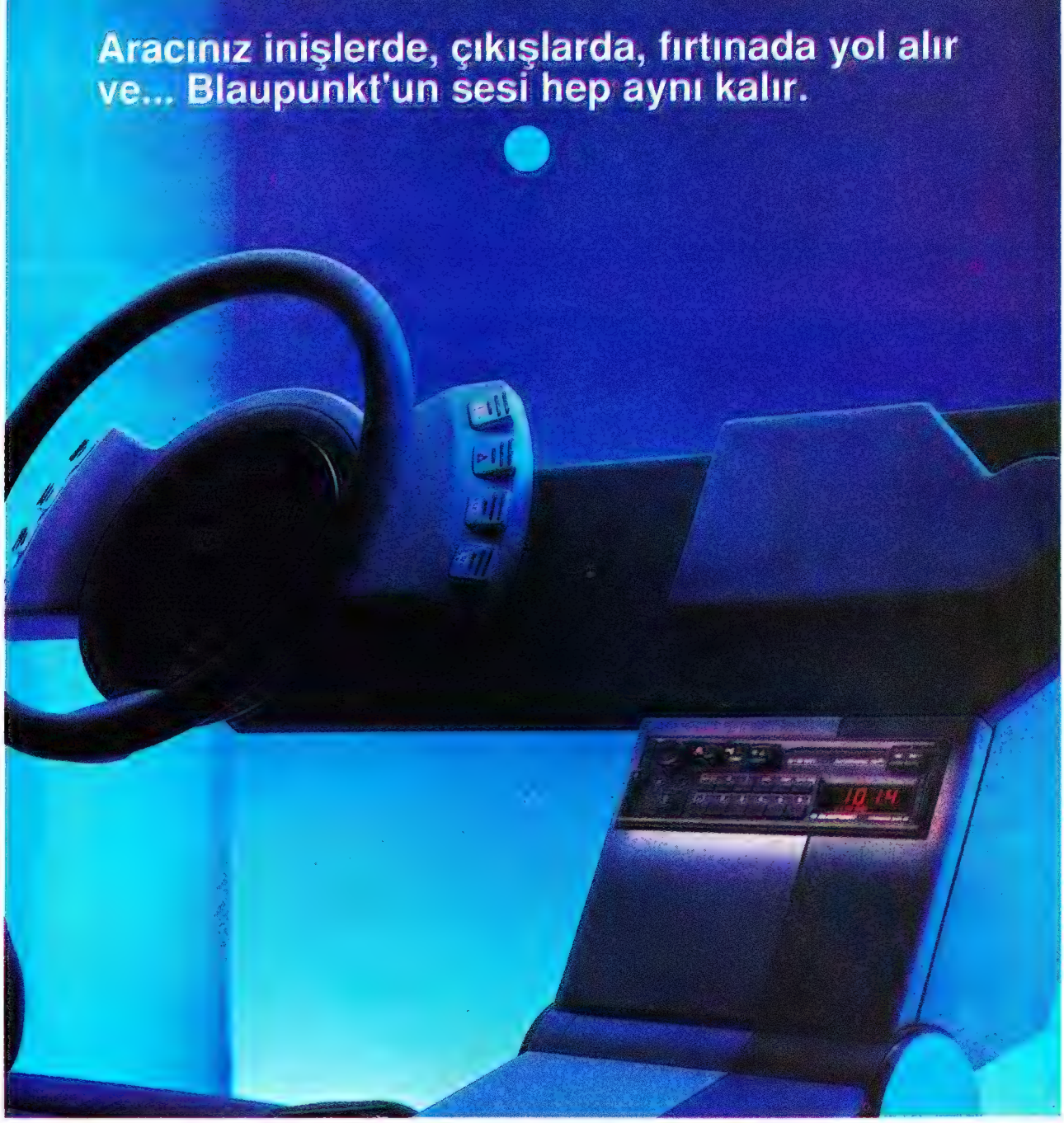

BLAUPUNKT
Bosch Telecom

Bu aracın içindeki ses kalitesini hiç bir koşul değiştiremez.

İnişler, çıkışlar... değişen hava ve yol koşulları ansızın patlayan fırtına, yağ gibi otoyollardan sarsıntılı patikalara giriş... hiçbiri, **Granada SQR**'ın olağanüstü ses kalitesini bozamaz. Codem III Alıcı Sistemi, en zor koşullar altında bile alış gücünü ve hassas ses kalitesini korur. **Bir yıllık garanti;** Blaupunkt'un sizinle yıllar boyu sürecek mükemmel kalitedeki yol arkadaşlığı için sadece sembolik bir başlangıçtır. Bu pahalı markayı seçmenizin nedeni ise, diğerleri ile büyük farkını görebilecek biri olmanızdır.

Blaupunkt Granada SQR 40:
• PLL sınıfından • Orta, uzun ve kısa dalga • 3 band digital AM/FM Stereo • Digital Transfilektiv kaset (TLCD) • Hızlı ileri geri sarmalı Autoreverse kaset • 2x26 / 4x7 Watt gücünde amplifikatör

Blaupunkt oto radyolarını bulabileceğiniz bayiler ve telefonları:
İstanbul:
• Oto Müzik Merkezi Tic. A.Ş. 172 54 11
• Ender Elektronik Ltd. Şti. 337 24 08
• Mehmet Yazıcıoğlu 145 02 77
• Ergün Elektronik 511 52 46/511 47 89
Ankara:
• Yılmaz Ticaret 229 43 31

• Oto radyolarının bakımı için, Bosch'a bağlı Blaupunkt Yetkili Servisleri hizmetinizdedir.
• ***Türkiye Genel Mümessili***: Robert Bosch Motorlu Araçlar Yan San. ve Ticaret A.Ş.

Bir 'kirpi' vardı

Bir dönemde "Türkçeyi en iyi kullanan yazar" olarak tanımlanan Refik Halit Karay, sürgünlerde geçen 77 yıllık bir ömrün sonunda yirmi beş yıl önce aramızdan ayrıldı. Hem İttihat-Terakki'ye, hem de Milli Mücadele'ye muhalif olan, siyasal yergileriyle çoklarını canından bezdiren Refik Halit'in ilginç hayat öyküsü, ilk kez kitap haline geldi

"Refik Halit görmesini bilen ve gördüğünü verebilen muharrirlerdendir. İlk romanı olan İstanbul'un İçyüzü, Octave Mirbeau realizmine yaklaşan bu muharririn asıl özelliğini saf ve sağlam Türkçesinde, kuvvetle verdiği bazı Anadolu peyzajlarında ve insanında aramak icap eder..."

Ahmet Hamdi Tanpınar, bundan tam yüz iki yıl önce, İstanbul Beylerbeyi'nde dünyaya gelen ve 1965'te, yani yirmi beş yıl önce aramızdan ayrılan Karay'ı böyle değerlendiriyor. Hikâyeciliği ve romancılığı kadar mizah ve siyasal yergi yazılarıyla da tanınan Karay, hayatını yazarak kazanmak gibi bir özelliğe de sahipti. Osmanlı'nın çözülme döneminin önde gelen düşünce adamlarından Prens Sabahattin'in ifadesiyle, "Meşrutiyet'in bize getirdiği yegâne Avrupai yenilik..." olan Refik Halit; önemli bir kısmını sürgünlerde geçirdiği 77 yıllık hayatı boyunca neleri yaşadı, nelere tanık oldu? Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e uzanan çizgide ne gibi badirelerden geçti?

"Kirpinin dedikleri-demedikleri." Adı kadar, mizah yazılarına attığı "Kirpi" imzasıyla da tanınan Refik Halit, yazın Göztepe'de, kışın Vezneciler'de tamamladığı ilköğrenimden sonra, o zamanlar Mekteb-i Sultani olarak bilinen Galatasaray'a yatılı olarak girer. Fakat, Fransız müdürle bir "izzeti nefis" tartışması yüzünden okuldan ayrılır ve Mekteb-i Hukuk'a yazılır.

II. Meşrutiyet'in ilanıyla birlikte Refik Halit bir daha peşini bırakmayacak olan gazetecilik macerasına atılır. Önce Servet-i Fünun'da, sonra Tercüman-ı Hakikat'te görürüz imzasını. Bir yandan da Kalem adlı mizah dergisinde "Kirpi" imzalı taşlamalarına başlamıştır. Çok geçmeden, yine bir mizah dergisi olan Cem'in başyazarıdır... Bu kez siyasal hicve soyunmuştur...

Ne var ki, Osmanlı'da siyasal yergiye soyunmanın bedeli, ünlü şair Nef'i'nin Sultan Dördüncü Murad tarafından öldürülmesinden beri malum. Refik Halit de İttihat-Terakki'ye yönelttiği eleştirilerle arı kovanına çomak sokmuş olur ve 1913 yılında Sinop sürgünüyle "ödüllendirilir..."

Sinop, Çorum, Ankara ve Bilecik derken, dile kolay tam beş yıl İstanbul'dan uzak kalır Refik Halit. Ama önemli bir faydası vardır bu sürgün yıllarının: "Kirpi"miz belki de farkında olmadan Anadolu'yu "yakından tanıma fırsatı bulan" ilk Osmanlı yazarı olur. Tanpınar, şöyle değerlendiriyor:

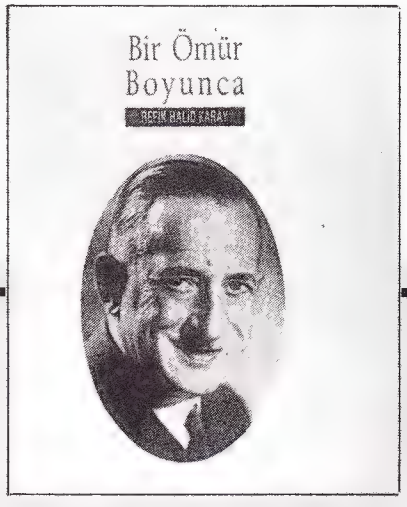

"Bir ömür boyunca..."

Refik Halit Karay'ın, ilk kısmı 1946 yılında Yeni Tanin gazetesinde, bir kısmı da 1985'te Tarih ve Toplum dergisinde tefrika edilen anıları; bugünlerde İletişim Yayınları tarafından "Bir Ömür Boyunca" başlığı altında yayımlandı. Bu ilginç hatıralardan bazı bölümler sunuyoruz.

(Paşalara dair)

"Enver Paşa kupa beyi, Talât Paşa orya papazı idi; Cemal Paşa merhum da bir ara maça birlisi vazifesini görüyordu. Oyunun sinek papazı belki cemiyetin merkez-i umumisi idi; lâkin hepsinin yerini tutan esrarlı ve mutlak nüfuzlu bir kâğıt, bir kart, bir joker mevcuttu ki o da hâlâ hürmet ve muhabbetle andığım Ziya Gökalp idi."

('Bir yokluktu Ankara...')

"Ankara, Birinci Dünya Harbi sırasında, bir yangın neticesi kül ve kalıntı halini alınca barınmak zorlaşmıştı; içecek su bulunamıyordu; kumlu kireçli sızıntılarla böbreklerimiz zedeleniyordu: Dahiliye Nazırı Talât Bey'e bir telgraf çekerek menfamın Bilecik'e naklini rica ettim; eşref saatine rastlamış olacak ki mırın kırın etmeden izin verdi.

Demiryolu ile İstanbul'a bağlı olmak Ankara'nın çilesine katlanmayı göze aldıran tek sebepti. Zira o devirde ahali için motorlu vasıta yoktu; denizden hiçbir yere, bilhassa İstanbul'a gidilemiyordu. Anadolu içinde iken, faraza birini kuduz köpek ısırsa -hele mevsim kışa tesadüf ettiği taktirde- yarı yolda kudurması, han odalarında en acıklı ve korkunç şekilde ölmesi beklenebilirdi."

(Dil ve din tiryakiliği)

"Hatıralarımı yokladığım zaman şimdi daha berrak ve belirgin olarak

Yirmi beş yıl önce aramızdan ayrılan Refik Halit'i, Ziya Gökalp "Türkçe'yi en iyi kullanan muharrir" diye tanımlamıştı

"1908'den sonra Türk edebiyatının asıl büyük hususiyeti Refik Halit, Yakup Kadri gibi muharrirlerle yavaş yavaş olsa da billassa hikâyenin İstanbul'dan ve imparatorluk merkezinden memlekete doğru açılmasıdır..."

Aydede, Aydede ışığın nerede?"

Refik Halit'i, "Türkçeyi en iyi yazan muharrir" olarak tanımlayan İttihatçıların fikir babası Ziya Gökalp'in yardımıyla bu sürgün dönemi sona erer. Gökalp, Refik Halit'e yardımcı olmakla kalmaz, hikâyelerini de kendi çıkarttığı "Yeni Mecmua"da yayımlar. Doğrusu bu ya, Talat ve Cemal Paşa da az hayranı değildir yazarımızın. Bu hayranlığın pek çok kez hayatını kurtardığını neden sonra düşünecektir Refik Halit...

Mütareke yıllarında, Robert Kolej'de Türkçe öğretmeni olarak meslektaşı Halide Edip'le uzun sohbetler yaparken görürüz onu. Damat Ferit Paşa hükümeti iktidarken de Posta Umum Müdürü olur. Bir ara mizah tarihimizde özel bir yere sahip olan "Aydede"yi çıkartır ve günlük gazetelerin taş çatlasa altı bin sattığı bir dönemde, on bin tiraja ulaşır. Devrin önde gelen bütün isimleri de Aydede'nin çatısı altındadır.

İşte bu dönemde hayatının en trajik hatasını yapar Refik Halit. İttihat-Terakki'ye olan öfkesini dindiremediği için, Anadolu'daki ▶

görüyor, anlıyorum ki en küçük yaşımdan beri Garbiliği benimsediğim halde Garbliye, ecnebiye ısınamamışım! (...) Daha tuhafı gençliğimde bile bir ecnebi kadına âşık olmamışım! Önce Türk ve Müslümanı, sonra memleket halkından ekalliyetleri tercih etmişim. Bunların da evvela dini dinime, arkasından dili dilime uyanlarını!

Bu bakımdan ben doğuştan dindar ve dilciyim. Sadece dostluk hislerim üzerinde değil, cinsi temayüllerim hususunda da din ve dil en 'müsait saha' teşkil ediyor."

(Basılmak ve asılmak meselesi!)

"... Bizim ev diye komşunun eşit evine girmişim; meğerse kilitler de eşmiş, anahtarları da! Ne yapacağım şimdi? Komşu kızın sere serpe yattığı (bu devirde kimse, hele genç kızlar göğüs bağır açık çırılçıplak denecek vaziyette hele el ayası kadar külotla ve hele onsuz uykuya varmazlardı) yatağın baş ucunda ceketini çıkarmış kravatını çözüp katı yakalığını katlamış çıkarmış bir halde yabancı bir delikanlı görürlerse ne olur?

Lamı cimi yok işin! Yakalandın mı müthiş rezalet. Ölüm tehlikesi de var: Peder Bey sorup soruşturmadan 'nagant'ı çekip (moda silahlardandı o zaman) göğsüne kurşunları sıkıverirse, hırsız ve zampara sanıp? Kendi vaziyetim de kritik değil mi? Belediye Başkâtibiyim. Başefendiye böyle baskınlar yakışır mı? Basılsam kızarlardı da, asılsam tabii görürlerdi bu memlekette!"

(Büyük adam yetişmiyor)

"Bir teki müstesna, çoktandır memlekette büyük adam yetişmemiştir. Zaten yüksek mevkie ulaşanlar, adam yetiştirmeye çalışmadıktan başka, yetişmesine engel olmak için ellerinden geleni yapmışlardır.

Mesela İsmet Paşa yıllarca sürüp giden iktidarı zamanında bize hükümet adamı sayılacak kimi verdi? Fena insanlar değillerdi, ama herhalde kabine reisliğine getirdiği dört zattan hiçbiri o meslekle 'alelâde'den bir parmak yükseğe çıkamamıştı. (...) Hükümet ve politika adamı yetiştirme sanatının ya acemisiyiz, yahut kendimizi ön planda bırakmak sevdası ile bu vazifeye sırt çeviriyoruz."

(Anlamlı bir protesto!)

"Trablus harbi sırasında 'Tanin' gazetesi bir tuhaflık yapmıştı, hiç de gü- ▶

FOTOĞRAFLAR: İLETİŞİM YAYINLARI ARŞİVİ

Refik Halit, DP yıllarında Başbakan Adnan Menderes ile. Refik Halit'in arkasındaki de Namık Gedik (üstte). Adam olacak çocuk fotoğrafından bile belli olur (yanda)

Milli Mücadele'ye de karşı çıkar ve Kuvayı Milliye aleyhinde yazılar yazar. Kurtuluş Savaşı başarıya ulaşıp bağımsızlık kazanıldığında, "150'liklere dahil" bir muhalif olarak Beyrut'a giden bir gemide buluruz onu. Hayli üzgün, belki de pişmandır...

Refik Halit, on beş yıl boyunca Beyrut ve Halep'te geçirir hayatını. Bu süre zarfında Halep'te yayım hayatına atılan Doğru Yol ve Vahdet gazetelerinin yönetimini üzerine alır. 1926 yılına kadar genç Türkiye Cumhuriyeti'ne muhalif kalan "Kirpi"miz, yavaş yavaş çark etmeye başlar. Özellikle Vahdet dönemi, onun artık doğrudan Ankara'yı desteklediği bir dönemdir. Hiç kuşkusuz, bu yayımlar Ankara tarafından yakından izlenmektedir. Öyle ki, bir süre sonra Türkiye sınırları içinde eserlerinin yayımlanmasına gayri resmi olarak izin verilen ilk "150'lik" Refik Halit olur...

Ölümüne tanık olmak. Yazarımız, kendi ölümünden sonra yazılanları okuma şansına sahip olmuş belki de tek kişidir! Halep'teyken, takma isimle Cumhuriyet gazetesine bir telgraf çekerek, "Refik Halit'in vefat ettiği"ni bildirir. Telgraf metninin Cumhuriyet'te yayımlanmasından sonra, devrin bütün gazetelerinde yazarımızın ölümünün yarattığı büyük üzüntüye ve edebi kıymetine dair yazılar yer alır. Halep'te büyük bir keyifle bu yazıları okuyan Refik Halit; bir süre sonra, herhalde "kıymetinin anlaşıldığından" artık kuşku duymadığı için, bir başka telgrafla "sıhhati afiyette" olduğunu kamuoyuna duyurur...

Nihayet, 1938'de "150'likler" affedilir. Tan gazetesinin sahibi Ahmet Emin Yalman bir telgrafla durumu Refik Halit'e bildirir. İstanbul'a döner ve tekrar gazetecilik hayatına başlar. O güne kadar bilinen hikâyeci ve mizah yazarı kimliğine bu kez romancılığı da eklenir ve sürgünde yazdığı romanlar birbiri peşi sıra yayımlanır. 18 Temmuz 1965'te İstanbul'da öldüğünde Türk edebiyatının en tanınmış ve en güçlü yazarlarından birisidir. Halide Edip'in değerlendirmesiyle noktalamak belki de en doğrusu:

"(Refik Halit) yalnızca Türk edebiyatında değil, Rus ve Amerikan edebiyatlarından sonra, hikâyecilikte cihan ölçüsünde ön planda bir yer işgal edebilecek bir hikâyecimizdir..."

Sefa KAPLAN

---

leceğimiz yokken bizi gülümsetmişti: İtalyan makarnasına boykot ilan etmemizi tavsiye ediyordu! Makarna ki, esasen ekseriyeti teşkil eden köylü, kasabalı, hatta şehirli Müslüman Türk bunu o devirde pek yemezdi; halis İtalyan spagettisini ise arasa bulamazdı. Memlekete yılda kaç liralık makarna giriyordu? Girenin çoğunu da ekalliyetler ve ecnebiler yutuyordu.

İtalya koca bir kıtayı yutacak, bir makarnasını yemeyecektik; intikamımız çok acı olacaktı! Beğendiniz mi cevabı? O zamanki zihniyetimizle Bosna-Hersek gidince Avusturya feslerini boykot etmeyi iş sandık. Lakin Girit meselesinde ithal malı fıkdanından (yokluğundan) boykot yapılamadı; ona da sağa sola yafta yapıştırmakla karşı koyduk: 'Ya Girit, ya ölüm!' Bir de hava uydurduk: 'Girit bizim canımız, feda olsun kanımız!'..."

(Tek partinin faziletleri)

"Gerçekte ne idi o bir zamanlar, tek parti zamanları, hele tek parti bakanları? Korkmazlardı basından? Koltuğuna kurulur, bir bakardı şöyle gazetelere, kızarırdı yüzü öfkeden:

—Ne halt etmişler, derdi birden, 'buğday fiyatları düşüyor' diye yazmış köftehorlar! Çizmeden yukarı çıkmışlar, devletin itibarını kırmışlar, milli şerefe kıymışlar!

Hemen bir direktif gelirdi, 'buğday fiyatlarından sakın bahsetmeyin' denirdi, buğday lafı alargaya çekilirdi. (...) Bunu kimler yapmamıştı? İsmet Paşa kabinesi, Paşa'nın seçtiği başbakanları, arkasından gelenler, Saydam'ından Saraç'ına, Saka'sından Serçe'sine kadar hepsi. Ah, ne hoştu böyle başbakanlığa, bakanlığa erişmek! Haydarpaşa Garı'nda hususi treninden indi mi, Kıbrıs mitingi varmışcasına bir kalabalık karşılardı; etrafına göz atar, valinin elini sıkar, genel müdüre gülümser, başmüfettişe surat asar, kimini sevindirir, kimini ürkütürdü. Bekleyen motoru şanına uygun bulmaz, kaşlarını çatardı; korku bilmez, korkuturdu.

(...) Ah! Ne hoştu bir zamanlar tek partide cumhurbaşkanlığı, başbakanlık, bakanlık! Bir tarafta 'Mevlût' oku, öte yandan Lenin'i. Bir yanda Hitler kesil, öbür yanda sulh perisi!

(...) Geri geri ilerledik. İşte bugün duyduğumuz o günlerin acısı, çektiğimiz o günlerde yediğimiz hurmaların sancısıdır."

Dr. Muzaffer Kuşhan yönetiminde Büyükada'da Hotel SPLENDİD'de..

TEDAVİDEN ÖNCE

2 HAFTADA 6-12 KİLO ZAYIFLAMAK

- Geniş kapsamlı bilgisayar CHECK-UP
- Devamlı doktor ve beslenme eğitimi
- Aç kalmadan, sağlıklı beslenme: Üç öğün yemek, sınırsız ara yiyecek ve içecekler
- Deneyimli hocalar eşliğinde ve sağlık durumuna göre jimnastik ve yürüyüş programları.
  Masaj-Sauna-Solarium-Laser.
- İsviçre'nin ünlü Bio-Bell güzellik ürünleri ile cilt, selülit ve çatlak bakımı.

ZAYIFLAMAKTAN YANA ACELENİZ VARSA, SAĞLIĞINIZ ÖNEMLİYSE BİZİ ARAYINIZ.

MED. COS. 146 11 88-147 19 79

TEDAVİDEN SONRA

PERA

OBEY

A car is:

A. Nuts and bolts on four wheels ☐
B. Something stuck in the traffic ☐
C. A love affair ☐
D. A metallic encasement of mobile capability ☐

Tick the answer of your choice and mail this ad along with your application if you've ticked **"C".** This ad is for someone capable of running a love affair with cars. It is also for someone who holds a minimum BS or BA degree in a business or engineering discipline; who is 35±5, fluent in English and/or French and manifests a proven track record in **car business.**

This ad is for the executive who as

DEPUTY GENERAL MANAGER (Marketing and Sales)

will be responsible of importation, marketing and sales of cars and car parts and of after sales services. In the pursuit of his responsibilities, the **Deputy General Manager** will set up a sales/showroom/service network and build up a team of highly competent experts.

This ad is for the extrovert, entrepreneurial, pioneering individual who is willing to take the challenge of building up from scratch and who is ready to share the joy and pride of being a team leader in this newly emerging subsidiary of a well known multinational setting up its car business in Turkey.

Please enclose a CV, a recent photo and a daytime telephone number for immediate access. Applications will be received until **April 9, 1990 Monday** to be treated in utmost confidence and to be individually answered.

OBEY

OBEY MANAGEMENT CONSULTANTS INCORPORATED
Spor Caddesi No.129, Maçka - İstanbul Fax 159 33 57

Antikalarınızın tam değerini biliyormusunuz

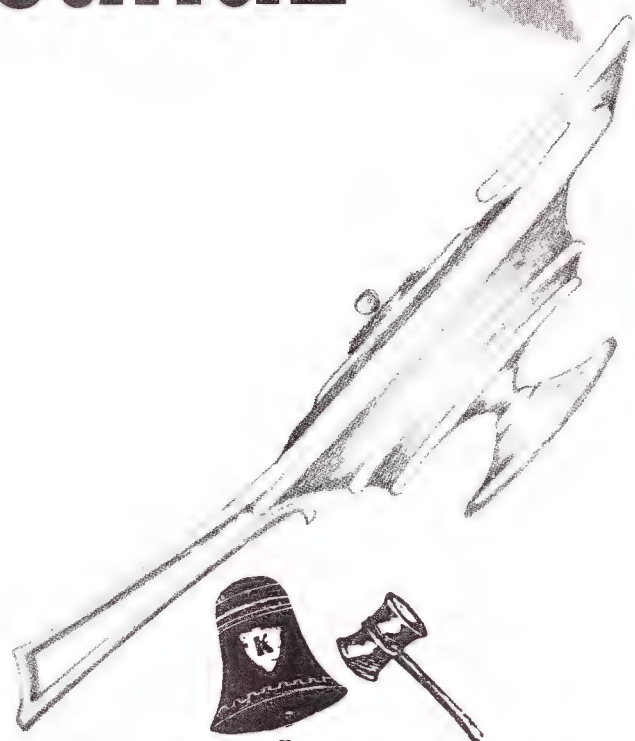

Antikalar; İnsanımızın ve tüm dünya insanlarının günlük yaşamlarında Tablolarıyla sanatlarında, aletleriyle iş yerlerinde, eşyalarıyla evlerinde, kullandıkları maddi ve manevi değer taşıyan, yıllar sonra emsalleri arasında tek kalmış ender bulunan nadide parçalardır.

Bu parçalar gerçek uzmanları ve bilgi sahibi kişilerce incelenince tam değerlerinin ne olduğu anlaşılabilmektedir.

Firmamız sadece bu antikaların tam değerini ortaya çıkarmakla kalmayıp gerekirse dünya çapında uzmanlarla çalışarak istenirse müzayedeler düzenleyerek parçaları tescillemekte ve değerlendirmektedir.

Elinizdeki antikaları değerlendirmek istiyorsanız, antikalar hakkında ve satışı ile ilgili bilgi almak istiyorsanız bizi arayınız.

KOLEKSİYON A.Ş.

ANTİKA EŞYALAR HALI VE KİLİM MÜZAYEDE SALONU
ANKARA HİLTON

MOR AJANS (4) 134 52 07 FAX (4) 134 21 56

Antik eşya almak veya elinizdeki antikaları değerlendirmek istiyorsanız,
Bu formu doldurup gönderirseniz size tüm bilgileri ücretsiz olarak vereceğiz

Adım Soyadım _____ İlgilendiğim antika hakkında bildiklerim _____

_____ _____

Adresim _____ _____

_____ _____

Telefonum _____ _____

Varsa Faks _____ Not: Varsa, elinizdeki antikanın fotoğrafını ekleyiniz

Tahran Cad. 12 Kavaklıdere **HILTON INTERNATIONAL** Ankara Tel: (4) 167 71 58 - 167 59 15 Faks: (4) 126 96 44

Bu ay Vizyon'da

Vizyon'un Nisan sayısında:

Keten yazın ilk haberini verdi.

Çiftliğe bahar geldi.

Salih Memecan kahramanlarıyla birlikte boy gösterdi.

Yavuz Turgul, "Bu belki de Yeşilçam'a bir veda filmi" dedi.

Baharın ılık esintisi kıyafetleri neşelendirdi.

Şortlar, t-shirtler, bermudalar hemen ortaya çıktı.

Aksesuarlara deri, süet ve hasır örgü hakim oldu.

İsmet Ay, Erol Günaydın, Nedret Güvenç, Mücap Ofluoğlu, Nevra Serezli, Semiha Berksoy, Münir Özkul, Aysel Gürel, Can Gürzap eski albümleri karıştırdılar.

Komet dört yıl aradan sonra açıkladı.

"Bir Levantenin Beyoğlu Anıları"nın yazarı Giovanni Scognamillo konuştu.

Beyoğlu resim şenliğine hazırlandı.

Dekor ve kostüm sanatçısı Osman Şengezer anlattı.

Turhan Selçuk, Gülsün Karamustafa, Güngör Uras, Gani Müjde, Selçuk Başar son günlerde okuduklarını, dinlediklerini, izlediklerini hatırladılar.

Nişantaşı'nın en renkli siması Alâaddin, konuk oldu.

Beyhan ve Nejat Eczacıbaşı'nın Yeniköy'deki evleri, Nermin Bezmen'in atölyesi gezildi.

Tuğrul Şavkay "Sanat için sanat ve artistik salatalar"ın ayrıntılarına girdi.

İşte bunlar çok moda oldu, İstanbul Rehberi ile sürprizli bir ay başladı.

MARADONA'NIN ŞIMARIKLIĞI YIPRATIYOR

Kafasına göre takılan yıldız

Maradona, Arjantinlilerin çok önem verdikleri İskoçya milli maçına çıkmayarak Tokyo'ya "iş gezisi"ne gitti. Hiç kimse ağzını açıp bir şey söyleyemedi. Arjantin Milli Takımı da, Napoli kulübü de her şeyi Maradona'nın keyfine göre ayarlıyor, Maradona canı ne isterse onu yapıyor

Malatyaspor'un eski başkanı Nurettin Güven, göreve geldiği ilk günlerde Maradona'yı transfer etme hayalleri kurarken, milyarlarca lira ödeyecekleri "büyük topçu" için antrenman programı bile hazırlamıştı. Maradona, İstanbul'da yaşayacak, keyfine göre haftada iki ya da üç antrenman yapacak, hafta sonları özel bir uçakla Malatya'ya götürülecekti. Bu program o günlerde bazılarına komik gelmişti. Oysa Maradona, İtalya'da daha da gevşek bir havada yaşıyor. Arjantin Milli Takımı'yla olan ilişkileri ise tam anlamıyla "kafasına göre takılma" ilişkileri. Maradona'nın, Glasgow'daki İskoçya-Arjantin maçına "takılmayıp", Tokyo'ya uçması, yıllardır taştı taşacak diye beklenip bir türlü taşmayan bardağa bir damla daha göndermiş oldu.

Puma firmasının yeni ürünlerini Japonya'da tanıtmak için düzenlediği kampanyada Maradona'ya 2 milyon dolarlık bir teklif getirildi. Bütün yapacağı, Tokyo'da beş gün ▶

Arjantin Milli Takımı'nın ve Napoli'nin süper futbolcusu Maradona kafasına göre takılıyor. Arjantin-İskoçya milli maçında forma giymeyerek Tokyo'ya iş gezisine gitmesine bile henüz bir sert çıkış yok. Ortalıktaki merak konusu: Bardak ne zaman taşacak?

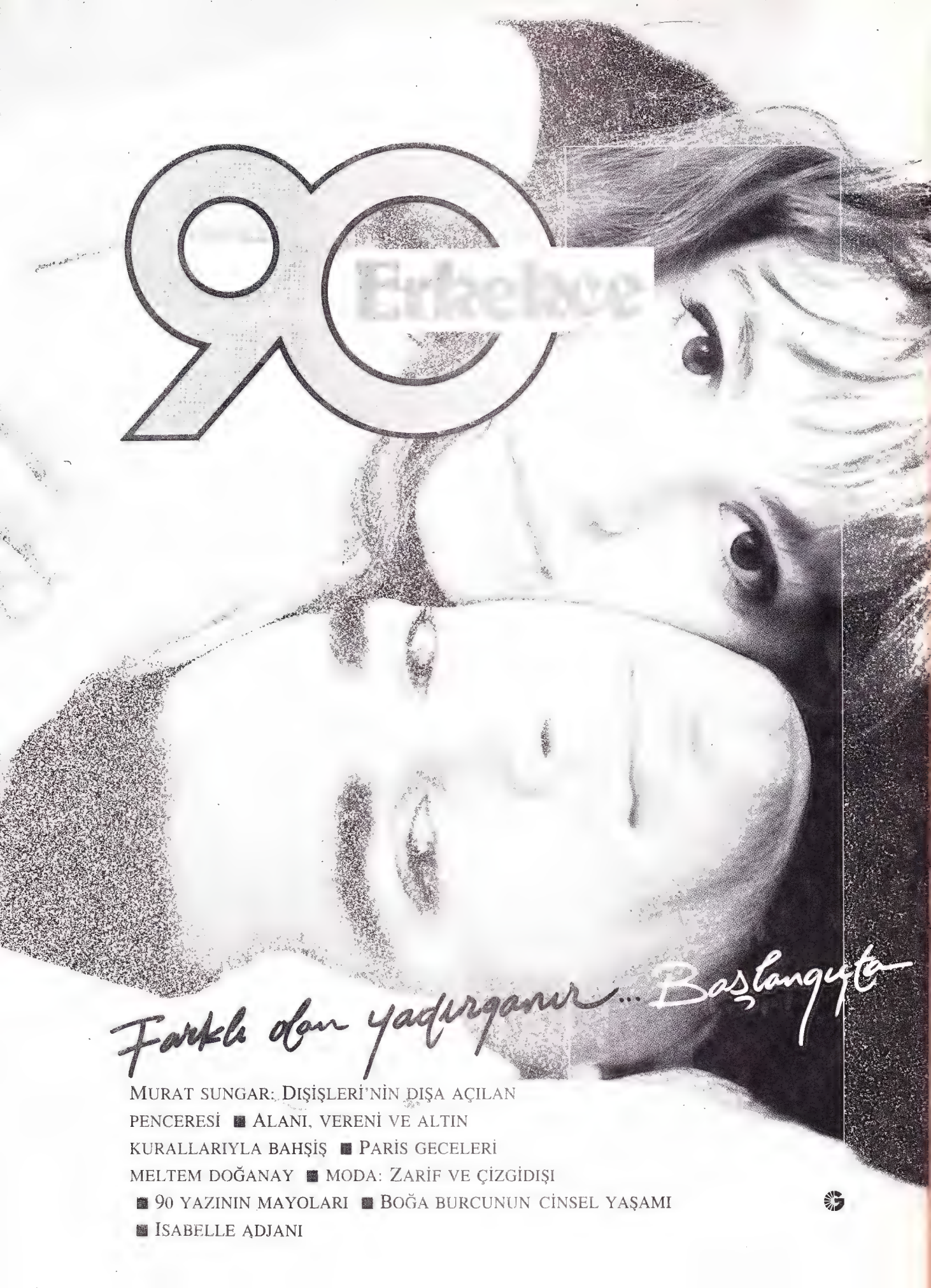

MURAT SUNGAR: DIŞİŞLERİ'NİN DIŞA AÇILAN PENCERESİ ■ ALANI, VERENİ VE ALTIN KURALLARIYLA BAHŞİŞ ■ PARİS GECELERİ MELTEM DOĞANAY ■ MODA: ZARİF VE ÇİZGİDIŞI ■ 90 YAZININ MAYOLARI ■ BOĞA BURCUNUN CİNSEL YAŞAMI ■ ISABELLE ADJANI

kalıp birkaç toplantıya katılmaktı. Yani Maradona, Tokyo'daki parayla İskoçya-Arjantin milli maçı arasında tercih yapma durumundaydı. Fazla düşünmedi, Tokyo'ya uçtu. Önce "İş bağlantım vardı, söz vermiştim" dedi, sonra "Çok halsizim, tatile gidiyorum"a çark etti ama kimseyi pek inandıramadı. Bu arada Napoli takımıyla koca bir hafta antrenmana çıkmamış da olacaktı ki, bu sorun değildi. Hele Maradona'yı görmek için gişelere hücum eden 70 bin İskoçyalı hiç sorun değildi.

"Maradona haziranda takımın başında olacak ve Dünya Kupası'nın zirvesine çıkacak. Buna inanıyorum." Arjantin'in teknik direktörü Carlos Bilardo, Maradona için yalnızca bunları söyleyebiliyor. Zaten bu saatten sonra, geleceğin büyük yıldızı olarak gösterilen Ruben Diaz'ı Maradona tarafından istenmediği için yedikten, Maradona'ya onca taviz verdikten sonra, yapabileceği başka bir şey de yok. Kafasına göre takılan futbolcusunun fazla kilolarını atmasını, canı isteyip de antrenmana çıkmasını, milli takımla biraz ilgilenmesini filan bekleyecek. Napoli kulübü, nasıl yılların İtalyan geleneği olan sabah antrenmanlarını iptal edip Maradona erken kalkamadığı için öğleden sonra antrenmanlarına kaymışsa; Napoli kulübü nasıl taviz vermişse, Arjantin Milli Takımı'nda da aynı düzen işliyor.

"Böyle bir yıldızı kim gözden çıkarabilir? Ama ben Bilardo'nun yerinde olsaydım, kaptanlığı Maradona'dan alırdım. 'Seni kadro dışı bırakamam, ama başka bir kaptana, bir lidere, bir adama ihtiyacım var' derdim. Peki o zaman Maradona milli takımda oynamayı reddederse? Oynamayacağını söyler ya da sakatlığını bahane ederse? Bütün yatırımlar tek bir insanın üzerine yapıldığında ortaya böyle bir tablo çıkar işte. Önemli olan şu soru: Bir dehaya tahrip edici olması için ne kadar hoşgörü gösterilebilir?" İngiliz spor yazarı Rob Hughes'ın sorduğu soru gerçekten önemli.

Evet, Maradona'ya, her şeyi çiğneyip kafasına göre takılma şımarıklığına daha ne kadar katlanılacak? En azından, Dünya Kupası'nın sonuna kadar... "Bu kadarı da olmaz" demek için artık çok geç.

Golf turizmi!.

Önceki yıl bu zamanlar, Portekiz'deydik.. BMW, yeni çıkan "5" serisini takdim etmek üzere, dünyanın dört bir yanından gazetecileri, davet etmişti..

Buluşma yerimiz Al Garve diye bir bölge..

Al Garve, Müslüman istilasından kalan isimlerden biri.. El Garp'tan geliyor.. Yani "Batı.."

Zaten Portekizce'de "A" ile başlayan bütün sözcükler, Arapça'dan geliyormuş.

Bu Al Garve, Allah'ın güzel yarattığı yerlerden değil.. Ama Portekizliler orada, insan eli ile bir cennet yaratmışlar ve büyük bir tatil yöresi oluşturmuşlar. Neresinden bakarsanız, bizim Antalya sahilleri.. Yan yana tatil köyleri.. Yan yana tatil otelleri.. Hepsi lüks.. Hepsi nefis.. Masraftan çekinmemişler..

İnsan bunca masrafın mevsimlik olmasına üzülür.. Güneş ve deniz sezonu bitince, bunca tesis, bunca servis adamı boş mu kalacak?..

Hayır kalmıyor..

Portekizli onu da keşfetmiş..

Al Garve'yi kışın da doldurmanın yolunu bulmuş..

Sihirli çözüm, golf turizmi..

Her tatil köyünün bir golf sahası var. Dünyaca ünlü golfçüler çağrılıyor, turnuvalar düzenleniyor.. Al Garve hızlı bir golf sezonuna girerken, dünyanın dört bir yanından golf meraklıları, ünlü Bob Hope'tan tutun da, eski Amerika başkanlarına dek, geliyorlar.. Tabii onlarla binlerce de turist..

Hem de nasıl turist..

Bir defa golf oyuncusu, cebi paralı adam demek.. Sırtında çanta değil, yanında şoförü ile dolaşan adam. Genelde orta yaşlı ve yaşlı.. Yani aslında, yaz ve deniz sezonunun müşterisi değil.. Golf olmasa, o tatil köyüne gelip para bırakması söz konusu değil..

Ama Portekiz zekâsı, daha doğrusu, o tatil köylerinin en büyüklerini işleten bir Hollandalı beyin, taşı atmış, bir yığın kuşu indirmiş.. Bir yanda, tam ölü sezon dirilmiş.. Golfçüler tesisleri doldurmuş. Oda temizlikçisinden, müzisyenine, kimse işini kışın bırakmıyor. Çevrede peynir ekmek gibi golf malzemesi satan spor mağazaları var, kışın da iş yapıyorlar bu sayede..

Yataklar dolu, restoranlar, gece kulüpleri dolu.. Dükkânlar dolu.. Gelen giden uçaklar, gemiler, kara taşıtları dolu..

Bütün bunlar, Al Garve yöresine ne bırakıyor, varın hesaplayın.. Hem de, ölü denen, yok sayılan mevsimde..

..Ve de golfün güzelliği..

Yemyeşil, dünya güzeli çimler.. Birbirinden güzel ağaçlar, göller, gölcükler.. Bir park ve bahçe şaheseri.. Eğer yeşilci iseniz, daha yeşilini bulamazsınız..

Portekiz dönüşü, yolumuz Antalya'ya düşmüştü. Bir gece Ahmet Ayık'la o şahane, Şampiyon Tatil Köyü'nde sohbet ettik.. Ona anlattık, Antalya'yı kışın kurtaracak formülü..

"Golf turizmi" dedik.."Aman golf turizmi.."

★ ★ ★

Şimdi bakıyorum. Antalya nihayet işin farkına varmış.. Kışın bomboş duran o trilyonluk atıl kapasiteyi, yöre ve ülke ekonomisi yararına kullanmaya karar vermiş..

Her şeye karşı olmayı marifet, hele hele, solculuk, sosyal demokratlık sayan bir yığın da, anında kıyameti koparmaya başlamış..

Gözlerini öyle yummuşlar ki, burunlarının ucunu görmez, "İleri"den bahsederler sonra..

★ ★ ★

Golf turizmi, Antalya kışlarını, yazlarından daha kârlı hale getirecektir, Antalyalılar.. Karşı çıkanlara kanmayın, aldanmayın.. Onlar aslında yörenize yağacak uygarlığa ve kalkınmaya karşılar..

Aslında bunları bir uçağa doldurup, götürüp Al Garve'yi göstermeli bu mevsimde..

Ama görmezler ki..

Hayata "Hayır" demek için gelmiş insanların gözleri, beyinlerini etkilemez!.

Hıncal ULUÇ

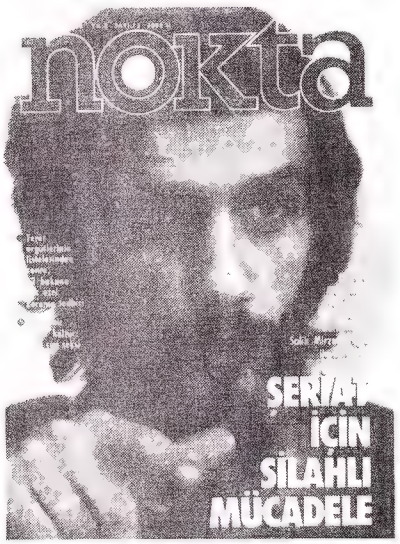

Yoruma gerek var mı?

Dergilerin okuyucu mektupları köşesini her zaman ilgiyle okumama rağmen, bir gün gelip kendimin de kaleme kâğıda sarılacağını hiç düşünmezdim doğrusu. Ama son sayınızda kapak konusu olarak işlediğiniz Ak-Doğuş grubu üstüne düşündüklerimi hem sizlerle, hem de diğer **Nokta** okurlarıyla paylaşmak istedim.

Önce isterseniz çok kısaca kendimden söz edeyim. Konu dinden açılınca, ben bu olayı her zaman Tanrı ile kul arasındaki bir ilişki olarak değerlendirdim. Bir kişinin Mümin ya da ateist olması benim açımdan hiç fark etmez. Ancak, Türkiye'de İslami hareketler, son birkaç yıldır dini, salt bir inanç meselesi olmaktan çıkarıp politik bir harekete dönüştürünce, herkes gibi ben de bu tartışmaların bir parçası haline geldim. Türbandı, sakal bıyıktı, 163'tü, derken, bu konular karşısında duyarsız kalmanın, hayata gözlerini kapatmaktan başka bir anlamı kalmadı.

Önceleri fanatik Müslümanlar, takunyalılar, çember sakallılar diye biraz alayla karışık aşağılanıyorlardı. Ama aynı zamanda da "bu cahiller sürüsü"nden uzun boylu bir tehlike gelmez rahatlığı da yatıyordu bu görüşün altında. Ama zamanla, öyle takunyalı falan olmayan düpedüz entelektüel Müslümanlar boy göstermeye başladı, gazete ve dergi sayfalarında. Onlardan yansıyan manzara ise son derece hoşgörülü, asmakla kesmekle ilgisi olmayan, hatta kadın haklarını bile savunan bir görünümdeydi. İşte son olarak sizin kapak sayfalarında ortaya koyduğunuz grup, bulmacanın eksik parçasını da tamamladı. Dış görünümleri ve kullandıkları sözcüklerle hiçbir şablona sığmayan, ama yeri geldiğinde de silaha sarılacaklarını itiraf etmekten çekinmeyen bir grup insan. Başta bu insanların söylediklerini bu kadar "tarafsız" aktarmanızı yadırgamadım desem yalan olur. Ama sonradan her şeyi bütün çıplaklığıyla gösterebilmenin en iyi yolu da bu diye düşündüm. Amiyane tabiriyle "mal meydanda". Yoruma gerek var mı? Umarım bu uyarıdan hepimiz nasibimize düşeni bulup çıkarırız.

Ferit İşler / ANKARA

Polisin Allah Allah nidaları

Öğrenci ya da işçilerin kimi zaman yaptıkları gösterilerde çevik kuvvet adı verilen, bu tür işlere özel polisin, göstericileri dağıtırken "Allah Allah" nidalarıyla bağırdıklarını gazetelerden okumuş, çok yadırgamıştım. Günlerin Getirdiği bölümünde bu merakımı bir parça giderdiniz. Haberinizi okurken çok güldüm. Konuyu Diyanet İşleri Başkanlığı'na sormanız, oradan görüş almanız çok zekice ve hınzırca. Ama keşke bu durumu bir de Emniyet Müdürü ya da hiç değilse Çevik Kuvvet Müdürü açıklasaydı. Polisin kalabalığı sanki karşısında bir düşman varmışçasına, taraf olarak böyle "Allah, Allah" nidalarıyla dağıtma emrini, acaba o yetkililer mi veriyor? Bunu gerçekten merak ediyorum. Gerçi ben o tür gösterilere katılmayan, çoğu zaman da göstericiler gibi düşünmeyen bir öğrenciyim. Ama polisin bu çirkin tavrına şahit oldukça, demokratik bir ülkenin böyle polisi olmaz diye düşünüyorum. Tabii ki bir öğrenci olduğum için ismimi açıklamayacağım. Haksız mıyım?

Çevik Kuvvet polisleri işbaşında. Allah Allah nidaları Diyanet İşleri Başkanlığı'na göre belki eski bir alışkanlık

İstanbul Üniversitesi'nden bir öğrenci

Politik gaf

Dört yıldan bu yana **Nokta**'yı aralıksız okuyorum. Derginin en beğendiğim yanlarından biri de, zaman zaman, çok ciddi gibi gözüken politik olayları, ironik bir üslupla, ama aslında son derece can alıcı bir noktasından tutup, tekrar tartışmaya açması. 13. sayıdaki "Kalkar mısın, kaldırsınlar mı?" başlıklı yazı, sözünü ettiğim türün tipik bir örneği. Okuduğum her yerde Çanakkale Belediye Başkanı Özay'ın davranışının yasal olup olmadığı, politik geleneklere uyup uymadığı tartışıldı durdu. Kimileri ANAP iktidarını suçladı, kimileriyse Özay'ın tavrını kınadı. Ama gözden kaçırılan önemli bir boyutu vardı olayın. Son mahalli seçimlerde, anakent belediyelerinin hemen hemen hepsini muhalefet partileri kazandı. Ve Sayın Özal şu ya da bu nedenle o kentlerin hepsini gezmek zorunda kalacak. Şimdi, Çanakkale Belediye Başkanı'nın, hem de uyduruk bir sebeple görevinden alınması, diğer illerin belediye başkanlarını da ayağa kaldırmayacak mı? İşte bu sorumun yanıtını sizden almış oldum. ANAP'lı yöneticiler bu politik gafın sonuçlarını- eğer zahmete girip bu yazıyı okudularsa- görecekler. Bundan sonra neler olacağını, kaç belediye başkanının benzer gerekçelerle görevden alınacağını hep birlikte göreceğiz. Haydi hayırlısı!.

Salih Kamışçı / AFYON

İki kitap kurdu

Pars Tuğlacı ile Ziyad Ebuzziya arasındaki "kitap kavgasını" konu alan haberiniz son derece ilginç, ay-

nı zamanda kütüphanelerini başkalarından ödünç kitap alıp geri vermeyerek kuranların, bu yaptıklarının her zaman yanlarına kalmayacağını göstermesi bakımından da umut vericiydi. Çünkü iki tür kitapsever vardır, bir kısım kütüphanelerini büyük oranda başkalarından "tırtıkladıkları" kitaplarla zenginleştirir, ötekiler ise böyle davranmayı alışkanlık haline getirenlerin kurbanı olurlar. Onlar böylece hayatları boyunca birkaç zengin kütüphane kurup, bunlardan sadece birine sahip olabilirler. Üstelik kitap alıp geri vermemek, toplumu-

Ziyad Ebuzziya, Pars Tuğlacı ile kitap kavgasına girmişti

muzda değil "suç", "ayıp" bile sayılmaz. Böylece "kurbanlar" kitaplarını geri almak bir yana, genellikle serzenişte bile bulunamazlar. En azından bu kısa zaman öncesine kadar, Ziyad Ebuzziya'nın Pars Tuğlacı'yı mahkemeye vermesine kadar böyleydi. Bence en değerli kitaplarını "ödünç vererek" yitirenler, Ziyad Ebuzziya'nın davranışını örnek almalı, gerektiğinde polis yardımıyla evleri arayarak, mahkemelere başvurarak kitaplarını geri almalı. Çoğunluk böyle davranmaya başlarsa, belki bu "gaspçılar" da birazcık daha ihtiyatlı davranır, pervasızlıklarını bir yana bırakırlar.

Sait Akben / İSTANBUL

Umutlar kuyuya düştü

Daha nisanın başlarındayız. Susuzluktan henüz kırılmaya başlamadık ama durum hiç de iç açıcı değil. Ya haziran, temmuz, ağustosta ne olacak? Tamam son yılların en kurak günlerini yaşıyoruz, suyu savurgan bir şekilde kullanıyoruz. Ama şimdi mi aklımız başımıza geldi. Bu durum daha önce bilimsel araştırmalarla saptanıp çareler daha önceden aranamaz mıydı? "Arabanızı yıkamayın silin" kampanyaları açmadan önce bütün bunlar düşünülemez miydi? İstanbul gibi bir kentte hizmet vermenin zorluğunu biliyorum. Ama bunun hiçbir gerekçesi olamamalı. İstanbul dışından tankerlerle şehre su getirme gibi yöntemler çare değildir. İstanbul'un su sorununa bir an önce çağdaş, bilimsel çözümler bulunmalı. Taşıma suyla değirmen döner mi? Bu yazı su getiren tankerlerle çıkarsak ne olur? Ya gelecek yaz? Hükümetin de bu konuda belediyelere destek vermesi gerekiyor. Ama çok üst düzey bir yetkili "Galiba yağmur duasına çıkmaktan başka çareniz yok" diyebiliyorsa geriye hiç umut kalmıyor demektir. Ne yapsak, İstanbul'u terk mi etsek, sulak yerlere doğru?

Necmettin Gülümser / BAKIRKÖY

Bir cinayet ve gündelik çıkarlar...

Geçtiğimiz günlerde, günlük gazetelerden birinde kocaman bir manşet ilişti gözüme, "Çetin Emeç cinayetinin arkasında sol örgütler vardır" diye. Aynen bu kelimelerle olmasa bile, ifade edilmek istenen fikir aynen buydu. Prof. Aksoy ve Çetin Emeç'e sıkılan kurşunlar, hepimize sıkılmış demektir. **Nokta** dergisinin 1 Nisan tarihli sayısında ise, iç güvenlikle ilgili haberinizde, MİT ve emniyet teşkilatının, bu cinayetlerin ardında, İslamcı sağ terör örgütlerinin yattığını belirtmişsiniz.

Bunca önemli cinayetlerin hâlâ çözülememiş olmasının ayıbı daha ortada dururken, o gazetenin mevcut ipuçlarını ve şüpheleri bile görmezden gelip, yalnızca kendi fikirlerinin propagandasını yapmak için böyle bir haber yapıvermesi, Türk basını adına utanç vericidir. İzninizle, o gazetenin en büyüğünden en küçüğüne bütün çalışanlarına bu sütunlardan seslenmek istiyorum. Hiç kimsenin bilmediği bazı haber kaynaklarınız mı var? Yoksa hâlâ gündelik çıkar hesaplarıyla bir yerlere varabileceğinizi mi sanıyorsunuz!

Nalan İlferit / KOCAELİ

Açıklama

Sayın **Nokta** dergisi yetkilileri, hakkımızdaki kapak dosyasında geçen ve bizim Basın Müzesi baskını ve İTÜ'de anfi basıp profesör tartaklama eylemlerini sahiplendiğimize dair ifadeler kamuoyunu yanıltıcı olabileceğinden, bu açıklamayı yapma ihtiyacını duyduk. Mahut eylemleri üstlenmediğimiz gibi, eylem ölçümüzün vahşet ve dehşet olmadığının da bilinmesini isteriz. Ölçümüz şudur: İslam'a ve Müslüman'a hoşgörüyle bakana bizden de "hoşgörü", vatanın gerçek sahiplerinin inancına katlanamayan zihniyete ise tam bir "horgörü" paralelliğidir.

Ak-Doğuş Grubu Genel Başkanlığı adına Genel Başkan Yardımcısı Hayrettin Soykan

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

Nokta Haftalık Haber Dergisi

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık: 65.000 TL.
1 yıllık: 125.000 TL.

Abone bedellerinin 111910 no.'lu Nokta Gelişim Yayınlar A.Ş. posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postas.yla),
Avrupa ve Ortadoğu: 110 ABD $
ABD ve Uzakdoğu: 160 ABD $
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no.'lu hesaba transferini rica ederiz.

Almanya abone müracaat:
(Yıllık-uçak postasıyla) 230 DM
Sete Gmbh Selman Tengüz
Germanenweg 2
6057 Dietzenbach/Steinberg
Tel: 06074-33256
Postgiroamt Frankfurt/M
Konto Nr. 146433-605

Eksik sayılar için adres:
Klodfarer Caddesi No: 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 527 74 64

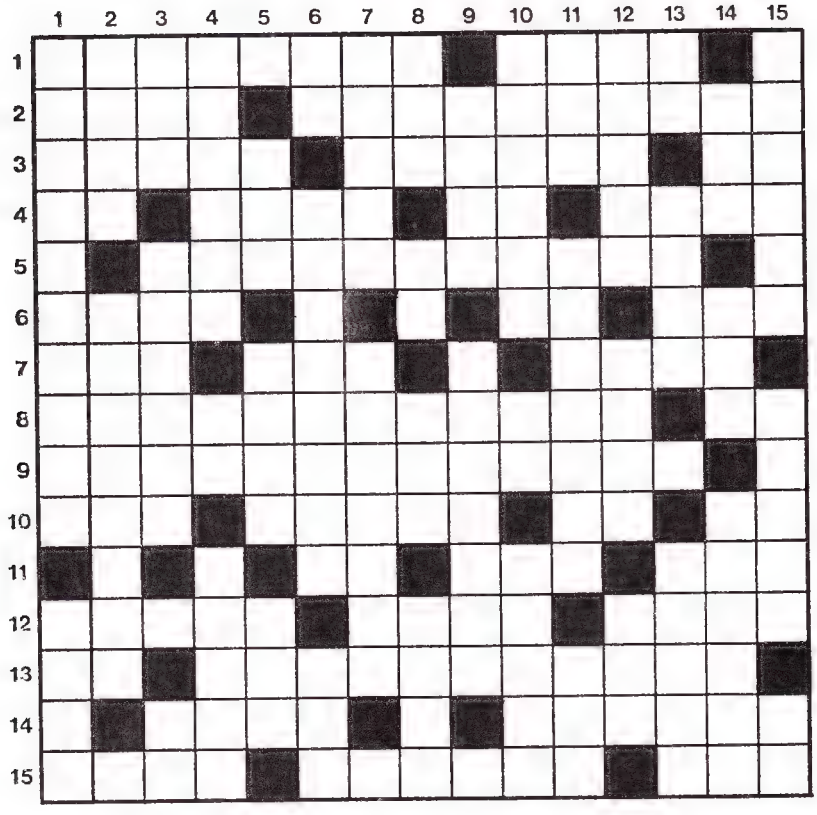

SOLDAN SAĞA: 1- 1617-1750 yılları arasında yaşamış, yaşadığı çağda yalnızca sahne müzikleri değerli bulunmuş, çalgısal yapıtları ise ölümünden sonra, özellikle günümüzde, yeni bir ilgiyle karşılanmış, kimi temaları **Bach** tarafından yeniden işlenmiş, ince ve büyüleyici opera ve enstrümantal yapıtlarıyla büyük ün kazanmış İtalyan bestecisi - Duyuru. **2-** Engel - Akarsuları inceleyen bilim dalı. **3-** Domuz yavrusu - Anadolu'nun kimi yörelerinde tahta perde ya da tahta bölmeye verilen ad - Bir şeyin esas tutulan yüzü. **4-** Müzikte sus işaretine verilen bir başka ad - Çeşitli dans ve oyunlardan oluşmuş sahne gösterisi - Bir renk - İneğin erkek yavrusu. **5- Gurbet Yavrum, Alnında Mavi Kuşlar, Genç Kız ve Ölüm, Mavi Maske** gibi romanlarıyla tanınmış günümüz Türk kadın yazarı. **6-** Şarap yapmak için kullanılan bir çeşit uzun fıçı - Uzaklık anlatmakta kullanılan söz - Hint-İran dil grubuna verilen ad. **7-** İspanya'da Bask bölgesinin bağımsızlığı için savaşım veren gizli örgüt - Çürük, kof - Uzun tüylü bir süs köpeği. **8-** 1930 yılında doğmuş, yerleşik kuralları sorgulayan karmaşık yapıtlarıyla II. Dünya Savaşı sonrasında dünya çapında ün kazanmış, oyunlarında önemsiz konuşma, hafifseme ya da suskunluk gibi öğelerden yararlanarak karakterlerin konuşmalarının ardında yatan gerçek düşünceleri sezdirmeye çalışmış İngiliz oyun yazarı - Şöhret. **9-** Çıplak ayakla ve üzerine bir harmaniye sararak yaptığı danslarla geleneksel bale biçimlerinin dışına çıkmış, bu özelliğiyle döneminde büyük tartışmalara yol açmış, 1927'de uzun eşarbının otomobil tekerleğine dolaşması sonucunda boğularak ölmüş ünlü Amerikalı kadın dansçı. **10-** Spor karşılaşması - Kısa çorap - Küçük mağara - Evrensel alıcı olan kan grubu. **11-** Bir nota - Elma, armut gibi meyvelerin kurutulmuşu - Apansız, birdenbire. **12-** Atılmış, eğrilmeye hazırlanmış, top biçiminde yün ya da pamuk - Aylık - Tarihöncesi dönemlerde tanrılara adak olarak sunulan küçük heykelcik. **13-** Öğütülmüş tahıl - XIX. yüzyılda Rusya'da, kitlelerin köylüler arasında yürütülecek siyasal propaganda çalışmalarıyla harekete geçirilebileceğini ve bu yolla Çarlık rejiminin liberalleştirileceğini savunan sosyalist hareketin üyelerine verilen ad. **14-** Ayakkabının yumuşak olan üst bölümü - Yunan mitolojisinde, içenleri ölümsüzlüğe kavuşturan tanrı içkisi. **15-** Hatay ilinde bir göl ve ova - Eski Türklerde ölen kahramanların mezarlarına dikilen küçük heykellere verilen ad - "Ağa" yerine kullanılan bir sözcük.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:1- 1856-1930 yılları arasında yaşamış, ilk kez Gedikpaşa Tiyatrosu'nda sahneye çıkmış, daha sonra Bursa'da Ahmet Vefik Paşa'nın kurduğu tiyatroda çalışmış, aynı zamanda **Mürebbiye** ve **Binnaz** adlı filmleri de yönetmiş ünlü Türk oyuncusu - Nefesli bir çalgı. **2-** Asya'da bir ülke - Eski Türklerde kutsal sayılan hekim. **3-** Kunduracıların delik açmakta kullandıkları çelik tığ - Sac üstünde pişen yufkayı çevirmeye yarayan tahta araç - Bir nota. **4-** Gümüşbalığının küçüğü - Ateş - Yıkanılan yer. **5-** Genellikle yakmak için kullanılan iri saman - Pokerde aynı renkten beş kâğıda verilen ad - Hisse. **6-** Müzikte "yapıt" anlamında kullanılan terimin kısa yazılışı - Bisiklet yarışı pisti - Tanrı. **7-** Tıp dilinde, deri altında bulunan yuvarlak ve ele gelebilen lezyona verilen ad - Güzel sanatlarda Meryem Ana'nın acısını betimleyen resimlere verilen ad. **8-** Verme, ödeme - Sulak yer - Düşünce - Hakka uygun. **9-** Belirtiler - Bir şeyi belleğinde tutamayan. **10-** Hammadde işlenerek yapılan her türlü mal - Tunus'un plaka işareti - Bildik, tanıdık. **11-** Teniste topu rakibin arkasına düşürmeyi amaçlayan vuruş - Ankara'nın bir ilçesi - Saçı dökülmüş olan kimse. **12-** "Acele, tez" anlamında kullanılan yerel bir sözcük - Sanayi - Başlangıçta yer alan. **13-** Japon lirik dramı - Yıllık - Binicilikte atın bayağı yürüyüşüne verilen ad. **14-** Önemli rollerde oynayan genç erkek oyuncu - İskambilde bir kâğıt - Su geçirmeyen bir tür spor ceket. **15-** Öncü tutumuyla edebiyatımızda birçok yenilikler yapmış ve Tanzimat Edebiyatı'nın kurulmasına önayak olmuş ünlü şair ve yazarımız - Zayıf yapılı, güçsüz - Eski Mısır'da güneş tanrısı.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

Geçen haftanın çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	U	L	U	Ç	A	L	İ	P	A	Ş	A	■	A	L	E
2	P	A	R	A	K	E	T	E	■	U	T	A	R	İ	T
3	T	İ	■	P	Ü	R	■	N	Ü	■	E	L	A	■	E
4	O	K	A	R	■	M	E	Ç	■	F	R	A	P	A	N
5	N	■	B	A	R	O	N	■	A	R	İ	F	A	N	E
6	Ş	İ	R	K	E	N	G	E	B	İ	N	■	C	O	■
7	İ	D	A	■	O	T	İ	T	■	Ş	A	K	İ	R	T
8	N	E	■	A	M	O	N	Y	A	K	■	A	Ş	M	A
9	C	■	E	T	Ü	V	■	A	L	A	R	M	■	A	Ş
10	L	İ	V	A	R	■	U	R	A	■	A	Y	O	L	İ
11	A	L	■	M	■	G	R	A	N	A	D	O	S	■	K
12	İ	H	S	A	N	İ	■	N	■	Y	A	N	■	S	A
13	R	A	■	N	A	R	A	■	A	S	R	■	T	Ü	R
14	■	M	E	■	M	İ	S	İ	N	A	■	A	M	İ	D
15	F	İ	K	R	E	T	A	M	İ	R	O	V	■	T	İ

AHMET TURHAN ALTINER

Dirsek dirsek illüzyon

Hişşşşşşşşşşşşşşşşşşşşşt... "Hişt"in sahibini merak etmeyebilirsiniz. Muhatabını da... Beyaz perde üzerine düşen beyaz hüzme bütün sesleri örtecektir... Kiraladığınız o kıymetli koltukta ne kimseden üstünsünüz, ne de kimse sizden... Yan koltuklara sinsi dirsek temasının yarı güven duygusu içinde illüzyona dalarsınız...

Bu tatlı suç ortaklığından uyandırmasalar... "On dakka ara"lar... Frigo buzsss... PATlamış mısır... İnadına yerinizden kalkmayabilirsiniz... Anlamsız localara, balkonlara bakınırsınız... Tavandaki freskoları, ışık habbeciklerini, yaldızlı kareleri saymaya çalışırsınız... derken gonggggggggggggg... İllüzyona ürpererek yeniden hazırlanırsınız... Yıksalar da, kırpsalar da, bu "seyir kip"ini değiştiremeyecekleri nostalji-öte, eşit, yalnız ve çoğul sinema salonları testimize buyur ola...

1 Sinema salonlarının karşı koyulamaz çekiciliğine işte melodramatik bir örnek!.. Chicago'da 1934'te *Manhattan Melodrama* adlı bir film gösterilmekte... William Powell ve Clark Gable, gecekondudan gelme iki arkadaşı oynamaktadır... Biri büyümüş savcı diploması almıştır, diğeri daha da büyümüş ve ünlü bir gangster olmuştur... Bu tipik Amerikan melodaramının süksesi devrin dünyaca namlı bir Chicago gangsterini öyle etkiler ki, adam dayanamayıp sinemaya gelir. Ve *dan, dan, dan*... Filmin en heyecanlı yerinde FBI ajanları adamı kalbura çevirirler. Kimine rivayet gelen bu olaydaki gangsteri çıkartabilecek misiniz?

a. Güney Zobu nam-ı diğer "Raki"
b. Marlon Brando
c. John Dillinger
d. Al Capone

2 "Beyaz Perde"nin kendisinin de bazen seyirci durumuna geçtiği, en ürpertici "the end"lere tanık olduğu vakidir... Örneğin efsanevi "şehir gerillası" Carlos Marighella 4 Kasım 1969'da Brezilya'da bir sinema salonunda vurulmuştu... 20. yüzyılın en büyük suikastı sayılan John F.Kennedy'nin katlinden sorumlu kişi Dallas'ta bir sinema salonunda ele geçirilmişti... Bu zanlı kimdi?

a. Mehmet Ali Ağca
b. Sirhan Sirhan
c. Jack Ruby
d. Lee Harvey Oswald

3 20 Ağustos 1977'de, memleketin birinde "Rex" adlı bir sinema kundaklanmış ve içerde kapalı kalan 422 kişi cayır cayır yanmıştı. Bu ürkünç sinema yangınından sonra olaylar hızla yayılıp kanlı bir ihtilal haline dönüşmüştü. Rex Sineması neredeydi?

a. Lübnan'da Beyrut'ta
b. Ankara'da Bahçelievler'de, Renk Sineması'nın eski yerinde
c. Elmadağ'da Şan Sineması'nın eski yerinde
d. İran'da Abadan'da

4 Sessiz sinema devrinde memleketin birinde okuma yazması olmayan seyirciler bilet alırken isterlerse "alt-yazı-okuyucusu" bileti de alabiliyorlarmış. Salonda yanlarına oturttukları okuyucular da fısıl fısıl alt yazı okuyorlarmış kulaklarına... Sesli film gelince, "alt-yazı-okuyucuları-sendikası" çok kişi işsiz kalacak gerekçesiyle sesli filme karşı eylem başlatmış. Bu fantastik tarihçenin vuku bulduğu ülkeyi kestirebilir misiniz?

a. Böyle bir ülke yok
b. Türkiye
c. Etiyopya
d. Japonya

5 Sadece Türkiye'de mi? Bütün dünyada sinema binalarını kırpıp kırpıp yerlerine bol yıldızlı oteller, video, televizyon stüdyoları filan yapıyorlar... Ama sinemanın duyarlı beşiği İtalya'da yok edilen her sinema salonuna karşı başoyuncusunun sinema binasının kendisi olduğu filmler üretiliyor. Bunlardan birinin yaratıcısı yönetmen Scola. Filmde Marcello Mastroianni ve Marina Vilady oynuyor ama tabii ki başoyuncu filmin adı da olan yıkılan sinema...?

a. Süreyya
b. Alkazar
c. Splendor
d. Elhamra

6 Başoyuncusunun sinemanın ta kendisi olduğu en yeni nostaljik yapım *Cinèma Paradiso* yani "Sinema Cenneti", yabancı film 1990 Oscar'ını aldı... Yönetmeni Giuseppe Tornatore. Filmde Alfredo adlı bir ihtiyar makinist ve öğrencisi Salvatore var. Peki, sinema salonunun tipini kestirebilecek misiniz?

a. Buharlı lokomotifle çekilen bir *wagon-lits cook* sinema salonu
b. *Drive-in* sinema
c. Deniz kenarından kayıkla izlenen bir açık hava sineması
d. Yatar koltuklu, tavanda yarım küre beyaz perdeli "geode" sinema

Yanıtlar: 1) **c,** 2) **d,** 3) **d,** 4) **d,** 5) **c,** 6) **c.**

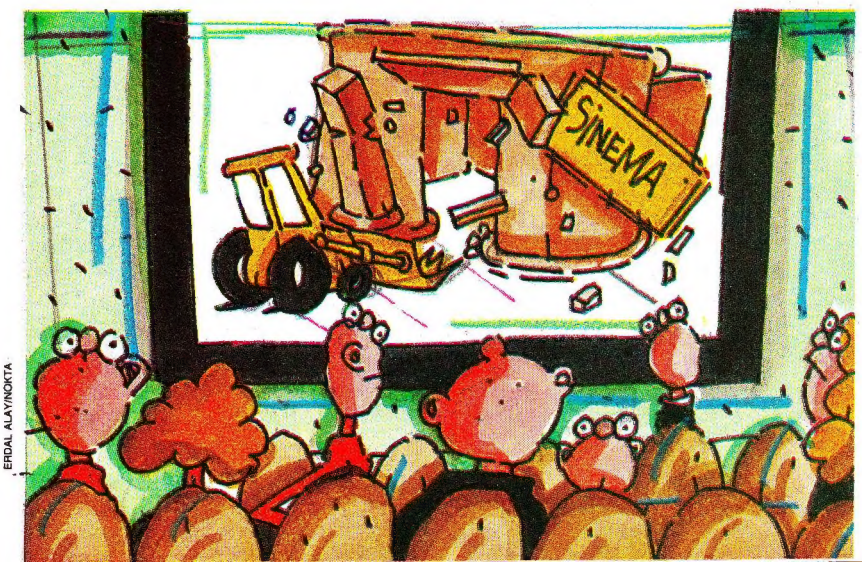

ERDAL ALAY/NOKTA

MÜZİK ÖĞRETİRİZ
PARALAR PEŞİN
15 GÜN SİNEMA MOLASI
LATİF

Diğerlerinden çok önde:
Avrupa'da 88 noktaya, 3 sınıfla.

Avrupa'ya (hatta daha uzaklara) seyahat etmeyi düşünüyorsanız, Lufthansa uçuş tarifesinde çeşitli seçenekler bulabileceksiniz. Ayrıca Lufthansa'da seyahat nedeninize ve arzunuza göre seçebileceğiniz üç ayrı sınıf bulunmaktadır. Yeni "Business Class" servisi ve konforuyla, "Economy Class" uygun fiyatı ile örnek alınacak kalitededir. Ayrıca bütün Lufthansa jetlerinde "First Class" servisini bulabilirsiniz ki, bu imkanımızla Avrupa içi uçak seferlerinde, hemen hemen eşsiziz.
Uçağımıza Hoşgeldiniz.

F&L, TR 9002

Lufthansa

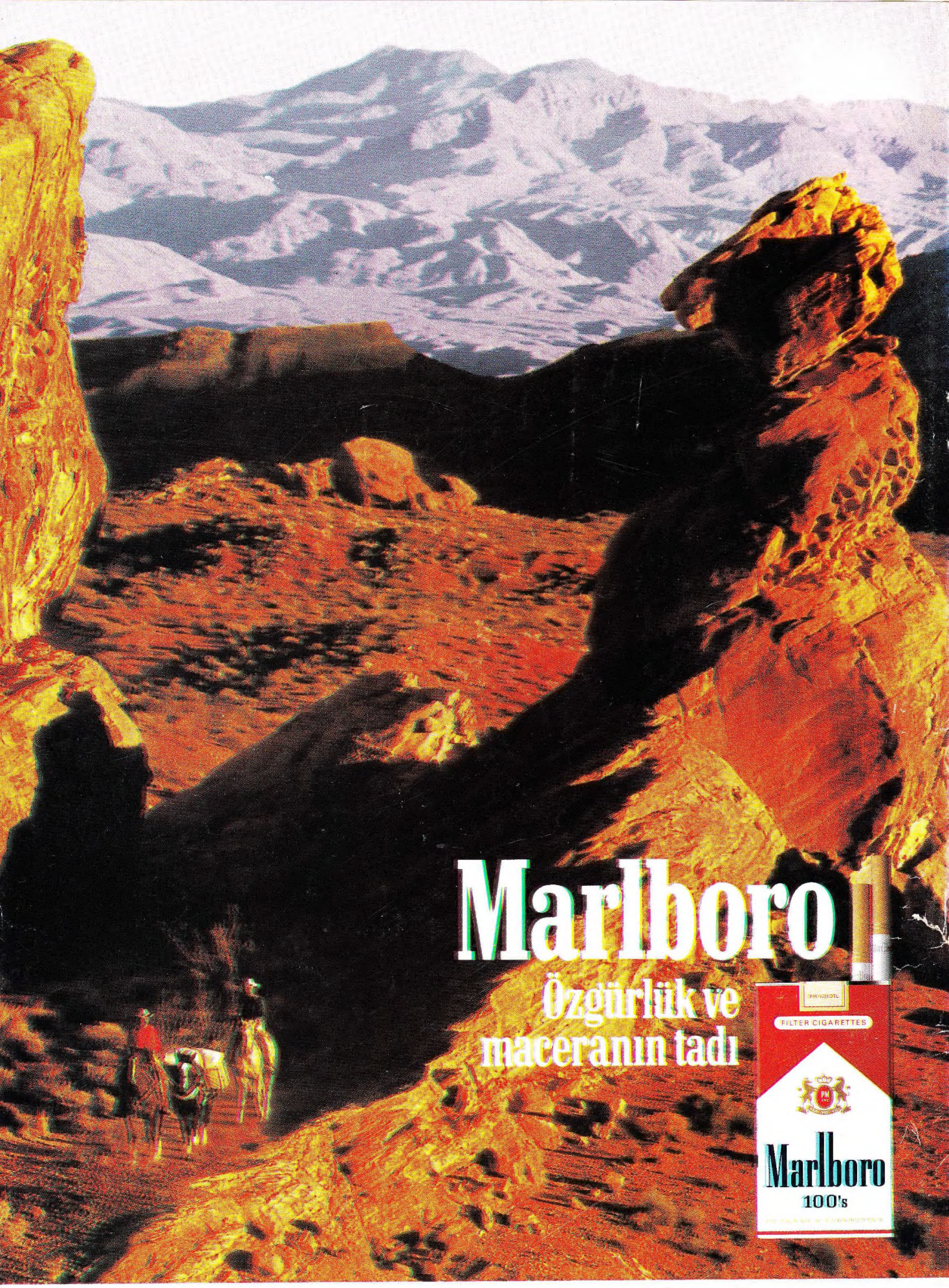

1986 YILI VE 86/10911 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARINA GÖRE SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.